

1.3.50
~~12.Q.2.~~

L. ANNAEI

SENECAE
OPERA OMNIA

TOM. VI.

1911

SADELLA

1911

1911

1911

L. ANNAEI
SENECAE
OPERA OMNIA

QVAE SVPERSVNT

EX RECENSIONE

F. ERN. RVHKOPF.

TOMVS SEXTVS.

AVGVSTAE TAVRINORVM

EX TYPIS IOSEPHI POMBA

ANNO MDCCCKXXIII.

NOTITIA LITERARIA
DE
L. ANNAEO SENECA,

EX

IOS. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA LATINA, A IOS. AVG.
ERNESTI AVCTIVS EDITA, TOM. II, CAP. 9.

L. Annaei Senecae aetas.

L. ANNAEVS SENECA, M. Annaei filius, una cum Afranio Burro rector imperatoriae iuventae, postquam senatoria dignitate, quaestura praeturaque, et aliis honoribus functus esset, et Stoicis, licet neget (1), addictus, inter philosophos magnum sibi nomen comparasset, ab eodem Nerone, quem instituerat, vita excedere iussus, ferro sibi ipse venas exsolvit, balneumque ingressus obiit anno Chr. 65, Neronis 12, triennio post Burri mortem, « morum vitiorumque publicorum sui temporis descriptor verissimus et accusator acerrimus » Lactantio, V, 9. « Optimus excultor morum, mentisque colonus » ut bene vocatur ab Alano, lib. I Anti-Claudiani. Mores ipsius et vitam dogmatibus haud respondisse, innuit Dio, lib. LXI, p. 694, qui

(1) Epist. xlv, et de Vita beata, cap. 3.

NOTITIA LITERARIA

DE

L. ANNAEO SENECA,

EX

IOS. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA LATINA, A IOS. AVG.
ERNESTI AVCTIVS EDITA, TOM. II, CAP. 9.

L. Annaei Senecae aetas.

L. ANNAEVS SENECA, M. Annaei filius, una cum Afranio Burro rector imperatoriae inventae, postquam senatoria dignitate, quaestura praeturaque, et aliis honoribus functus esset, et Stoicis, licet neget (1), addictus, inter philosophos magnum sibi nomen comparasset, ab eodem Nerone, quem instituerat, vita excedere iussus, ferro sibi ipse venas exsolvit, balneumque ingressus obiit anno Chr. 65, Neronis 12, triennio post Burri mortem, « morum vitiorumque publicorum sui temporis descriptor verissimus et accusator acerrimus » Lactantio, V, 9. « Optimus excultor morum, mentisque colonus » ut bene vocatur ab Alano, lib. I Anti-Claudiani. Mores ipsius et vitam dogmatibus haud respondisse, innuit Dio, lib. LXI, p. 694, qui

(1) Epist. XLV, et de Vita beata, cap. 3.

magis audiendus est, lib. LIX, p. 655, ubi Senecam ait omnes sui temporis Romanos multosque alios sapientia antecessisse: Ο Σενέκας ὁ Ἀγνίος Λούκιος, ὁ πάντας μὲν τοὺς καθ' ἑαυτὸν Ρωμαίους, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους σοφία ὑπεράρας. Nam ut Tacitus, severus et ipse morum censor, XIV, 52, tradit, criminationes illae fuerunt invidorum, post Burri mortem ad deteriores inclinante Nerone, et bona Senecae consilia non amplius audiente, Senecam adorientium. Eius vitam, praeter Lipsium et Andr. Schottum, non indiligenter persecutus est M. Antonius Delrio, qui librum secundum Prolegomenon ad Syntagma tragoediae latinae vitae Senecae describendae impendit. A Petrarcha scriptam Senecae vitam memorat Thomasinus in Petrarcha redivivo, p. 25; Nicolaus Antonius, lib. I Bibl. veteris Hispanae, c. 7 seq., qui Io. Paulum martyrem et Iannotium Manneum de vita Senecae memorat: ē recentioribus prae citatos Io. Shildius⁽¹⁾ in exercitationibus ad Taciti Annal. lib. XV, ubi extrema Senecae describuntur, Lugd. Bat. 1645, in-12; Franciscus Salvator Florentinus⁽²⁾ in libro edito Romae 1674, in-12, *il filosofo cortegiano, ovvero la vita di Seneca*, Venet. 1675, in-12. Aliis Christianus plane Theologus visus fuit Seneca⁽³⁾, Atheus aliis, ita ut nimias alii laudes in eum congerendo, alii conviciis onerando et maledictis⁽⁴⁾

(1) Nic. Heinsii poemata, pag. 263.

(2) Conferantur ad hunc locum *Giornale de' Letterati di Roma*, an. 1674, pag. 137; *Journal des Sav.* 1675, pag. 274; Iulii Nigroni *Storia de' scrittori Fiorentini*, pag. 218.

(3) Criminationes variorum in Senecam philosophum collegit Io. Henr. Meibomius in vita Maecenalis, cap. 22, p. 132 sq. Consule etiam Sam. Basnigium ad ann. Chr. 58, num. 4; *Les pensées du comte d'Oxenstierna*, tom. II, pag. 41 sq.

(4) Vide L. Annaeum Senecam ab Amando Fabio atheum proclamatum et a Iacobo Petro Huntero defensum, Ralisbonae 1651, in-4, etc. etc.

modum utrinque excesserint, vitio solenni ingenii humani, et fato haud infrequenti magnorum virorum; qui per encomiorum et obtreccionum sese mutuo conficientium certamina famam ingentem ad posteros propagant. Vt vero et doctrinae copia, et scribendi elegantia longe multumque omnibus obtreccionibus suis praestitisse Senecam, vere mihi videtur affirmasse Muretus; ita non magis Atheum fuisse illum persuadeo mihi quam Christianum, nec magis contaminatum omnibus sceleribus hypocritam, quam ex sanctis aliquem aut Angelum: sed non malae indolis, nec absurdi iudicii hominem, qui ex philosophia stoica tantum profecerit, ut in se descendere, et Providentiae divinae consideratione sustinere animum, tum vanitatem ambitionis, avaritiaeque et voluptatis stultitiam agnoscere potuerit, etiam in affluentia omnium rerum, in negotiorum mole, et aulae maximae luxu et magnificentia; qui denique res secundas non minus, quam adversas et mortem ipsam didicerit ferre foriter, quod non verbis, sed factis demonstravit; facile etiam praemii loco laturus vitae et honorum propagationem, si eam obsequio qualicunque in Neronis effrenes cupidines et funesta reipublicae consilia redimere voluisset. Iustus Lipsius, Centur. I, ad Belgas epist. xxii: « Senecam commentari incepti: pergo sedulo, et in ipso labore fructum eius capio, formari et emendari. Semper ille mihi magnus vir apparuit: sed, ut solent vere magna, magis magisque inspectus et tractatus se approbat, et crebro. Post sacras literas nihil in ullo orbe, in ulla lingua scriptum utilius meliusque. Deus mihi det absolvere! Hoc saltem brevi et operoso commentariolo (ita confido) assequar, ut quivis legere Senecam, et capere, qui modo Latinae

linguae rudis non sit, et ex illo campo messem legere possit ad vitae suae et morum tutelam. Me aut meam ambitionem hic non specto, etc. »

Scripta eius quae exstant.

Exstant eius

I. De Ira libri III ad Novatum fratrem, sub Caligula scripti. Hoc opus non integrum ad nos pervenisse ex eo colligas, quod Lactantius in libro De ira Dei ex eo profert definitiones irae, quas frustra quaeres in his libris. Prodierunt separatim ex recensione Henr. Ernstii, Sorae, 1652, in-12. Petrus Alcyonius, De exsilio, lib. II, p. 200: « Seneca, si quid auctor iste ad rem pertinet, suorum Stoicorum duritiam secutus damnat in Aristotele irae laudationem, et affectionis eiusmodi patrocinium, quae tamen utiliter a natura data nobis videtur, modo praescriptio et moderatio ea retineatur, quam idem ipse philosophus retinendam censet, hoc est, ut irascamur pro quibus debemus, et ut oportet, et quum debemus, et quam diu: sin minus, fatui et stupidi essemus, qui et sensu et dolore videremur carere. » Germanica versione bona et eleganti donati hi libri sunt a M. Christiano Friderico Weissio, Dresdae, 1732, in-8, qui et Senecae vitam praemisit. Gallice prodierunt 1585, in-8.

II. Ad Helyiam (1) matrem, de Consolatione liber scriptus, quum instinctu Messalinae in Corsicam insulam a Claudio imperatore relegatus esset. Huic libro (qui seorsim prodiiit ex recensione Augusti Buchneri Viteb. 1655, in-8) Iustus Lipsius XII Epigrammata

(1) Albina haec dicitur in quibusdam editionibus, ut in illa quae ex Lipsii recensione prodiiit separatim Lovan. 1602, in-4.

praefixit, quae sub Senecae nomine in vet. MSS. occurrunt. Sed Petro Scriverio iudice rectius inscribuntur « Epigrammata super exsilio L. Annaei Senecae » quam, ut in schedis Pithoeanis « L. Annaei Senecae Epigrammata super exsilio. » Apud Iacobum Magnum, auctorem Sophologiū, pro Consolationibus ad Helviam, ridicule laudatur Seneca in comessationibus ad Elivam, ut notavit Nicol. Antonius. In codice MS. Jacobi Durantii Casellii hic libro titulus praefixus: « L. Annaei Senecae liber ad Helviam matrem suam de consolatione filii sui. » Vide eius Varias Lect. lib. I, c. 17. Gallice versus 1584, in-8.

III. Liber de Consolatione ad Polybium, Claudii, cui a studiis fuit, libertum, et fratris morte afflictum scriptus anno circiter exsilio tertio, sed hodie magna sui parte ab initio mutilus. In hoc libro huic Claudii imp. liberto, fratris morte afflicto, ac per illum imperatori blanditur. Vnde Dio, in excerptis Peiresc. pag. 685, scripsit Senecam Claudii libertis adulatum, ὥστε καὶ βιβλίον ἐκ τῆς νήσου πέμψαι ἐπαίνους αὐτῶν ἔχον » ut librum refertum eorum laudibus ex insula (in qua exsulabat) iis mitteret, quem tamen pudore postea ductus stilo verso delevit. » Eodem spectat quod in Epitome Xiphilini, pag. 694, legas, quod Seneca τοὺς ἐξελευθέρους ἐθώπευε, καὶ τίνων ἐγκώμια συνετίθει.

IV. Liber de consolatione ad Marciam, A. Cremutii Cordi a Seiano circumventi filiam, nati sui Metilii obitum lugentem. Editus et illustratus est a Davide Chytraeo, Rostoch. 1571, in-8, cum S. Cypriani libro de mortalitate. Italice MS. fuit in bibliotheca Rostgaardiana pag. 545.

V. De Providentia liber (1) extrema, ut videtur, parte mutilus, ad Lucilium procuratorem Siciliae. Integer libri titulus fuisse videtur, qualis affertur a Lactantio, V, 22: « Quare bonis viris multa mala accidant, quum sit providentia. » Scriptus est Claudio imp. iam defuncto. Prodiit separatim Germanice reditus a Iac. Stolterfoto animadversionibusque illustratus, Lubee. 1642, in-8, cum Mureti Oratione, et notis Lipsii ac Io. Frid. Gronovii, curante Io. Henr. Achero (2) Rudolstadii 1711, in-8, a I. F. Maio, Lips. 1729, in-8, et a Io. Georg. Fabro Bipontino 1782, cum notis. Gallice, interprete Angelo Capello, Paris. 1578, et Italice, Florent. 1714, in-4.

VI. De animi tranquillitate ad praefectum vigillum Neronis, Annaeum (3) Serenum. In hunc librum notae Ioannis Chokierii viderunt lucem Leodii 1607 et 1653, in-8. Petri Mulleri, Consiliarii tunc Stolbergensis, Ienae 1671, in-12. Cum Epistolis Senecae ad Paulum, excusus Lipsiae 1499, in-4. Italice versus a Thoma Segni, Florentino, laudatur in Dictionario Academiae della Crusca. Germ. prodiit Berol. 1768.

VII. De Constantia sapientis sive quod in sapientem non cadit iniuria, ad eundem Serenum. In hunc librum exstant dissertationes morales Iusti Reiffenbergii, e Lipsio magnam partem collectae, ut notatum Iacobo Thomasio τῷ μὲν πρῶτον. Germanica versio elegans Io. Frid. Maii lucem vidit Lips. 1729, in 8.

VIII. De Clementia, ad Neronem libros tres seri-

(1) Confer Mureti vul. II, oral. 3, et Eduardi Sherburne librum anglice editum hoc titulo: *Answer to Lucilius his Quære: Why good men suffer misfortunes?*

(2) *Acta Erud.* 1711, pag. 430.

(3) De hoc Sereno Harduinus ad Plin. XXII, cap. 47.

psisse videtur Seneca; ex quibus non exstat nisi primus et pars secundi. Libris integris videtur usus esse Hildebertus Cenomanensis, qui eos laudat lib. I, Ep. III. Gallice ea, quae ex illis libris supersunt, pridem vertit Angelus Capellus Paris. 1578. Io. Calvini commentarius cum vita Senecae primum vidit lucem Paris. an. 1532, in-4. Praefationem exhibet Maittarius tom. II Annalium typographicor. pag. 770.

IX. De Brevitate vitae ad Paulinum uxoris fortasse suae Paulinae fratrem, ut contendit Lipsius: socerum Muretus mavult; sed ad hunc non scripsisset c. 19: « Nunc dum calet sanguis, vigentibus ad meliora eundum est. » Eum non diu post Caligulae necem composuisse se innuit ipse cap. 18. Prodiit separatim a. 1498, in-4, ut videtur, Lipsiae: et Lug. B. 1602, in-4. Germanice, Hamb. in-8, 1754.

X. De Vita Beata ad fratrem Gallionem sive Novatum. Liber in fine mutilus. De Vita beata ad Senecae exemplum scripsit etiam S. Ambrosius libris duobus, in quorum prioris capitibus duobus, maxime postremis, docet, ea quae de beatitudine sapientis disputant Stoici, verius dici posse de homine Christiano. Vide t. I, edit. Benedictinor. pag. 454 seq. Renati Cartesii animadversiones ad Senecam de Vita beata leguntur parte prima eius Epistolarum.

XI. Pars libri De otio aut secessu sapientis, male olim annexa superiori libro.

XII. De Beneficiis libri VII ad Aebutium Liberalem Lugdunensem, cuius mentio Epist. xci. In quibusdam editionibus Eburtius dicitur, ab auctore libri De vitis philosophorum Eusebius. Videtur illud opus respicere Senec. Ep. LXXXI. Epitomen eius latine concinnavit Iacobus Sorgerus Ien. 1611, in-8. In gratiam Eleono-

rae, Cosmi I Medicei coniugis, Italice vertit Benedictus Varchius Florent. 1554, in-4: repetita saepe versio est Venet. 1561, in-12; Florent. 1574, in-8; 1584, in-4, Gallice, post Salverium Accuratum (*Saulveur Accurât*) Narbonensem, Paris. 1561, in-8, Franciscus Malherbius, inter cuius opuscula saepius prodierunt, ut Augustobonae Tricassium 1635, in-8, quae tertia iam est editio. Librum primum etiam vertit Gallice Angelus Capellus, Paris. 1580. In Codice quodam manu exarato saeculi XI, hi libri non absurde inscribuntur De dandis et accipiendis beneficiis. Vide Henrici, *Pomposiano* in Monasterio clerici, Epist. ad Stephanum, datam ann. 1093, quam edidit Bernhardus *Montfaucon* in Diario Italico, pag. 86. Federici Morelli Scholia in hos libros exstant in editionibus Senecae, Paris. 1619, 1628, fol. cum Variorum notis.

XIII. Epistolae cxxiv ad Lucilium (1), Siciliae procuratorem, cui ex illis immortalitatem pollicetur, Ep. xxi. Codex harum longe veterrimus in publica civitatis Argentinensis servatur bibliotheca, vocibus ut plurimum inter se cohaerentibus exaratus, teste Nic. Heinsio Epist. ad Io. Frid. Gronovium, tom. III sylloges Burmannianae, p. 461. *Ramantini* Florentini Ord. praed. commentaria in Senecae Epistolas circa a. Chr. 1350, iussu Clementis VI composita memorat Iulius Niger in historia scriptorum Florentinorum, p. 480; sicut Lucae *Mantinelli* ex eodem Ordine eademque patria circa a. 1364, p. 384, Dom. *Peccioli* Pisani circa a. 1420 commentarium cum prologo

(1) Lucillum Balbum vocat auctor libri De vitis philosophorum. Parthenopensis forte fuit: vide Lipsium ad Epist. lxxi. Epicuri sectam secutum colligas ex Epist. xxiii et aliis. Scriptorum Lucilii elegantiam celebrat Epist. xix et xlvi. Sed ex Lucilii huius scriptis nihil ad nos pervenit.

apologetico, Idc. Echardus; t. I Bibl. scriptorum Dominicanorum, p. 771, auctor est. Eas olim per libros distinctas fuisse constat ex Gellio, qui librum (1) XXII Epistolarum moralium Senecae citat, lib. XII, cap. 2; unde etiam colliges, non paucas huius philosophi epistolas periisse. In MS. Codice, qui in Rhedigeriana Bibliotheca Vratislaviae asservatur, distinctae sunt in libros XX, ut notatur in ephemeridibus literariis Lipsiensibus Germanice editis a. 1710, sect. IX, p. 395; sed non additur, duo postremi libri desiderentur, an vero diversa sit divisio ab antiquis editionibus, quae Epistolas Senecae distinguunt in libros XXII. In editione Lips. 1497, in-4, sunt Epistolae tantum LXXXIX. Epistolam XLVIII editiones quaedam dividunt in binas, ut Mureto notatum et H. Stephano. Epistol. LXXXVIII, quae in quibusdam editionibus et in MSS. ut in Quedlinburgensi Codice, de quo Tobias Eccartus in notitia illius Bibliothecae, p. 18, fertur sub titulo « liber de studiis liberalibus » vel « de VII artibus liberalibus ad Liberalem. » Hispanice pridem iussu

(1) In Veneta, ann. 1492, et aliis antiquis operum Senecae editionibus. Epistolae eius caxiv distinguuntur in libros viginti duos, hoc pacto, ut liber I complectatur Epistolas primores 13. Liber II, 14-19; III, 20-28; IV, 29-35; V, 36-44; VI, 45-50; VII, 51-57; VIII, 58-66; IX, 67-70; X, 71-73; XI, 74-82; XII, 83-85; XIII, 86-88; XIV, 89-94; XV, 95; XVI, 96-100; XVII, 101-103; XVIII, 104-107; XIX, 108-112; XX, 113, 114; XXI, 115-119; XXII, 120-124. Sed videtur haec distinctio facta a quodam recentiore, qui vigesimum secundum librum a Gellio laudari viderat. Sane quae Gellius ex Epistolis Senecae illo in loco adducit, in editis philosophi Epistolis non exstant. Haud praetereundum quoque, de Epistola duodenonagesima, id quod in textu statim dicit. In Actis Eruditorum, ann. 1725, p. 429, memorari videas « editionem Epistolarum perveterem, si non principem, quae eo nomine MSS. anteferri posset; quod integras *περὶ τῶν ἐξ*, oppido elegantes, habet, quae in nullis editionibus occurrunt, a nemine etiam eorum, qui MSS. tractant, indicatae sunt. » Oportundum erat, ut pericopae illae productae in medium vel saltem aliquae earumdem speciminis loco communicarentur cum viris doctis.

SENECA Tom. VI

B

Ioannis II, Castellac regis, versam refert Nic. Antonius, lib. I Bibliothecae vet. Hispanae, § 148. Gall. vertit Fr. Malherbe.

XIV. Naturalium Quaestionum ad eundem Lucilium, quem *Virorum optimum*, et III, 36, *carissimum* appellat, libri VII, qui magnam partem versantur circa Meteorologica, illustrati primum emendatique a Matthaeo Fortunato Pannonio, Venet. apud Aldum anno 1522, in-8. Lipsius, quum vix in primum caput libri primi Scholia confecisset, morbo impeditus a scribendo abstinuit, et hoc opus una cum sequente aliis illustrandum reliquit.

XV. *Ἀποκολοκύντωσης*, sive ludus (1) in Claudium imp. Satyra lepidissima (2) Menippea, notis illustrata a B. Rhenano, Adr. Iunio, Iano Grutero, Nic. Fabro, Liberto Fromondo, Casp. Barthio, Io. Frid. Gronovio, etc. « Mihi Caesar is unus propemodum Senecae pluris est, quam cuncti Caesaris ipsius Caesaris Iuliani » inquit Vavassor, pag. 246, De ludicra dictione. Primus in Germania (3) reperit, ediditque et scholiis illustravit Beatus Rhenanus inter Senecae opera ab Erasmo recensita Basil. a. 1515, fol., et cum

(1) Ludus, i. e. satyra; vide Dan. Heinsium in libro de Satyra Horatiana.

(2) Satyram Menippeam vocamus, quo genere scribendi primum inter Latinos usus est Terentius Varro, quum prosa oratio Satyrica passim versibus brevibusque velut carminibus tanquam gemmulis distinguitur. Porro titulus Satyrae *ἀποκολοκύντωσης* exponitur a Dione, lib. LX extr. innuitque *ἀποθνήσκειν* Claudio partem per eum boleti sive *κολοκύντου*, in quo cibi genere venenum is acceperat, unde boletos *Deorum cibum* graeco proverbio collaudare solium Neronem refert Sueton. Ner. c. 33. Vide de titulo Satyrae Iunium, Animadv. I, 17, « Librum de morte Claudii » vocat Gul. Malmesburiensis lib. IV de gestis Pontificum Anglorum, p. 283; ubi ex Seneca refert Barbaros in Britannia et in honorem eius civitatem aedificasse Glocestriam.

(3) Vide Erasmus in adagio L, 3, 4, « aut regem aut fatuum nasci oportere. »

Synesii Laude calvitiei, Io. Phrea interprete, Erasmi Laude Moriae, Gerhardi Listrii illustrata notis, atque praeclara eiusdem Erasmi Epistola apologetica ad Martinum Dorpium, Basil. 1519, in-4. et separatim 1521, et 1551, in-8. Dan. Heinsii dissertatio ad hunc libellum legitur post eius Orationes, Lugd. Bat. 1627, in-8, p. 608 sqq. Illustravit hunc Senecae librum etiam Io. Scheferus in Miscellaneis suis, sive libro Academicarum lectionum. Emendationes nonnullae Christophori Augusti Heumänni exhibentur in Actis Erud. tom. VI, supplementi, p. 296 seq. Novissime cum notis G. C. B. prodiit hic libellus Lipsiae 1720, in-8 (1), addito Lipsii somnio, et Sardis venalibus Petri Cunaei. Nova Gallica versio (2) elegans Incem vidit Paris. 1726, in-8, in continuatione Memoriarum literariarum a Sallengrio pridem vulgatarum t. I, parte 2, p. 253 seq. ab auctore erudito, qui notas etiam, vitamque, et iconem imp. Claudii promisit. Cum versione Germanica (3) non incommittit Frid. Christoph. Neubur, brevibusque notis, Lipsiae, 1729, in-8.

XVI. Fragmenta. Sed vide deperdita, p. 27.

Versiones.

Senecae versionem Gallicam ab Antonio Verderio compositam excudi Lugduni a. 1584, scribit in sua Bibl. Gallica Crucimanius, qui pag. 287 etiam uenimo-

(1) Acta Erudit. tom. VII, Supplementi pag. 521.

(2) *Bibl. française* ann. 1726, septembre, pag. 435; *Journal des Savants*, 1727, pag. 447.

(3) Acta Erudit. ann. 1729, pag. 229.

rat Laurentii Primi (*Le Premier*), Paris. a. 1500; aliam dedit Claudius Seysselius, Lugdun. 1556, et Guilelmus *de la Teyssonière*, Sebusianus. Epistolas plerasque vertit Godfredus *de la Chassagne*, Rothomag. 1574, in-12; Paris. 1582. Recentiores versiones Gallicae operum Senecae exstant auctore Matthia *de Chalvet*, Paris. 1607, 1638, 1647, fol. et 4.º et Petro Ryero, Paris. 1659, fol. duobus voll. et 1665, in-12. XIV voll. Epp. Gallice vertit F. *Malherbe*. Seneca Germanice, Michaële *Herr* interprete, Argentor. 1540, 1545, fol. et Francof. in-8, a Conr. *Fuchsinne*. Anglice per Thom. *Logde*, Lond. 1614, 1620, fol. Epistolae de Vita beata, de Septem artibus liberalibus (sive Ep. lxxxviii), de Providentia et de Moribus Hispanice iussu Ioannis II, Castellae Regis, Hispani 1491, et Antv. 1551, in-8, de Providentia, de Vita beata, de Tranquillitate animi, de Constantia sapientis, de Brevitate vitae, et Consolatio ad Polybium ac de Paupertate, interprete *Pedro Diaz Navarrate*, Ferdinando Hispaniae infanti et Isabellae Reginae a secretis. Mimos etiam vertit, et paraphrasi sive glossis explanavit iussu Ioannis II Petrus *Diaz Toletanus*: libros de Clementia *Alphonsus de Rebenga*, eques Alcantarae; libros de Beneficiis *Gaspas Ruiz Montianus*, Benedictinus Monachus. Italice libros de Beneficiis vertit Benedictus *Varchi*; Florent. 1554, in-4; libros de Ira, additis notis, Franciscus *Lesdonatus*, Patav. 1559, et Sanctus *Conti della Rocca Contrada*, Rom. 1659, ad Carolum Emanuelem II Sabaudiae Ducem: Epistolas Io. Baptista *Donus Florentinus*, Venet. 1549, in-4. In Bibliotheca Veneta, Thomasino de Bibliothecis Venetis, p. 13, teste, MSS. Visuntur Epistolae Senecae Etrusco idio-

mate eleganter scriptae, necnon in Medicea, tribus exemplaribus, ut Nic. Antonio notatum. Hanc versionem una cum aliis Etruscae elegantiae et puritatis monumentis in Dictionario magno Academiae della *Crusca* laudatis publicare instituerunt Florentini. Denique Epistolae cum libro de Providentia excusae Italice (1) Florentiae a. 1717, in-4, *volgarizzamento dell'Epistole di Seneca, e del trattato della Provvidenza di Dio*. Danice Seneca lucem vidit Sorae, 1658, fol. auctore Brigitta Trottia, femina erudita, de qua vide, ubi lubebit, Albertum Thura in Gynaeco Daniae literato, p. 116 seq. Diem obiit Sorae a. 1662.

Falso tributa Senecae.

Suppositi Senecae sunt liber de Virtutibus Cardinalibus, alius de Moribus, et tertius de paupertate, qui sub eius nomine cum Epistola de assentatione vitanda ad Lucilium, prodierunt Colon. 1529, in 8, et alibi, Senecae etiam adscripti a Vincentio Bellovacensi libro IX Spec. Historialis, cap. 102 seq. Haec opuscula excerpta sunt ex Senecae et aliorum scriptis, cuius generis etiam esse puta, quae sub nomine Proverbiorum (2) et auctoritatum Senecae

(1) *Journal littéraire*, tom. IX, pag. 468.

(2) Proverbia Senecae versibus reddita sunt ab Eberhardo Bethuniensi circa ann. Chr. 1120. Sed quae in editionibus antiquis feruntur sub proverbiorum Senecae titulo, parum differunt a Publîi Syri mimis, sive sententiis: Otoblonus Monachus Sanctlemmeramensis in prologo ad suum Proverbiorum librum: « Quam nuper illa quae dicuntur Senecae proverbia per alphabeti ordinem distincta legissem, primo quidem mirabar tantam cuiquam infidelium prudentiam inesse potuisse, etc.

aliquoties vulgata sunt, non diu post repertam typographiam. Lipsius quoque in calce suae editionis duplicia Excerpta subiicit, quorum priora illa sunt, ipsa quae edita diximus sub titulo libri de paupertate: posterioribus remedia in omni genere afflictionum ex Senecae Philosophia deprompta continentur, quae in editione Veneta Operum Senecae a 1492, fol. 64, leguntur sub hac inscriptione: « Seneca ad Gallionem de remediis fortuitorum. Est oratio per dialogum sensus et rationis. » Prodiit etiam Lipsiae a. 1500, in-4. Libellus de quatuor virtutibus cardinalibus prodiit et Daventriae 1512, in-4, cum libro De moribus; et Lipsiae ann. 1515, in-4, cum commentariis latinis, et rhythmis metaphrasticis Germanicis, et sine illis Venet. 1586, in-12; et in variis Cod. MSS. sub Senecae nomine obvius est, sed verum auctorem habet Martinum Abbatem Dumiensem, et hinc episcopum Braccarensem, qui circa a. C. 560 claruit. Vide Isidorum Hispalensem, cap. 22, De scriptoribus eccles. et Vincentii Placcii Catalogum Pseudonymorum, p. 256. Sub huius Martini nomine prodiit in Bibliotheca PP. t. X, p. 382, et Helmstadii 1691, in-8, cum Dominici *Muncini* libello de quatuor virtutibus cardinalibus, edente V. C. Hermannno *von Hardt*, ubi inscribitur formula honestae vitae. Praefationem ad Mironem Suevorum Regem, quam huic libro Martinus praefixerat, edidit Lucas Dacherius t. X Spicilegii, ante cum Boxhornius ad Ammianum, p. 863. Doctissimus vero Baluzius ad Epist. cliv Lupi Ferrariensis existimabat librum de quatuor virtutibus Seneca auctore scriptum, sed a Martino abbreviatum esse. Germanicam metaphrasin scriptam

in membrana servabat Noribergae, V. C. Godfridus Thomasius. Impressa Lipsiae, incipit sic:

*Vier sind der Angel Tugent
Damit getziert wirt die Iugent
Die uns vil natürlicher Leuthen
In uren Spruchen bedeuthen.*

Gallice vertit Angelus Capellus, Paris. 1582. Caeterum apud Clariss. Montefalconum, p. 86 seq. Diarii Italici pro verbis: « a quodam Martyrio Episcopo ad Mitonem regem » legendum: « a quodam Martino Episcopo ad Mironem regem. » Libellum De moribus vitae humanae separatim editum Lips. 1499, in-4, Trithemius vocat De morum institutione. Incipit: « Omne peccatum actio est » atque eundem Martinum habet auctorem. Exstat et in Bibl. PP. t. X, edit. Lugd. p. 385. Hunc et alterum De paupertate ex Epistolis Senecae excerptum illustravit Leodegarius a Quercu, Paris. 1556, in-4. Liber De artibus sive De studiis liberalibus ad Liberalem haud diversus est ab Epist. LXXXVIII, ut iam sup. notatum. Quid vero scripti sit Senecae *de Cavallevia*, Ferdinando Mexiae apud Nic. Antonium, lib. I Bibl. vet. Hispan. 3p. 2, allegatus, alius dicet, non ego.

His adde Epistolas octo ad Paulum Apostolum, quae non minus quam sex Pauli ad Senecam, spuriae sunt, etsi non heri vel nudius tertius, sed ante multa saecula (1) sunt confictae, quum earum iam memi-

(1) Occasionem eas fingendi videntur dedisse verba Philipp. IV, 22. Vide Dan. Heinsium ad h. l. et quae notavi in Codice apocrypho Novi Testamenti, ubi has Epistolas integras exhibui adiunctis meis animadversionibus. Ad ve-

nerit B. Augustinus et Hieronymus; ut Pseudo-Linum, commentitiumque Dextrum, et Ioli. Sarisber. iam omittamus. Editae sunt cum aliis Sen.-script. Neap. 1484, f. Venet. 1492, f. et in edit. Erasmi Basil. 1729, fol. sed praemissa censura qua Paulo et Seneca indignae pronuntiantur; praeterea cum libro De IV virtutibus cardinalibus, Lugd. 1523, in-4, Venet. 1588, in-8, et cum reliquis Pauli Epistolis, etiam Iacobi Fabri Stapulensis observationibus illustratae, Paris. 1512, 1515, fol. Leguntur quoque in Bibl. Sancta Sixti Senensis, lib. II, sub titulo « Paulus » in Mich. Waltheri Officina Bibl.; in B. Iosuae Arndii Lexico Antiquitatum Eccles.; in locis communibus sententiarum Senecae ab Huberto Schutteputaeco digestis, Antverp. 1623, in-12; in D. Georgii Henr. Goezii Schediasmate de supposititiis et deperditis Pauli scriptis, ubi et Fabri observationes exhibentur, Viteberg. 1688, in-4. Stephanus Praetorius Germanica versione donavit, cumque ea edidit Hamb. 1795, in-4, et cum Epistola Paulo supposita ad Laodicenses Latine et Germanice recusae sunt, Breae, 1692, in-4. Denique latine recudendas dedit D. Io. Georgius Pritius in Introductione ad N. T. in iis-

terum loca ipsi praemissa addes haec Honorii Augustod. De luminaribus Eccles. « Lucius Annaeus Seneca Cordubensis, Fotini (leg. ex Hieronymo Sotionis) Stoici discipulus, et patrus Lucani poetae, scripsit quasdam Epistolas ad Paulum Apostolum, et Apostolus quasdam rescripsit. » Censuris adiungenda sunt, quae habet Angelus Decembrius De politia literar. lib. I, pag. 57, lib. II, pag. 121; Mottanus Vayerus De virtute paganorum, t. I Opp. pag. 660 sq. fol et Thom. Creuius ad tom. III Methodor. de studiis instituendis, pag. 415 sq. Hinc porro Seneca quorundam iudicio audacter annumeratus Christianis, cui rei probandae miror homines adeo nasutos non produxisse haec Tertulliani, Apolog. cap. 3: « Ego Lucium sapientem virum repente factum christianum defero. » Sed fabulam de Seneca christiano ex plodii Franciscus Mudius, Lect. novantiq. Epistol. xxi. — Vid. insuper quae praemonuimus, IV, 441. Ed. Tava.

dem Epistolis Pseudo Seneca ait, se ad Paulum mittere librum De copia verborum. Et Thomasinus de Bibliothecis Patavinis, p. 58, testatur in Bibl. monasterii S. Antonii urbis Patavinae exstare manu exaratum L. Annaei Senecae Cordubensis Stoici discipuli librum De copia verborum ad B. Paulum. Nugae, Nugae, inquit Nic. Antonius haec narrans, t. I Bibl. Vet. Hispanae, lib. I, cap. 8, p. 31. Caeterum hae Epistolae ad Paulum, non modo cum Senecae scriptis saepius prodire, ut Venet. 1503, fol. Basil. 1515, fol. etc. sed et iunctae scriptis apocryphis Clementis, Martialis Lemovicensis, et aliorum, Augustae Vindob. 1529, in-8. Sed nolo de illis Epistolis iam verbum addere, quum satis de illis dixerim in Codice apocrypho Novi Test. Senecae De fortuitis remediis, ad Gallionem libri II scripti in Bibl. Vitembachii, fuere illi, opinor, qui prodierunt Lips. 1500, 1503, in-4. Librum Senecae De matrimonio, quem memorat Trithemius, non vidit ipse, ut puto, sed ex Hieronymi I in Iovinianum nominavit. De iactato praeter rem huius Philosophi Christianismo exstat diatriba D. Aegidii Strauchii, Viteb. 1668, 1706. in 8. Quamquam multa sunt in Senecae scriptis, quae hominem christianum hand dedeant; quorum partem collegerunt Iosephus Hallus, et Io. Baptista Schellenberchius Iesuita in Seneca Christiano, et M. Iustus Siberus in Seneca divinis oraculis quodammodo consono, Dresdae 1655, in-12. Quibus iungendi (praeter Nic. Hardschmidii Diss. de Senecae notitia Dei naturali, Io. Andr. Schmidius, Diss. de Seneca eiusque Theologia Ien. 1666, in-4, et Io. Ianus Svaningius in Theologia naturali contemplativa ex Senecae scriptis in locos communes digesta,

Hafniae 1710, in-4 (1), cum praefat. erudita D. Severini Lintropii), Io. Philippus Apinus, Diss. de religione Senecae, Viteb. 1692, in-4; Io. Henr. von Seelen, in Diss. de scriptoribus gentilibus falso in christianorum ordinem relatis, et de frustra quaesitis in Virgilio rebus diviniis, Flensburgi, 1714, in-4; Io. Gottlieb Heineccius De philosophis semichristianis, Halae Sax. 1714, in-4; Iacobus Henricus Lochnerus in schediasmate de scriptoribus nonnullis, qui aliis pagani, aliis Christiani audiunt, Brem. 1716, in-4; et ante hos D. Christianus Kortholtus in diss. de Philippi Arabis, Alexandri, Mammææ, Plinii iunioris, et Senecae christianismo, Kil. 1666, in-4; tum auctor libelli *Der Christliche Seneca, oder Richtschnur eines tugendhaften Lebens aus denen Episteln. L. Annaei Senecae gezogen*, Lips. 1712, forma minore.

Collectanea et Excerpta.

Moralis philosophiae collectanea digesta per titulos, et ex Senecae scriptis selecta a Lud. Granatensi, exstant in huius operibus iunctim Latine excusis, Andrea Schotto curante, tribus voluminibus in fol. Colon. 1628, t. 1, p. 643 seqq. Non pauca etiam ad verbum e Seneca repetita in Ioannis Bonae Manuductione ad caelum, quam ipse profitetur medullam continere Sanctorum Patrum, et veterum philosophorum. Petri Brinch Admiranda Senecae Ethica et Politica, in locos communes ordine literarum digesta, et summariis ac notis illustrata, necdum lucem vide-

(1) Acta Erudit. tom. VI, Supplem. pag. 335.

runt, quod sciam, etsi iam ad praelum parata memorantur in Novis literariis maris Balthici et Sept. a. 1703, p. 134. Dionysii Gothofredi Loci communes e Seneca, qui eius coniecturis et var. lect. in Senecae libros subiecti sunt, ut supra indicavimus, hoc ordine sunt digesti: 1. Theologica, sive de Deo et rebus Divinis; 2. Iuridica ad ordinem Pandectarum; 3. Ethica; 4. Oeconomica; 5. Politica; 6. Grammatica, Rhetorica, Historica; 7. Dialectica; 8. Physica, Medica, et Mathematica; 9. Similium librum; et 10. Nomenclatorem adagiorum, et nominum propriorum per varias classes digestorum. L. Annaeo Seneca illustrando in *Blasones politicos y morales por Iuan Bamos de Velasco*, Madriti, 1670, in-4, prodire.

Deperdita Senecae scripta.

Deperdita Senecae scripta a veteribus memorantur haec, notante praeter alios Lipsio (1) in vita Senecae, cap. 10, cuius observatis nonnulla adiunxi: Liber, s. Dialogus, de Superstitione, Tertull. Apologet. cap. 12; Lactant. V, 9, et Augustin. de C. D. VI, 10. Memoratur etiam a Diomede grammatico, lib. I. Idem eodem libro praeterea Senecam De Officiis laudat. Epistolarum ad Novatum fratrem liber X allegatur a Prisciano, lib. I De ponderibus et mensuris. Epistolae ad Maximum Caesonium; Mar-

(1) De scriptis Senecae deperditis disserit etiam M. Ant. *Delrio* Prolegom. ad Senecae tragoedias, lib II, qui est de vita Senecae cap. ult. et Nic. Antonius, Bibl. vet. Hispanae § 117 sq. nam plurima composuerat, atque, ut Quintil. X, 4, tractaverat omnem ferme studiorum materiam: nam et orationes eius, et poemata, et Epistolae, et Dialogi feruntur.

tial. VII, 44; nisi de aliis libris Caesonio inscriptis intelligendus. De Fortuitis sive Remediis fortuitorum ad Gallionem fratrem; Tertull. Apologet. De Providentia, maius opus scribendum suscepisse se innuit Seneca, cap. 1 libri qui de hoc argumento exstat. De terrae motu, Natur. quaest. lib. VI, c. 4. De immatura morte, Lactant. III, 2, et auctor Sophologii Iacobus Magnus, III, 1, et VII, 7. De Natura rerum idem Sophologii auctor, nisi libros Naturalium Quaestionum respexit. Exhortationum libri, Lact. lib. I, c. 4 et 7; III, 15; IV, 24 et 27. Moralium libri, quibus de omni materia ad philosophiam morum spectante fusius disputaverat, ut innuit ipse, Epist. cxi, cxiii et cix. Vide et Lactant. lib. 1, c. 16; II, 2; VI, 17. De Matrimonio; Hieron. adversus Iovinian. lib. I. Liber de India; Plin. VI, 17, et Serv. in IX Aeneid. Liber de Situ et sacris Aegyptiorum, ex quo nonnulla depromsit Lucanus. Vide Grotium ad Lucani X, 313; Salmasium ad Solin. etc. Memorat idem opus Servius in VI Aeneid. Liber De forma mundi; Boëth. Geometr. II, p. 15, 37 et Cassiodor. Memoratur etiam a Rabano Mauro, III, 25, De institutione clericorum tom. VI, Opp. p. 44. Guil. Malmesburiensis, lib. I De gestis Anglorum, p. 23. «pulcherrime Seneca in libro De causis commemorat, Catonem oratoris officium definientem dixisse: orator est vir bonus dicendi peritus.» Intelligendum forte opus Quaestionum naturalium.

E Lactantii VII, 15, colligit Lipsius, Historiam quoque, sive Historiae Rom. compendium a Seneca scriptum fuisse. Sed hoc non firmitore tibicine nititur, quam quod alii ex eodem loco colligere voluerunt, auctorem compendii Hist. Romanae, quod sub

Flori nomine habemus, non esse Florum, sed Senecam. Nam uti hanc opinionem recte confutavit Vossius, lib. I de Hist. Lat. cap. 30, ita non necesse est singulare opus historicum Senecae comminisci, quoniam potuit sane Seneca obiter in quodam scripto vel epistola Romani populi tempora distribuere in quatuor aetates, cuius divisionem partim imitatus est, partim inmutavit, aut forte haud inspecto Seneca simile quid et ipse cogitavit Florus. Dio, lib. LXI, p. 690, auctor est Senecam scripsisse (1) quae Nero imp. diceret ad milites, et in senatu recitaret: quo pertinet epistola ad Senatum, qua Agrippinae necem defendit, cuius summam tradit. Tacit. Annal. XIV, 11; quaedam ex ea laudat Quintilian. VIII, 5, 18. Atque haec senatui aliquando tanti visa, ut decerneret eam columna argentea insculpi, et quotannis, quum novi cons. magistratum inirent, legi. Omitto quod idem Dio, p. 694, refert Senecam, non modo reginis et libertis adulatam, sed et encomia quorundam composuisse, et Tacitus, Annal. XIV, 52, inducit obitantes, «eloquentiae laudem uni sibi adsciscere, et carmina crebrius factitare, postquam Neroni amore eorum venisset.» Idem Tacit. XV, 63, de Seneca moriente: «et novissimo quoque momento suppeditante eloquentia, advocatis scriptoribus, pleraque tradidit, quae in vulgus edita eius verbis invertere supersedeo. «At Dio, p. 713, D. nihil de Seneca, sed Paulina: οὐ μέντοι πρότερον ἑαυτῆς ἤφατο, πρὶν τὸ τε βιβλίον ἐσυνέγραψεν, ἐπαύροθῶσαι, καὶ τὰλλα

(1) Confer quae de orationibus eiusmodi, quas imperatores ab aliis sibi faciendas curarunt, et ipsi in senatu vel alio loco solenni recitabant, annotavit Baylius in Lexico, ubi de Hadriano imp. agit nota F.

(ἐνδεῖται γὰρ μὴ καὶ ἐς τὸν Νέρωνα ἐλθόντα φθαρῇ) παρακατα-
 θέσθαι τιπὶ. Modo sanus sit locus, et non potius legen-
 dum fuerit αὐτῆς, ut intelligatur Seneca, et quae ipse
 scripsit. Quintil. quoque, Instut. X, 1, ubi pulcherri-
 mum de Seneca et eius ineptis imitatoribus fert
 iudicium, testatur omnem fere studiorum materiam
 a Seneca pertractatam. « Nam et Orationes eius,
 inquit, et Poemata, et Epistolae, et Dialogi ferun-
 tur » (1).

(1) Adde deperditis libros duos quorum fragmenta ex palimpsestis a Nie-
 buhrro eruta mandavimus typis, tom. IV, pag 337 sq. Ed. Tava.

INDEX LITERARIUS

AD L. ANNAEVM SENECAM.

Auctor Bipontino indice, qui iam Fabriciano ditior fuit, hicce, quem Indici vocum praemittimus, catalogus, non editiones duntaxat complectetur et versiones, sed et codicum MSS. bonam partem, et quae de Seneca luculenta et praeclara vulgata sunt. Talis se Phaedriani indicis praestitit ratio. Ergo, ut in Phaedriano indice, quadruplex in hac notitia efflorescet divisio: 1° Codices manuscripti, 2° Editiones, 3° Versiones, 4° Libri et loci ad Senecam. Operae pretium fore credidimus, si his appendicis correlariive loco subicerentur quaedam ex egregio et anecdoto hucusque palmarii viri Garat opusculo de Seneca. Quae nostra sunt, hoc est nec Fabriciana nec Bipontina, significat duplex littera V. P.

PARS PRIMA.

L. Annaei Senecae codices manuscripti.

Ex his codicibus qui exstant in bibliothecis extraneis, sat erit si indicavimus Erfurtensem, quem laudat ipse Ruhkopfius, praef. vol. I (huiusce nostrae ed. pag. xix). Fusius paulo versabimur circa

illos quos Bibliotheca regia Parisiensis asservat, non tamen circa omnes: nam Annaeanorum exemplarium supellex ampla, et multiplex est. En ergo quos praeclarissimos censemus:

1. Codex membranaceus, Bibl. Reg. Parisiensis n. 6376, ann. p. Chr. n. 1457 exaratus. Quo continentur: 1° L. Ann. Senecae ad Novatum libri III de ira; 2° eiusdem de Clementia ad Neronem libri II; 3° eiusd. de Beneficiis libri VII; 4° eiusd. ad Serenum liber de Tranquillitate animi; 5° eiusd. ad Paulinum liber de Brevitate vitae; 6° eiusd. ad Lucilium liber de Providentia; 7° eiusd. ad Serenum liber. quod in sapientem non cadit iniuria; 8° eiusdem ad Martianum lib. de Consolatione filii; 9° eiusd. ad Elbiam sive Helviam matrem liber de Consolatione; 10° Declamationum libri decem.

2. Codex membranaceus, olim Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. n. 6377 notatus, saeculo XV, nisi fallimur exaratus. Ibi continentur: 1° L. Ann. Senecae de Ira, liber III. ad Novatum; 2° Senecae tragoediae, scilicet Thyestes (cuius initium desideratur), Thebais, Hippolytus, Oedipus, Troas, Medea, Agamemnon, Octavia et Hercules Oetaeus, 3° L. Ann. Senecae de Tranquillitate animi.

3. Cod. Membranaceus, olim Bigotianus, nunc Bibl. Reg. Paris. num. 6378 insignitus. Quo continentur: 1° L. Ann. Senecae de Clementia libri duo ad Neronem; 2° eiusd. ad Lucilium epistolae octoginta octo priores.

4. Cod. membranaceus, quem sec. XIV exaratum suspicamus olim Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. num. 6379. Quo continentur: 1° L. Ann. Senecae de

Clementia libri duo ad Neronem; 2° eiusd. epistolae ad Lucilium; 3° eiusd. liber de Remediis fortuitorum; 4° eiusd. liber seu potius epistola de Liberalibus Artibus; 5° eiusd. sive potius Martini Dumiensis liber de Quatuor Virtutibus; 6° Declamationes quae Seneca tribuuntur; 7° Proverbia Senecae, sive potius Senecae et Publii Syri sententiae; 8° lib. de Moribus qui Senecae tribuitur; 9° L. Ann. Senecae de Beneficiis libri VII; 10° eiusdem de Providentia libri duo; 11° eiusd. liber ad Gallionem de Vita beata; 12° eiusd. de Animi tranquillitate liber ad Serenum; 13° eiusd. de Vitae brevitate liber ad Paulinum; 14° ejusd. lib. de Consolatione ad Polybium; 15° libri primi de Ira fragmentum.

5. Membranaceus, saeculo XIV exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6380, primum Iacobi Augusti Thuani postea Colbertinus. Ibi de Clementia; Epist. libri XXII (lib. de Remed. fortuitorum ad Gallionem; lib. de Septem Liberalibus Artibus; Martini Dumiensis lib. de Quatuor Virtutibus); lib. X Declamationum, lib. VI de Quaest. Nat. (proverbia), (lib. de Moribus), lib. VII de Beneficiis; lib. II de Provid. de Tranquill. animi, de Brevitate vitae, de Ira lib. III, de Consolatione ad Martiam, de Consolatione ad Helviam, Pauli et Senecae Epistolae mutuae.

6. Membranaceus, saecul. XIV exaratus, quo continentur lib. II de Clementia, VII de Beneficiis. Bibl. Reg. Parisiens. 6381.

7. Membranaceus, quo pariter lib. II de Clement. et VII de Beneficiis continentur. Bibl. Reg. Paris. 6382, saeculo autem XIII exaratus.

8. Membranaceus, olim Colbertinus, nunc 6383,
SENECA Tom. VI C

Bibl. Reg. Paris. Ibi ut supra, de Clementia et de Beneficiis. Et ille saecul. xiii exaratus est.

9. Membranaceus, olim Mazarinaeus, saecul. xv, nisi fallimur, exaratus. Iste complectitur libros de Beneficiis, Clementia, Ira, Providentia, Constantia sapientis, Vita beata, Brevitate vitae, animi Tranquillitate, de Consolatione ad Marciam, item ad Helviam, et apposititia vel supposititia quaedam (sententias Senecae, Publ. Syri, al. librumque de Moribus.)

10. Membranaceus, saecul. xiv exaratus, primum I. A. Thuani, mox Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. 6385. Ibi 1° lib. VII de Quaest. Nat. tum fragmentum Adelardi Bathensis de quibusdam quaest. natur. et collatio Alexandri Magni et Dindymi regis Brachmanorum de philosophia facta per literas; 2° de Benef. lib. VII quos sequuntur Martini Dum. lib. de Quatuor Virtut. lib. de Remed. fortuitorum, item lib. de Verborum copia; 3° de Clement. lib. II; mox Pauli et Senecae ep. mutuae, Senecae, Publ. Syri, al. sententiae; 4° Ep. cxxiv ad Lucilium.

11. Cod. Membranaceus, olim Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. 6386, quem saec. xiv exaratum credas. Ibi continentur lib. VII de Quaest. Nat.

12. Membranaceus, olim Puteanus, ann. 1381 exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6587. quo de Quaest. Nat. lib. VII. etc.

13. Membranaceus, olim Puteanus, saecul. xiii. exaratus. Quo lib. de Remediis fortuitorum, Pauli et Senecae Epist. mutuae, Epistolaeque ad Lucilium (quarum tamen in hoc codice multae desiderantur). Bibl. Reg. Paris. 6388.

14. Membranaceus, saec. xiv exaratus, Bibl. Reg. Paris, 6389. Quo 9° de Clementia; 10° de Beneficiis; 11° Ludus. Cetera omittimus; quamquam operae pretium forsitan quaedam indicare quae Senecae tribuuntur quandoque scilicet lib. de Remed. fortuitorum, de Verborum copia (sive potius de Moribus), epist. mutuae Senecae et Pauli sententiae Senecae, Publ. Syri, al.

15. Membranaceus, saec. xiv exaratus. Quo 6° de Beneficiis lib. VII; 7° de Providentia; 8° liber ad Serenum, quod in sapientem non cadit iniuria; 9° de Vita beata, 10° de Tranquillitate animi; 11° de Brevitate vitae; 12° de Ira; 13° de Consolatione ad Martiam; 14° de Consolatione ad Helviam; 16° de Naturalibus Quaest. lib. VI; 18° de Clementia. Quae hic desunt non a Seneca sunt, sed supposititia (de Remed. fortuit. de septem Art. lib. de quatuor Virt. de Moribus, sententiae), vel prorsus aliena. Nunc Bibl. Reg. 6390.

16. Membranaceus, saecul. xv. exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6391, continetque 1° (post supposititia, de Sustinendo impetum adversitatis, de quat. Virtut. card. de Morib.) de Clementia lib. II; 2° (post lib. de Remediis fortuitorum), de Tranquillitate vitae; 3° de Ira; 4° lib. Quod in sapientem non cadit iniuria 5° (post suppos. lib. de Paupertate), de Brevitate vitae; 6° et 7° Consolationes; 8° de Vita beata; 9° de Beneficiis.

17. Membranaceus, saec. xiv exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6392, quo 1°-3° de quat. Virt. Sententiae ex epistolis collectae; Senecae et Pauli Epist. mut. 4° Epist. ad Lucilium; 5° de Beneficiis libri septem;

6° Senecae, Publii Syri, al. sententiae ord. alphab. dispositae; 7° Declamationum lib. X; 8° lib. de Providentia; 9° lib. Quod in sapientem non cadit iniuria; 10° de Vita beata; 11° Ad Serenum de Tranquillitate animi; 12° de vitae Brevitate; 13° de Consolatione ad Polybium; 14° de Ira.

18. Membranaceus, saec. xiv exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6393. Quo Senecae, Publ. Syri; al. sententiae, ord. alphabet. dispositae. Praeponitur lib. de quatuor Virtutibus cardinalibus.

19. Membranaceus, olim Colbert. nunc Bibl. Reg. Paris. 6394, saec. xiv. exaratus. Quo Epistolae mutuae, lib. de quat. Virt. Epistolar. lib. XXII.

20. Membranaceus, in-fol. saec. xiv. ut videtur exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6395. Quo plus quam omnia continentur, nempe, praeter illa quae Senecae iure dantur, lib. de Rem. fortuit. Declamationum lib. VI, lib. de quatuor Virt. card. de Paupertate, de Moribus, Sententiae, Tragoediae X. Libri tamen de Quaest. Natural. quinque sunt, non septem.

21. Membranaceus, olim Tellerianus, nunc Bibl. Reg. Paris. 6395 A, saecul. xv exaratus. Quo 1° Epistolae mutuae Senecae et Pauli; 2° lib. de Moribus; 3° lib. de Paupertate; 4° de Remed. fortuitorum; 5° de quatuor Virt. cardinal. 5° de Beneficiis lib. VII; 7° de Clementia lib. II; 8° Declamationum lib. X; 9° Epistolae ad Lucilium LXXXIX; 10° Excerpta ex epist. C. Plinii Secundi; 11° Exc. de Natur. Quaestionibus; 12° de Vita beata; 13° de Providentia; 14° de Ira.

22. Membranaceus, olim Mazarinaeus, nunc Bibl. Reg. Paris. 6396. Quo nil fere Annaeanum continetur.

Nam ibi Senecae, , P. Syri, al. sententiae, de quatuor Virt. cardin. de Remed. fortuitor. Sententiae excerptae ex epistolis Senecae; tum Chronicon summ. pontif. a Sancto Petro ad Clementem IV, et imperatorum ab Augusto ad Fredericum II, auct. Martino Polono.

23. Membranaceus, olim Baluzianus, exaratus saec. XIII, nunc 6626, Bibl. Paris. Reg. Ibi de Clementia, de Beneficiis, al. sed non Annaeana.

24. Chartaceus, olim Colbert. saec. XV exaratus Quo de Clementia, Vita beata, Tranquillitate animi, de Consolat. ad Helviam, de Consol. ad M. de Ira, de Brevitate vitae libri continentur. Nunc Bibl. Reg. Paris. 6627.

25. Membranaceus, olim Colbert. saec. XIII exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6628; continetque lib. VII de Natur. Quaest. item Adelardi Bathensis lib. singul. de re.

26. Membranaceus, olim Colbertinus, saec. XIV exaratus. Quo 1º Senecae Sententiae; 2º Senecae, Publ. Syri, al. Sententiae.

27. Membranaceus, primum I. A. Thuani, postea Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. ubi sub num. 6630 asservatur. Saec. XIII exaratus, ut videtur continet: 1º Epist. mutuas Senecae, Pauli, et varia quae nullius momenti sunt; 2º Tract. de copia verborum; 3º Epist. ad Lucilium nonnullas; 4º de Clementia lib. II; 5º de Beneficiis lib. VII; 6º Ludum; 8º Senecae, Publ. Syri, al. Sententias.

28. Membranaceus, saec. XIV exaratus, Colbertinus olim, nunc 6631 Bibl. Reg. Paris. Quo de Benefic.

lib. VII, et de Clement. lib II continentur, sed prae-
positis Ep. mutuae Senecae et Apostoli, lib. de Copia
Verb. Sen. et Publii Syri al. sententiis secuturis vero
Senecae sententiis, libello de Paupertate; epitaphio.

29. Membranaceus, saecul. XIV exaratus Bibl. Reg.
Paris. 7698, quo Ciceronis decem opera (vel l. XXIII);
tum Senecae lib. de Ira, Tranquillitate animi,
Clementia, Consolatione ad Martiam, ad Helviam,
ad Pollionem; Beneficiis; mox Martini Dum. lib. de
quatuor Virtut. cardin. lib. de Providentia, et Quod
in sapientem non cadit iniuria; lib. de Remed. for-
tuitorum et de Septem liber. Artibus.

30. Membranaceus, olim Puteanus, saec. XI, ut
videtur, exaratus, nunc Bibl. Reg. Paris. 8539. Epist.
LXXXVIII in hoc codice continentur, praemissis
Epist. mut. supposititiis Pauli et Senecae.

31. Membranaceus, primum P. Pithoei, mox Col-
bertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. 8540. Quo Epist.
ad Lucilium continentur. Sed finis desideratur. Saec.
et hic XI, ut videtur, exaratus est.

32. Membranaceus, saecul. XIII scriptus, 8541
Bibl. Reg. Paris. Quo Epist. ad Lucil. 88 (ita tamen
distributae, ut 80 tantum numerentur); item lib. de
Remed. fort.

33. Membranaceus, primum I. A. Thuani, postea
Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Parisiens. 8542, cuius
pars XIII, pars XIV, nonnulla XV saeculo videtur
exarata. Illic amplectitur: 1° epist. ad Lucilium (pars
maxima desideratur); 2° de Remediis fortuit. 3° Se-
necae, P. Syri, al. Sententias; 4° Excerpta e libris
de Beneficiis; 5° de Clementia lib. primum; 6° de Ex-

clamationibus sive potius Declamationes; 7° Senecae et Pauli Epist. mutuas; 8° Fragn. « modus quidam honestae continentiae »; 9° de animi Tranquillitate, 10° de Brevitate vitae; 11° de Ira; 12° de Beneficiis; 13° de quatuor Virt. cardinal. 14° de Clementia libros duos; 15° 16° de Consolatione ad Martiam, de Cons. ad Helviam; 17° Epist. ad Lucilium de otio et secessu Sapientis; 18° Proverbia Varronis; 19° Epist. ad Novatum; 20° Ludum; 21° Macrobian fragmentum.

34. Membranac. ol. Colbertinus, saec. XIII exaratus, nunc 8543 Bibl. Reg. Paris. Ibi Senecae lib. primus de Clementia variaque.

35. Membranac. quo de Beneficiis lib. VII, de Clementia duo, Ludus continentur, nec non multa, sed quae falso Senecae assignantur. In Bibl. Reg. Paris. asservatur sub titulo 8544, exaratusque est anno Christi 1389.

36. Membranaceus, olim Puteanus, exaratus saec. XIV, nunc Bibl. Reg. Paris. 8545, continet Ep. LXXXVIII ad Lucilium, de Beneficiis lib. VII, de Clementia lib. II; tum de Copia, verborum, Moribus, Remediis fortuitorum et collectanea e variis Senecae operibus.

37. Membranaceus, primum J. A. Thuani, postea Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Parisiens. 8546, saec. XIV exaratus. Quo Epistolae ad Lucilium, de Beneficiis et Clementia. Spuria sequuntur, nempe de Moribus, etc.

38. Membranaceus, olim Colbertinus, nunc 8547 Bibl. Reg. Paris. saec. XIV exaratus, ut videtur, quo continentur inter multa et stulta Epistolae ad Lucil. (sed abest initium) et lib. II de Clementia.

39. Membranaceus, olim Mazarinaeus, Bibl. Reg. Paris. nunc 8548. Ibi tantum Epistolae ad Lucilium LXXXVIII; sed desiderantur prima integra et secundae initium. Scriptus est saec. xiv.

40. Membranaceus, saecul. xiv scriptus, nunc 8549, Bibl. Reg. Paris. Continet inter multa Ep. ad Lucil. LXXXVIII.

41. Membranaceus, Mediolani exaratus annis 1459, 1460, 8550 Bibl. Reg. Paris. Complectiturque 1° Epistolas ad Lucilium CXXIV (subiic. Ep. mut. supposit.) 2° lib. de Brevitate vitae; 3° de Consolatione ad Martiam; 4° de Consolatione ad Helviam; 5° de Provident. 6° de Ira; 7° lib. Quod in sapientem non cadit iniuria; 8° de Tranquillitate animi; 9° de Vita beata; 10° de Clementia; 11° de Beneficiis.

42. Membranaceus, saecul. xv exaratus, 8551 Bibl. Reg. Paris. Continet Epistolarum ad Lucilium lib. XXII.

43. Membranaceus olim Colbertinus, exaratus saec. xv, nunc 8552 Bibl. Reg. Paris. Ibi Epist. ad Lucilium (post de quatuor Virt. cardin. Morib. Remediis fortuit.) libri de Providentia, Vita beata, Consolatione ad Marciam, item ad Helviam. Subj. Ciceronis Paradoxa, et de Amicitia. Corollarii vicem implet tractatus «Moralium dogma Philosophorum.»

44. Membranaceus, saec. xv exaratus, nunc 8553 Bibl. Reg. Paris. Continet Ep. ad Lucilium LXXXVIII.

45. Partim Chartac. partim Membranac. saec. xv exaratus. Continet Epistolas. Finis desideratur. V. P.

PARS SECVNDA.

L. Annaei Senecae editiones.

AETAS I, NATALIS.

1475—1514.

1475.* (1) Editio princeps Epistolarum Romana , fol. min. s. 4 ch. Rom. sine sign. cust. et pagg. num. In fine: «Praesens haec epistolarum Senecae ad Lucilium impressio in alma urbe Roma in domo nobilis viri Petri de Maximis: non atramento, plumali calamo; neque stilo aereo; sed artificiosa quadam adinventione imprimendi seu characterizandi: opus sic effigiatum est ad Dei laudem industriaeque per magistrum Arnoldum Pannartz Alamannum. Est consummatum anno salutis 1475, die vero prima mensis februarii, Seden. Sixto pont. Maxim. anno eius quarto.» — Panzer vol. II, p. 455, Reviczky Bibl. p. 152, Bibl. Schoepflin.

— Editio princeps operum Neapolitana, duabus partibus in folio constans, quarum prior desinit in Proverbiis Senecae, cum hac subscriptione: «Expliciunt proverbialia Senecae, Gabrielis Carchani Mediolanensis doctoris eximii in artificem carmen laudatorium:

*Iam paene abstulerat Senecae monumenta vetustas,
Vixque erat haec ullus cui bene nota forent
Tam bona: sed docti Mathiae scripta Moravi*

(1) Stellulis insignitas inspeximus ipsi.

*Artificis non est passa perire manus,
Huic igitur meritis grates studiosa iuventus
Pro tam sublimi munere semper agas.*

Sub domino Blasio Romero monacho Populeti, philosopho ac theologo celebri, est impressum hoc opus in civitate Neapolis anno Domini M (omissis centenariis) LXXIII, Divo Ferdinando regnante. » In aversa ultimi folii pagina index opusculorum, quae hoc volumine continentur, sequens exhibetur: « Liber unus de Moribus, liber unus de Formula honestae (sic) vitae vel de IV Virtutibus cardinalibus; liber unus ad Gallionem de Remediis fortuitorum; libri decem Declamationum; (1) libri duo de Clementia ad Neronem: libri septem de Beneficiis ad Ebutium Liberalem; libri tres de Ira ad Novatum; liber unus de mundi gubernatione, divina providentia et quare multa boni (sic) viris accidant; liber unus de Vita beata ad Gallionem; (2) liber unus de Consolatione ad Martiam; liber unus de Consolatione ad Albinam matrem suam; liber unus de Tranquillitate vitae ad Serenum; liber unus quomodo in sapientem non cadit iniuria; liber unus de Brevitate vitae ad Paulinum; cui continuatur liber unus de Consolatione ad Pollibium sine inscriptione et intervallo ex incuria famuli componentis qui incipit: Nostra compares firma sunt. Proverbia Senecae. » Posterior pars complectitur Epistolas ad Lucilium cxxv. in XXV libros distributas, cum spuriiis Pauli ad Senecam et Senecae ad Paulum epistolis amoe-

(1) Hi decem libri Declamationum sunt Excerpta ex Senecae patris Controversiarum libris decem.

(2) Huic continuo et sine intervallo adhaeret fragm. de Otio.

baeis. In fine: «Explicit liber Epistolarum Senecae.» — De rarissima hac editione conf. Panzer, *Annal. typogr.* vol. II; pag. 156; Rewiczky *Bibl.* p. 150 sqq. Harles in *Brev. Notit. literat. Rom.* p. 323, et *supplem. part. I*, p. 506 sq.

— Parisiensis *Epistol. in-4*. In fine: «Expliciunt epistole Senece ad Lucilium impresse Parisius anuo Domini MCCCCLXXV.» *Charact. Petri Caesaris et Io. Stol.* Sequitur foll. 5. Vita Senecae cum his versibus in fine:

*Cura, labor, meritum, sumpti pro munere honores.
Ite, alias posthac sollicitate animas.
Me procul a vobis Deus evocat illicet astris.
Rebus terrenis hospita terra vale:
Corpus avara tamen solemnibus accipe saxis,
Namque animam caelo reddimus, ossa tibi.*

Panzer, vol. II, p. 276. Male alii hanc editionem referunt ad ann. 1470.

1478. * *Tarvisina* Operum, cum Excerptis ex Senecae patris declamationibus, fol. In fine: «Impressum Tarvisii per Bernardum de Colonia anno Domini 1478.» — Pluribus hanc editionem descripsit Denis in *Merkwürdigkeiten der Garellischen Bibliothek*, pag. 69. Habet vero eadem omnia, quae exhibentur in ed. Neapolitana 1475, cuius mera repetitio esse videtur. Exemplum eius servatur in *Bibl. Argentor.*

1484. *Neapolitana* II, Operum, fol. — Maittaire, *Annal. typogr.* pag. 453, ex *Bibl. Barberin.* II, pag. 374. Panzer, vol. II, pag. 160.

1489. *Proverbia Senecae secundum ordinem alphabeti.* In fine: «Impressum Venetiis per Bapti-

stam de Sessa Mediolanensem, » in 4 — Denis, Sup. pag. 276; Panzer, vol. III, pag. 277.

1490. *Veneta* I, Operum utriusque Senecae, fol. In fine: « Impresum Venetiis per Bernardinum de Cremona et Simonem de Luero, die v octobris 1490. » — In hac editione, praeter Controversiarum libros integros, primum accessere libri VII Quaestionum naturalium. Catal. Bunav. tom. I, pag. 337; Panzer, vol. III, pag. 291.

— Senecae Proverbia. Daventriae per Richardum Paffroët, in-4. — Denis, Suppl. pag. 783. Ab aliis ad ann. 1491 refertur.

1491. Ann. Luc. Senecae de quatuor virtutibus. Plinius, de Viris illustribus, Romae per Eucharium Silber, alias Franck 1491. « Augusti die decima octava » in-4. Panzer, vol. II, pag. 501.

1492. * *Veneta* II, Senece (Philosophi et Rhetoris) omnia fol. cum hac subscriptione: « Venetiis impressa 1492, die ultima octobris. Per Bernardinum de Còris de Cremona. » — Repetitio ed. Venetae 1490; Panzer, vol. III, pag. 322.

1493. Lucii Annei Senece Cordubensis maximi Latinorum Magistri et institutoris honeste vite ad Lucilium epistolar. liber de vivendi ratione praeclarus et auro pretiosior. In fine: « Epistole Senece usque ad quartum decimum librum abbreviate finiunt. Impresse Liptzk per Arnoldum de Colonia anno Salutis millesimo quadringentesimo nonagesimo tertio. Sexto kalendas Iulii. Laus Deo » in-4 mai. — Panzer vol. IX, pag. 236, coll. vol. XI, pag. 324. Conf. ann. 1595.

— L. Ann. Senecae Epistoale, fol. s. l. et typogr.
— Laudatur Panzero, vol. IV, pag. 59, ex Catal.
Bibl. Salth.

1494. Senecae Epistolae, Parisiis per Claudium
Iammar. in-4. — Maittair. pag. 575, ex Caille, pag.
67, teste suspecto.

1495. Lucii Annei Sencce ad Lucilium epistolarum
liber de vivendi ratione praeclarus et auro pretio-
sior. Epitaphium Senece: « Cura, labor, etc. » In
fine: « Epistole Senece usque ad quartum decimum
librum abbreviate finiunt. Impresse Liptzk per Ar-
noldum de Colonia anno Salutis millesimoquadringen-
tesimononagesimoquinto » in-4. — LXXXVIII tantum
Senecae epistolae priores in hac ed. reperiuntur, ita
tamen, ut ex epistola XLVIII duae factae conspician-
tur. Praeterea epistola LXXV, cuius est hoc initium:
« Minus tibi accuratas a me epistolas mitti quere-
ris » in hac ed. locum occupat LI. Ita vero omnes
truncatae, mutilatae et in compendium redactae
comparent epistolae, ut difficile sit pronuntiare, eas
a Seneca conscriptas esse. Freytag. Analect. liter.
pag. 848 sq. Idem statuendum de insequentibus ha-
rum Epistolarum editionibus Lipsiensibus.

— L. Ann. Senecae liber de mundi gubernatione:
divina providentia: qualiter multa mala bonis viris
accidunt. In fine: « Explicit liber de providentia
Dei. Impressus Lyptzk per Arnoldum de Colonia.
Anno nonagesimo quinto » in-4. — Oppido raram
hanc editionem, Maittairio et Fabricio incognitam,
Freytagius contulit cum ed. Amst. 1619, eamque va-
riis in locis ab hac discedere multisque typhotheta-
rum vitiis deformatam esse, deprehendit. Specimina

eius rei vid. apud eundem Freytagium in *Analectis liter.* p. 848.

— *Proverbia Senecae secundum ordinem alphabeti. Daventriae, in-4.* — Panzer, vol. IV, pag. 287.

1496. *Seneca de beata Vita. In fine: «Impressum Lyptzik per Baccalarium Wolfgangum monacensem. Anno 1496 » in-4. Char. goth.* — Panzer, vol. I, pag. 486.

— L. Ann. Senecae de quatuor virtutibus opusculum. In fine: «Impressum Mediolani per Iacobum de Sancto Nazario de Ripa ad impensam Iohannis Baptistae de Caballis de Sonzino. Anno Domini 1496, die sexto mensis septembris. Regnante Duce Ludovico » in-4. Char. goth. — Panzer, vol. II, pag. 82.

1497. L. Ann. Senece Cordubensis maximi Latinorum Magistri et institutoris honeste vite ad Lucilium epistolarum liber de vivendi ratione preclarus et auro pretiosior. In fine: «Impressus Liptzck per Baccalarium Wolfgangum Monacensem. Anno nostre redemptionis 1497. Die vero prima mensis aprilis, » in-4. Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 488.

— L. Ann. Seneca de Formula honestae vitae, seu de quatuor virtutibus cardinalibus. Delfis, in-4.

— Denis, Suppl. pag. 434; Panzer, vol. I, pag. 374.

— Senecae proverbia. Delfis, in-4. — Panzer, vol. IV, pag. 290.

1498. L. Ann. Senecae libellus de aevi humani brevitate. Lipsiae, ut videtur, per Iacobum Thanner, in-4. — Denis, Suppl. pag. 454; Panzer, vol. I, pag. 490.

— Candidus Senece Libellus de evi humani bre-

vitale. In fine: 1498 (Lipsiae, per Wolfgangum Monacensem), in-4. — Panzer, vol. IV, pag. 344.

— L. Ann. Senecae liber de mundi gubernatione divina providentia, et qualiter multa mala bonis viris accidunt. In fine: «Explicit liber providentia Dei. Impressus Lyptzick per Cunradum Kacheloffen anno non. octavo,» in-4. — Panzer vol. XI, pag. 325.

1499. L. Ann. Senecae liber. de animi Tranquillitate, et quomodo in sapientem non cadat iniuria, cum epistola Senecae ad Paulum et Pauli ad eundem. Lipsiae, per Iacobum Thanner, in-4. — Panzer, vol. I, pag. 495.

— Seneca de moribus humanae vitae, cum epistola Marsilii Ficini de officiis, Lipsiae, per Iacobum Thanner. in-4. — Panzer, ibid. Conf. ann. 1502.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus, cum vita Senecae, et versione Germanica rhythnica. In fine: «Impressum Lyptzck per Melchiorem Lotter. Anno salutis nostre nonagesimo nono,» in-4. Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 492.

— L. Ann. Senecae Epistolae ad Paulum et Pauli ad Senecam. Coloniae, per Henricum Quentel. in-4. Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 320.

1500. L. Ann. Senecae Liber ad Galionem de remediis fortuitorum. In fine: «Impressum Liptzk per Iacobum Thanner Herbipolensem anno salutis nostre 1500,» in-4. — Panzer vol. I, pag. 498.

1501. L. Ann. Senecae Cordubensis maximi Latinorum Magistri et institutoris honeste vite ad Lucilium Epistolarum liber de vivendi ratione preclarus et auro pretiosior. In fine: «Impressus Lyptzck per Baccalarium Wolfgangum Monacensem. Anno Domini 1501,» in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 481.

1502. Senece Cordubensis moralissimi liber de moribus humane vite cum epistola Marsilii Ficini de officiis cuilibet necessaria.

Distichon ad lectorem.

*Humane mores qui vult cognoscere vite
Corduba quae docuit perlegat assidue.*

In fine: « Impressum Liptzck per Iacobum Thanner Herbipolensem, anno quingentesimo secundo supra milesimum », in 4. — Videtur imitata editionem 1499. Freytag. Appar. liter. tom. II, pag. 1360 sq.

— L. Ann. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine: « Impressit Liptzk Melchior Lotter 1502, in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 140.

1503. *Veneta* III. Operum utriusque Senecae. Venetiis, per Bartholomaeum de Zanis de Portesio, 1503, die VII novembr. fol. — Panzer, vol. VIII, pag. 306.

— L. Ann. Senece Cordubensis maximi latinorum Magistri et institutoris honeste vite ad Lucilium Epistolarum liber de vivendi ratione preclarus et auro pretiosior. In fine: « Impressus Liptzik per Baccalarium Wolfgangum Stoeckel Monacensem anno Domini 1503, fol. min. — Panzer, vol. VII, pag. 147.

— L. Ann. Senece libellus de quatuor fontibus honestatis et omnibus officiis ad bene beateque vivendum pertinentibus. In fine: « Impressum Liptzk per Iacobum Thannerum an. Dom. 1503 » in-4. — Panzer, ibid.

— L. Ann. Seneca Cordubensis phil. liber ad Gallionem de remediis fortuitorum. In fine: « Impressum Liptz p. Iacobum Thanner Herbip. anno supra millesimum quingentesimum tertio », in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 482.

1504. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine « Impressum Colonie in impressoria officina Quentell. Anno salutis 1504 », in-4. — Panzer, tom. VI, pag. 354.

1505. L. Ann. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. Antwerpiae per me Henricum Eckert de Homberch, 1525, die 14 ian. in-4. — Panzer, vol. VI, pag. 3.

— L. Ann. Seneca cordubensis philosophi liber ad Gallionem de remediis fortuitorum. In fine: « Impressum Liptziek per Baccalaureum Wolfgangum Monacen. Anno salutis nostre 1505 », in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 484.

— L. Ann. Senecae liber ad Gallionem de remediis fortuitorum. Lipsiae, per Iacobum Thanner 1505, in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 155.

1506. L. Ann. Senecae ad Lucilium Epistolae Lipsiae, per Wolfgangum Monacensem, in-4 — Panzer, vol. VII, p. 156.

— Seneca moralissimus philosophus de quatuor virtutibus cardinalibus, optimo commento illustratus. In fine: « Impressum Colonie in impressoria officina Quentell. Anno salutis 1506 » in-4. — Panzer, vol. XI, pag. 394.

1507. L. Ann. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. Impressum Nuremberge per Hieronymum

SENECA Tom. VI

D

Hoelzel anno 1507, 9. die mensis iulii, in-4. — Panzer, vol. VII, p. 444.

1508. * L. Ann. Senecae Cordubensis maximi Latinorum magistri et institutoris honeste vite ad Lucillum Epistolarum liber de vivendi ratione preclarus et auro pretiosior. In fine: « L. Ann. Senecae Cordubensis maximi Latinorum magistri, etc. ad Lucillum Epistolarum liber... finit fauste. Impressus per Iacobum Thanner, anno Domine millesimo quingentesimo octavo. Die vero quarta mensis octobris », fol. — Bibl. Schoepflin.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine: « Impressum Coloniae in impressoria officina Quentell. Anno salutis 1508 » in-4. — Panzer, vol. VI, pag. 363.

1509. L. Ann. Senecae Cordubensis maximi Latinorum magistri et institutoris honeste vite ad Lucillum Epistolarum liber de vivendi ratione, etc. In fine: « Impressus Liptzick per Baccalaureum Martinum Herbigolensem. Anno Domini 1509 » fol. — Panzer, vol. IX, pag. 433.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine: « Impr. Liptzk per Melch. Lotter anno salutis nre 1509 » in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 488.

— L. Ann. Senecae Cordubensis philosophi liber ad Galionem de remediis fortuitorum. In fine: « Impressum Liptzick per providum virum dominum Baccalaureum Vuolfgangum Monacensem. Anno salutis nostre millesimo quingentesimo nono » in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 165.

1510. L. Ann. Senecae Cordubensis philosophi liber ad Galionem de remediis fortuitorum. « Impressum Liptzk per Iacobum Tanner Herbipolensem anno Domini millesimo quingentesimo decimo » in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 170.

— L. Ann. Senecae Cordubens. de morum institutionibus liber. « Impressum Lipsigk per Baccalarium Martinum Herbipolensem anno 1510 » in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 168.

1512. L. Ann. Senecae ad Lucilium Epistolarum liber de vivendi ratione. Lipsiae, per Melchiorem Lotter, in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 175.

— L. Ann. Senecae de quatuor virtutibus cardinalibus. Impressum Lypitzk per Melchiorem Lotter in-4. — Panzer, *ibid.*

1513. L. Annaei Senecae in morte Claudii Caesaris Ludus nuper repertus. (Edente C. Sylvano, Germanico) s. a. l. et impr. in-4, cum Sylvani epistola dedicatoria ad Albertum Pium, Principem Carpentensem, data Romae 1513. — Car. Bibl. Bunav. tom. I, vol. I, pag. 339.

1514. Liber L. Annei Senecae de formula honeste vite, vel de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine: « Impressum Liptzk per Melchiorem Lotterum anno salutis nre quingentesimo decimoquarto » in-4 — Panzer, vol. VII, pag. 183. — Insequentia in hoc libro continentur, Beatiss. Pauli gentium Apostoli Epistolae.... Adiiciuntur iis L. Annei Senecae ad s. Paulum octo. Paulique rursus ad Senecam responsivae sex. — Iungitur etiam in calce eaque a Paulo, Laodicensibus scripta, invenitur. In fine: « Vienne

Pannonie per Hieronymum Vietorem et Ioannem Singrenium impressum. Expensis vero Leon. et Luce Alantse fratrum. Sexto kalendas februarii. Anno 1514 imperante Maximiliano F. P. » in-4. — Denis Wiens Buchdruckergeschichte, pag. 102.

— Senecae Epistolae ad Apostolum Paulum et rursus Pauli ad Senecam. Hagenoae per Henricum Gran. in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 79.

Ad hanc aetatem pertinent editiones sequentes sine anno: . . . * s. a. l. et typogr. fol. min. cum sign. et foliorum numeris, quae sunt cccxxv. In fronte pag. 1: OPVS SENECAE. Pag. 4 (secunda enim et tertia vacuae relictæ sunt): « Hoc in volumine haec omnia Senecae opera continentur. L. Annci Senecae Epistolae ad Paulum: et Pauli ad Senecam (fol. 1). L. Annei Senecae Cordubensis Epistolar. libri XXII ad Lucillum: quod opus continet epistolas cxxiv. L. Annei Senecae libellus de paupertate. L. Annci Senecae liber de moribus: in quo vitae mores eleganter enarrat. Vita L. Annei Senecae Cordubensis. L. Annei Senecae de formula honestae vitae: vel de quatuor virtutibus cardinalibus libellus. L. Annei Senecae de remediis fortuitorum ad Gallionem libellus. L. Annci Senecae Declamationum libri X. In quo quidem opere sunt quatuor et septuaginta declamationes. L. Annei Senecae de clementia ad Neronem libri duo. L. Annei Senecae de beneficiis ad Eburnium Liberalem libri septem. L. Annei Senecae de Ira ad Novatum libri tres. L. Annei Senecae de mundi gubernatione divina providentia: et qualiter multa mala bonis Viris accidunt liber unus. L. Annei Senecae ad Gallionem de beata vita liber

unus. L. Annei Senecae de Consolatione ad Martiam liber unus. L. Annei Senecae de Consolatione ad Albinam matrem suam liber unus. L. Annei Senecae ad Serenum de tranquillitate vitae liber unus. L. Annei Senecae ad Serenum quomodo in sapientem non cadit ira liber unus. L. Annei Senecae ad Paulinum de brevitate vitae liber unus, cui continuatur alius liber de consolatione fratris ad Polybum (sic) sine intervallo ex incuria famuli componentis, cuius initium est: nostra compares firma sunt. L. Annei Senecae ad liberalem de studiis liberalibus liber unus. L. Annei Senecae Proverbia secundum alphabeti ordinem. L. Annei Senecae Quaestionum naturalium libri septem. L. Annei Senecae suaviorum (sic) et controversiarum libri sex. In quo sunt quinque et triginta controversiae. » (fol. clxxxv-ccxxxv) In fine: « Explicit liber sextus et ultimus controversiarum. Registrum huius operis ». — Chr. Rom. Io. Tacini, ergo Venetiis impressa, et quidem, ut videtur, circa an. 1498, quo anno tragoediae Senecae ex officina eiusdem Tacini prodierunt.

.... s. a. l. et typogr. (Argentorati, typis Io. Mentelii), fol. Ann. Senecae Epistolae. In fronte: « Lucii Annei Senecae Cordubensis ad Lucilium epistole feliciter incipiunt ». Prima epistola terminatur fol. 1, b. lin. 7, in qua adhuc habetur: « Epistola secunda ». Ab epistola sexta usque ad finem quaelibet earum numero romano indicata est. Fol. 207, a. l. 18, legitur: « Lucii Annei Senecae Cordubensis epistole ad Lucilium finiunt feliciter ». Tum « Incipiunt epistole Pauli et Senecae » quarum ultima subiectum habet Epitaphium Senecae, « Cura labor meritum, etc. » Sine

sign. cust. et pagg. num. — Denis, Suppl. pag. 662; Panzer, vol. I, pag. 77.

.... s. a. l. et typogr. in-4. « Annei Seneca moralissimi ad Lucilium Epistolarum opus de vivendi ratione preclarum et auro preciosius ». Haec in fronte una cum Senecae epitaphio et sequenti notitia: « Auctoritates pulcherrime de morte ex hoc Seneca opusculo per modum epistole collectae. At ab Hermanno Buschio diligenter revise ». Folio 2, a. incipiunt Epistolae. Epistolis addita est Senecae vita cum Tabula seu directorio Epistolarum. In fine legitur: « Explicit Tabula Epistolarum Seneca ». Char. goth. cum sign. et foll. num. — Panzer, vol. IV, pag. 192.

.... s. a. Senecae Epistolarum liber ad Lucilium de vivendi ratione. Lipsiae, per Arnoldum de Colonia in-4. — Maittair. Ind. II, App. pag. 502; Panzer, vol. I, pag. 501.

.... s. a. « Seneca philosophi stoici de questionibus naturalibus editio non minori iucunditate quam ubertate gratissima; effectuum mundi elementaris natura duce procreatorum rationes: verborumque nitore grato levatos continens: omnibus phie studiosis frugifero ». Haec in fronte. In fine: « Finit opus preclarum Seneca de questionibus naturalibus lectoris omnibus inestimabilem pollicens commoditatem. Impressum Lypczk per Arnoldum de Colonia ». Char. goth. cum sign. in-4. — Maittair. Ind. II, App. pag. 552; Panzer, vol. I, pag. 501.

.... s. a. l. et typogr. (Argentorati), fol. Seneca de forma et honestate vitae. In fronte fol. 1, a. rubro « Incipit Seneca de forma ac honestate vite feliciter ».

In fine: « Finis Seneca ». Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 95.

.... s. a. l. et typogr. in-4. « Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus ». Haec in fronte cum icona. Fol. eod. b. « Incipit liber Lucii Annei Seneca de formula honeste vite, vel de quatuor virtutibus cardinalibus ». In fine: *Laus deo*. Char. goth. Heur. Quentell. Coloniensis. — Meusel, Magaz. III, pag. 147; Panzer, vol. IV, pag. 280.

.... s. a. l. et typogr. Seneca de forma et honestate vitae et remediis fortuitorum, fol. Char. goth. Contr. Fyneri, typographi Esslingensis, sine sign. cust. et pagg. num. — Panzer, vol. I, pag. 385.

.... s. a. et l. in-4. Seneca de quatuor virtutibus. In fine insigne Io. Koelhof de Lubeck. — Panzer, vol. IX, p. 228.

.... s. a. in-4. min. « Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus ». (Lat. et Germ.) Haec in fronte. In fine: « Impressum Lyptzk per Gregorium Boettiger ». — Panzer, vol. IV, pag. 347.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. Char. Joh. de Westphalia, typographi Lovaniensis. — Panzer, vol. I, pag. 523.

.... s. a. l. et typogr. in-4. L. Ann. Seneca de quatuor virtutibus. Char. goth. ut videtur Steph. Planck, typographi Romani. — Denis, Suppl. pag. 662; Panzer, vol. II, pag. 542.

.... s. a. l. et typogr. fol. « Perpulchrum atque compendiosum scriptum venerabilis magistri Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus » (circa an. 1476.) — Panzer, vol. IV, pag. 192.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Ann. Luc. Seneca de quatuor virtutibus, de remediis fortuitorum. Eiusdem Proverbia in ordinem alphabeti. Seneca de moribus. Columellae ortuli Commentarium. — Panzer, *ibid.*

.... s. a. l. et typogr. in-4. « Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. » (Lat. et Germ.) Haec in fronte fol. 1, a. Fol. eod. b. « Senecae vita. » Fol. 2, a. « Incipit liber Lucii Annei Senecae de formula honeste vite: vel de quatuor virtutibus cardinalibus ». In fine: *Telos*. Char. goth. cum sign. — Panzer, *ibid.*

.... s. a. l. typogr. in-4. « Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. » In aversa pagina: *Vita Senecae*. Fol. 2, a. « Incipit liber Lucii Annei Senecae de formula honeste vite, vel de quatuor virtutibus cardinalibus. » In fine fol. 16, b. *Laus Deo*. Char. goth. cum sign. — Panzer, vol. IV, pag. 480.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus, seu liber de formula honeste vite, latine et germanice. Char. goth. quo usus Wolfgangus Monacensis, typographus Lipsiensis. Forte ad an. 1496 referenda. — Panzer, vol. I, pag. 486.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Senecae Proverbia secundum ordinem alphabeti. (Lovanii. per Ioh. de Westfalia.) — Panzer, vol. I, pag. 523.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Senecae Proverbia secundum ordinem alphabeti, cum tractatu ejusdem de moribus. (Parisiis, per Vdalt. Gering.) — Panzer, vol. II, pag. 340.

.... s. a. et l. in-4. Lucii Annei Senecae Cordubensis liber de moribus. Proverbia. De remediis fortuitorum. « Per me magistrum Bartholomeum Guldinbeck de

Sultz. » (Romae, circa an. 1475), s. sign. cust. et pagg. num. — Panzer, vol. II, pag. 529.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Seneca de remediis fortuitorum, de quatuor virtutibus, de moribus. Char. goth. nitido cum sign. — Panzer, vol. IX, pag. 335.

.... s. a. l. et typogr. in-4. L. Annei Senece de remediis fortuitorum. In fine: « Annei Lucii Senece de remediis fortuitorum liber finit. » Char. goth. Eucharii Silber, typographi Romani. — Panzer, vol. II, pag. 536.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Incipiunt Proverbia Senece secundum ordinem alphabeti. Char. goth. Eucharii Silber. — Panzer, ibid.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Proverbia Senecae secundum ordinem alphabeti. Char. goth. — Panzer, vol. IV, pag. 192.

.... s. a. l. et typogr. (Argentorati), fol. Seneca de remediis fortuitorum ad Gallionem. In fine: « Annei Lucii Senece de remediis fortuitorum liber explicit. » Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 95.

.... s. a. l. et typogr. in-4 min. « Hunc librum composuit Seneca nobilissimus orator ad Gallionem amicum suum contra impetus et machinationes fortunae, etc. » Haec in fronte. In fine: « Annei Lucii Senece de remediis fortuitorum liber explicit. » Char. goth. Io. Veldeneri, typographi Coloniensis, ut probabile est. — Panzer, vol. IV, pag. 281.

.... s. a. (circa an. 1474.) Seneca de remediis fortuitorum. Parisiis, per Petrum Caesarem et Soc. in-4. — Panzer, vol. II, pag. 343.

.... s. a. in 4. Senecae Proverbia ab Erasmo re-

cognita. Antverpiae, per Adrianum Bergensem. — Panzer, vol. VI, pag. 26.

AETAS II, ERASMIANA.

1515 — 1593.

Eius princeps fuit Erasmus, qui primus limam admovit Senecae. Comites se adiunxere Beatus Rhenanus, Matthaeus Fortunatus, et qui inprimis de Seneca bene meritus est, Fernandus Pincianus; denique M. Ant. Muretus. Agmen claudit Dion. Gothofredus.

1515, * Erasmi **I.** Operum utriusque Senecae: «Ioannes Frobenius verae philosophiae studiosis S. D. En tibi, lector optime, L. Annaei Senecae sanctissimi philosophi lucubrationes omnes, additis etiam nonnullis Erasmi Roterod. cura, si non ab omnibus, certe ab innumeris mendis repurgatae. In his evolvendis si diligenter versaberis, et linguam tuam reddent expolitiorem, et vitam emendatiorem. Bene vale, et nostram industriam tuo favore vicissim adiuva. In inclyta Germaniae Basilea an. 1515, mense iulio » fol. — Inscrispsit hanc editionem Erasmus, tamquam pro sua eam agnosceret, Thomae Ruthallo Episcopo Dunelmensi, testatus se supra quatuor millia mendorum sustulisse. Eandem tamen abdicavit postea, valde conquestus de opere male tractato culpa amici, cui edendi illius curam commiserat. Vide Epistolam nuncupatoriam ad Petrum episcopum Cracoviensem, editioni Erasmiannae an. 1529 praemissam. « Cantabrigiae, inquit, quum nactus essem aliquot Senecae

libros manu descriptos, adhibito laboris socio, totum Senecam percurri verius quam perlegi, annotatis in spatio marginis quae vel diversa compererain in exemplaribus, vel ipse ex me addivinaveram. In his erant permulta, quae vigilantis et eruditi cuiuspiam discussionem requirebant. Quum mihi diutius Basileae commorari non esset commodum, totum hoc negotium amico cuidam, de cuius fide nec tum quidquam ad-dubitabam, nec nunc conqueri libet, commisi. At post menses aliquot Basileam reversus, comperi sic tractatum opus, ut me vehementer puderet eius editionis. Non hic vulgari more culpam in alium transferam, sed partiar magis inter eum qui commisit, et eum qui commissum, ad se recepit. Meum peccatum erat, quod, oblitus sapientissimi de cassita apologi, amicorum operam expectarem, in eo negotio quod per me rectius geri et potuit et debuit; illius, quod inexploratis humeris suscepit sarcinam viribus maiorem. Quamquam haud scio an maior culpaе portio mea sit, siquidem ineptior est, qui bovi clitellas imponit, quam bos ipse qui recipit impositas. » Ceterum in hac editione Ludus de morte Claudii primum comparet inter opera Philosophi, separatim antea eodem anno excusus per eundem Frobenium, hoc titulo:

« In hoc opere contenta: Ludus L. Annaei Senecae de morte Claudii Caesaris, nuper in Germania repertus, cum scholiis Beati Rhenani. Synesius Cyrenensis de laudibus Calvitii ... Erasmi Roterod. Moriae Encomium, etc. Apud inclytam Germaniae Basileam. » Ad calcem Synesii: « Basilee in aedibus Ioannis Frobenii Mense Martio anno 1515, in-4 » — In dedicatione Rhenani ad Thom. Rappium, Badensem, haec

leguntur: « Hoc Senecae fragmentum nuper in Germania repertum, velut antiquitatis gemmam quamdam, scholiis ex Suetonio et Tacito tumultuanter adnotatis, illustravimus, quo magis ad se lectorem... invitet. Ingenue tamen fatemur, esse loca quaedam, ubi coniecturis tantum usi sumus, nullam historicorum auctoritatem sequuti. — Ad haec ut in Graecis nonnulla divinando restituimus, sic quaedam, non nisi melioris archetypi subsidio reponenda, transire coacti sumus, quod nostrum exemplar Graecorum characterum ne ulla quidem quantumvis exilia vestigia haberet. » Conf. supra pag. 9.

1516. L. Ann. Senecae ad Lucilium Epistolae. « Ex officina Melchioris Lotteri, 1516, Lipsiae, in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 193.

— L. Ann. Senecae Proverbia cum commento. Lipsiae, ex officina Melchioris Lottheri, in-4. — Panzer, ibid.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus cum comment. Londini, per Wynandum de Worde, in-4. — Brüggemann, pag. 650.

1517. Ludus L. Ann. Senecae de morte Claudii Caesaris, cum Synesii Laudibus Calvitii, et Erasmi Moriae encomio. In fine: « Basileae. In aedibus Io. Frobenii, VIIIbri an. 1517 » in-4. — Panzer, vol. XI, pag. 377. Conf. supra an. 1515.

1518. Franc. Philelphi Epistolae breviores. — Ad-ditae sunt Angeli Politiani Epistolae quaedam familiares, et Epistolae Senecae ad Paulum et Pauli ad Senecam. In fine: « Hagenau excusum impensis atque aere D. Ioannis Rynman de Oringan, cura et opera

Henrici Gran anno partus virginei 1518, mense martio » in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 470.

1519. Epistole Franc. Philelphi equitis aurati, etc. Item Epistole L. Annei Senece ad Apostolum Paulum et rursus Pauli ad Senecam, etc. In fine: «Auguste Vindelicorum: in edibus Sylvani Otmar excusum anno virginei partus 1519. Die vero tricesima mensis iulii» in-4. Panzer vol. VI, pag. 152.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus (cum paraphrasi Germanica). In fine: «Impressum Viennae Pannoniae per Ioannem Singrenium expensis Bartholomei Werlen anno domini 1519» in-4. — Denis, Nachtrag zur Buchdruckergeschichte Wiens, pag. 46.

— Ludus L. Ann. Senecae de morte Claudii Caesaris, cum Synesii laudibus Calvitii, et Erasmi Moriae Encomio. Basileae, apud Ioan. Frobenium, in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 398.

1521. L. Ann. Senecae de morte Claudii Caesaris, Ludus, etc. ut in ed. 1519, Basileae, apud Io. Frobenium, in-8. — Panzer, tom. XI, p. 379.

1522. L. Ann. Senecae Naturalium Quaestionum libri VII. Matthaei Fortunati in eosdem Annotationes. In fine: «Venetiis, in aedibus Aldi et Andreae Asulanii soceri; mense februario 1522, in-4. — Panzer, vol. VIII, p. 472; Creven. Cat. *raisonné*, vol. II, p. 37.

1523. Senecae Formula honestae vitae, seu de quatuor Virtutibus cardinalibus, Londini, in-4. — Brüggemann, pag. 650.

— Senecae epistolae ad Paulum, et Pauli ad Senecam. Lond. in-4. — Brüggemann, *ibid*.

1524. L. Annaeus Seneca de morte Claudii cum

scholiis Beati Rhenani, una cum Synesii laudibus Calvitii et Erasmi Encomio moriae. Parisiis in aedibus Iodoci Badii 1524, octavo kalend. iulias, in-4. — Maittair. tom. II, p. 653.

1527. Epistole Senecae. In fine: « Impressum Cracoviae in officina Domini Ioannis. Haller. Anno salutis nostrae 1527 » in-4. — Panzer, vol. VI, p. 469.

1528. Flores Senecae per Erasmus Roterodamum. Accedunt quidam flores ex Opusculis Ciceronis. Antwerpiae per Martinum Caesarem, in-8. — Panzer, vol. VI, p. 13.

1529. * Erasmi II commendatio. L. Ann. Senecae opera, et ad dicendi facultatem et ad bene vivendum utilissima, per Des. Erasmus Rotērodam. ex fide veterum codicum, tum ex probatis auctoribus, postremo sagaci nonnunquam divinatione, sic emendata, ut merito priorem editionem, ipso absente peractam, nolit haberi pro sua. Confer, et ita rem habere comperies. Adiecta sunt eiusdem scholia nonnulla. Basileae, per Hieronimum Frobenium et Ioannem Hervagium, mense martio, anno 1529, fol. — Pergit Erasmus in epistola nuncupatoria supra ad ann. 1515 laudata: « Interim semper stimulavit animum calcar ignominiae, ut, quemadmodum solent milites, post cladem acceptam in proximo conflictu virtute dedecus acceptum pensare, ita feliciore recognitione sarcirem, quod in editione priore commissum erat. Quamquam illa quoque qualis qualis erat, non parum multa restituit; certe speciem aliquam ostendit eruditae huius sententiae in usum frugiferi novalis repugnandi. Itaque melioribus, ni fallor, avibus Senecam in manus recepi, in quo emaculando tantum curae tantumque sudoris

impensum est, ut optimo iure possim abdicare priorem illam editionem... Non hic verbis attollam, quantum mihi laboris exhaustum sit. Scio neminem crediturum, nisi priorem editionem cum hac contulerit. Id si quis non gravabitur facere, continuo fatebitur, alium prodiisse Senecam: non quod nihil resederit excutiendum, sed quod innumera portenta, non minus feliciter quam fortiter sustulerimus, idque praesidio diversorum codicum, inter quos erant aliquot mirae vetustatis. Divinationi non temere indulsimus, experimento docti, quam id tutum non sit. Et tamen alicubi divinandum fuit, nec raro feliciter, cessit coniectura, nisi me fallant omnia. Adiuvit in hoc labore nonnihil industria Matthaei Fortunati... Is enim libros Naturalium Quaestionum accuratissime recognovit, quod operae utinam et in caeteris omnibus praestitissêt: quem ut in plerisque libenter sequuti sumus, ita in nonnullis ab eo dissentimus, praesertim ubi nostro sensui suffragabantur exemplaria. Profuit et Rodolphi Agricolae codex, typis excusus Tarvisii ante annos quinquaginta... Quin et Sigism. Gelenius, qui iam pridem in officina Frobeniana castigandi praefecturam gerit, vir citra omnem ostentationem, exquisitè doctus, et, quod in eruditis quoque rarum est, emunctae naris, exactique iudicii, non pauca feliciter deprehendit, quae nos in multa distractos, interdum et defessos, fecellerant. » Hactenus Erasmus: quibuscum confer quae verissime de hac editione iudicavit Schweighauserus noster in Praef. ad Senecae Epistolas (pag. XXXVII huius Taur. edit. Toin. III.).

— Seneca moralissimus philosophus de quatuor Virtutibus cardinalibus optimo commento illustratus. In fine: « Explicit liber Senecae de quatuor virtutibus

cardinalibus. Londini per Wynandum de Worde, in-4. — Bruggemann, pag. 650.

— Senecae proverbia, cum commento. Londini per Wynandum de Worde, in-4 — Panzer, vol. VII, p. 250.

1532, L. Annaei Senecae romani senatoris ac philosophi clarissimi libri duo de Clementia ad Neronem Caesarem: Ioannis Calvinii Noviodunaei commentariis illustrati. Parisiis apud Ludovicum Cyaneum sub duobus. Gallis in via Iacobaea, 1532. In fine: « Parisiis ex officina chalcografica Ludovici Cyanei. Anno salutis nostrae 1532, mense aprili, in-4. — Panzer, vol. VIII, p. 160.

1534. Flores L. Annaei Senecae per Erasmus, cum aliis quibusdam ex Cicerone. Parisiis, apud Franciscum Gryphum, in 4. — Panzer, vol. VIII, p. 181.

1536. L. Ann. et M. Ann. Senecarum Opera, cum castigationibus Fernandi Pinciani. Venetiis, ex officina Io. Augusti a Burgo Franci, fol. — Quae editio textum quidem exhibet ab Erasmo constitutum, sed magnum ei ornamentum accessit ab ingenio et industria Pinciani, qui, quum ex MSS. quos habuit quindecim et eo plures, tum ex felicissima coniectura, immensum macularum numerum eluit in castigationibus.

1537. Erasmi III. L. Annaei Senecae opera et ad dicendi facultatem et ad bene vivendum utilissima, per Des. Erasmi Roterod. ex fide veterum codicum, tum ex probatis auctoribus, postremo sagaci nonnumquam divinatione, sic emendata, ut ad genuinam lectionem minimum desiderare possis. Adiecta sunt scho-

lia D. Erasmi, et B. Rhenani. Basileae, apud Io. Hervagium, fol.

— Aliam Basileensem sine anni nota in fronte, ab antecedente diversam, memorat Harlesius in Brev. Not. literat. Roman. p. 325 sq. hoc titulo: « Opera L. Ann. Senecae... per Des. Erasmum Roterod. et Matthaeum Fortunatum ex fide veterum codd. tum ex probatis auctoribus, postremo sagaci nonnunquam divinatione sic emendata; ut ad genuinam lectionem nihil desiderare possis. Adiecta sunt scholia Des. Erasmi in bonam partem operis, B. Rhenani in ludum de Morte Claudii Caesaris, Rod. Agricolaë in Declam. aliquot commentarioli; Fernandi Pinciani castigationes in universum opus. Basileae, fol. »

1540. L. Ann. Senecae Naturalium Quaestionum libri septem, a Matthaeo Fortunato, Erasmo, et Lodoico Strebæo diligentissime recogniti, Parisiis, ex offic. Mich. Vascosani, in-4°. — Maitt. tom. III, pag. 314. Hanc editionem curavit Strebæus, quae praelectionibus suis serviret.

1551. L. Ann. Senecae Ludus in mortem Claudii Caesar. cum scholiis B. Rhenani. Basileae, apud Frobenium, in-8.

1555. L. Ann. Senecae opera quae exstant omnia, cum Des. Erasmi Rot. scholiis B. Rhenani, Rod. Agricolaë commentariis, ac Fernand. Pinciani castigationibus. Lugduni, apud Seb. Gryphium, 2 voll. in-8. — Bibl. Emtinch. part. II; p. 336, n. 71.

— L. Ann. Senecae Flores, sive Sententiae insigniores, excerptae per D. Erasmum. Coloniae Agripp. in-8.

SENECA *Tom. VI*

E

1556. De Moribus et de Paupertate libri, cum Comment. Leodegarii a Quercu. Parisiis, in-4.

1557. L. Annaei Senecae Opera quae exstant omnia, Coelii Secundi Curionis vigilantissima cura castigata, et in novam prorsus formam, nimirum propriam et suam, mutata. Basileae, apud Io. Hervagium et Bern. Brand. fol. — Henr. Stephano iudice, Coelius Secundus Curio, castigare professus, multis foedissimis mendis Senecam conspurcavit. Basis est partim Erasmica II, partim Pinciana, ex quibus etiam quaedam annotationes adiectae sunt. In margine variae lectt. et coniecturae reperiuntur. Scripta etiam Senecae rethoris subiecta sunt. Ludus in Claudium hic cum Rhenani, Curionis, et Hadr. Iunii annotationibus apparet.

1567. L. Ann. Seneca de Brevitate vitae. Parisiis, apud viduam P. Attaignant, in-4. — Maitt. Ind. pag. 239.

1573. * L. Ann. Senecae philosophi, Stoicorum omnium acutissimi, opera quae exstant omnia, Coelii Secundi Curionis vigilantissima cura castigata, et in novam prorsus faciem, nimirum propriam et suam, mutata: post Herculeos insuper C. S. C. labores, Vincentii Pralli H. opera et studio innumeris in locis emendata ac restituta. Accessit index rerum et verborum copiosus. Basileae, ex offic. Hervagiana, per Eusebium Episcopium, fol. — insunt etiam Senecae rethoris Controversiarum et Suasoriarum libri.

1576. * L. Ann. Senecae de Clementia libri, cum commentariis Io. Calvini. Genevae, apud Petrum Santandream, fol.

1581. * L. Annaei Senecae philosophi Stoicorum

omnium acutissimi Opera quae exstant omnia, etc. post Herculeos insuper C. S. C. labores, Vincentii Pralli H. opera ac studio innumeris in locis emendata et restituta. Accessit Index rerum et verborum copiosissimus, nec non humaniorum literarum studiosis perquam utilis et necessarius. Parisiis, apud Iac. Du Puy, fol. — Repetitio ed. Bas. 1573.

1585. L. Annaei Senecae Opera, cum notis M. Antonii Mureti et indice Iulii Roscii Hortini, curante, post Mureti, eodem anno prid. non. iun. defuncti, obitum, Francisco Bencio S. I. Romae, typis Barthol. Gorassii, fol. De qua editione Lipsius in Praef. ad suam Senecae editionem: « Muretus Senecam aut emendatum a se voluit, aut illustratum. Voluit; causa duplici vix fecit: et quia labor eum et instantia in talibus non sequebatur; et quia mors assequuta est, et filium hoc operis praecidit. Bona tamen et laudabilia multa sunt: unum non attollas, immo non toleres, quod fidenter nimis saepe contra libros rescribit, et Senecam non eorum fide, sed suo sensu, facit loquentem. »

1586. Henr. Stephani Proodopoeia ad Senecae lectionem, et Epistolae diorthoticae quorundam Senecae locorum. (Parisiis) Apud Henr. Stephanum, in-8.

1587. L. Annaei Senecae philosophi et M. Annaei Senecae rhetoris Opera quae exstant omnia, M. Ant. Mureti, F. Pinciani aliorumque studio emendata et notis illustrata (curante Nic. Fabro). Parisiis, apud Iac. Du Puy, fol. — Bibl. Emtinck, part. II, pag. 263, n. 94.

1589. L. Annaei Senecae philosophi Flores. Coloniae Agripp. in-12.

1590. * L. Ann. Senecae philosophi (et M. Annaei rhetoris) Opera quae exstant omnia, in sex tomos tributa. Novae huic editioni accesserunt, 1. Summaria sive Argumenta; 2. Coniecturarum et variarum lectionum lib. V; 3. Loci communes seu libri aureorum; 4. Nomenclator sive Commentarius selectarum vocum, adagiorum et similium. Auctore Dionysio Gothofredo I. C. Basileae, per Eusebium Episcopium, in-8. — Severum censorem invenit Gothofredus Ian. Gruterum qui in Suspicionum extraordinariorum libro, an. 1591, Wittebergae edito, acerbe eum vellicavit. Cui quum eodem anno respondisset Gothofredus, Gruterus ei opposuit confirmationem suarum Suspicionum. Vid. an. 1591.

— Senecae Epigrammata. Inter Epigrammata vetera, a P. Pithoeo edita, Parisiis 1590, in-12.

1591. Iani Gruteri Suspicionum libri IX, in quibus varia scriptorum loca, praecipue vero Plauti, Apuleii et Senecae philosophi, emendantur et illustrantur. Eiusdem Suspicionum extraordinariorum liber singularis contra Dion. Gothofredum. Eiusd. Confirmatio Suspicionum extraordinariorum contra Dion. Gothofredi conjecturas et varr. lectiones in Senecam. Wittebergae, excud. Zach. Lehmann, in-8. — De his litibus, quae Grutero intercessere cum Gothofredo ita B. Venator in Panegyrico Gruteri: «Hoc certamen inter ipsos certatum vix possis nolle, quin velis, vix velle, quin nolis. Adeo multum excidebat inter disceptandum humanioris doctrinae, adeo multum rursus inhumanioris censurae. Gruterus ipse calorem

illum iuventutis saepe postea delestatus est. Quum enim optimus et doctissimus ille, quem paulo vehementius antea tetigerat, Heidelbergam ipse quoque docendi causa venisset, reconciliatio primum inter ipsos facta est, deinde sequuta propior notitia, et tandem apud Gruterum poenitentia scriptionis. Nam si mihi constitisset, inquiebat, Dionysium virum esse tam bonum, numquam quidquam mihi tanti fuisset, ut contra illum manum tam serio misissem. »

1593. Coloniae, apud Joan. Gymnicum, in-8, cum Dion. Gothofredi coniecturis, variis lectionibus et locis communibus in utrumque Senecam.

AETAS III, GRVTERO-LIPSIANA

1593 — 1830

Post Muretum, a duumviris praestantissimis, Grutero et Lipsio, constituta; quorum curis suas adiunxere Franc. Iuretus, Iac. Dalechampius, Io. Frid. Gronovius, et Frid. Ern. Ruhkopfius.

1593. * L. Annaeus Seneca a M. Antonio Mureto correctus et notis illustratus. Accedunt seorsim Animadversiones, in quibus, praeter omnes passim omnium huius superiorisque aetatis doctorum hominum emendationes interpretationesque, infinita loca supplentur, confirmantur, corriguntur, illustrantur ope MSS. quae in Bibliotheca Elect. Palat. Iani Gruteri opera. Ex typographeio Hieronymi Commelini, fol. — Continet hoc volumen Opera utriusque Senecae, et quidem Philosophi ex recens. et cum notis

Mureti. Animadversiones vero Gruteri, huic editioni iungendae, separato volumine prodierunt anno seq. hoc titulo :

1594. * Iani Gruteri Animadversiones in L. Annaei Senecae Opera : in quibus, praeter omnes passim omnium huius superiorisque aevi doctorum hominum emendationes interpretationesque, quamplurima loca supplentur, confirmantur, corriguntur, illustrantur, ope MSS. quae in Bibliotheca Elec. Palat. His additae Nic. Fabri annotationes ad Senecae patris Controversias et filii Apocolocyntosin. Ex typographeio Hieron. Commelini, fol. — Accuratissimae Gruteri in conferendis MSS. diligentiae textus Senecae, quem nunc habemus, plurimum debet. Sunt autem libri scripti, quorum varietatem in his Animadversionibus exhibuit, numero sex, unus Coloniensis, et Palatini quinque, nomine Pal. 1, 2, 3, 4, et Nazarii ab eo insiguiti.

1594—1596. L. Ann. Senecae Epistolae, M. Ant. Mureti notis et emendatt. illustratae. Accedunt nunc primum animadverss. Iani Gruteri studio concinnatae : in quibus, praeter omnes omnium huius superiorisque aetatis doctorum virorum emendationes interpretationesque, infinita loca supplentur confirmantur, etc. (Lugduni.) Sumptibus Io. le Preux. 1596. L. Ann. Senecae Operum tomus II, cum emendatt. et notis Mureti, et animadversionibus Gruteri. Ibid. apud eundem, 1594, in-8. Adiecta sunt opera Senecae rhetoris.

1596. Senecae Epigrammata. Inter Epigrammata et Poëmata vetera ex bibliotheca et cum emendationibus P. Pithoei. Lugduni 1596, in-8.

1597. L. Ann. Senecae *Ἀπολογικόντως*. Lutetiae, apud Fed. Morellum, in-8. — Maitt. tom. III, pag. 826.

1598. L. Ann. Senecae philosophi (et M. Ann. rhetoris) scripta, quae exstant, doctissimorum virorum, praecipue vero Iani Gruteri et Fr. Iureti notis et observationibus aucta, et collatione aliquot veterum codicum multo emendatiora quam antea facta (cura Nic. Fabri). Parisiis, apud Marcum Orry, fol. — Praeter notas in titulo indicatas, subiiciuntur in hac ed. annotationes, castigationes et scholia Nic. Fabri, M. Ant. Mureti, Fern. Pinciani, Erasmi Roterod., B. Rhenani, Hard. Iunii et Io. Obsopoei. Textus ad Romanam Mureti editionem expressus est. Bibl. Bunav. tom. I, pag. 337.

1599. Iusti Lipsii Manuductionis ad Stoicam philosophiam libri III. L. Ann. Senecae aliisque scriptoribus illustrandis. — Accedit Ios. Bapt. Bernardi Seminarium philosophiae Aristotelicae et Platon. Lugduni 1599, fol. et exstat in Lipsii Opp. tom. V.

1601. L. Ann. Senecae philosophi libelli V. Accedunt Iambi morales aliquot ex Catone. Lugduni Bat. ex offic. Plantin. in-12. — Bibl. Emtinck, part. II, pag. 386, n. 36.

1602. * L. Ann. Senecae philosophi (et M. Ann. rhetoris) scripta, quae exstant: hac postrema editione doctissimorum virorum, praecipue vero Iani Gruteri et Fr. Iureti notis et observationibus aucta, et collatione aliquot veterum codicum multo emendatiora quam antea facta, cum Indicibus certissimis. Parisiis, apud Barthol. Macaeum, fol. — Repetitio ed. 1598,

— L. et M. An. Senecae opp. cum selectis B. Rhenani, etc. Parisiis, ap. Jacob. Rezé, 1602.

1603. Flores ex L. Ann. Senecae Operibus selecti. Coloniae Agripp. in-12.

1604. * M. Annaei Senecae rhetoris Suasoriae, Controversiae, Declamationumque Excerpta, ab Andrea Schotto ad veterum exemplarium fidem castigata, Graecis etiam hiatibus expletis, notis curisque secundis explicata; item Annotationibus Io. Petreii, et coniecturis Iusti Lipsii. L. Annaei Senecae M. F. philosophi Opera a M. Antonio Mureto correctae et notis eius illustrata. Accedunt seorsim Animadversiones Iani Gruteri, Nic. Fabri, Franc. Iureti, Florentis Christiani. In quibus, praeter omnes passim omnium huius superiorisque aetatis doctor. hominum emendationes interpretationesque infinita loca supplentur, confirmantur, illustrantur. Adiectae et notae Romanorum veterum (quae veteribus *ταχυγράφοις* apud Romanos in usu fuerunt), vulgo Senecae et Tironis nomine insignitae, numquam antehac editae. In Bibliopolio Commeliano, fol. — Has notas non mediocri labore ex MSS. eruit, primusque in lucem e Ioan. Tritheimii maxime codice emisit Ianus Gruterus, subiectas etiam vasto et luculento Inscriptionum veterum operi, quod circa eadem tempora vulgatum, et an. 1707 perquam nitide cum Gudii Graeviique notis in Belgio recusum est. Hic quaedam notanda. Post Ennium, qui vulgares notas 1100 invenit, auctore Isidoro, siglas istas, quarum mirabili compendio verba dicentis pari celeritate excipere, vel quaevis alia citissime in literas mittere poterant notarii, Tullium Tironem, Ciceronis libertum, primum reperisse narrat Euse-

bis in Chronicis. Hoc liberti sui invento usus Cicerō, Catonis Vticensis orationem in Caesarem a notariis excipi iussit, auctore Plutarcho in Catonis vita. Inde forte inductus Trithemius, lib. VI polygraphiae, pag. 599, affirmavit, Ciceronem volumen de notis edidisse, filioque suo inscripsisse. Tironem deinde alii sunt insequuti, in his Aquila libertus Maecenatis, unde Dio, lib. LV, Mecenatem *γράμματα πρὸς ταχὺς* sive siglas quasdam primum invenisse refert; et Persanius Philargyrus, ut legere est apud Isidorum Hipsal. lib. I Originum, cap. 21. Confer, Sam. Petitem, Obs. lib. I, cap. 1, pag. 158 seq. Idem Isidorus addit, Senecam, contracto omnium digestoque numero et aucto, ad quinque millia notarum collegisse. At verisimile est, quae Lipsii, lib. I Epist. 27 ad Belgas, est suspicio, Senecam ab Isidoro innui non Philosophum, sed M. Annaeum patrem. Etsi Philosophum malit Bernardus a Mallinkrot, cap. 24, de Natura et Usu literarum. Inter illas Senecae et Tironis notas exstant etiam *cifrae* sive notae numerorum, quas Arabibus vulgo imputant; sed longe antiquiorem earum usum fuisse ex his ipsis Senecae ac Tironis notis et Boëthii Geometricis observat Is. Vossius, pag. 64 seq. ad Melam. Interiecto tempore, Caecilius Cyprianus, Carthaginiensis Episcopus, notas tachygraphicas vocum Christianorum usibus necessariarum adiecit, ut idem Trithemius narrat; quas licet etiam inter illas a Grutero editas cognoscere. Quamquam non me fugit esse, qui cum Raynaldo putent, illas Cypriano vitiose supponi, et ab editoribus Pamelio, Rigaltio, Ioh. Fello, etc. iure ne inter quisquilias quidem Cypriani admissas esse iudicant. Porro Hygini Poëticon astronomicum talibus siglis scriptum vidisse se testatur P. Bembo in Epist. 8, lib. V, ad Iulium II Pon-

tificem, qua eum hortatur, ut Ciceronianam illam, ut appellat, per notas scribendi rationem restituat. Etiam totum Psalterium eiusmodi notis conceptum inspexit post Trithemium Ios. Scaliger, ut refert Epistola DCXVIII. Tamen a codicibus legum abolendas sanxit Iustinianus Imp. praefatione Digestorum, tit. I, § 13; addc Isidorum Orig. lib. I, cap. 23, et plura de siglis hisce sive notis tradentes, Lipsium Centur. 1, ad Belgas Epist. 27; Iul. Caesarem Bulengerum, lib. IV, de Imperio Romano, cap. 2 et 5; Sam. Petium, observ. lib. II, cap. 1, pag. 159; et Wowerium Polymath. cap. 5. Iulianum Floridum ad Ausonii Epigramma CXLVI, sive ultimum, p. 80; Hermannum Hugonem De prima scribendi origine, cap. 19; Lambecium, tom. I, Biblioth. Vindob. pag. 18; Boeclerum De rebus sec. IX et X, pag. 346; Bartholin. De libris legendis. Diss. VI, Balthas. Frid. Saltzmanum Diss. II De antiquae scriptionis origine, etc. Ancilla notarum perita memoratur apud Ammianum, XVIII, 3. Nostra aetate simile scribendi compendium apud Anglos excogitarunt Ioannes Willis, Ioannes Wilkies, Ieremias Richard. et Thomas Shelton, qui etiam omnes Novi Instrumenti libros Psalmosque siglis a se repetitis exscriptos publicae luci exposuit. Libellus autem, quo artem suam tradit, inscribitur *Zeiglographia or a new art of Short writing*. Lond. 1672, in-8. Huic adde Tacheographiam Caroli Aloysii Ramsay, quam, Sheltoni, ut apparet, vestigiis insistens, Germanis nostris utendam obtulit, Lips. 1679, in-8. Fundamenta huius artis breviter indicat Wagenselius in Pera librorum iuvenilium, loculamento 2, pag. 50, et in libro Germanice edito de educatione principis adolescentis, qui a studiis literarum abhorret, pag. 44. Notae sive

siglae *σημειωγράφων* (ut vocat Plutarch. in Catonis vita, 770), quae huic editioni adiunctae sunt, et quibus multa a iunioribus addita esse notavit Voss. IV, 2, De vitiis sermonis latini, exstant etiam ad calcem Thesauri Inscriptionum Gruteri, nuper nitide recusi Amst. 1707, fol. Explicationes quasdam illarum siglarum non infeliciter emendavit in codice suo Marquardus Gudius, quas eius observationes in Amstelodamensi editione omissas excerpsit Christoph. Woltereckius, inserique curavit Actis Erud. Lipsiens. tom. V, suppl. pag. 31 sq. Liber Petri Diaconi, monachi Casinensis, qui notas Tironianas ante annos amplius quingentos explicavit ad Conradum Imp., iam typis mandatus fuit antequam Gruterus ipsas proferret in lucem, ut notat Mabillonius De re diplomatica, lib. I, cap. 11, § 18, pag. 52. De tachygraphis vide etiam Cangli Glossar. in *cursores, notae, siglae*; et Montefalconii Palaeographiam Graccam, lib. V, pag. 351 seq. ubi de siglis Graecorum tachygraphorum; Io. Chokierium Centur. 1 Facis artium, cap. 93; Guil. Pancirolum Var. lect. lib. I, cap. 30, et de perditor. tit. XIV, atque ibi Henr. Salmuthum; Bernhaldi Reinoldi Observatt. ad Io. Merceri conciliatorem iuris civilis, pag. 24 seq. Gaufridus in poëtria nova, vulgata a Polycarpo Leyscro in Hist. poëmatum medii aevi, pag. 973.

Tradit imaginibus peregrinis Tullius artem
Quam meminisse decet. Sed se docet et sibi soli
Subtilis subtile suum quasi solus adoret.

Negligentiam excipientium in quaestum notariorum arguit Quintilianus, Inst. Orat. VII, 2. Caeterum praestantissimus vir Salmasius, Epist. pag. 101, illam si-

glarum collectionem, qualis in praesenti exstat, factam esse coniicit ab homine christiano circa tempora Gregorii Magni.

— L. Ann. Senecae phil. necnon M. Ann. rhetoris opera omnia. Accedunt L. Senecae ac P. Syri Mimi Sententiae aureae, auctiores correctioresque studio Iani Gruteri. In bibliopolio Commelin. in-8.

1605. * Lipsii I. L. Ann. Senecae philosophi opera quae exstant omnia, a Iusto Lipsio emendata, et scholiis illustrata. Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud Io. Moretum, fol. — In commentario scribendo primus operae pretium fecit Lipsius: neque ille criticam rationem posthabuit, sed textum totum ad optimorum librorum fidem denuo recognovit et emendavit, novi sic exempli auctor.

1607. L. Ann. et M. Ann. Senecarum opera, cum Mureti, Lipsii, Iureti, Gruteri, aliorumque notis et observationibus. Parisiis, fol.

— Ad Lucilium Epistolae. Excudebat Io. Stoer, in-8.

1609. L. Ann. Senecae opera. Lugduni Bat. ex offic. Plantin. Rapheleng. in-12, sine notis.

— L. Ann. Senecae Quare bonis viris mala accidunt, quum sit Providentia, liber unus. Rostochii, in-8.

1613. L. Ann. Senecae philos. et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant opera ad veterum exemplarium fidem castigata, ac illustrata commentariis selectioribus et locis communibus ex utroque Seneca factis. Secunda editio, recensita et aucta scholiis Fed. Morelli. Parisiis, ap. Hard. Perier, fol.

— L. Ann. et M. Ann. Senecae opera cum casti-

gationibus Andr. Schotti in Senecam rhetorem. Genevae, apud Io. Vignon, 2 voll. in-8.

1614. Lipsii H. L. Ann. Senecae opera quae exstant omnia, a Iusto Lipsio emendata, et scholiis illustrata. Editio secunda ab ultima Lipsii manu. Antverpiae, ex. offic. Plantiniana, fol.

— L. Ann. et M. Ann. Senecae opera quae exstant, omnia. Coloniae Allobrog. apud Sam. Crispinum, in-8.

1617. Senecae Epigrammata. Inter Poëtarum latinorum veterum Catalecta, cum comment. Ios. Scaligeri. Lugduni Bat. in-8.

1619. * L. Ann. Senecae philos. et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant opera, ad vet. exemplarium fidem castigata ac illustrata commentariis selectioribus et locis communibus ex utroque Seneca factis. Tertia editio, recensita et aucta scholiis Fed. Morelli. Parisiis, apud Guil. Macaeum, fol. — Conf. an. 1613.

— Amstelodami, apud Io. Iansson, et Lugduni Bat. ap. Barth. a Blit, 2 voll. in-8, praemissa Dan. Heinsii oratione de Stoica philosophia, et ad Senecam philosophum additis notis Mureti, Lipsii, Petr. Scriverii, Io. Is. Pontani, et Io. Piscatoris observationum spicilegio, inque Apocolocyntosin notis Rhenani, Nic. Fabri, et Hadr. Iunii; ad rethorem Senecam vero notis Andr. Schotti, et Io. Is. Pontani.

1626. Annaei Senecae, tum rhetoris, tum philosophi, opera omnia, cum Andr. Schotti castigationibus in Senecam rhetorem. Genevae, apud Petr. Chouet, 2 voll. in-8. — Repetitio ed. Genevensis 1613.

1627. * L. Ann. Senecae philos. et M. Ann. Senecae

rhetoris quae exstant opera, ad veterum exemplarium fidem nunc recens castigata, cum comment. et notis selectioribus Mureti, Fabri, Iureti, Gothofredi, Florentis Christiani, Erasmi, Lipsii, Gruteri, Schotti, Pinciani, Toletani, Rhenani, Hard. Junii, Obsopoei, etc. Lutetiae Parisiorum, apud Martinum *L'Asnier*, fol.

— Dan. Heinsii Dissertatio de Senecae Apocolocyntosi, et praesertim de inscriptionis causa. — Post eius orationes, Lugduni Bat. 1627, in-8, pag. 608 sqq.

1628. * L. Ann. Senecae philos. et M. Ann. Senecae Rhetoris opera quae exstant omnia. Cum omnibus Commentariis hactenus editis, ad ordinem et seriem textus literis et numeris praeuntibus: nunc primum uno contextu et intuitu, summo temporis et inquisitionis compendio, ad calcem cuiusque capituli dispositis. Praeterea hac editione accesserunt D. Gothofredi Notae in utrumque Senecam, in aliis edd. omissae. Nec non eiusdem Loci communes auctiores quam antea. Item Iac. Dalechampii et Th. *de Juges*, Variarum lectiones et Notae. Tandem novus Index rerum et verborum accuratissimus: et haec omnia studio, labore, et sumptibus Th. *de Juges*, I. V. D. Aureliae, excudebat Alex. Pernetus, fol.

— * L. Ann. Senecae philos. opera omnia, ex ultima I. Lipsii emendatione: et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant, ex Andr. Schotti recens. Amstelodami, apud Guil. Caesium, in-12.

1632. Lipsii III. L. Ann. Senecae philosophi opera, a Iusto Lipsio emendata et scholiis illustrata. Aucta Liberti Fromondi scholiis ad Quaestiones naturales

et Ludum de morte Claudii Caesaris. Antverpiae, ex offic. Plantin. fol.

1634. L. Annaei Senecae philosophi opera omnia, ex Iusti Lipsii emendatione: et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant, ex Andr. Schotti recensione. Amstelodami, apud Guil. I. Blaeuw. in-12.

1636. * Annaei Senecae, tum Rhetoris, tum Philosophi, opera omnia, ab Andr. Schotto ad veterum exemplarium fidem castigata. Cum indicibus rerum memorabilium. Genevae, ex typographia Petri Chouet 2 tom. in-8.

1637. L. Ann. Senecae opera. Parisiis, ap. Vitray, 3. voll. in-12.

1640. L. Ann. Senecae philosophi operum tomi tres. Parisiis, sumtibus Seb. Cramoisy, in-12.

— L. Ann. Senecae philosophi opera omnia, ex ultima Iusti Lipsii emendatione: et M. Ann. Senecae quae exstant, ex recensione And. Schotti. Lugduni Bat. apud Elzevirios, in-12, 3 voll. quorum secundum et tertium praeferunt annum 1639.

1642. L. Ann. Senecae Flores per Erasmus Roterod. Amstelodami, apud Lud. Elzevirium, in-24.

1643. * L. Ann. Senecae philosophi et M. Ann. Senecae rhetoris opera quae exstant. Venetiis, apud Baba, 3 voll. in-12.

1646. * Electa Senecae et Sallustii in usum studiosae iuventutis Batavae. Amstelodami, apud Ioan. Ianssonium, in-24.

1649. * Gronovii I. L. Senecae opera, et M. Ann. Senecae quae exstant. Cum notis Io. Fred. Gronovii, separato volumine excusis. Lugduni Bat. ex officina Elzeviriana, 4. voll. in-12. — Multis in hac editione

MSS. usus est Gronovius, instituti sui rationem exponens in Praef. his verbis lectu dignissimis: « Primum lectiones veteres, quascumque tueri potuimus, bona fide repraesentavimus. Nam quod clamant, libros MSS. provenire ab indoctis librariis, et recepta non facile sollicitanda; nec nos ea tenet superstitio, ut in scriptis codicibus naevos librarium a vero auctoris corpore discerni nolumus, ac sine delectu, quae in cariosa membrana reperiuntur, approbemus. At ubi duarum lectionum altera vetustae fidaeque manus est tradux, atque sensum efficit, et cum genio auctoris consentit; altera libros impressos obsidet, aut e scriptis minus castis propagata, aut ab editoribus excogitata; utra tandem indicari debet sincerior? Quin et librorum corruptores non semper stupidi et hebetes fuerunt, saepe argute et eleganter ineptierunt, vitiumque sub sanae cutis colore absconditur. Idque meminisse oportebat illos qui vulgata, ubicumque sensum habent, sine discrimine defendenda esse vociferantur. Post etiam locum coniecturae dedi, quae manifestae erat veritatis, aut ubi alias audaciores et ab antiqua scriptura remotiores invasisse vulgo exploratum habebam. Cur enim mihi hoc negetur, quod tanto tempore in aliis, non dico imperitioribus, certe imparatioribus, quum longe plus antiquitatis etiamnum lateret, toleratum est? In quo si erravi, quis hoc a me exigit, aut quando ego promisi futurum, ut nunquam fallar? An si decem locis ter excidissem, malis tu septies falsa et obscura lectione torqueri, quam tres mihi lapsus et monstrare et condonare? Non puto. » Non nisi pauca tamen in contextu Lipsiano mutavit vir modestus: plures vero emendationes plausibiles et felices notis

intermiscuit, in quibus passim etiam sensus philosophi egregie illustratur.

1652. Lipsii IV. *L. Ann. Senecae opera*, quae exstant, omnia, a Iusto Lipsio emendata et scholiis illustrata. Editio quarta, atque ab ultima Lipsii manu: aucta Liberti Fromondi scholiis ad Quaestiones naturales et Ludum de morte Claudii Caes. quibus in hac editione accedunt eiusdem Liberti Fromondi ad Quaestiones naturales excursus novi. Antverpiae, ex offic. Plantiniana Balth. Moreti, fol. max. — Editio rara et nitida.

1653. * *L. Ann. Senecae de Tranquillitate animi*, cum notis accuratis Ioan. a *Chokier de Surlet*. Leodii, apud Leonard. Streel, in-8.

1955. *De Consolatione ad Helviam matrem*, ex rec. Aug. Buchneri. Yitebergae, in-8.

— *De morte Claudii Caes. Ludus. Inter Satiras elegantiores praestant. virorum. Lugduni Bat.* 1655, in-12, tom. I, pag. 214.

1659. Gronovii II, adhibitis novis subsidiis auctior et emendatior. *L. Ann. Senecae Philosophi et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant*, cum notis. Io. Fred. Gronovii. Amstelodami, apud Elzevir. 4 voll. in-12.

1663. *L. Annaei Senecae Epistolae ex recens. Insti Lipsii*. Francofurti ad Od. in-12.

1665. *L. Annaei, et M. Ann. Senecae opera*. Genevae, sumptibus Sam. *Chouet*, 2 voll. in-8. — Reperitio ed. Genevensis 1613.

1671. *De Tranquillitate animi liber*, cum annot. P. Mulleri. Lipsiae, apud Fromann. in-12.

1672. * *M. et L. Annaei Senecae opera*. Amstelodami, apud Dan. Elzevirium, 3 voll. in-8 mai. Interior

SENECA Tom. VI

F

titulus hic est: « L. Annaei Senecae opera, quae exstant, integris Iusti Lipsii, I. Fred. Gronovii, et selectis variorum commentariis illustrata. » Accedunt Liberti Fromondi in Quaestionum naturalium libros et *Αποκαλύψεις* notae et emendationes, t. I et II.

M. Ann. Senecae opera, quae exstant, integris Nic. Fabri, And. Schotti, Io. Fr. Gronovii, et selectis variorum commentariis illustrata, et praeterea indice accuratissimo aucta. Accedunt Io. Schultingii in eundem notae et emendationes, hactenus ineditae, t. III.

1675. L. Ann. Senecae Philosophi opera, ex Iusti Lipsii et Io. Fred. Gronovii emendatione; et M. Ann. Senecae Rhetoris quae exstant, ex Andr. Schotti recensione. Venetiis, 2 voll. in-12. — Bibl. Emtinck, P. II, pag. 385, n. 35.

— Io. Schefferi Notae in L. Ann. Senecae Apocolocyntosin. In eiusd. Lectionibus Acad. Hamburgi, 1675, in-8, pag. 279 seqq.

1693. De Vita beata. Ex offic. Plantiniana Raphelengii, in-4.

1695. Senecarum opera. Venetiis, 5 voll. in-12. — Repetitio Elzevirianae ultimae, teste Fabricio.

1702. L. Ann. Senecae philosophi opera omnia. Accessit a viris doctis ad Senecam annotatorum dilectus (curante Oleario.) Lipsiae, apud Thomam Fritsch. 2 voll. in-8. — Basis est Gronoviana II. Annotationes sunt Lipsii, Gronovii et Fromondi.

1708. L. Ann. Senecae et P. Syri Mimi et aliorum Sententiae singulares, ex codd. auctae et correctae cura Iani Gruteri, atque cum versione Graeca Ios. Scaligeri. Lugduni Bat. in-8.

1711. De Providentia, cum notis Mureti, Lipsii et Io. Fr. Gronovii. Recensuit I. Henr. Acker. Rudolstadtii, in-8.

1720. Tres Satyrae Menippeae, L. Ann. Senecae *Ἀπολογικὴν τῶν σιγῶν*, I. Lipsii Somnium, P. Cunaei Sardi Venales, recensitae et notis perpetuis illustratae (opera Gottl. Cortii.) Lipsiae in-8.

1728. Senecae Rhetoris et Philosophi opera. Patavii, 3 voll. in-8.

1729. De Brevitate vitae, cum versione Italica. Venetiis, in-12. — Vide Versiones Italicas h. a.

1741. L. Ann. Senecae philosophi opera, cum notis selectis. Lipsiae, 2 voll. in-8. Repetitio ed. 1702.

1759. Senecae Epigrammata. In Anthologia veterum Lat. Epigrammatum et Poëmatum, a Petr. Burmanno edita. Amstelodami 1759 et 1773, 2 voll. in-4.

1761. Senecae philosophi selecta opera, latine et gallice. Opera et studio F. X. D. (Denis.) Parisiis, apud Barbou, in-12. — Continet tractatum de Brevitate vitae, de Providentia, et novem epistolas, adiectis notis.

1762. L. Ann. Senecae opera philosophica. Halae, sumt. Orphanotropei, in-12.

1770. * L. Ann. Senecae Philosophi opera omnia. Accessit a viris doctis ad Senecam annotatorum delectus. Editio emendatior. Lipsiae, apud haer. Weidmanni et Reichium, 2 voll. in-8. — Reddit editionem 1702. Scatet vero vitiis et erroribus.

1777. Selecta quaedam ex L. Ann. Senecae operibus, cura Iac. Aixin. Waringtoniae, typis Guil. Eyres, in-8.

1780. L. Ann. Senecae Flores, ex operibus illius

selecti. Ad exemplar I. Lipsii et Gronovii accuravit M. F. Schaeferus. Vratislaviae, in-8.

1782. L. Ann. Senecae Philosophi opera, ad optimas editiones collata. Praemittitur notitia literaria. Studiis Societatis Bipontinae. Biponti, ex typographia Societatis, 4 voll. in-8 mai.

1787. L. Ann. Senecae *Αποκολοκύντωσης* s. Ludus in mortem Claudii Caes. a Fr. Erg. Guasco illustratus. Versellis, in-8.

1790. Senecae philosophi selecta opera, Latine et Gallice. Parisiis, apud *Barbou*, in-12. — Repetitio ed. 1761.

— Apocolokyntosis, cum versione Germanica, notisque literariis, exegeticis atque criticis Car. Goull. Sontagii. In libro, cui titulus: *Zur Unterhaltung der Freunde den alten Litteratur*, Fasc. II. Rigae 1790, in-8, pag. 69 seqq.

1792. Senecae Epigrammata I, II et IX. Inter Poëtas Lat. minores a Io. Christ. Wernsdorfio editos et illustratos, tom. V, P. III, pag. 1364-1370. Helmstadii 1792, in-8 mai.

1797-1812. * Ruhkopfiana, sex voluminibus absolvenda. L. Ann. Senecae opera omnia quae supersunt. Recognovit et illustravit. Frid. Ernestus Ruhkopf, Director Gymnasii Bielefeldensis. Lipsiae, in libraria Weidmannia, in-8 mai. vol. I, 1797; vol. II, 1800; vol. III, 1805; vol. IV, 1808; vol. V, 1812; vol. VI adhuc desideratur. — Doctissimus editor, potissimum adiutus subsidiis a Grutero (cuius tamen apparatus criticum nonnisi leviter inspexisse videtur), Lipsio et Gronovio adlatis, subinde sua etiam adhibita coniectura, textum emendatiorem reddere studuit. Textui

subiectae breves adnotationes, partim critici, partim exegetici generis. Plerisque Philosophi scriptis praemissa argumenta nova eaque utilissima.

1808. L. Ann. Senecae ad Lucilium iuniorem Epistolae. Curavit annotationemque adiecit F. C. Matthiae. Francofurti, apud *Varrentrapp* et *Wenner*, 2 voll. in-8. — Textum exhibet maximam partem ad editionem *Ruhkopfianam* expressum. Annotationes vero adhuc expectantur.

1808-1809. L. Annaei Senecae ad Lucilium Epistolae morales. Ad fidem veterum librorum, in his trium manusc. Argentorat., recognovit, emendavit, notisque criticis illustravit I. Schweighaeuser. Strasb. soc. Bip. 2 voll. in-8 mai. (quidquid in hac editione bonae frugis inest, in novissimam Paris. Editionem, atque hinc in nostram derivatum est, paucis in contextu ad mentem Schweighaeuseri subinde mutatis. *Typ.*)

Editio omnino critica, ex codicibus potissimum MSS. profecta; quae textum exhibet permultis in locis multo quam antea correctionem. (Vid. quae praefati sumus in tertio volumine. *Typ.*)

1817. L. Ann. Senecae Naturalium Quaestionum libri VII, diligenter recogniti, scholarum in usum accommodati a G. D. Koeler. Goet. Vandenhoeck. in-8. mai.

1819. L. Ann. Senecae Natural. Quaest. libri septem. Recognovit, emendavit atque commentario perpetuo illustravit. Goettingae. Vandenhoeck, in-8 mai. (Vid. de hac editione quae protulit Bouillettus V. Cl. in praefatiuncula nostra volumini V praefixa. *Typ.*)

1830. Ed. Vogel, in Catalog. Lipsiano emporii indicatur.

PARS TERTIA.

*L. Annaei Senecae versiones.**GALLICAE.*

.... s. a. Les OEuvres de Senecque translätés de latin en françois par maistre Laurens de Premierfait. A Paris, par Anthoine Verard, fol. Char. goth. — Repetita Parisiis an. 1500.

.... Senecque des mots dorez des quatre vertus, traduit de latin en françois; dédié au roi Charles VIII par le traducteur de Paul Orose. Paris, par Anthoine Verard, fol.

.... Senecque des mots dorés: des quatre vertus cardinales, composé par Cl. de Seissel. Paris, P. Liber pour J. Saint-Denys, in-4. Char. goth.

1491. Les Histoires de Paul Orose, traduites en françois. Senecque des mots dorez des quatre vertus en françois. Paris, par Anthoine Verard, le XXI jour d'aoust 1491, fol. Char. goth.

1556. Les Oeuvres de Sénèque, traduites par Cl. de Seissel, Lyon, fol.

1561. Les sept Livres de Sénèque, traitant des Bienfaits, traduits par Sauveur Accaurat. Paris, Estienne Groulleau, in-8.

1574. Epistolas plerasque vertit Godofredus de la Chassagne. Rothomagi, in-12. — Repetita ed. Parisiis an. 1582.

1580. Librum primum de beneficiis vertit Angelus Capellus, Parisiis, in-12.

1583. Quelques Épîtres de Sénèque, traduites par le Sr. de Pressac. Paris, Guillaume Chaudière in-8.

1584. Sénèque de la Consolation de la mort. Paris in-8.

1585. ——— de la Colère. Paris, in-8.

1598. Les OEuvres de Sénèque, tradnites par Simon Goulard. Paris, fol.

1604. Les OEuvres de Sénèque (philosophe rhéteur,) traduites par Mathieu de Châlvet. Paris, fol. — Recusa ibid. 1607, 1619, 1638 et 1647, fol. et in 4° et Rothomagi 1643, in-4.

1653. Les morales d'Épictète, de Socrate, de Plutarque et de Sénèque: extraits ou traductions de ces auteurs. Au château de Richelieu, Migon, in-8.

1659. Les OEuvres de Sénèque de la traduction de François de Malherbe, continuée par Pierre Duryer. Paris, Ant. de Somnaville, 2 voll. fol. Recusa ibid. 1669. 14 voll. in-12.

1681. Les Épîtres de Sénèque, traduites par Pintrel et revues par de la Fontaine. Paris, 2 voll. in-12.

1685. L'Esprit de Sénèque, ou les plus belles pensées de ce grand philosophe, enseignant l'art de bien vivre, pour servir de guide à conduire nos passions, pratiquer la vertu et fuir le vice. Paris, 2 voll. in-12.

1726. Traduction de l'Apokolokyntosis de Sénèque par l'abbé Esquieu. Dans les *Mém. de Litter. et d'Histoire*, par de Moletz. Paris, 1726, in-8, vol. I.

1748. Traité de la vie heureuse par Sénèque. Postdam, in-12. (Auctore La Mettrie.)

1761. Senecae philosophi selecta opera, latine et gallice. Parisiis, apud Barbou, in-12. — Vid. edd. h. a. Recusa ibid. 1790, in-12.

1765. Senecae Eclogae, avec la traduction de M. de la Beaumelle. Berlin, in-8.

1776. Traité des Bienfaits, traduit du latin de Sénèque, par Dureau de Lamalle. Paris, in-12.

1778. Les OEuvres de Sénèque le philosophe, traduits par M. Lagrange, avec des notes de critique, d'histoire et de littérature. Paris, de Bure, 7 voll. in-12. — Repetita ibid. 1791, 7 voll. in-12, et Caesaroduni 1795, 7 voll. in-8 maj. — OEuvres complètes de Sénèque le philosophe, traduction de la Grange, avec le texte en regard. Paris, Aug. Delalain, 1819, 13 vol. in-12.

1780. Pensées morales, littéraires et philosophiques de Sénèque. Utrecht, 2 voll. in-8.

1792. Morale de Sénèque, extraite de ses oeuvres, par M. N. Paris, in-12. — Continet omnes sententiose ingenioseque dictos locos.

— Traduction de l'Apocolokyntosis de Sénèque, sur la mort de l'empereur Claude, par J. J. Rousseau. Dans la collection complète des OEuvres de Rousseau, Deux-Pont, vol. XIV.

GERMANICAE.

.... Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. Latine et Theodisce, in-4. s. a. l. et typ. char. goth. — Notitiam huius ed. dedit cl. Placidus Braun in Notitia hist. lit. de libris ab artis typ. inventione usque ad ann. D. impressis etc. Aug. Vindel. 1788, in-8, part. II, p. 67.

1499. Eadem Lipsiae, ap. Melch. Lotter. in-4.

1507. Eadem Norimbergae, apud Hieron. Hoeltzel, in-4.

1515. Eadem Lipsiae, in-4.

1536. Sittliche Zuchtbücher des Hochberümpften Philosophi und Lerers Lucii Annei Senece. In welchen leer und underweisung funten wirt, wie sich ein mensch, der tugent gemaess, halten soll, in allem so yhm von Gott (es sey im zeytlichem gut, in gluck oder unglück) zu stgdt, damit dertugent nichts das mit derselben ni ewig und bestendig ist, für gesetzt werd. Durch Michaël Herr, der freyen künst und artzeney liebhaber, neulich verteutscht. Strassburg, 1536.—in fine ante registrum legitur: «Getrucky. zu Strassburg bep Balthassar Beck, und vollendet am erstend tag des Herbstmonats. Anno 1536, fol. » — *Contineetur hac versione libri sequentes: von den wolthaten; von der anrichtung des lebens; von der fürischtigkeyt Gottes; von der armut; von der besserung der taeglichen zufell; vom zorn; von der miltigkeit; von ein seligen leben; von der rug des lebens; von der koërze des lebens; ein trostbüchlin zum Polybio; ein trostbüchlin zu der Martia; ein trostbuch zu seiner mutter Albina; von den vir angel tugenden; von den sitten ein büchlin.*

1540. Eadem interpretatio repetita Argentorati, fol.

1545. Eadem ibid fol.

1546. L. A. Senecae Underveysung eines sittlichen ünd erbaren Lebens. Item von den vier Haupttugenden. Valerii Maritalis Carmen was zu eynem vollkommenen gluckseligen Leben gehoert, verteutscht und ausgelegt durch Christophorum Brunonem, beyder Rechten Licentiaten. Ingolstad, in-8.

1620. Opera des billig-berümpften und fast Nicht-
Unchristlichen weisen Heiden : L. Annaei Senecae.
Ietzo auss dem Latein allen Menschen (vornemblich
aber denen, die man ietzt insgemein Christen nennet)
zur auffmunterung zu einem mehr-Christlichen als
Heydnischen Leben, ins Hochtdentsche übersetzt
durch Conradum Fuchsium, Dantisc. Getrucht in
Verlag Iohann Carl Unckels zu Franckfurt. Anno
1620, Zwey, Theile in-8.

1642. L. Annaei Senecae schoönes Büchlein von
der göttlichen Providenz, Vorsehung und Regierung
oder warumb. frommen Leuten so viel übels bege-
gne, da doch Gott alle Dinge vorsiehet und regieret?
Ins Deutsche übersetzt und mit Theologischen,
Politischen, Historischen und andern nützlichen An-
merkungen und Discoursen aus der Schrift, den Pa-
tribus und mehrrents alten bewehrten Authoribus
erläutert. Nebenst einer Vorrede, darin erortert wird:
was von dem gebrauch und anziehung der heydni-
schen Scribenten in christlichen Kirchen und Schu-
len zu halten sey. Durch Iacobum Stolterfothum Lu-
becensem. Lübeck, in-8.

1661. Senecae Flores, des Seneka Weissheit, Lehr
und Tugend-Blumen (von Samuel Butsky). Leipzig,
Zwei Teile, in-12.

1729. L. Annaeus Seneca von der Goöttlichen Vor-
sorge, oder warum es rechtschaffenen Leuten übel
gehe? Aus dem Lateinischen übersetzt. Nebst einer
Rede von der Moöglichkeit bestaëndig vergnügt
zu seyn, in der vertrauten deutschen Redner Gesel-
schaft gehalten von Joh. Friedr. Mayen. Leipzig,
in-8.

— L. Annaeus Seneca von der Standhaftigkeit eines Weisen, oder dass ein weiser Mann nicht geschmachtet werden koenne. Aus dem Lateinischen übersetzt. Nebst einer Abhandlung von der Unüberwindlichkeit eines Weisen, verfertigt von Ioh. Friedr. Mayen. Leipzig, in-8.

— Apocolocyntosis oder des L. Annaeus Seneca Spottgedichte oder Satyre über den Tod und die Vergoetterung des Kayzers Claudius, Verdeutschet und erläentert durch Friedr. Christoff Nöubur. Leipzig, in-8.

1733. Des vortreflichen Weltweisen L. Annaeus Seneca drey Bücher vom Zorne, aus der lateinischen Sprache in Deutsche übersetzt von Christ. Friedr. Weisen. Dressden und Leipzig, in-8.

175. L. Annaeus Seneca von der Gemüthruhe. Vebersetzt von Ioh. Georg. Lottern. — Im ersten Bande der Schriften der deutschen Gesellschaft. Leipzig, in-8.

1739. Einige Briefe (1-12) L. Annaei Senecae an Lucilium, übersetzt von Ioh. Friedr. May. — In dem dritten Bande der Schriften der deutschen Gesellschaft. Leipzig, 1739, in-8.

1742. Des L. Annaeus Seneca Buch vom glückseligen Leben. Ins Deutsche übersetzt. Danzig, in-8.

1747. L. Annaei Senecae Abhandlung von der Kürze des Lebens und Trostschrift an Marcien. Aus dem Lateinischen übersetzt und mit Anmerkungen erläutert von Ioh. Michael Heinze. Hannover und Goettingen, in-8.

1748. Seneca von der Ruhe des Weisen, von einem Ungenannten. In der Belustigung der Ver-

nunft, aus dem Französischen übersetzt. Hamburg, 1748, in-8, p. 141-168.

— Von der Ruhe eines weisen Mannes, übersetzt von Jos. Friedr. May. — Vid. eiusd. Redner, wie er auf die natürlichste und leichteste Art, zu bilden sey Leipzig, 1748, in-8.

1750. Des L. Annaeus Seneca Buch vom glückseligen Leben. Ins Deutsche übersetzt. Zweite verbesserte Ausgabe. Danzig, in-8. — Cf. an. 1742.

1752. L. Annaeus Seneca von der göttlichen Vorsehung, oder warum es frommen Leuten übel gehe, da doch eine Vorsehung sey? Aus dem Lateinischen übersetzt von I. W. S. Lübeck, in-8.

1753. L. Annaeus Senecae zwey Bücher von der Gnade an den Röm. Kayser Nero Caesar. Aus dem Lateinischen übersetzt von Joh. Michäel Heinze, Hannover, in-8.

— Von der Gnade. Neue deutsche Vebersetzung (vom Grafen Rochus Friedrich zu Lynar). Hamburg, in-8.

1754. Seneca von der Kürze des Lebens und Trostschrift an Marcien. Neue deutsche Vebersetzung (von R. Fr. Graf zu Lynar). Hamburg, in-8.

— Eorumdem libellorum versio Heinziana repetita Hanov. et Goetting. in-8.

1765 et 66. Die Briefe des Seneca. Aus dem Lateinischen von Joh. Franz von Palthen. Zwey Theile Leipzig und Rostock, in-8.

1768. Seneca von der Ruhe der Seele an den Serenus. Berlin, in-8.

— Zwanzig Briefe (1, 2, 3, 5, 6, 11, 14, 13, 28,

34, 35, 38, 43-46, 61-63, 67) übersetzt von Heinze. — In Stockhausens Sammlung vermischter Briefe Helmst. 1768, in-8.

1783. Seneka von der Vorsehung, und von der Gemüthsruhe, it. Sechs Briefe (13, 31, 39, 41, 105, 123) übersetzt von Nüscheler. — Vid. Nüschelers Seneka der Sittenlehrer nach dem Charakter seines Lebens und seiner Schreibart entworfen. Zurich, 1783, in-8.

— Von F. L. Ephraim (verus auctor Hanker) Dessau; sec. edit. Leipzig, 1794, Graeff.

— Briefe des L. Ann. Seneka, übersetzt, von Albrecht, Christoph Kayser. Dessau, in-8. — Quae interpretatio quum emtores non invenisset, mutato titulo, additisque quibusdam aliis, denuo prodit Ratisbonae, 1788, ubi vid.

1785. Seneca's zwölfster Brief über das Alter. *Item* acht und achtzigster Brief. Nebst Anmerkungen von Mich. Engel. — Leguntur in eiusd. Magazin für Phil. und schöne Litt. Leipzig, 1785, in-8.

1786. Probe einer Uebersetzung von Seneca's physikalischen Untersuchungen von I. H. A. Schulze. Goettingen, in-4.

1788. Briefe des L. Ann. Seneka, aus dem Lateinischen übersetzt, und mit den über diese Verdeutschung erschienenen Urtheilen und einer neuen Vorrede herausgegeben von Albrecht Christop. Kayser. Regensburg, in-8. — Non omnes, sed xxvi tantum Senecae epistolae in hoc libro exhibentur, n. 1-3, 5-7, 10-12, 14, 16, 20, 23, 25, 28, 29, 34, 35, 37-39, 41-45, 47, 50, 52, 59, 61-63, 67, 71, 73, 76, 88-90, 99, 103, 107, 114, 115, 121. Conf. ann. 1783.

1790. Von der Vorsehung, oder warum es dem Tugendhaften übel gehe da es doch eine Vorsehung geben soll? aus dem Lateinischen des L. Ann. Seneca übersetzt und mit erläuternden Anmerkungen begleitet von Friedr. Christ. Thormeyer. Halle, in-8.

— Seneka von der Ruhe des Geistes, der Vnerschütterlichkeit des Weisen, und der Vorsehung, mit einer eigenen Abhandlungen über die Zufriedenheit von C. Ph. Konz. Stuttgart, in-8.

— Seneka von der Glückseligkeit, übersetzt und mit Anmerkungen begleitet.—In dem Braunschweigischen Journal, herausgegeben von Trapp. 1790, St. 10.

— Senecae Apocolocyntosis, übersetzt von Carl Gottlob Sonntag, cum textu Lat. Vide supr. edd. h. a.

1791, Seneka über das glückliche Leben, von der Kürze des Lebens, und von der Musse des Weisen, verteutscht und mit Anmerkungen herausgegeben von C. Ph. Konz. Stuttgart, in 8.

1792. Seneka an Helvia und Marzia, übersetzt und mit Anmerkungen und einer eigencnen Abhandlung über Senekas Leben und sittlichen Charakter begleitet von Carl Philipp Konz. Tübingen, in-8.

1794. L. A. Seneca vom Zorn und von der Gnade. Neu übersetzt und mit Sprache und Sachen erläuternden Anmerkungen begleitet. Leipzig, in-8.

— L. A. Seneca's physikalische Vntersuchungen aus dem Lateinischen übersetyt und Sachen erläuternden Anmerkungen begleitet. Leipzig, in-8.

— L. Ann. Seneca's physikalische Untersuchun-

gen aus dem lateinischen übersetzt und mit Anmerkungen versehen von Friedr. Ernst Ruhkopf. Leipzig, 1794.

1796. Saëmmliche Werke des L. A. Seneca. Vebersetzt, und mit Vorerinnerungen und historisch-critisch-philosophischen Anmerkungen begleitet, wie auch mit einer Einleitung über Seneca's Leben, Charakter, Schriften, Schreibart, etc. versehen von Ion. Friedr. Schilke. Halle und Leipzig, in 8.

1797. L. Ann. Seneca von den Wohlthaten, nach der Ausgabe des Lipsius und Gronovius ins Deutsche übersetzt und mit Anmerkungen versehen von I. A. Schmidt, Leipzig, b. Schwickert, in-8.

— L. Ann. Seneca über die Rürze des menschlichen Lebens mit Erlaeuterungen (von F. Franke). Berlin, Franke, in-8. mai.

1798. Des L. Ann. Seneca Vergoëtterung des Kay-sers Claudius, nebst den dahin gehörenden Stellen aus des Sprüchwörten des Erasmus, übersetzt von Adolf Groëninger. Munster, in-8.

1789 et 1802. L. Ann. Seneca. Herausgegeben von Io. Göorg. Car. Klotzsch. Wittemb. 1799-1800, 2 vol.

1806. Seneka Trostschreiben an Polybins, nebst einigen seiner interessantesten Briefe an Lucilius, übersetzt und mit Anmerkungen begleitet von. I. W. Olshausen. Altona, b. Hammerich, in-8.

1811. L. Ann. Senecae Saëmmliche Briefe: übersetzt. mit erkläer. Anmerkungen begleitet (von Detlev I. Wilh. Olshausen), 2 vol. Riel. Academ. libr. in-8 mai.

1813. Seneca's zwei Briefe (cxix et lxxxi) übersetzt und erläutert von Dr E. G. W. Lehmann. Halberstadt. in *Bureau für literatur und Kunst.* in-8.

1816. L. Ann. Seneca üb. das verhaeltniss der wissenschaftlichen Bildung zur sittlichen, oder dessen 88 Brief, übersetzt und erläutert, von Dr C. G. W. Lehmann, Guedlinburgi, ap. Basse, in-8.

ANGLICAE.

1546. A frutefull worke of Lucius Anneus Seneca named the forme and rule of honest lyvyng, both in the Latin tongue and in the Englishe, lately translated by Robert Whyttynton, poët laureate, and now newlye emprinted. — Imprinted at London at the signe ohe George by Wylllyam Myddylton. M. CCCCC. XLVI. The xxi daye of Inlye, in-4.

1547. A frutefull worke of Lucius Anneus Seneca, caled the Myrrour or Glasse of Maners and wysedome, both in Lain and in Englyshe lately translated by Robert Whyttynton, poët laureate, and nowe newlye imprynted. London, printed by William Middleton, in-8.

— L. Ann. Senecae ad Gallionem de Remediis fortuitorum. The remedies agaynst all casuall chaunces. Dialogus inter sensum et rationem. A Dialogue betwene Sensualyte and Reason. Mately translated out of Latyn into Englyshe by Robert Whyttynton, and nowe newlye imprynted. London, printed, by William Middleton, in-8.

1578. The woorhe of the excellent Philosopher

Lucius Annaeus Seneca concerning Benefyting, that is to say the dooing, receyving, and requyting of good Turnes. Translated out of Latin by Arthur Golding. Imprinted at London by Iohn Day, in-4.

1614. The Worffs both. moral and natural of Lucius Annaeus Seneca done into English by Thomas Lodge. London, fol.

1620. Eadem recusa Londini, fol.

1632. Eadem Londini, fol.

1635. Seneca's Booke of Consolation to Marcia, translated into English Verse. London, in-4.

1648. Seneca's Answer to Lucilius Query, why good men suffer misfortunes, seeing there is a divine providence? written originally in Latin prose, and translated into English verse by Edward Sherburne. London, in-8.

1663. L. Ann. Seneca on the Shortness of Live to Paulinus, translated into an English poëm. London, in-4.

1678. Seneca's Morals by way of Abstract. To which is added A Discourse under the Title of an After-Thought. By Sir Roger l'Estrange. London, in-8. — Repetita ibid. an. 1682, 1685, 1688, 1693, 1699, 1702, 1705. 1718, 1720, 1729, 1755, 1746, 1755, et Edinburgi, 1774, in-8.

1685. Something of Horace and Seneca paraphased by Francis Willis, In the Miscellany Poëms and Translations by Oxford Heands. London, 1685, in-8.

1739. Twelve moral Epistles of Seneca. Translated by a Gentleman of Christ Church, Oxon. Printed for C. Rivington, in-8.

1745. The Morals of Seneca, translated into English by Mr. Bennet. London, in-8.

1786. The Epistles of L. Ann. Seneca, with large Annotations, wherein particulary the Thenets of the ancient Philosophers are contrasted with the divin Precepts of the Gospel, with regard to the moral Duties of Mankind. In two volumes. By Thomas Morell. London. Robinsons. in-4.

1798. Epistole of Seneca on the Treatment of Servants his facetious Remarks on the gradual Approach of old Age, in the Reveries of Solitude: consisting of Essays in Prose, a new Translation of the Muscipula, and original Pieces in verse. By the editor of Columella Eugenius, etc. London, in 8.

ITALICAE.

1494. Pistole del moralissimo Seneca nuovamente fatte volgare. In fine: « Finiscono le moralissime Pistole di Lucio Anneo Seneca a Lucillo. Impresse nella inelita Città di Venetia negli anni della humana restauratione 1494, a dì xiv di Aprile, nel felicissimo Principato del Serenissimo Agostino Barbadico: per industria di Sebastian Manilio Romano: el quale insieme con li providi huomini Stephano e Bernardino Dinali Fratelli per comune spesa havendo impressa la sopra ditta opera, etc. » fol.

1546. Il Libretto aureo et santo, degno da ciascuno essere mandato a memoria, di Seneca scritto a Galione,

della (sic) remedii casuali; in Dialogo tra il Senso e la Ragione. — Legitur in calce «De' Proverbii di Messer Antonio Cornazano in Facetie, etc.» In Vinegia, 1546, in-8.

1549. L'Epistole di Seneca. Ridotte nella lingua toscana per il Doni. In Vinegia 1549. In fine: «In Vinegia 1548, per Aurelio Pincio» in-8. — Novam quidem interpretationem promittit titulus; sed Donus refingit tantum et correxit Seb. Manilii versionem; dissimulato auctoris nomine; unde plagii suspicionem non effugit.

1554. Seneca de Benefizii tradotto in volgar Fiorentino da Messer Benedetto Varchi. In Firenze 1554. In fine: «Stampati in Fiorenza per Lorenzo Torrentino; Stampator Ducale, del mese di settembre l'anno 1554, in-4.

1558. La Lettera LVIII di Seneca tradotta dal magnifico M. Luigi Cornaro Nob. Veneziano. — Inserta libro inscripto: «Della Vita sobria.» In Padova, 1558; in-4.

1561. Seneca de Benefizii tradotto in volgar Fiorentino da messer Benedetto Varchi. In Vinegia per il Giolito, in-12.

1563. Eadem, ibid. apud eundem, in-12.

1564. Eadem, ibid. apud eundem, in-12.

1565. Seneca de Benefici tradotto in volgar Fiorentino da M. Benedetto Varchi. Di nuovo corretto, et ristampato. In Vinegia, appresso Gabriel Giolito de' Ferrari, in-12.

1569. Di Lucio Anneo Seneca dell'Ira Libri tre. Tradotti in lingua Toscana et con molte annotationi

dichiarate da Francesco Serdonati Fiorentino. In Padova, per Lorenzo Pasquati, in-4.

1574. Seneca de' Benefizii tradotto da M. Benedetto Varchi. Di nuovo ristampato con la Vita dell'Autore. In Fiorenza, nella Stamparia dei Giunti, in-8.

1584. Eadem. In Firenze, in-4.

1606. Di Lucio Anneo Seneca dell'Ira Libri tre. Tradotti, etc. (ut in ed. 1569) da Francesco Serdonati. Aggiuntovi quel che desso Seneca scrive S. Geronomo, et altre Epistole di S. Paolo a Seneca, e di Seneca a S. Paolo per Giacomo Spolaro Genovese. In Genova appresso Giuseppe Pavoni, in-8.

1611. L'Epistole di Seneca tradotte in lingua Toscana per Anton' Francesco Doni Fiorentino. Et hora di nuovo con ogni diligenza corrette, et ridotte alla sua vera Lettione, secondo le Latine ultimamente stampate. In Milano appresso Gio. Battista Bidelli, Compagno dell'herede di Pietro Martire Locarni, in-8. — Conf. an. 1549.

1655. Seneca del modo di dare, ricevere, e rendere i Beneficii Parafrasi del Marchese D. Giovambattista Manzini alla Santità di N. S. Papa Alessandro Settimo. In Bologna, per Giacomo Monti, in-4.

1659. Seneca dell'Ira, tradotto da Santi Conti della Rocca Contrada a Carlo Emanuello II Duca di Savoia. Roma, in-8.

1664. Seneca della Clemenza al Effio e Effio il Sig. Cardinale Chigi Nipote di S. Santità e suo Legato in Francia presentato dal conte Caprara. Lione, per Pietro Guglielmino, in-12.

— Seneca della Brevità della Vita, Parafrasi del Co.

Alberto Caprara. In Bologna, per Giacomo Monti, in-12.

1666. Seneca della Colera, Parafrase del Co. Alberto Caprara. In Bologna, per l'Herede del Benacci, in-12.

1677. Le lettere di Seneca. Trasportate dal Latino da Angelo Nicolosi, Segretario dell' Eccelso Consiglio di Dieci. In Venetia, presso Gio. Paolo Cattani, in-4.

1681. Seneca del modo di dare, etc. (ut in ed. 1655.) Parafrasi del Marchese D. Giovanbattista Manzini. Al molto Rev. Padre Gio. Angelico Ricci Predicatore generale, etc. Bologna, per Gio. Reccaldini, ad istanza di Pietro Botelli, in-4. — Eadem editio cum superiore ann. 1655 mutatis tantum duabus primis, et sex posterioribus foliis, solita librariorum fraude.

1682. Seneca de Beneficii, trasportato dal Latino da Angelo Nicolosi. In Venetia, appresso Giovanni Cagnolini, in-12.

1695. Le Lettere di Seneca, trasportate da Angelo Nicolosi. Terza impressione. Divise in quattro tomi. In Venetia, presso Girolamo Albrizzi, in-12.

1699. Lettere consolatorie di Seneca ad Helvia, a Polibio, et a Marcia. Trasportate dal Latino da Angelo Nicolosi. In Venetia, presso Girolamo Albrizzi, in-12.

1700. Seneca dell' Ira, trasportato dal Latino da Angelo Nicolosi. In Venezia, per Girolamo Albrizzi, in-12.

1703. Le Lettere di Seneca, trasportate dal Latino da Angelo Nicolosi. Divise in quattro tomi. Quarta impressione. In Venezia, presso Lorenzo Baseggio, in-12.

1707. Eadem. In Ceneda, per Mattio Naniu Cagnan. 4 voll. in-12.

1708. Eadem, ibid. apud eundem, 4 voll. in-12.

1711. Eadem. Terza (sic) impressione. In Venetia, presso Girolamo Albrizzi, 4 voll. in 12. — Conf. an. 1695.

1717. Volgarizzamento delle Pistole di Seneca, e del Trattato della Provvidenza di Dio. In Firenze, nella Stamperia di S. A. R. M. Gio. Per Gaëtano Tartini, e Santi Franchi, in-4.

1728. Seneca de' Beneficii tradotto da M. Benedetto Varchi. Con Annotazioni in margine, e Tavola delle cose più segnalate. Aggiuntovi la Vita dell'Autore e gli Argomenti de' Libri. In Venezia, appresso Francesco Piacentini, in-8.

1729. Riflessioni sopra il Trattato di Seneca della brevità della Vita, nelle quali si scorge l'uso che si ha da fare degli Scritti de' Filosofi Gentili. (In volume III de' Saggi di Morale del S. di Chantaresme (M. Nicole) trasportati dal Francese dal Padre Alessandro Pompeo Berti. Venezia, in-12. Praemissum habet textum latinum cum versione italica.

HISPANICAE.

1482. Los Proverbios de Seneca, é el libro que compuso que intitula las Costumbres é Fechos. En Zamora, fol. min.

1491. Las Obras de Seneca. In fine: «Aqui se ascan las obras de Seneca. Imprimadas en la muy noble et muy leal cibdad de Sevilla por Meynardo Ungut Alimano et Stanislao Polono: companneros en el anno de nascimiento del Senor Mill quatrocientos et no-

vanta et uno annos: a veinte et ocho dias del mes de Mayo », fol. min. Char. goth.

1495. Proverbios de Seneca. In fine: « Acqui se acaban los Proverbios de Seneca con la glosa: acabados en la muy noble et muy leal cibdad de Sevilla. Imprimidos por Meynardo Ungut Aleman et Stanislao Polono companneros a xxii dias del mes de Octubre anno del Sennor de mill et quatrocentos et noventa et cinco annos » fol.

1496. Las Epistolas de Seneca, con una Introduction de philosophia moral, por Fern. Perez de Gusman. En Zaragoza, fol.

1500. Los Proverbios de Seneca con la glossa. In fine: « Acabados en la muy noble ciddad de Toledo, imprimidos por miestro Pedro Hagenbac Alleman a dies del mes de Febrero anno de nuestro Salvador de mil et quinientos annos » in-4.

1529. Epistolas de Seneca en Romance: neuuamente impressas y corregidas y emendadas. In fine: « Fueron impressas... En la universidad d'Alcala de Henares en casa de Miguel de Eguia a xv d'Enero. 1529 annos » fol.

1530. Los cinco libros de Seneca en Romance. Agora nuouamente impresso: corregido y emendado. In fine: « Fue impresso este libro en la insigne universidad de Alcala de Henares: en casa de Miguel de Eguia. Anno del Senor de mil e quinientos e treynta annos. Anchose a veynte y ocho dias del mes de Enero, » fol.

1535. Proverbios de Seneca. « Impressos en Sevilla por Juan Cromberger. A. V. Dias de noviembre. Anno de nuestro Salvador de mil y quinientos 35, » fol,

1551. Seneca de la vida auventurada. Anvers, in-8.

1552. Senecae Proverbios y Sententias. Anvers, in-8.

BELGICAE

1562. Lucius Annaeus Seneca van de weldaden, vertaalt duer Dierick Coornhert. tot. Haërlem, in-8.

1631. L. Ann. Seneca van t' falig, ende tegens 't valsch beklag over 't kort leven, uyt t' latyn vertaalt door D. M. (Daniel Mostert.) t' Amst. in-12.

1644. Lucius Ann. Seneca[van de weldaden, uyt t' latyn vertaalt door D. V. Koornhart. t' Amst. in-12.

1654. Alle de Brieven van L. Annaens Seneka aan Lucilius geschreven, vertaalt door J. H. Glazemaker. t' Amst. in-8.

DANICAE.

1658. Danice lucem vidit Seneca Sorae, fol. auctore Brigitta Trottia, femina erudita, de qua vide Albertum Tura in Gynnaeeco Daniae literato, pag. 116 seq. Diem obiit Sorae an. 1662.

1801. L. Annaeus Seneca's mindre moralske Afhandlinger af det Latinske oversatte og med enkelte Anmaerkninger oplyse taf Christian Gorm Limkilde. Odensee.

SUECICA.

1791. En lycklig Lefnad af Seneca. Westeras, in-8.

HUNGARICA.

Libros de Consolatione, de Brevitate vitae, et de Providentia, in linguam Hungaricam vertit Iosephus Boda. Vid. die Allgemeine Literatur-Zeitung, an. 1809, pag. 607.

PARS QUARTA.

Libri et loci qui ad L. Annacum Senecam spectant.

A. BIOGRAPHICA.

Iustus Lipsius, De Senecae vita et scriptis; quod opus nos primo volumini huiusce nostrae editionis praemisimus.

Anonymi galli opusculum, La Vie de Sénèque, Paris, 1776 (laudatum a Cl. V. Diderot, Essai, § 103, not.):

Erasmi vel anonymi Vita Senecae, Erasmianae editioni praefixa.

Anonymi alius Vita Senecae, a Koelero laudata (cf. Passch, Intr. in rem liter. mor. vet. cap. III, part. 16, p. 642.) Forte Erasmianae opellae repraesentatio est.

Delrio, L. A. Senecae Vita, in edit. Senecae Tragicis, in-8.

Rosmini, Vita di Lucio Anneo Seneca, Roveredo, 1715, in-8.

Diderot, Essai sur les règnes de Claude et de Néron (sexcenties laudatur in notis, excursibus, etc.)

Vernier, Abrégé analytique de la vie et des oeuvres de Sénèque, Paris, Testu, 1812.

Schweighaeuser, Vita Senecae, praefixa edit. Epistolarum. Testis, *Werner*, de Seneca philosopho, p. 124.

Durosoir, Art. Sénèque, dans la *Biographie univ.*

B. DE INGENIO, PHILOSOPHIA, ETC. SENECAE.

Montaigne, l. II, c. 32, et passim.

Nicole, Réflexions sur le Traité de la brièveté de la vie dans les Essais de morale, t. II, p. 278, éd. in-18, 1713.

Mallebranche, Rech. de la vérité, l. II, c. 4, part. III, p. 310, t. I de vi Senecae in imaginando, satis copiosus est.

Descartes, in suis *Lettres à une princesse d'Allemagne* (Ep. I. III, IV, V, VI) librum de Vita beata diligenter excussit.

S.-Evremond, Opusc. philos. p. 32, etc.

Shaftesbury, in suis *Charakt.*

Diderot, in opere iam supra laudato.

La Harpe, Cours de Littérature, t. IV, 212, et XIX, 1; éd. Léon Thiessé, 1829.

Villemain, Mélang. sur le Stoïcisme.

Brucker, Gesch. der Philosophie, passim.

Tiraboschi, Storia della Letteratura italiana.

Mém. de Trévoux, ann. 1717, p. 1988.

*Gedoy*n. Préf. de la trad. de Quintilien.

Journ. des Savants, 1788, oct. p. 451.

Bouhours, Man. de bien penser, dial. III, p. 226.

Le Maistre, Soir. de Pétersb. t. II, 181, 200.

Werner, De Senecae philosoph. Breslau, 1825.

Reihnard (Th. F. G.), De Senecae vita atque scriptis, Ienae, 1817.

Amelot de la Houssaye, Réflexions, Sentences et Maximes morales.

Schieck (H. A.) De causis quib. Zeno et Seneca in philosophia discrepent. Rinteln.

Czalbe, Vindiciae Senecae, in Schmidii Disp. de Seneca eiusque Theologia, in-4.

Aprini, Disp. de Relig. Senecae.

Siberi, Seneca divinis oraculis quodammodo consonans, in-4.

Garat, Fragmentum anecdotum, quod praemittendum fuit Annaeanorum operum editioni: nos repraesentavimus partem opusculi inf. pag. 798, sq.

C. EXCERPTA E SENECA.

(Confer quae iam designata sunt supra in Fabricii Notitia, pag. 26, et versionum Catalogo.)

Sententiae et Proverbia ex Plauto, Seneca et aliis.
Paris, 1548.

Erasmus, Sen. Flores, sive Sententiae excerptae,
1547, in-8. Paris.

Hato (P.) Flores utriusque Senecae, ordine alphabetico digesti.

Seneca Christianus, seu Flores Senecae, Augustae,
1782; Posonii, 1803.

Angliviel de la Beaumelle, Pensées de Sénèque,
recueillies par A. de la B., et trad. en français, 2 vol.
in-12. Paris, 1765.

— L'Esprit de Sénèque, ou les belles Pensées de
ce grand philosophe, 2 vol. in-12. Paris, 1723.

Sablier, Extr. des Épit. de Sénèq. Paris, 1770, 1
vol. in-12.

Weber, Die einzig wahre Philosophie, nachgewiesen
in den Wercken des L. Ann. Seneca. Monachii, ap.
Lentner, in-8, 1807.

Sub hoc titulo, non satis congruo, exhibet libellus
varia Senecae de philosophia cogitata et sententias,
sub aliquot capitibus proposita, adiuncto contextu
latino. Stylus germanicus est minus emendatus ver-
borumque compositio nonnumquam indecora.

1807. Dr. *Detlev I. Wilhem Olshausen*, Sammlung
auserlesener Stellen aus den saemmtlichen philoso-

phischen Schriften, d. ersten Klassen der Gelehrten-Schulen bestimmt, und herausgegeben, u. s. w. Alton. ap. Hammerich, in-8. — Accesserunt ann. seq.

— Eiusd. Erkläer. Anmerkungen zu einer sammlung auserlesener Stellen aus den philosophischen schriften des L. Ann. Seneca. Alton. ap. Hammerich, in-8.

Propter locorum, qui simul rerum tractatarum quodam nexu iunguntur, laudabilem delectum, pariter ac bonas in eosdem annotationes, haec Senecae Chrestomathia superioribus scholarum classibus iisque omnino adolescentulis literarum studiosis, qui ingeniosi et praeclari huius scriptoris delicias primoribus saltem labris gustare veliut, maximopere commendanda est.

Est solus textus nitidissime et emendate typis scriptus. In recensendo eo Ruhkopfium maxime secutus est editor, ita ut pluribus in locis ab illius recensione discederet. Interpunctioni in primis rectius constituendae singularem navavit operam, quo variis locis subobscuris lux salutarior affulsit. Nonnumquam suas ipsius coniecturas, quae veri plerumque specie blandiuntur, in textum recepit. Veteribus editionibus, nondum rite collatis, atque aliquot codicibus usus fuisse fertur. Volumen II suppeditabit commentarium in usum maxime praeceptorum. Cacterum loca in quibus ab aliorum recensione secesserit, indicavit; correctionum causas ac rationes proposuit aliorumque locorum adhuc emendandorum specimina exhibuit, in Programm. « Examinis solemnia in gymnasio Francof. celebranda. Indicit Frid. Chr. Matthiae. Praemittuntur observationes nonnullae in Senecae Epistolas. Francof. 1808, in-4. »

M. Io. Dan. Schultze; L. Ann. Senecae Observationes de natura infantum, puerorum et adolescentum (Programma quod edidit M. I. D. S.), in-4, 1808.

— Eiusdem L. Ann. Senecae Paedagogica (Programma alterum), Luben. in-4, 1809.

Ea loca quae ad liberorum educationem spectant e Senecae libris selegit, atque nexu quodam coniuncta, nulla tamen addita versione, iste liber continet.

Russwurm (I. W. B.) Seneca's Fürstenspiegel. Deutsch und Lat. Stendal. ap. Frazen, in-8, 1809.

Locos illustres, praecepta principibus salutaria exhibentes, e Senecae scriptis collegit huius libri auctor, et germanicum in sermonem versos cum textu iuxta posito evulgavit.

Fabricius (I. A.) Observationes et Coniecturae ad Senecae opera, auct. I. A. Fabricio, cum I. G. Gurlitti Gedanken über die Wirkungen d. sogenannten heidnischen Moral gegen die christliche, in Wiedeburgi philolog. paedagog. Magazin, t. II, p. IV, p. 437, etc.

Rosenmüller (I. G.) Lehren der Weisheit nachdem Seneca. Letzte Arbeit des verewigten Dr. Ioh. Georg. Rosenmüller. Leipz. Goeschen, in-4 mai. 1816. Titulus quoque, nec paucis in exemplaribus, sic scriptus invenitur: «Lehren der Weisheit für gebildete Familien, aus dem Seneca frey überstzt und mit kurzen Anmerkungen begleitet.»

Sunt varia loca praeclara e Senecae scriptis excerpta, germanice versa et sub capitibus proposita. Versio minime ad verbum est facta; saepius enim auctor suas ipsius sententias Senecae intexuit cogitatis. Praemissa est brevis vitae Senecae adumbratio. V. P.

APPENDIX.

Celeberrimus GARAT, quum in recudenda versione gall. Senecae totus fuisset, en quae de consilio ipse suo et de auctore typis mandato, quasi intra carceris muros scripsit, ann. 1794.

DE SENECA

C'EST au moment où Robespierre et ses complices avaient couvert la France d'échafauds, au moment où la hache faisait tomber des milliers de têtes au milieu de nos villes, au moment où je voyais mes amis entre les mains des bourreaux, et mon nom sur les tables de proscription, que j'ai fait réimprimer *Les œuvres de Sénèque*. Il ne nous restait plus alors à tous qu'une seule chose à apprendre : à mourir. C'est là presque toute la philosophie de Sénèque : il la créa pour le règne de Néron ; elle était plus nécessaire encore sous le règne de Robespierre. Je voulus m'en pénétrer en corrigeant moi-même les épreuves du Sénèque, et multiplier, pour les Français, les exemplaires de ces ouvrages, devenus si utiles dans un malheur si universel.

Ainsi des époques et des sentiments parfaitement analogues ont inspiré, à deux mille ans de distance, le philosophe et son éditeur.

Ce fut aussi dans un siècle livré aux fureurs d'une guerre civile, allumée par les querelles de religion, que Montaigne se passionna pour la philosophie de Sénèque, qu'il mettait si fort au-dessus de celle de Cicéron. Cicéron, en effet, enseigne à

vivre , Sénèque enseigne à mourir ; et , dans les guerres civiles , c'est cette dernière leçon qu'on a besoin de recevoir. Montaigne dirait, dans son naïf langage, qu'à ces sanglantes époques il faut désapprendre à vivre, et apprendre à mourir.

Toute cette question de la préférence que les uns donnent à Sénèque, et les autres à Cicéron, dépend peut-être uniquement des circonstances et des dispositions dans lesquelles on les lit l'un et l'autre. Ce n'est pas ici un jugement du goût, c'est un jugement du besoin ; au plutôt le besoin, qui n'est le même ni dans tous les temps , ni dans tous les lieux , à mesure qu'il change et varie , soumet le goût à toutes ses variations et à tous ses changements.

Placez-vous dans le fond d'un cachot, étendu sur la paille , sur des pavés de grès , ou sur la terre humide, recevant à peine d'une lucarne assez de lumière pour lire, attendant que Robespierre ou Billaud vous envoient chercher par Samson ; et demandez-vous lequel d'un volume de Cicéron ou de Sénèque vous aimeriez le mieux avoir porté avec vous dans ce cachot.

La religion a fait des prières touchantes et sublimes pour les agonisants : Sénèque , pour ainsi dire, a fait une philosophie pour ces longues agonies auxquelles les tyrans condamnent quelquefois les nations.

Ma propre expérience m'a appris combien est différente l'impression que nous recevons de la lecture des œuvres de Sénèque, suivant la différence

des temps et des lieux où l'on les lit : il faut que je raconte ce qui m'est arrivé à cet égard.

La nature, qui m'a fait naître avec une âme ardente, idolâtre de la liberté, et avec une âme sensible, qui ne veut être libre que pour ployer avec gloire et bonheur sous le joug des affections tendres, et des devoirs, qui lient chaque homme à toute l'espèce humaine ; la nature avait placé mon berceau chez un peuple qui ne peut ouvrir aucune page de son histoire ancienne sans y trouver des traces non effacées de son éternel amour pour la liberté, et pour les vertus que la liberté enfante. Braves Liégeois vous êtes les descendants de ces fiers Éburons, devant lesquels les aigles romaines, plusieurs fois repoussées, furent plusieurs fois, au moment de prendre leur vol vers les cimes des Alpes, d'où on les avait vues fondre avec impétuosité sur toutes les Gaules : et vos âmes ne sont jamais descendues de cette hauteur de l'âme de vos ancêtres, qui étonna la fierté des Romains. Aujourd'hui, comme il y a deux mille ans, vos bannières ne peuvent se déployer sans offrir à tous les regards cette devise sacrée :

*Mieux vaut mourir de franche volonté,
Que du pays perdre la liberté.*

C'est dans ces paroles, qu'au sortir du berceau mes yeux, en s'ouvrant à la lumière du jour et à celle de la vérité, apprirent à lire : c'est en prêtant une oreille attentive et avide à vos discours, où respiraient tous les sentiments qui agrandissent et qui adoucissent l'humanité, que j'appris à sentir, à

SENECA Tom. VI

H

penser, à agir. Je commençai la vie au milieu d'une famille qui me donnait les exemples de toutes les vertus domestiques, et au milieu d'un peuple qui me donnait les exemples de tous les dévouements à la patrie. Sans doute j'ai trop peu profité des uns et des autres : mais telle est l'ineffaçable empreinte des impressions reçues dans les premiers jours de la vie, que jamais je n'ai pu être malheureux en faisant le bien, ni heureux sans le faire. A peine je fus en état de concevoir une pensée, elle fut pour la liberté ; à peine je fus en état d'écrire une ligne, j'écrivis pour défendre sa cause. Mais j'écrivis sous les yeux des despotes qui dominaient encore aux lieux où je reçus la naissance, et il fallut expier ce crime en m'éloignant : un exil volontaire put seul me dérober aux satellites-des tyrans ; et, pour sauver mes jours, il fallut m'arracher pour longtemps à tout ce qui en faisait le charme.

Aux lieux où je trouvai un asile, le hasard, qui semblait se conformer à ma situation, fit tomber pour la première fois dans mes mains une édition des œuvres de Sénèque : je les ouvris avec avidité et comme pour les dévorer : mais à peine j'eus lu quelques pages, je sentis mon empressement se ralentir, mon esprit était frappé de l'éclat des pensées et des expressions : j'admirais cette philosophie dont la grandeur consiste à mépriser tout ce que les hommes estiment grand, à braver tout ce qu'ils trouvent terrible, à *passer*, comme le dit Sénèque lui-même, *entre la bonne et la mauvaise fortune, en jetant sur l'une et sur l'autre un regard de dédain*. Cependant j'étais étonné, et je n'étais point touché. En admirant le livre, j'étais tenté de le fermer. Je

ne lisais plus par goût, mais par projet ; ma lecture ne tarda pas à devenir un travail. J'éprouvai quelque chose de bien plus extraordinaire : cette morale de Sénèque, si propre à élever l'humanité au-dessus de l'humanité, je sentais que je n'aurais pu l'adopter pour ma morale, sans faire une grande violence à tout ce que je jugeais de meilleur dans les sentiments de mon âme, et peut-être sans m'exposer à des remords. J'avais toute l'énergie de la jeunesse, mais je n'en avais point la présomption ; je me laissai entraîner à ma manière de sentir, sans outrager, par aucun jugement précipité, le génie et la gloire de Sénèque. Je ne crus pas que Sénèque eût tort ; je ne crus pas avoir tort non plus. Je soupçonnai qu'il manquait ou quelques années à mon âge, ou quelques circonstances à ma situation, pour me rendre aussi sensible qu'il convenait à des beautés et à une morale auxquelles de si grandes âmes et de si beaux génies ont voué, dans tous les siècles, une espèce de culte. Je renvoyai la lecture de Sénèque au règne d'un Néron, si j'étais condamné à le voir.

Hélas ! au milieu des persécutions que je souffrais, et de l'exil où j'étais condamné, que j'étais loin de craindre qu'une tyrannie ; cent fois plus affreuse encore que celle de tous les tyrans de Rome, fût si près de nous ! qu'il m'eût été impossible surtout de croire que bientôt l'espèce humaine allait recevoir plus d'outrages et de plaies, au nom de ces principes de douceur et de bienfaisance proclamés dans l'Europe par les Montesquieu, les Rousseau, les Helvétius et les Beccaria, qu'elle n'en avait reçu sous

les principes du despotisme le plus arbitraire dans ses maximes, le plus farouche dans ses actes !

Nous venons de passer à travers ces scènes désastreuses ; et, par une suite d'événements, Liège, ma patrie, a été mêlé à toutes les destinées de la République française ; et moi, de citoyen de Liège, j'étais devenu citoyen de la France. L'époque à laquelle j'avais si éventuellement et si indéfiniment ajourné la lecture des œuvres de Sénèque ne s'est donc que trop tôt et trop réalisée : et combien a été différente l'impression que j'en ai reçue !

La première fois j'avais peine à continuer la lecture : cette dernière fois j'avais peine à m'en détacher. La morale de Sénèque m'avait paru outre nature dans sa hauteur ; elle ne me paraissait plus qu'au niveau des circonstances et des besoins. Je lui avais reproché d'attrister la vie : je le bénissais de dépouiller pour moi la mort de toutes ses terreurs. Je l'avais blâmé d'avoir reproduit sous tant de formes les mêmes exhortations au mépris des tyrans, des bourreaux et des supplices ; et je compris que, lorsque la nature nous attache à la vie par tant de sensations, pour rompre un pareil attachement, il faut attaquer l'âme par toutes les forces de la pensée armée des plus puissantes et des plus nombreuses expressions. Je ne me sentais pas ému, mais fortifié : Tibère, Néron, et Robespierre, ne se montrèrent plus à moi que placés à la même distance, et, pour ainsi dire, sous ce point de vue général qui, de la contemplation même des plus horribles fléaux, fait naître la lumière, sans faire naître

aucun effroi. La source des larmes que j'avais versées sur les premières victimes se tarit dans mon âme, naturellement trop sensible : mais je ne cessai de pleurer sur tant de morts héroïques, que pour les honorer par un sentiment plus digne d'elles, que lorsque je fus sûr d'en augmenter le nombre par la mienne, si dans une heure ou dans deux j'étais conduit à l'échafaud. L'homme et les empires qu'il élève et qu'il détruit, la vie, et la mort, tout parut à mes yeux sous des aspects entièrement nouveaux : je jugeai de tout comme on imagine quelquefois que pourraient juger des êtres qui parleraient de la vie après l'avoir perdue : j'aurais été un excellent personnage pour les dialogues des morts de Lucien. Passant continuellement de la lecture de Sénèque aux événements qui s'accomplissaient sous mes yeux, et de ces événements à la lecture de Sénèque, la Conciergerie de Paris et la prison de Socrate, la petite chambre de cette maison d'Utique où Caton se déchira les entrailles, et la Place de la Révolution, tout cela se confondit tellement à mes yeux, que ma mort même je ne la considérais plus comme un événement à venir, mais comme un événement passé dont je lisais l'histoire. Oui, je ne raconte rien qui ne soit rigoureusement exact et vrai : et telle est sur nos âmes la puissance d'un homme de génie pour rompre le cours de nos sensations les plus naturelles, pour faire de nous en bien comme en mal des êtres dans lesquels on a peine à reconnaître les traits universels et permanents de l'espèce humaine !

Mais pourquoi Sénèque a-t-il fait sur moi des im-

pressions si différentes, et lorsque je voulus le lire pour la première fois, dans ma fuite de Liège, et lorsque je l'ai lu à Paris au milieu des bourreaux et des victimes, et dans un temps où il m'aurait été impossible de lire deux pages d'un autre écrivain ?

Je crois pouvoir répondre à cette question ; je crois encore que ma réponse peut jeter un nouveau jour sur la philosophie de Sénèque, et sur le genre d'utilité qu'on peut en retirer dans la vie sociale.

A la première de ces deux époques de ma vie, j'étais déjà persécuté par les despotes pour la cause de la liberté ; je fuyais devant leurs satellites ; j'étais proscrit, exilé : mais ces proscriptions mêmes, ces exils des hommes libres prouvaient alors que, si la liberté ne commençait pas à régner sur la terre, elle commençait, au moins, à y parler. Ces violences des tyrans de l'Europe annonçaient leurs inquiétudes, et leurs inquiétudes leur chute. Les espérances que nous avions conçues dans les pensées des hommes de génie étaient intactes et entières ; elles étaient toutes devant nous ; elles présentaient aux imaginations un peu ardentes et élevées un champ immense de grandeur et de félicité pour tous les peuples capables de reconnaître leurs droits, et dignes de les reconquérir. J'ajouterai que le lieu où je fixai mon exil, était une campagne charmante, sur laquelle la nature semblait se complaire à répandre l'inépuisable variété de toutes ses beautés et de toutes ses richesses ; j'ajouterai que l'ami le plus cher à mon cœur, proscrit avec moi et pour la même cause, partageait mon exil, et qu'autour de nous étaient prodigués à

chaque instant, et par toutes les personnes admises dans la confiance de nos persécutions, ces soins si tendres et si touchants que les âmes sensibles ne peuvent pas refuser aux malheureux, et qui font aimer quelquefois aux malheureux jusqu'au sort qui leur attire de si douces consolations.

Dans une situation si propre à resserrer tous les liens qui m'unissaient à tous les hommes, et tous les hommes à moi, comment aurais-je pu goûter une philosophie dont le but est de séparer une âme de tout ce qui n'est pas elle-même ; de faire, de sa propre perfection, l'objet unique de tous ses efforts ; de lui composer une grandeur, qui l'isole, et des vertus dont le plus haut exercice est d'envisager sa propre mort d'un oeil indifférent, et d'un oeil sec la mort de tout ce qu'on aime ? Ah ! mon âme était alors pressée par d'autres besoins, elle avait besoin de pratiquer d'autres vertus ! Les pensées naissantes de la liberté m'environnaient des images d'une félicité toute nouvelle pour les hommes, et je ne pouvais pas consentir à devenir indifférent pour ces images qui faisaient tressaillir mon cœur de joie, j'avais besoin de mettre un grand prix au bonheur que la nature et la société peuvent donner aux hommes, j'avais besoin de nourrir mon indignation et ma colère contre les tyrans qui bouleversent tous les principes de la société, qui empoisonnent tous les biens de la nature. Ah ! loin de me détacher de tous les hommes, je voulais m'unir à eux par de nouveaux nœuds, par de nouvelles affections, pour marcher tous ensemble à ces grands combats que la liberté allait livrer au despotisme. Ce n'est pas

dans la solitude que se font les révolutions; j'aurais voulu être sans cesse avec les hommes dans les places publiques, pour leur parler; dans les armées, pour combattre avec eux et pour eux sous les drapeaux de la liberté. Cet attrait qui entraîne si puissamment un sexe vers l'autre, j'aimais à le sentir avec plus d'énergie que jamais, parce que j'avais l'espérance de laisser, dans le patrimoine de mes enfants, la liberté comme un de mes acquêts.

Je dus donc rejeter loin de cette époque de ma vie cette philosophie de Sénèque, qui contrastait si entièrement avec elle, qui voulait effacer devant mon imagination cette suite de tableaux enchantés et sublimes que lui traçait l'avenir.

Lorsque je repris Sénèque à Paris, non seulement pour le lire, mais pour le réimprimer, les temps, les choses, mon esprit, mon cœur, l'avenir même, en quelque sorte, étaient bien changés!

Les principes de la liberté sociale introduits rapidement, répandus universellement chez le peuple de l'Europe où les esprits ont le plus d'activité, et les caractères le plus d'ardeur, avaient produit en France la révolution la plus étonnante qui ait jamais changé la face des choses humaines. Ni les hommes, ni les lois, ni les mœurs, ni les fortunes, ni les villes, ni les campagnes, rien n'était resté le même.

Mais, ô éternel sujet d'étonnement et de douleur! dans ces universelles mutations, faites au nom de la liberté pour fonder sur les droits de l'homme toute la puissance sociale, et pour employer toute

la puissance sociale à son bonheur, les droits de l'homme, proclamés par des maximes générales, étaient outragés tous les jours dans des actes publics. La puissance destinée à créer une république surpassait, dans l'espace de quelques mois, les forfaits commis dans tous les siècles par les plus farouches despotes. Les statues de la liberté, plus arrosées du sang de ses adorateurs que de ses ennemis, ne se montraient plus au genre humain que comme ces divinités de Carthage, qui n'avaient pour autels que des bûchers, et pour culte que la mort. Ces promesses des hommes de génie sur la foi desquelles la France s'était engagée dans une entreprise si inouïe, n'inspiraient plus qu'une confiance incertaine, et on était tenté d'aller en pleurant sur les tombes des Montesquieu et des Rousseau effacer toutes les épitaphes, pour y graver ces mots : *vous nous avez trompés !* Les fauteurs du despotisme, réjouis de nos calamités, regravait leurs maximes effacées sur les feuillets de nos fatales expériences, et la cause du genre humain paraissait perdue, parce que celle de la République française était souillée par tous les crimes. Dans cet anéantissement de toutes les espérances sociales, toutes les affections de la nature étaient comme évanouies. Aucun sentiment doux et consolateur ne pouvait pénétrer dans les âmes étouffées, pour ainsi dire, sous le poids des malheurs de tout un peuple. Celui qui aurait voulu jouir des affections attachées aux noms sacrés de père, de fils, d'époux et de frère, aurait comme éprouvé des remords ; il n'y avait plus de jouissance et de joie qu'entre ceux qui mouraient

ensemble ; et, pour se permettre un sourire ou une larme qui ne fût pas amère, il fallait avoir entendu l'arrêt de sa mort.

Ah ! dans une pareille situation, dans cette situation où il fallait être prêt à chaque instant à braver ce qu'il y a de plus affreux, et, ce qui est bien plus difficile, à se séparer à jamais de ce qu'on aime le plus, on avait besoin d'une philosophie qui apprend à renoncer à tous les biens avant qu'on vous les arrache, qui vous promène d'avance dans les tombeaux pour vous accoutumer au nouveau domicile que vous allez habiter, qui vous sépare du genre humain, qui ne peut plus rien sur vous, et pour lequel vous ne pouvez plus vous-même ni rien faire, ni rien espérer ; qui vous crée enfin une grandeur et une force personnelle, que les tyrans et les bourreaux pourront briser, mais qu'ils ne pourront faire trembler. Telle est la philosophie de Sénèque ; je ne connais que celle-là qui puisse convenir à l'état d'où nous sommes sortis le neuf thermidor.

Elle était devenue la mienne cette philosophie, et tant qu'elle a été en France le premier besoin de tous, je l'ai gardée. Tant que Robespierre a régné, j'étais prêt à voir couler mon sang ; et aucune puissance sur la terre, aucune violence n'aurait pu faire tomber une larme de mes yeux.

A l'instant où ce règne affreux de Robespierre expira avec lui, le stoïcisme, dont le triple airain environnait et enveloppait, pour ainsi dire, mon cœur l'abandonna ; tous les sentiments de la nature y

rentrèrent, lorsque le tyran qui les avait étouffés ne fut plus ; et ce fut dans ce jour de triomphe et de joie, que toutes les larmes , que je retenais depuis un an , coulèrent à la fois et par torrents sur toutes les victimes que la hache avait frappées sous mes yeux. Je rentrai dans la nature, lorsqu'une grande nation rentrait sous l'empire de la justice ; je me permis d'être sensible, lorsqu'il me fut permis d'espérer encore pour la France quelques vertus publiques, et quelque bonheur.

Voilà l'histoire de mes relations avec Sénèque.

Faut-il en conclure que la lecture de ses ouvrages ne convient qu'à des temps de calamités semblables à ceux à travers lesquels nous venons de passer ? Hélas ! quand il serait vrai, ce ne serait pas une raison d'attacher un moindre prix à ses sublimes productions : les jours de désastres et de malheur ne sont rares ni pour aucun homme ni pour aucun empire, et la tyrannie a peut-être aussi souvent désolé les peuples libres, que le despotisme les peuples d'esclaves ! Sous les rois et sous les républiques il peut être trop souvent nécessaire de se créer au fond de son âme un asile sacré et impénétrable , où cette haute philosophie nous sépare de l'univers et presque de la vie ; et le genre humain doit un culte d'admiration et de reconnaissance au philosophe qui, seul, peut lui prêter un secours suffisant, lorsqu'au milieu de tous les autres philosophes épressés autour de lui il est obligé de donner le signal de miséricorde.

Il ne faut pas croire, au reste, que Sénèque, qui a prêté un langage si éculant et si élevé aux

maximes du stoïcisme, ne soit jamais qu'un philosophe stoïcien.

Le génie de Sénèque avait trop de grandeur pour être renfermé dans les maximes de cette secte même qui a tant agrandi la nature humaine.

C'est le propre des sectes comme des partis, d'étendre les passions ou de resserrer les idées : ceux qui se dévouent à une secte, quelle qu'elle soit, sont des esclaves ; ceux mêmes qui en sont les créateurs, emprisonnent, en quelque sorte, leur génie dans l'école où ils règnent avec leurs maximes. L'homme, doué véritablement d'un grand esprit, veut exercer sa puissance sur tous, et ne veut avoir d'empire sur personne. La soumission d'une école, les applaudissements d'un théâtre l'humilieraient, s'il était avide de gloire : il est venu au monde, et c'est là qu'il veut parler. Pour lui il y a des vérités qui se lient à celles qui sont déjà découvertes, qui se lieront à celles qui se découvriront : il n'y a point de symbole et de corps de doctrine, parce qu'il est persuadé que nos connaissances seront toujours incomplètes ; que leur énoncé est toujours imparfait, et que toutes les générations s'écouleront avant que l'homme ait aperçu et ordonné tous les rapports qui le lient aux choses, et aux êtres au milieu desquels la nature a placé son espèce. Dans cette indépendance, l'esprit reste ouvert à toutes les lumières qui peuvent lui être présentées, et par toutes les sectes de philosophie, et par tous les objets de la nature. Il s'approprie tout, parce que rien ne lui appartient exclusivement, et qu'il n'appartient à rien : semblable à l'espace ; où tous les

corps se placent et se meuvent , le génie du vrai philosophe admet toutes les vérités existantes ; il ne les reconnaît pas à la signature du philosophe qui les publie, mais à l'évidence avec laquelle les vérités lui montrent elles-mêmes la réalité du rapport exact qui les constitue. Il ne demande point si une vérité est d'Aristote, de Zénon ou d'Epicure, mais si elle est de la nature.

C'est le stoïcisme qui a adopté Sénèque, beaucoup plus que Sénèque n'a adopté le stoïcisme.

Sénèque a pris aux stoïciens ce qu'ils avaient de bon ; il leur a laissé le reste. Il n'en a point pris cette affectation d'austérité, ces longues barbes, ces manteaux déchirés avant le temps, ou salis avant le service, ces privations d'un plaisir honnête qui allument une passion criminelle, toutes ces singularités qui dénoncent à la vanité du monde l'orgueil du philosophe, et toutes ces tortures du corps qui dénaturent et font haïr la philosophie ; il n'en a pas pris ce langage dépouillé à dessein de toute grâce et de toute beauté, réduit par art au strict nécessaire pour former une proposition ; ces subtilités de la dialectique, bien plus puériles que les ornements les plus recherchés du discours, ces jeux du syllogisme, qui se plaît à former péniblement des nœuds ; pour les dénouer bien plus péniblement encore, et qui introduisirent la hideuse scholastique dans les écoles d'antiquité, avant qu'elle devînt l'unique science des écoles ouvertes par les moines dans les universités de l'Europe moderne.

Sénèque rejette également de son style, et les glaces de la dialectique, qui répandent sur les plus

importantes vérités bien plus d'indifférence que d'évidence, et ces flammes d'une éloquence ardente, qui, avant qu'une opinion ait été revêtue d'aucun caractère de la vérité, la font embrasser avec passion aux imaginations échauffées et allumées.

Parmi les lettres de Sénèque, il y en a trois ou quatre où il traite spécialement et de ce stile nu de quelques stoïciens, qui effraie par sa sécheresse, et de cette pompe du discours, que quelques philosophes de l'école de Platon ont empruntée à l'art oratoire : il se moque également, avec beaucoup de grâce, des uns et des autres ; il montre, avec une grande supériorité de raison, pourquoi ces deux espèces de langage, quoiqu'elles soient très-opposées, sont également impropres pour atteindre à la vérité, pour lui laisser ses beautés naturelles, pour ne pas lui en prêter d'étrangères. Je ne connais rien dans l'antiquité qui approche autant, sans pourtant y arriver, de cette philosophie, si profonde et si lumineuse, avec laquelle quelques philosophes anglais et français ont parlé des langues et de leur influence.

Ce qui caractérise le style de Sénèque, c'est une précision singulière, qui décompose une idée principale dans tous ses accessoires et dans toutes ses nuances, qui donne de l'éclat aux détails qu'elle multiplie, et rend les décisions du jugement plus sûres, en même temps qu'elle ajoute aux richesses de l'imagination.

Il ne tourne pas, comme on l'a dit, autour de la

même idée, mais il la voit, et il la rend avec tous ses entours; ce qui est bien différent.

Sénèque ne tourmente jamais son esprit, mais il tourmente quelquefois celui de ses lecteurs qui en ont moins que lui

Sénèque, il est vrai, s'arrête long-temps sur la même vérité; mais songez qu'il ne veut pas seulement la voir et la présenter, qu'il veut encore la méditer, et vous la faire méditer avec lui. Avec lui, il n'est pas question seulement de savoir ce qu'il faut penser de la mort; il faut se préparer pour le moment où Sylvanus viendra vous dire de la part de Néron: *Mourez*; à demander tranquillement ses tablettes, pour y graver ses dernières volontés; à soutenir le courage de ses amis, en leur disant: *où sont donc ces préceptes de la sagesse dont nous avons tant parlé?* à prendre un poison très-actif, parce que le sang, épuisé par l'âge et par une excessive sobriété, sort avec trop de lenteur des veines, des jambes et des cuisses qu'on s'est ouvertes soi-même: à dicter enfin à plusieurs secrétaires, dans ces derniers moments qu'on presse par le fer et par le poison, des discours dont la perte sera le regret de tous les siècles.

Quand on écrit pour arriver à une telle fin, ce n'est pas pour le goût qui aime à passer rapidement d'une pensée à l'autre qu'on écrit, c'est pour la vertu, qui ne pénètre de toute sa force et de toute son énergie que l'ame reposée, pour ainsi dire, sur l'inépuisable fécondité de ses exhortations: hélas! quand on a aussi quelque goût pour la vertu, ses leçons n'ont pas besoin

d'être si variées pour être toujours douces et puissantes!

Ce qui confond, c'est que dans ses lettres à Lucilius, qui sont au nombre de 124, et qui roulent presque toutes sur un même fonds d'idées, Sénèque ait trouvé le moyen de présenter sous tant de formes différentes, et avec une si prodigieuse diversité d'idées accessoires, les mêmes préceptes sur la vertu, sur la raison, sur l'honnête, sur la vie, et sur la mort. Il n'y a qu'une grande passion qui puisse prêter si constamment des charmes nouveaux aux mêmes objets; et cela seul suffirait pour prouver combien l'amour de Sénèque pour la vertu était sincère et profond.....

Sénèque, qui diffère tant des stoïciens par la grace de son esprit et par l'éclat de son style, en diffère encore davantage, peut-être, par la douceur touchante de son caractère, et par les sentiments tendres qui de son âme s'épanchent souvent sous sa plume....

Dans la vieillesse même, Sénèque eut le besoin d'un sentiment qu'on excuse peu dans un philosophe, et qu'un vieillard ne peut sauver du ridicule qu'en le faisant partager à l'objet qui le lui inspire. Le stoïcien aima une jeune femme, et il en fut aimé: espèce de miracle qu'opèrent pourtant quelquefois les graces de l'esprit, la réunion des vertus aimables aux vérités sublimes, et la gloire des talents qui couvre l'idée de la défaillance des années par les idées d'immortalité qu'elle réveille sans cesse. Pauline, qui n'était point condamnée à mort par Néron, voulut que la sentence prononcée contre son mari fût aussi pro-

noncée contre elle: et, lorsqu'on arrêta son sang à son insu, elle conserva sur tous les traits une pâleur qui attesta toujours qu'elle avait perdu une partie de sa vie avec son mari, et qu'elle conservait le reste à regret.

COMPENDIORVM IN SENECAE INDICE OCCVRENTIVM
EXPLICATIO.

Ben. de Beneficiis (in t. II.) — *Br. V.* de Brevitate vitae (t. I.), — *Clem.* de Clementia (t. I.), — *C. Helv.* Consolatio ad Helviam (t. II.), — *C. Marc.* Consol. ad Marciam (t. II.), — *C. Pol.* Cons. ad Polybium (t. II.), — *C. Sap.* de Constantia sapientis (t. I.), — *Exc.* Excerpta e Senecae libris (t. IV.), — *Epigr.* Epigrammata (t. IV.), — *Epist.* Epistolae (t. III e IV.), — *Frag.* Fragmenta (t. IV.), — *Fr. nov.* Fragmenta nova (t. IV.), — *Ir.* de Ira (t. I.), — *Lud.* De morte Claudii Caesar. Ludus (t. II.), — *Ot. sap.* De Otio sapientis (t. I.), — *Prov.* de Providentia (t. II.), — *Q. N.* Quaestiones naturales (t. V.), — *Tr. an.* De Tranquillitate animi (t. I.), — *V. Beat.* De Vita beata (t. I.).

N. B. Numerus romanis signis expressus librum, arabicis vero, caput et paragraphum indicat.

INDEX

RERVVM ET VERBORVM PRAECIPVORVM

IN SENECA PHILOSOPHO

OCCVRRRENTIVM

INDEX

RERVM ET VERBORVM

IN L. ANNAEO SENECA

MEMORABILIVM.

ACA

A capite bona valetudo, Clem. II, 2, 1.

Aëxov petram non nisi antistites calcant, Q. N. IV, 2, 2.

Abnoctantem lovem inducunt poetæ, V. Beat. 26, 6.

Abominandum remedii genus, Ir. 1, 42, 6.

Abcondita multa in rerum natura, Q. N. VII, 34, 4.

Absentes inter nihil componitur, Frag. Nov. 4. — *quæ* irritant et concitant ad præsentiam non ferunt, ib.

Absolvere timoris, Benef. IV, 27, 1.

Abstinentia animalium cûr inducta a Pythagora et Sextio, Epist. 108, 17. — quorundam animalium, superstitionis argumentum, Epist. 108, 22. — abstinentiæ laus, Epist. 110, 11; 123, 1.

Academia, Benef. VI, 41, 1.

Academicus incerta omnia dicit, Epist. 88, 5. — Academici veteres et minores nullum antistitem relinquerunt, Q. N. VII, 32, 2. — Academicorum veterum opinio improbat, Epist. 74, 17. —

ACE

Epist. 74, 17. — nova scientia nihil scire, Epist. 88, 38.

Acceptorum oblivio nude sit, Epist. 31, 26.

Accessio, Benef. II, 14, 3. — accessio et morbus, Ir. III, 4, 4.

Accidunt nobis plura mala quam contingunt, Epist. 110, 3.

Accipere et dare, contraria, Benef. V, 10, 2. — qui accipere nova non vult, acceptis offenditur, Benef. IV, 40, 2. — in aspero et probo, Epist. 49, 9.

Accusandi rabies sub Tiberio Caesare, Benef. III, 26, 1.

Accusatoris partibus fungi, Epist. 28, 7.

Acerbum (nihil tam) in quo solatium æquus animus non inveniat, Tr. An. 10, 4.

Acerbus (de sono), Q. N. II, 27, 2.

Acerimas feras exagitat vox, Ir. II, 41, 5.

Acetabula et calculi præstigatorum, Epist. 45, 7.

Achaia libertas cum immunitate data, Benef. V, 46, 7.

Achaia terrae motu agitata, Q. N. VI, 4, 44. — *Achaiae* civitates Ponticis litoribus impositae, C. Helv. 6, 8. — urbes terrarum motibus protrusae, Epist. 94, 9. — vitium soli, male cohaerere, Q. N. VI, 4, 43.

Acherusius lacus, Epist. 55, 7.

Achilles, Ir. II, 2, 4. — Achilles Homericus, Tr. An. 2, 44. — Achilles et Patrocli anni, Epist. 88, 6.

Achivos et Troianos persalutare, Epist. 27, 4.

Acies humana multa consequi non potest, Q. N. VII, 34, 4.

Acilius Aviola cos. Lud. 4, 4.

Acta (in) beneficium non mitto, Benef. II, 40, 4.

Actiacum mare, Clem. I, 44, 4.

Actio ex conducto et locato, Benef. III, 7, 4. — ingrati, Benef. III, 5, 2. — actioni genuit nos natura, Ot. Sap. 31, 3; 32, 8. — actiones in foro separantur, Benef. VI, 5, 4. — omnes vitae totius honesti ac turpia respectu temperantur, Epist. 76, 43. — virtutum omnes pares sunt, Epist. 68, 8 et 31.

Actuarii vice fungi, Epist. 33, 9.

Actuosus ignis, Ir. II, 49, 4. — actiosa vita, Tr. An. 3, 42. — actuosior animus, Epist. 39, 3.

Actus vitae facilis, Epist. 90, 46.

Acuta quaedam inefficacia sus subtilitate, Epist. 83, 25.

Adamas secari, aut caedi, vel deteri potest, C. Sap. 3, 7.

Addicere, in auspiciis usurpatum, Br. Vit. 44, 3.

Additamentum, Epist. 47, 6.

Adexpetendum et expetendum, Epist. 47, 3.

Adiaphora, indifferentia, Epist. 82, 9.

Aditialis coena, Epist. 422, 3 sq. — aditiales coenae tricies H S constiterunt, Epist. 95, 44.

Adiutorium, Ir. I, 9, 4. — cibus corporis, Epist. 88, 21. — mutuum, Ir. 4, 5, 2. — virtutis, Ir. I, 13, 3. — aliud genus admittit litterarum, Epist. 27, 3. — adiutorio alieno, Benef. II, 23, 3. — lento, Ir. II, 40, 6.

Adminiculum, Epist. 59, 5.

Admirator incitamentum est ambitionis et luxuriae, Epist. 94, 70.

Admiror eloquentissimos viros et deditos Ennio, etc. Frag. 8.

Admissarius, Q. N. I, 46, 2.

Admissionis interioris prima cohors, Clem. I, 40, 4. — admissiones primae et secundae, Benef. VI, 33, 3.

Admonendine sint omnes promiscue? Epist. 20, 4.

Admonere, genus adhortandi est, Epist. 94, 25.

Admonitio aliquando interveniat verecunda, quae non poscat, nec in ius vocet, Benef. VII, 24, 3. — facit tedium, Benef. II, 44, 6. — admonitiones in beneficiis vitandae, Benef. II, 6, 2.

Adolescens secreto ambulans monetur ne solitudine male utatur; Epist. 40, 4. — tristis hirsuti et amabili praefertur, Epist. 36, 2. — adolescentis et senis corrigendi vitia diversa, Epist. 25, 4. — adolescentium frequens vitium, Epist. 422, 6.

Adolescentia fructuosior, infantia dulcior, Epist. 9, 5.

Adornandum est omni genere quod des, quo sit acceptius, Benef. II, 8, 4.

Adrumetum (vel Grumentum) obsessum, Benef. III, 23, 4.

Adspicere in auguriis, Q. N. II, 32, 7.

Adversa non sunt metuenda, Epist. 13, 1. — pro his sunt quibus eveniunt, Prov. 3, 4.

Adulandi certamen apud principes et reges, Benef. VI, 30, 3.

Adulatio amicitiae similis, Epist. 45, 5. — perniciose, Tr. An. I, 12. — saepe dum blanditur, offendit, Ir. II, 28, 4. — adulationibus minime credendum, Epist. 59, 11.

Adulatores fugiendi, Q. N. IV, Praef. 12. — adulatorum voces excludendae, Epist. 123, 8 aq. Vide *Asseratio*.

Adulterium Clodii cum Caesaris uxore, Epist. 97, 2. — sponsalium genus decentissimum, Benef. I, 9, 4. — adulterii pudor nullus, Benef. III, 46, 2.

Advocare, Clem. I, 9, 8.

Advocatio, Ir. III, 9, 2. — ambitiore, Ir. I, 46, 1. — petita, Ir. III, 42, 3. — tacita, Ir. 3, 8. — advocatorem dare, Tr. An. II, 29, 2; Q. N. VII, 40, 1. — petere, Q. N. I, 46, 12. — postulare, Epist. 22, 9.

Advocatus, Ir. III, 7, 3; Clem. I, 9, 5. — bonae mentis, Epist. 94, 59. — idoneus, Epist. 408, 13. — advocatum ista non quaerunt, Epist. 94, 29. — advocatum non invenit Claudius, Lud. 44, 4. — apparet opus esse advocato, Epist. 94, 52. — quomodo opus est, Epist. 109, 42.

Aecacus, homo iustissimus, Lud. 14, 2. — iussit Claudium Caesarem alea ludere, 14, 3. — Aeci tribunal, ibid. 14, 4.

Aedificia veterum qualia, Epist. 90, 8 et 9. — aedificiorum luxuria, Epist. 114, 9; 115, 9.

Aedilem metuentia loca, V. Beat. 7, 2. — aedilium officium describitur, Epist. 86, 9.

Aetivus non exorandus, Ep. 44, 4.

Aeger medicinam, non regionem, quaerit, Epist. 104, 18. — aegri infelicitas, Epist. 78, 1, aq. — aegro assidere, Benef. III, 9, 2. — aegrum maxime reficit amicorum affectus et sermo, Epist. 78, 5. — o iosephicem aegrum, ibid. 23. — aegris sana miscere initium morbi, Tr. An. 7, 2.

Aegeum mare, Epist. 89, 19. — in Aegaeo mari insula surrexit, Q. N. II, 26, 3.

Aegiolus diligentissimus pater familiae, Epist. 86, 9.

Aegii terrae motus Patris non fuit auditus, Q. N. VI, 25, 4.

Aegritudo in sapientem non eadit, Clem. II, 5, 4.

Aegroti consolatio, Excerpt.

Aegyptus, Q. N. I, Praef. 7; Br. Vit. V, 3. — infida, C. Helv. 9, 7. Nili incremento dilatata fuit, Q. N. VI, 26, 1. — quamvis nunquam treuisse tradunt, movetur tamen, Q. N. VI, 26, 1. — quando inundetur, Q. N. IV, 2, 4. — Aegypti fertilitas ad mensuram Nili respondet, Q. N. IV, 2, 9 et 10. — praefectus Babillus, ibid. 12. — et avunculus Senecae, C. Helv. 17, 5. — sacerdotes et praefecti stipem et aurea dona in ora Nili iaciunt, Q. N. IV, 2, 8.

Aegypti Tiberii Caesaris principatu urbe pellebantur, Epist. 108, 22. — alioquin studiosi siderum observatores, nil de cometis tradiderunt, Q. N. VII, 3, 1. — Iatrones Philetas vocant, Epist. 54, 43. — quot elementa fecerint, et quomodo ea diviserint, Q. N. III, 44, 4.

Aegyptiis (ex) aegois advectae maculae columnarum, Epist. 145, 9.

Aegyptius carnifex, C. Marc. 20, 6. — miles, C. Marc. 14, 2.

Aeneae pietas in parentes, Benef.

III, 37, 1. — Aeneae mater vera, Epist. 88, 32.

Aeneatores, Epist. 84, 10.

Aequinoctium, Q. N. III, 16, 2.

Aër an ex atomis constet, Q. N. II, 6, 2. — cur turbidus et inconstans, Q. N. II, 11, 1. — frigidus per se et obscurus, Q. N. II, 10, 1. — inter ea corpora est a quibus uoitas, Q. N. II, 2, 1. — mss et femina, Q. N. III, 14, 1. — naturalem viam se moveodi habet, Q. N. V, 6. — nunquam immobilis, Q. N. V, 1, 2. — quomodo sit pars et materia mundi, Q. N. V, 1, 1. — quo terris propior, eo crassior, Q. N. IV, 10, 1. — unde accendatur, Q. N. II, 10, 1 sqq. quo altior eone purior est? Q. N. IV, 10, 1. — quomodo teratur sententis veterum, Q. N. I, 4, 4. — aëris et venti discrimen, Q. N. V, 5, 1. — partes tres, Q. N. II, 10, 2, sqq. — natura, Q. N. II, 4, 1, sqq. — vitia, Q. N. II, 4, 1, sqq. — vitia, Q. N. VI, 27, 2. — intensio, Q. N. II, 6, 2. — aëris in parte vicina terris, nivem concipi, Q. N. IV, 12, 1.

Aeruscans civis, Clem. II, 6, 2.

Aes alienum quis habere dicatur, Benef. V, 14, 3. — grave, Q. N. I, 17, 9. — leve et grave, Epist. 19, 10. — ad aes exire, Epist. 88, 1.

Aeschines, pauper Socratis auditor, quum nihil haberet seipsum donat praeceptor, Benef. I, 8, 1.

Aesopaeus logos, C. Polyb. 27, 1.

Aesopi nobilis patina, Epist. 95, 26.

Aestate qui loca sub terra refrigerant, Q. N. IV, 3, 26.

Aestimare se ipsum necesse est, Tr. An. 4, 1. — aestimanda est eius persona cui damus, Benef. II, 15, 3.

Aestus aequinoctialis omnium maximus, Q. N. III, 28, 7. — aestus

ordo, Q. N. III, 28, 7. — aestus ordo, Q. N. III, 28, 6 et 7.

Actas ad bonam mentem aptior, Epist. 69, 12. — nihil confert beatae vitae, Epist. 93, 2 sqq. — tota partibus constat, Epist. 12, 5. — quorum brevissima sit, Br. Vit. 15, 4. — etiamsi doplieetur, ad discenda non sufficeret, Epist. 49, 5. — aetatis humanae brevitatis, Epist. 99, 10 et 11. — aetatem stultum disponere, Epist. 102, 4; sqq. — aetatum omnium semina nobis insita, Benef. IV, 6, 6. — quae lucundissima, Epist. 12, 4.

Aeternitas animarum, Epist. 108, 1.

Aeterno nil noxium, Epist. 57, 6.

Aetiologia seu causarum inquisitio, (melius *Ethologia*) Epist. 95, 66.

Aethiopia ferventissima caretivibus, Q. N. IV, 2, 17. — Aethiopiae solitudines cur sicae, Q. N. III, 6, 1. — Aethiopiae vstitas, Q. N. I, Praef. 7.

Aethiops minimus, Epist. 85, 35. — Aethiopsis color inter suos insignitus non est, Ir. III, 2, 6. — Aethiopes Macrobbi Camhysen ob libera responsa irritant, Ir. II, 20, 2.

Aetna, Benef. VI, 36, 1. — aliquando multo igne abundavit, Q. N. II, 30, 1. — Siciliae mons, unicus a Messala dictus, Epist. 51, 1. — consummatum et subsidat, an vero ignis minuitur, Epist. 79, 1. — ingentem vim arenae urentis effundit, Q. N. II, 30, 1. — Lucilio salivam movet, Epist. 79, 6. — Aetnae incendium, Benef. III, 37, 2. — Aetnam plures descriperunt poetae, Epist. 79, 1 et 5. — Aetnam ascendere, Epist. 79, 2.

Aevi brevitatis, Epist. 99, 28.

Affectio naturalis rationi inexpressibilis, Epist. 57, 3.

Affectus nullus in quo non ira dominetur, Ir. II, 36, 6. — affectus et morbus animi, quid differant, Epist. 75, 9. — affectus quid, et affectibus praeludentia principia, Ir. II, 2, 5. — affectus iudicia falso existimatis, Ir. II, 3, 1. — affectus Stoicis corpora sunt, Epist. 106, 2 sqq. — an, ut vult Aristoteles, virtuti pro armis sint, Ir. II, 16, 7. — omnes disciplina domari possunt, Ir. II, 12, 6. — omnes sui signa dant, Ir. I, 1, 6. — quemadmodum crescant vel efferantur, Ir. II, 4, 1. — affectuum praenuntia, Ir. III, 10, 2. — affectuum mediocritas impugnatur, Ir. I, 10, 2. — affectus habere modicos, an nullus: utrum satius, Epist. 116, 1. — affectibus carent muta animalia, Ir. I, 3, 4. — prorsus careat, sapiens, Epist. 85, 3. — facem subdunt carminis, ib. 115, 12. — honestis indulgendum, Epist. 104, 3. — incipientibus resistendum, Epist. 116, 3.

Affligere pocula, Ir. I, 16, 19.

Affuisse sibi nemo dicitur, Benef. V, 8, 2.

Africa, C. Helv. 9, 7. — Africae deserta, Epist. 94, 66. — per solitudines exercitum duxit Caesar, Epist. 94, 33. — ex solitudinibus columnae advectae, Epist. 115, 9. — Africam et Hispanias mare seiunxit, Q. N. VI, 20, 4. — incolunt Tyrii, C. Helv. 6, 9. — in Africa cur pauci fontes, Q. N. III, 6, 1. — in Africa serpentes legionibus Romanis bello terribiliores, Epist. 82, 25.

Africus ventus, Graecis λιβ, Q. N. V, 16, 6.

Agamemnon properans ad muros Mycenarum, Epist. 66, 26.

Agatho, Lud. 12, 1.

Agri iohere, Ir. I, 16, 4.

Agitatorum laetitia septimo spatio

palmae appropinquantium, Epist. 30, 14.

Aglaia, Gratiarum maxima natu, Benef. I, 3, 6.

Agmina exoletorum, descripta per nationes et colores, Epist. 95, 24.

Agnus nubibus immolari solitus, Q. N. IV, 6, 2 et 3.

Agricola perdet quod sparsit, si labores suos destituet, Benef. II, 11, 4. — agricolae votum annonae caritas, Benef. VI, 38, 3. — agricolam arbor perducta ad fructum delectat, Epist. 34, 1. — agricolae boni sunt imitandi, Clem. II, 7, 5.

Agriculturam Posidonius sapientum Inventum ait, Epist. 90, 21.

Agri donari reip. possunt, Benef. VII, 4, 4. — agro non datur beneficium colendo, sed agri domino, Benef. V, 18, 2.

Agrippa, Attici gener, Epist. 21, 4. — ab Augusto desideratur, Benef. VI, 32, 2. — Agrippae laus, Benef. III, 32, 2. Vide *M. Agrippa*.

Aiacem in mortem egit furor, Ir. II, 26, 4.

Alas vellere, Epist. 114, 14.

Albanum, C. Polyb. 36, 4. — in Albanum nocte multa perveni, Epist. 123, 1.

Albula circa canales suos duratur, Q. N. III, 20, 4.

Album (ad) sedere, Epist. 48, 9. — (ad) verba dirigere, Epist. 59, 1. — in album census et equestris haereditas mittit, Benef. III, 7, 6.

Alcibiades ab Aeschine victus, Benef. I, 8, 2. — Alcibiades Socrati obiectus fuit, V. Reat. 27, 6.

Alea solatium principis Romani sororem lugentis, C. Polyb. 36, 5.

Alexander Macedo a Corinthiis civitate donatus, Benef. I, 13, 1. — a puerilla latro, hostium et amicorum

perniciēs, ibid. 3. — nepos Antigoni, Ir. III, 22, 5. — a nullo se beneficiis victum glorians, à Diogene victus fuit, Benef. V, 6, 4. — Babylonis muros intravit, C. Sap. 6, 5. — Clitum carissimum sibi inter epulas transfodit, Ir. III, 47, 2; Epist. 83, 48. — Darium occidit, Q. N. VI, 23, 2. — falsum gessit cognomen, Epist. 94, 46. — geometriam discere coepit, Epist. 94, 47. — iactatur se Herculi aequari, Benef. I, 13, 2. — lanceam in convivas torsit, Ir. III, 22, 5. — Liberi Herculisque vestigia sequutus, Benef. VII, 3, 4. — Alesander praedn, Q. N. III, Praef. 5. — Lysimacum sibi familiarem lenni obiecit, Ir. III, 47, 3. — monitioni macris de venem Philippi medici locum non dedit, Ir. II, 23, 3. — post Darium et Indos pauper est, Epist. 119, 8. — quid ait ultra mare magnum, quaerit; Q. N. V, 48, 9. — victor ab Oriente in Oceanum usque, affectibus succubuit, Epist. 113, 23. — scrutatur maria ignota, Epist. 419, 8. — in Oceanum classes mittit novas, ibid. mundi claustra perumpit, ibid. — vulneratus hominem se fatetur, non Invis filium, Epist. 49, 42. — Xenophanto canente manum ad arma misit, Ir. II, 2, 6. — Alesandri cui-dam urbem donantis vos stultissima, Benef. II, 44, 4. — crimen seterum Gallisthenes, Q. N. VI, 23, 4. — crudelitas, Clem. I, 25, 4. — cupido insatiabilis, Benef. VII, 3, 4. — fastus, Benef. I, 42, 2. — furor et cupiditas, Epist. 94, 21. — latrocinia, Q. N. III, 4, 5. — superbia, Benef. V, 6, 4. — responsum cuidam civitati dimidium rerum omnium promittenti datum, Epist. 53, 40. — Alesandro Macedoni felix temeritas pro virtute fuit, Benef. I, 13, 3. —

locupletior fuit Diogenes, Benef. V, 4, 4. — Alesandrum bibendi intemperantia et Herculeus scyphus condidit, Epist. 83, 24.

Alexandria, Epist. 402, 21. — Alexandriae bibliotheca combusta, Tr. An. 9, 4. — nives non cadunt, Q. N. IV, 2, 48. — totum licet, Lud. 8, 4.

Alexandrina perfidia, Br. Vit. 14, 4. — Alesandrinae naves, et earum insigne, Epist. 77, 4. — Alexandrina marmora, Epist. 86, 5.

Algere, Q. N. VI, 24, 4. — pedes, IV, 5, 2.

Alica, Epist. 422, 46.

Alenatio et stupor, Epist. 78, 7.

Alienatum corpus, Epist. 89, 48.

Alienigenarum gentium sacra, Epist. 408, 22.

Alienum est omne, quicquid nptandū venit, Epist. 8, 8.

Alimenta antiqua, illex et quercus, Q. N. III, 27, 5.

Alipilus, Epist. 56, 2.

Aliptes, Epist. 56, 4.

Allius, vide *M. Allus*.

Allobrogicus Fabius, Ben. IV, 30, 2.

Allobrogum cohors, Benef. V, 46, 4.

Allucinationes, V. Beat. 26, 6.

Allogia, escutere, Lud. 7, 4.

Αλόπου φιλέτου χάρις (enruptus locus), Lud. 8, 4.

Alpes, Q. N. IV, 44, 4.

Alpheus poetis celebratus, in Achaia mergitur, et in Sicilia fontem Arethusam effundit, Q. N. VI, 8, 2. — et Arethusa, Q. N. III, 26, 4.

Altitudo montium cum terra comparata, Q. N. IV, 4.

Ama rationem, Epist. 74, 24. — amare et amicum esse diversa, Epist. 9, 9 et 10. — amare parentes nullales iubet, Benef. IV, 47. — amantium affectus, insana amicitia, Epist.

9, 9. — desideria, Benef. VI, 25, 4. — amantum oscula exercent amorem, Benef. VII, 42, fin. — amari usque in deliciis, Benef. IV, 5, 4.

Amaritudo vini delectat, Epist. 63, 3.

Amarum nihil aequae quamdiu pendere, Benef. II, 5, 1.

Amatorium, Epist. 63, 4.

Ambitio, Ir. I, 46, 32. — insatiabilis, Benef. II, 27, 2. — ex aspero vitae genere vitanda, Epist. 5, 1. — ambitio non tantum instabilis, Epist. 73, 3. — ambitionis reprehensio, Epist. 22, 8.

Ambitus, Epist. 84, 11.

Ambracii et Cretici sinus peribunt nomina, Q. N. III, 29, 7.

Ambulare et lacerare distinguuntur, Q. N. VII, 31, 2.

Ambulationis definitio controversa inter Cleanthem et Chrysippum, Ep. 443, 18, et 49. — ambulationes aperte, Tr. An. 45, 44.

Amicissimus, Ir. II, 36, 4.

Amicitia solum inter sapientes, Benef. VII, 42, 2. — omnia facit communia, Epist. 48, 4. — propter se, non ob aliud expectanda, Epist. 9, 6. — semper prodest, Epist. 35, 4. — amicitiae appetitio naturalis, Epist. 9, 7. — fidelis laus, Tr. An. 7, 4. — post amicitiam erendum, ante amicitiam iudicandum, Epist. 3, 4. — amicitia quidam caruerunt, non amico, Epist. 6, 2. — amicitiae temporariae, Epist. 9, 14.

Amicus ad legem compositus, Ir. II, 36, 3.

Amicus quis a potentibus censeatur, Benef. VI, 34, 2. — quomodo cito fiat, Epist. 9, 4. — quomodo eligendus is cui arcana committas, Epist. 3, 2. — quidquid habet commune nobis, Benef. VII, 42, 4. — In pectore,

non in atrio eligendus, VI, 34, 3. — verus quis, Benef. VI, 34, 5. — amicus sibi, amicus omnibus, Epist. 6, 6. — amici amissio quomodo ferenda, Epist. 63, 4. — nomen duplicis notitiosis, Epist. 3, 1. — amico an quidquam donari possit, Benef. VII, 4, 4. — sapienti aliquid dari potest, Benef. VII, 42, 4. — amico multi caruerunt, Epist. 6, 2. — amicum facere quam habere jucundius, Epist. 9, 5. — sine amico visceratio, Epist. 49, 10. — amici primi et secundi a quibus instituti, Benef. VI, 34, 4. — amicorum absentia aequo animo ferenda, Epist. 55, 10. — delectus habendus, Tr. An. 7, 2. — amissione non affligitur sapiens, Epist. 74, 29. — omnia communia esse, quo pacto, intelligatur, Benef. VII, 4, 2; VII, 42, 4. — Socrates ad amicos audientes, Benef. VII, 24, 4.

Amisio rerum quomodo ferenda, Epist. 98, 41. — amissionis filiorum et amicorum consolatio, Epist. 99, 4 sqq.

Ammonem (ad) missus Canibysis exercitus, Q. N. II, 30, 2.

Amnis subita eruptio aras habet, Epist. 41, 3. — amnium origo, Q. N. III, 4, 4. sqq. Vid. *Flumina*.

Amor animos in cupiditatem formae accendit, Epist. 9, 9 et 10. — aliquando nocet, Epist. 35, 3. — civium, inexpugnabile munimentum, Clem. 1, 4. — amoris et amicitiae differentia, Epist. 35, 4.

Anphaeus Claudii libertus, Laud. 43, 4.

Amphironas, Laud. 43, 4.

Amphitheatrum, Q. N. II, 9, 1.

Amplius censeo, Q. N. III, 15, 2. — adicio, Q. N. VII, 23, 2.

Anacharsis invenit siguli rotam, Epist. 90, 30.

Anacreon libidinosior, an ebriosior, Epist. 88, 32.

Analogia verbum a Latinis civitate donatum, Epist. 120, 4.

Analecta grammatici, Epist. 27, 6.

Anapaesti, Lud. 12, 1.

Anaxagoras, Q. N. IV, 3, 5. — *Anaxagorae* et aliorum sententia de mutatione elementorum aliorum In alia, Q. N. III, 10, 1. — de terrae motu, Q. N. VI, 9, 1. — opinio de Nili incremento refellitur, Q. N. IV, 2, 46. — *Anaxagorae* visum In caelo lumen magnitudinis trabis, Q. N. VII, 5, 2.

Anaximandri opinio de tonitru et fulmine, Q. N. II, 48. — opinio ignem esse nubibus, Q. N. II, 42, 2 et 3.

Anaximenes et *Anaximandri* opiniones de tonitru, Q. N. II, 47 et 48. — de terrae motu, Q. N. VII, 5, 2.

Anxi pater nullus: *Numae* nepos dicitur Epist. 108, 30.

Aniculiolus, Benef. I, 9, 4.

Aniculus, Epist. 47, 15.

Ancora rerum *Crispus*, Epigr. 6, 4.

Anguillarum caro an salubris sit, Q. N. III, 49, 1.

Angustare, C. Helv. 11, 4. — gaudia sua, C. Polyb. 29, 2.

Anhelitus terrae, Q. N. V, 4, 1.

Anicula, Epist. 47, 15.

Anima de humana veterum opiniones, Q. N. VII, 24, 2. — anima hominis magni pondere, extrahi an permesse non possit, ut Stoici volunt, et statim spargatur ob exitum negatum, Epist. 57, 5. — animae In remeantis cursus, Prov. 6, 8. animae antiqua elementa vertentur, C. Marc. 26, 6. — animam ebullire, Lud. 4, 30. — agere coepit *Claudius*, Lud. 3, 1. — animarum aeternitas consensu ho-

minum probari solet, Epist. 317, 5. — io dubio est apud *Seecam*, Epist. 101, 6.

Animal nullum moriosus quam homo, Clem. I, 17, 1. — animalia divisio, Epist. 128, 8 et 9. — animalia igne generantur, Q. N. V, 6, 1. — optima esse iracundissima, Ir. 17, 3. — quomodo moveantur, Epist. 124, 49. — quomodo suae coactioni primum conciliantur, Epist. 121, 14 et 15. — sunt pars mundi, Q. N. II, 4, 2. — unde nomen traxerint, Epist. 113, 2. — muta carent affectibus humanis, Ir. I, 3, 4. — boni malique, capacia noo sunt, Epist. 124, 2 et 8. — io hominum usum a diis data, Beoef. IV, 5, 1. — nimia saevitia iugum detrectare coguntur, Clem. I, 16, 3. — prosunt, sed beneficia noo dant, Benef. V, 17. — recens nata intellectum habet salutaris aut mortiferae rei Epist. 121, 20. — animalia generosissima quibus multum inest irae, Ir. II, 16, 1. — subterraneae, Q. N. III, 16, 3. — sintne virtutes, Epist. 113, 4. — animalium cum hominibus comparatio iniqua, Benef. II, 29, 1 sq. — animalibus cur *Pythagoras* et *Sextius* abstinerint, Epist. 108, 17. — sitae omnibus suae constitutioni aensus, Epist. 121, 5. — nihil debetur, etsi prosunt, Beoef. VI, 7, 3. — multis nulla futuri temporis cognitio est, licet sit aliqua praesentis et praeteriti, Epist. 124, 17.

Animadversionis dum scopi, Ir. I, 16, 20. — animadversionum parcitas magis mores corrigit, Clem. I, 22, 2.

Animus a voluptatum blandimentis procul abstrahendus, Epist. 51, 4. — ad contentum mortis componendus, Epist. 4, 2. — admonendus est,

Benef. V, 25, 4.—sic assuefaciendus, ut esternorum strepitu non moveatur, Epist. 56, 4 et 5.—contemtor omnium est, et corporis procurator, non amator, Epist. 92, 29, et 30.—divinis delectatur, Q. N. I, Praef. 9.—dominus omnium est, Epist. 104, 2, 3.—exulare nunquam potest, C. Helv. 11, 6.—facilius sequitur quam ducitur, Clem. I, 24, 1.—flexibilis est et omni humore obsequentior, Epist. 50, 7.—quid aliud quam Deus in corpore hospitans, Epist. 31, 9.—quomodo inveniat materiam liberalitatis, Benef. I, 5, 1.—omni fortuna valentior, Epist. 98, . — quod imperavit, obtinuit, Ir. II, 13, 4.—formam dat rebus, Benef. I, 6, 2.—in motu est, eo actuosior, quo vehementior, Epist. 39, 3.—invictus, Benef. V, 3, 2.—invulnerabilis aut extra omnem patientiam positus, id est, ἀνίκητος, Epist. 9, 1.—labore exercendus, sic tamen ut ei intervallum aliquod detur Epist. 15, 4 et 5.—modo rex est, modo tyrannus, Epist. 114, 22.—nobilem facit, Epist. 44, 4.—non foedatur corporis deformitate, Epist. 66, 3.—nullos nisi communes et cum Deo terminos sibi poni patitur, Epist. 102, 21.—quod sit, ignoratur, Q. N. VII, 14, 2.—sideribus velocior, Benef. II, 29, 4.—solus mirabilis, Epist. 8, 5.—spiritus est quodammodo se habens, Epist. 50, 7.—ut quietus esse possit, Ir. III, 6, 4.—boni viri depingitur, Epist. 115, 2.—magna et generosa res est animus humanus, Epist. 102, 21.—animal est, sed non actiones eius, Epist. 113, 20.—divinus origini haeret, Epist. 44, 5.—aeger et in divitiis, et in paupertate male habet, Epist. 17, 9.—irasciens, summum bonum, Ep.

9, 1.—magnus mediocribus contentus est, Epist. 39, 4.—etiam in privato lare se explicare potest, non solum in rep. Tr. An. 3, 2.—malus et bonus, Epist. 118, 2 et 3.—mutandus, non caelum, Epist. 28, 1.—rectus, bonus, magnus, Deus est in humano corpore hospitans, Epist. 31, 9.—sanus quis, Epist. 72, 6 et 7.—animus quomodo ennatet, Epist. 66, 4.—animi et corporis separatio non aegre ferenda, Epist. 192, 22 et 23.—motus qui sanissimus, Ir. II, 35, 2.—origo divina, C. Helv. 6, 5.—quid est cur non existimes aliquid in eo divini existeret, Epist. 92, 28.—humanis et divinis aequus, Epist. 120, 14.—pondus et poena, corpus, Epist. 65, 16.—robur unde ostendatur, Epist. 26, 6.—virtus una, sed multae huius species, Epist. 66, 6.—excellens vitae, Epist. 73, 8 sqq.—motus fortuiti, non sunt affectus, Ir. III, 3, 1.—pars irrationalis duplex, Epist. 92, 7.—tranquillitas, non externorum, comparanda (vid. *Tranquillitas*), Epist. 56, 5.—difficilis est coniectura, Benef. IV, 33, 1.—animo quaedam inevitabilia sunt, Epist. 57, 3 sq.—magno de rebus magnis iudicandum est, Epist. 71, 23.—animum sursum vocant initia sua, Epist. 79, 10.—cogita in te praeter animum nil esse mirabile, Epist. 8, 5.—animum debes mutare, non caelum, Epist. 28, 1.—de animo animo quam innumerabiles sint quaestiones, Epist. 83, 29.—animi citius carmine, quam soluta oratione feriuntur, Ep. 108, 10.—animorum inquietudo et volutatio, Tr. An. 2, 5 et 6.—animis remissio danda, Tr. An. 15, 11.
Annaeum Serenum immodice flevit Seneca, Epist. 63, 12.

Annaeus Fidis (gladiator), Q. M. IV, Praef. 8.

Annales Taousii quam ponderosi sint, Epist. 93, 40.

Anniceris Platonem redemisse se-steriis vii quidam tradunt, Frag. 22.

Annona aquae, Q. N. IV, 43, 7.

Annuli io aqua capillis iniectis species, Q. N. I, 6, 6. — annulum imprimere testamento tabulis, Epist. 8, 5. — aonulis plus creditur quam animis, Benef. III, 45, 2.

Anuus io se omnia contineos tempora, Epist. 42, 6. — annus magous, Q. N. III, 29, 4. — topicus et sidereus, Q. O. II, 4, 4. — septimus aetati sigoum imprimit, Benef. VI, 4, 5. — anoi totius villa, Epist. 55, 8. — annum oovum faciunt caricae, Epist. 87, 3. — aono novu quid fieri solitum, Epist. 83, 5. — anni nihil faciunt ad beatam vitam, Epist. 3, 5. — non consulunt, sed maritorum numero computati, Benef. III, 46, 2. — annorum suorum partem paratos se dare, dicere solent iis, quos validissime diligunt, Br. Vit. 8, 4.

Antecessum (in) accipere, Epist. 7, 8. — dare, Epist. 448, 4. — repone, Benef. IV, 32, 4.

Antelacanum quorundam, Epist. 422, 4. — antelucaui status, Q. N. VII, 6, 2. — venti, Q. N. V, 3.

Antenor Patavii conditor, C. Helv. 7, 4.

Antigonus belli praemium patri desert, Benef. III, 37, 3. — Cynlci petitionem cavillatur, Benef. II, 47, 4. — quam miti animo tam suorum quam hostium maledicta tulcrit, Ir. III, 22, 3.

Antiochus Demetrii Syriae regis F. Q. N. VII, 45, 4. — Antiochi victor Scipio, Br. Vit. 47, 4.

Antipater refellit sophisma per

omnes dialecticorum scholas iactatum, Epist. 87, 34. — Antipatri opinio de rebus fortuitis expoitur, Ep. 92, 5.

Antipodes, Epist. 448, 2.

Antistheni mater Thressa et Barbara ubi ciebat, C. Sap. 48, 5.

Antiqua sapientia nihil aliud quam, etc. Epist. 95, 43.

Antonius Ciceronem occidit, Ir. II, 2, 3. — cum muliere Augusto timendus, Br. Vit. 5, 3 et 4. — ingratus in animum dictatorem, Ben. V, 46, 7. — Antonii defectio per Nilum significata, Q. N. IV, 2, 45. Vid. *M. Antonius*.

Avonapēix latiorum verbum non habet, Epist. 87, 56.

Αρχαία, Epist. 92, 5.

Ανάμνα quomodo latine dicatur, Epist. 9, 4.

Aperta monstrare quid prodest, Epist. 94, 24.

Apenninus (nostra editio, Peninum), Epist. 31, 8; Q. N. IV, 41, 4.

Apes in legendo et scribeodo suot imitandae, Epist. 84, 2. — apum rex cur sine aculeo, Clem. I, 49, 2. — subtilitas ad fingenda domicilia, Ep. 421, 21. — apibus mellis non faciendi, sed colligendi scieotia est, secundum quosdam, Epist. 84, 3.

Αρηλωτής, Q. N. V, 46, 3.

Apicius luxuriae deditus, V, Beat. 44, 3. — Apicii Popinae scientiam professi tristis exitus, C. Helv. 40, 4. — Apicium coenis provocant quidam, Epist. 420, 20.

Apollo, Lud. 4, 30.

Apollodorus tyrannus, Ir. II, 5, 4; Beuf. VII, 49, 2.

Apollonia, urbs Epiri, Q. N. I, 2, 4.

Apolloniates Diogenes, Q. N. IV, 2, 27.

Apollonius Myndius, naturalium

inspiciendorum peritissimus, quid de cometis stuerit, Q. N. VII, 3, 2. — in diversa opinione est, Q. N. VII, 47, 4. — Apollonius Pycta, Q. N. IV, Praef. 8.

Apologare, Epist. 47, 7.

Appiae viae curator, Lud. 1, 1.

Appion grammaticus quam curiose scripserit de Homero, Epist. 89, sub fin.

Appius cur caecus, Pruv. 5, 1. — *Appius* Silanus Claudii socer, Lud. 11, 1. — ad Appium redire, Epist. 114, 13.

Apuliae deserta, Epist. 87, 6. — *Apuliam* ventus Atabulus infestat, Q. N. V, 47, 4.

Apyrina, Epist. 85, 5.

Aqua et polenta non incunde res, Epist. 48, 8. — *aqua* Nilotica facit feminas fecundiores, Q. N. III, 25, 9. — quomodo fiat, Q. N. III, 42, 1. — elementum primum, et mundi primordium, Q. N. III, 43, 1. — aucter terrae motus sit causa, Q. N. VI, 5, 1. — velut grande navigium sustinet orbem, Q. N. VI, 6, 1. — animalia edit ratione sui motus, Q. N. V, 5, 2. — cur luxuriantibus nulla satis frigida, Q. N. IV, 43, 4. — dura molliens, Q. N. III, 25, 2. — ad quam altitudinem penetret, Q. N. III, 0. — natura frigida, Q. N. III, 24, 1. — sulphureata duratur circa tubos, Q. N. III, 20, 4. — virilis et muliebris, Q. N. III, 44, 1. — aquae emtin, Q. N. IV, 43, 2. — institores, Q. N. IV, 43, 7. — vitia, Q. N. IV, 43, 4 sqq. — vis alendi, Q. N. III, 1. — intensio sine spiritu fieri non potest, Q. N. II, 9, 1. — deiectus euidam genti causa unica transferendi urbem, Epist. 56, 3 et 4. — aquam haurire an permittendum ingrato, Benef. IV, 29, 1. — dulcem fodiendo ubique inveniri po-

test, Q. N. VII, 7, 3. — *Puteolanus* pulvis si aquam attingit saxum est, III, 20, 3. — per aquam visa longe maiora apparent quam sunt, I, 6, 5. — aquae quomodo fiant, III, 4, 4 sqq. — aquae inertes, VI, 21, 1. — excusae ramo iris, I, 5, 4. — certis intervallis se retrahunt et reddunt, III, 46, 1. — cur quaedam caleant, fervescant, III, 24, 1. — fecunditatem afferentes, III, 25, 9. — mirae naturae, III, 20, 1. — mortiferae, III, 25, 1. — quaedam furorem vel soporem inducunt, III, 20, 4. — subterraneae, VI, 8, 4. — aquarum divisio et systema secundum Senecam, III, 2. — medicamina unde, III, 20, 3. — saporibus varii, et horum causae, III, 20, 4. — varia discriminis, III, 2, 4. — vitia unde, III, 25, 9 et 10. — utilitates, III, 1, 3. — sub terra nascentium causae, III, 10, 4. — quoddam genus cum mundo coepit, III, 22, 4. — tantum unde exeat ad fluvium continuationem, III, 4, 1. — aquis certi injecta cur non mergantur, III, 25, 4 sq. — muscum innasci, V, 5, 2. — a palustribus causam terrae motus repentes, VI, 20, 6.

Aquarius, caeleste signum, Q. N. VII, 27, 2.

Aquatius medicamentum, Q. N. I, 3, 14.

Aquileges, Q. N. III, 45, 7.

Aquulae magna suspicia rerum faciendi honor cur datus, Q. N. II, 32, 5.

Aquilo ventus, Q. N. V, 16, 2, 6. — nubes in Africam relucit, V, 18, 8. — *Aquilonis* indicium, I, 2, 6. — *Aquilone* flante minutae pluviae sunt, IV, 4, 3.

Arancae textura, Epist. 421, 22.

Arar flumen, Lud. 7, vs. 12.

Aras evertere deorum, V, Beat. 26, 5.
Aratorum nemo adspiciat caelum, Q. N. IV, 2, 2.
Aratrum vetustis urbibus inducere, Clem. I, 26, 4.
Aratus poeta, Q. N. I, 43, 3.
Araxis fluvius, Q. N. VI, 47, 4.
Arbiter et index, Benef. III, 7, 4.
 — arbitra honorum et malorum ratio, Epist. 66, 33. — arbitrum adigere, Epist. 65, 2.
Arbor non est solida, nisi frequens ventus incurSAT, Prov. 4, 45. — arbores solidae et fragiles, ibid. — arborum tinum aut quadrimum, Epist. 86, 43. — cacumina, ventris explementum, Epist. 110, 42. — corticibus gentes quaedam corpora tegunt, Ep. 90, 44.
Ambuitum quamvis vetus transferri potest, Epist. 85, 43. — arbutta pars mundi, Q. N. II, 4, 4 et 2.
Arcadia, Cretae urbs, Q. N. III, 40, 1.
Arcadia (in) Styx mortifera, III, 45, 4.
Arcadium regna in Tiberis ripa collocavit Evander, C. Helv. 7, 4.
Areana ebriis mandata, Epist. 88, 44. — Eleusis non omnibus promiscue patent, Q. N. VII, 31, 8.
Arcefilus oblatam a filio familiam pecuniam non accepit, Benef. II, 24, 3. — pulvino aegri pauperis et ignorantis sacculum subiecit, Benef. II, 40, 4. — vino indulsit, Tr. An. 45, 45.
Archelaus sole deficiente regiam clusit, et filium totodit, Benef. V, 6, 3. — Archelaum regem rogantem Socrates adire recusat, Benef. V, 6, 2.
Archelai antiquarii opinio de terrae motu, G. N. VI, 42, 4.

Archidemus, Epist. 421, 4.
Archimimus doctus senex in Capitolio mimum agens, Frag. 34.
Apixetxovz, Epist. 90, 8.
Arcus caelestis quid sit, Q. N. I, 3, 4. — cur sole maior appareat, I, 6, 3 sq. — quomodo fiat, I, 3, 4. — quid praenuntiet, I, 6, 4. — quid differat a virga, I, 9, 4. — a corona, I, 40, 4. — arcus colores, I, 3, 4. — fieri in modum speculi concavi et rotundi, I, 5, 42. — arcus nocturni, I, 3, 4.
Ardea capta, Epist. 94, 46.
Ardeatinum, Epist. 405, 4.
Ardores, Epist. 424, 42 et 43. — terrarum, Q. N. VI, 9, 2.
Arcae forma, Q. N. I, 2, 3. — aream (ad) spectare, Epist. 424, 45. — areas Graeci vocavere, Q. N. I, 2, 3.
Arcei philosophi oratio qua Liviam consolatus est, C. Marc. 4, 2.
Arethusa, fons celebratissimus, C. Marc. 47, 3. — amoenissimus fons, Q. N. VI, 8, 4. — quinta quaque aestate purgamenta eiecat, Q. N. III, 26, 4.
Argentum antiquis artificum nominibus nobile, C. Helv. 44, 4. — factum signatumque, Tr. An. 44, 2. — grave, sine ullo opere et nomine artificis, Tr. An. 4, 4. — argenti paucae lamellae, censorium crimen erat, V, Beat. 21, 2.
Argestes ventus, Q. N. V, 46, 5.
Argis imperans, postea servus quinque modios accepit et quinque densarios, Epist. 80, 7.
Argolicae urbes, Epist. 404, 40.
Argumentatio ab habitu animi praesciscitur, Epist. 94, 49.
Argutiae, C. Sap. 44, 3.
Aridaeus rex, Benef. IV, 31, 4.
Aridas regiones, Ir. II, 48, 4.

Aries, caeleste signum, Q. N. VII, 27, 2.

Arietare (inter se acies), Ir. II, 3, 3.—arietare inter se, Epist. 103, 2.—ubicumque arietaveris, C. Marc. 11, 2.

Arietata arma, Epist. 56, 13.

Arietatio, Q. N. V, 13, 1.

Arietatorum dentium, Ir. III, 4, 2.

Ariopagos religiosissimum iudicium, Tr. An. 3, 13.

Arista nihil acutius, Epist. 82, 25.

Aristarchi ineptiae, Epist. 88, 33.

Aristides, Benef. IV, 27, 1.—Aristidis ad supplicium ducti dictum ad magistratum, C. Helv. 13, 5.

Aristippi unguento delectati dictum, Benef. VII, 25, 4.

Aristo propter Platonem notus, Benef. III, 32, 2.—Aristo Chius quas partes philosophiae statuat, Epist. 89, 29.—Aristo philosophus in gestatione disserebat: et in eum aliquot ioci, Epist. 29, 4.—Aristo adolescentem tristem, quam hilarem et amabilem turbae mavult, Epist. 36, 2.—Aristo luxuriosus pueris simillimos sit, Ep. 115, 8.—Aristonis Stoici opinio philosophiae decreta praeceptis praefertis refutatur, Epist. 94, 2.

Aristogiton et Harmodius tyrannicidae, Benef. VII, 44, 5.

Aristophani iocorum materiam praebuit Socrates, V. Beat. 27, 2.

Aristoteles, Br. Vit. 14, 8.—Alexandri praeceptor, Ir. III, 47, 1.—an bene affectus pro armis esse dicat, Ir. I, 16, 7.—citatur, Tr. An. 15, 16.—irae defensor, Ir. III, 2, 4.—ne damnaretur ab Atheniensibus fugit, Ot. Sap. 32, 18.—plus ex moribus quam ex verbis Socratis traxit, Ep. 6, 5.—quam cometis tribuit significationem, Q. N. VII, 28, 4.—quod-

dam ignium genus Capram nominat, ibid. I, 1, 1.—Aristotelis discipulus Theophrastus, ibid. VI, 13, 1.—egregium dictum, ibid. VII, 30, 4.—expostulatio cum natura, Br. Vit. 1, 2.—irae definitio, Ir. I, 3, 3.—opinio de irae necessitate oppugnatur, ibid. I, 9, 4.—opinio de arcu caelesti, et tempore arcus, Q. N. I, 3, 7.—sententia de nubium igne, ibid. II, 12, 3.—de terrae motu, ibid. VI, 13, 1.—de meteoris igneis, ibid. I, 4, 6.—Aristoteli causa quadruplex, Epist. 65, 4.—homo, species est, ib. 58, 7.—ubiectum, quod pecuniam acceperit, Vit. Best. 27, 6.

Arithmetica docet numerare, Epist. 88, 9.

Arius filium exilio damnavit, Cl. I, 15, 1.

Arma lusoria et decretoria, Epist. 117, 25.—arma quum submittit gladiator, ibid. 37, 2.—proicere arma turpe, Benef. V, 2, 1.

Armamenta, Ir. III, 34, 4.—magna procellarum, Tr. An. 9, 2.—armamenta demitti, Benef. VI, 15, 4.

Armentarium, Tr. An. 3, 5.

Arrogantia, Epist. 77, 31.

Arruntius Puici belli scriptor, Sallustianus fuit, Epist. 114, 17.—testamentorum captator, Benef. VI, 38, 3.

Ars imitatio naturae, Epist. 65, 3.—brevis, vita longa, Br. Vit. 4, 1.—artes *ἡρώδεις*, Romani liberales, Epist. 83, 20.—liberalissimae et decreta, et praecepta sus habent, Epist. 95, 9.—multae supervacuae, ad luxuriam excogitatae, Epist. 90, 7 sqq.—vulgares non sunt a philosophia inventae, Epist. 90, 6.—artes alit laus, corrumpit laudatio, ibid. 102, 17.—artium quatuor genera esse Possidonius, sit, ibid. 88, 18.—in artibus

excusatus est voluntate peccare quam casu, ibid. 95, 8.

Arthemidorus Ephesius et *Parianus* diversi, Q. N. I, 4, 1. — *Artemidori* *Pariani* sententia de arcu caelesti, ibid. I, 4, 139; V, 4 seq. — opinio de stellis, caelo et cometis exploditur, ibid. VII, 13, 4.

Arteriae spiritus receptacula, Q. N. III, 15, 2 sq. — arteriarum venarumque apud antiquos discrimen et ratio, ibid.

Articulus caput collumque committens, Prov. 6, 7. — articuli, dolorum sedes, Epist. 78, 7. — articulorum depravationes ex libidine, Epist. 24, 16.

Artifex est, cui ad exercendam artem instrumenta non suppetunt, Benef. IV, 21, 2. — artificis finis, Ep. 65, 3 et sqq. — divioi ingenium mirabile unde appareat, Epist. 113, 13. — artificii triplex operis sul fructus est, Benef. II, 33, 2. — artificum antiquis nominibus argentum nobile, C. Helv. 11, 4. — exquisita nomina, Cl. I, 26, 2.

Artificiorum *Institoribus* corollarium datur, Benef. VI, 17, 1. — ascendentium et descendendum diversus habitus, Epist. 123, 13.

Asclepiadis secta, Epist. 95, 9.

Asclepiodotus *Posidonii* auditor, Q. N. VI, 17, 4. — citator, ibid. VI, 21, 2. — *Asclepiodoti* liber de quaestionum naturalium causis, ibid. VI, 17, 4. — iudicium de tonitru, ibid. II, 30, 1. — historia allegatur, ibid. V, 15, 1.

Asellius ait, Vinicium tractim dicere, Epist. 40, 9.

Asia vindicat sibi *Tuscos*, C. Helv. 6, 9. — xii urbes simul perdidit, Q. N. VI, 1, 11. — *Asiae* milles bello viri, Ir. I, 11, 3. — rex *Attalus*, C.

Sap. 13, 4. — urbes terrae motu concussae, Epist. 94, 9. — *Asiae* *Europae*que terminus, Q. N. VI, 7, 1. — in *Asia* *Atheniensis* turba est, C. Helv. 6, 9.

Asiatius *Valerius*, C. Sap. 18, 2.

Aulus, quem *Gracei* oestrum vocant, Epist. 58, 1.

Aunii *Galli* amicitia, Epist. 55, 3.

Asinii, *Augusti* elementiae participes, Clem. I, 10, 1.

Asinius *Marcellus*, Lud. 1, 1.

Aspernatio, Ir. II, 2, 2.

Aspero (io) et probo accipere, Ep. 19, 9.

Aspis ad umbram exsurgit, Ir. III, 30, 1.

Asario, Lud. 11, 2.

Assenatio quosdam offendit, Ir. III, 8, 3.

Assentatores vitandi, Ir. II, 21, 6. Vid. *Adulatio*.

Assensio, Prov. 5, 4.

Assessoris verba, Tr. An. 3, 4.

Assignari, Epist. 110, 2.

Assilite, facite impetum, V. Beat. 27, 4.

Asthmatis descriptio, Epist. 54, 1 sqq.

Astrapoplecta, Q. N. I, 15, 4.

Astronomiae placita, Epist. 95, 9. — naturalis origo, Q. N. VII, 25, 1.

— historica apud Romanos, ibid. 3.

Asturcones, Epist. 67, 9.

Atabalus ventus *Apuliam* infestat, Q. N. V, 17, 4.

Atalanta insula superfusa, Q. N. VI, 24, 5.

Aterius testamentorum captator, Benef. VI, 38, 3.

Athenae *Socratem* in carcere occiderunt, Tr. An. 3, 14. — *Athenarum* ventus *Sciron*, Q. N. V, 17, 4. — potentia ubi fracta, C. Marc. 17, 3. — *Athenas* tacere iussit *Alexander*, Ep.

94, 62.—Athenia paene ignota Epicurus, *ibid.* 79, 42.—Athenis dimidium licet, Alexandriae totum, *Lud.* 8, 4.

Atheniensis turba in Asia est, C. *Helv.* 6, 9.

Athenienses Harmodius et Aristogitonem tyrannicides vocant, *Benef.* VII, 44, 3.—*Atheniensium fines*, *Benef.* VII, 4, 3.—*legatus procerax in Philippum*, *Ir.* III, 23, 4.—*resp. an sapienti eligenda*, *Ot. Sap.* 32, 47.—*urbs miserrima sub triginta tyrannis*, *Tr. An.* 3, 42.

Athenodorus negat se ad coenam eius iturum qui sibi nihil pro hoc debiturus sit, *Tr. An.* 6, 4.—*reipub. tractationem et civilia officia commendat*, *ibid.* 3, 4.—*reprehenditur*, *ibid.* 3, 7.—*Athenodori dictum*, *Epist.* 40, 4.

Athleta qui non sugillatus est, non magnos spiritus affert ad certamen, *Benef.* II, 43, 4.—*athletae*, *Ir.* II, 14, 4.—*plagas ferunt gloriae cupiditate*, *Epist.* 78, 45.—*novissimi*, *Br. Vit.* 42, 4.—*athletarum exercitium*, *Ir.* II, 3, 3.—*fatum*, *Epist.* 57, 4.

Atilius Buta praetorius vitam in contrarium caeteris circumegit, *Ep.* 422, 44.

Atlanticum mare, *Q. N.* IV, 2, 24.

Atomii et micae Epicuri, *Benef.* IV, 49, 4 sq.—*atomos sequi ventum dicit Democritus*, *Q. N.* V, 2, 4.

Atrienis habet panem, *Ep.* 423, 4.

Atrum nihil absque tenebris, *Ep.* 34, 5.

Attalus, Asiae rex, C. *Sap.* 13, 4.—*Bithyniae*, *Q. N.* VII, 45, 2.—*eo regnante cometas viam lacteam adaequavit*, *ibid.* VII, 45, 2.

Attalus, stoicus philosophus, quomodo fulminum doctrinam diviserit

Q. N. II, 50, 4.—*culcitram corpori resistentem laudat*, *Epist.* 408, 23.—*Etruscorum disciplinam Graeca subtilitate miscuit*, *Q. N.* II, 50, 4.—*quae de divitiarum contemptu dixerit*, *Epist.* 410, 44 sqq.—*Senecae praeceptor*, *Epist.* 408, 3.—*Attali, stoici philosophi, dictum de amico*, *Epist.* 9, 5.—*dictum, castra deliciis fortunae praeferenda*, *Epist.* 67, 45.—*dictum de discentium et docentium proposito*, *Epist.* 408, 3.—*dictum de iucunda defunctorum memoria*, *Ep.* 63, 4 et 5.—*dictum, malitiam ipsam maximam partem veneni sui bibere*, *Epist.* 84, 24.—*efficacia in docendo*, *Epist.* 408, 40.—*imago de cane missa frustra ore aperto captante*, *Epist.* 72, 40.

Auerranea fulmina, quae in incluso fiunt, *Q. N.* II, 49, 2.

Attentata fulmina, quae prioribus consentiunt, *Q. N.* II, 49, 2.

Atticus clarus ob Epistolas Ciceronis, *Epist.* 24, 4.—*Attici gener, progener et pronepos*, *ibid.*—*Atticum, quod in buccam venerit, scribere iubet Cicero*, *Epist.* 148, 4.—*ad Atticum Ciceronis epistola flebilis*, *Br. Vit.* 5, 5 et 6.

Autilii Reguli rus senatui publice curari placuit, C. *Helv.* 42, 4.

Attium (apud) multa verba situ occupata, *Epist.* 58, 3; *Frag.* 4.

Attonat summa, id est, attonita habet, *Epist.* 49, 8.

Attoniti qui vocentur, *Q. N.* II, 27, 2.

Auctoramentum, *Ir.* II, 43, 2.—*auctoramenti verba, uri, vinciri, ferroque necari*, *Epist.* 37, 4.—*nullum sine auctoramento malum est*, *Ep.* 69, 3.—*auctoramenta servitutium*, *Epist.* 404, sub fine.

Austorati novi, *Lud.* 9, 3.

Auctoris incerti dictum, Epist. 7, 8.—mali nunquam in bona re non pudebit, Tr. An. 11, 6.—auctores integri viris legendi, non flosculi carpendi, Epist. 33, 4.—auctoribus (ex) captare flosculos, fulcire verbis notissimis turpe, Epist. 37, 7.

Auctoritatis fulmen, Q. N. II, 39, 4.

Aucupia peregrina, Prov. 3, 6.

Audacia naviculorum se per cataractas Nili deicientium, Q. N. IV, 2, 6.

Audaciter, Prov. 4, 7.

Audax non aine timore, Benef. IV, 47, 4.

Auditores philosophorum quam varios scopos babeant, Epist. 103, 7 sqq.

Aufidius Bassus. Vid. *Bassus*.

Augiae cloacas purgare, Lud. 7, 4.

Augurale Tr. An. 11, 7.—augurales libri, Epist. 103, 31.

Augurini, Lud. 3, 3.

Augusta Diva, avia Clandil, Lud. 9, 4.

Augustus avunculus maior Clandii et Messalinae, C. Polyb. 34, 3; Lud. 11, 4.—Appla via ad deus ivit, Lud. 4, 3.—Hostium impudicum a servis occisum, indignum vindicta putavit, Q. N. I, 46, 4.—in consilium a T. Ario de filio cognituro advocatus, Clem. I, 15, 2.—in inventa crudelis, in principatu et senectute mitis, Cl. I, 9, 4.—coactus armis decernere, mari et terra sanguinem fudit, Br. Vit. 5, 3.—liberorum et nepotum mortem fortiter tulit, C. Marc. 15, 2.—L. Cinna ex inimico amicum sibi penitate et clementia facit, uxoris Liviae consilium sequutus, Clem. I, 9, 5.—L. Pisoni ebrio secreta mandata dedit, Epist. 83, 13.—multorum insidiis petitus, Br. Vit. 5, 4.—ob

clementiam deus et parens dictus; Clem. I, 9, 5.—bonus princeps, ibid. I, 10, 2.—patienter Timagenem inimicum et eius hospitem Pollionem tulit, Ir. III, 23, 4.—publicatae filiae impudicitiae verecundia ductus, Maecenatem et Agrippam amissos desiderat, Benef. VI, 32, 2.—quo die Vrbem ex Apollonia reversus intravit, visus circulus circa solem, Q. N. I, 2, 4.—sanguine iunctus Claudio, Lud. 9, 4.—templum in Gallia Circio vento vovit et fecit, Q. N. V, 17, 4.—Vedii Pollionis saevitiam castigat, Ir. III, 40, 2.—ultra Rhenum, Euphratem et Danubium terminos movit, Br. Vit. 5, 4.—pater patriae vocatus non adulatione vana, Clem. I, 14, 2.—relegavit filiam impudicam, Benef. VI, 32, 4.—Augusti filia impudica et adultera, Br. Vit. 5, 4.—insidiatores, Clem. I, 9, 5.—liberalitas in Rufum clementiae coniuncta, Benef. III, 27, 4.—luctus varii, C. Polyb. 34, 2 sqq.—nepos Caius Caesar, ibid. 34, 4.—soror Octavia, ibid. 34, 2.—verba ex eius epistola ad senatum, Br. Vit. 5, 2.—votum de otio, ibid.—uxor Livia, C. Marc. 2, 2.—acta continentes libros Timagenes combussit, Ir. III, 23, 4.—pater Octavius filione dederit an acceperit maius beneficium, Benef. III, 32, 3.—tempore verba non quidem periculosa, sed molesta, Benef. III, 27, 4.—iudicium, Claudii beneficium malo, Benef. I, 15, 2.—circa Augusti excessum prodigium, Q. N. I, 1, 3.—Augusto timenda cum Antonio mulier, Br. Vit. 5, 4 et 5.—Augustum Caesarem quomodo Furnius demeruerit, Benef. II, 25, 4.—de Augusto iniqua Lentuli auguris querela, Benef. II, 27, 4.—Augustorum cognomen honori datum, Clem. I, 14, 2.

Aula (in) quomodo quidam senectutem ait consequutus, Ir. II, 33, 2. — huius verba: « ieiurias accipiendo et gratias agendo », ibid.

A. Crematii Cordi colloquuntur cum Marcia, C. Marc. 26, 2 sq. — laus, ibid. 4, 3 sqq. — libri, ibid. — mora per loediam, ibid. 4, 2.

Aureae matutione causa, Q. N. V, 7. — aurei saeculi descriptio (versus), Epist. 90, 37.

Aurem pervellere, Benef. IV, 36, 4. — aures sapienti claudeodae, Epist. 34, 4. — oneratae, C. Sap. 44, 4. — aurium dolor acutissimus, Epist. 78, 6. — fastidium taxatur, Ir. III, 35, 3. — auribus census locupletis domus gerit uxor, V. Beat. 47, 2. — auribus homines amplius quam oculis credunt, Epist. 6, 5.

Auri odium non est frugalitatis indicium, Epist. 5, 2. — auri usus fructusque quomodo gratior fiat, Epist. 44, 45.

Auscultatio, vitium teterrimum, Tr. An. 42, 4.

Auspicium dextrum et sinistrum, Q. N. II, 32, 3.

Auster graece Notus, Q. N. V, 46, 5. — ventorum calidissimus, ibid. IV, 2, 48. — nubes in Italiam impellit, ibid. V, 48, 2. — Sienlo pelago infestus, Epist. 44, 7. — Austro flante imber improbius, Q. N. IV, 4, 3. — ab Austro nubes iogravescoit, ibid. I, 43, 3.

Autumnus non poma educat, Epig. 2, 3.

Auxiliaria fulmina, quae advocata, sed advocantium bono veniunt, Q. N. II, 49, 3.

Avaritia, Ir. I, 46, 32. — concitator in magnarum opum congestu, Benef. II, 27, 2. — avaritia nulla sine poena, Epist. 445, 46. — avaritia vi-

rus suum in proximos transtulit, Ir. III, 8, 4. — avaritia Crassum Parthis dedit, Q. N. V, 48, 9. — contrahit et acquirit quo aliquis melior statuit, Ir. II, 5, 3. — avaritiae vituperium, Benef. VII, 40, 4, et passim.

Avæ, vulgare et publicum verbum, Benef. VI, 34, 2.

Avenimus moos duabus de causis extra pomœrium est, Br. Vit. 44, 3.

Aviditas ingratos facit, Benef. II, 27, 2.

B

Baba, Epist. 45, 8: — Babæ fusus, Lud. 3, 3.

Babillus Aegypti praefectus in omni litterarum genere rariissimus, Q. N. IV, 2, 42.

Babylonis muros Alexander vicit, C. Sap. 6, 5. — Babylonem oppugaturus Cyrus, Ir. III, 24, 4.

Bactri, Q. N. V, 47, 9.

Bactriani, C. Sap. 43, 5.

Baiæ, Epist. 55, 8. — Baiæ, vitiorum diversorium, fugiendae, Epist. 54, 3.

Balbillus virorum optimus, omni genere litterarum excellens, Q. N. IV, 2, 42.

Balistae tela expellunt, Q. N. II, 46. — balistis peti, Clem. I, 25, 4.

Balnea blattaria, Epist. 86, 7. — plebeio et libertinorum, tempore Senecae, Epist. 86, 6. — quo solitum fuerit calefacere, Q. N. III, 24, 3. — balneorum luxus aetate Senecae, Epist. 86, 5 sq.

Balnearia, Tr. An. 9, 7. — minora, Q. N. IV, 9. — balnearia siue igno calefiunt, Q. N. III, 24, 3.

Balneolum ex consuetudine antiqua tenebrosus, Epist. 86, 3.

Barbam submittere Caius, C. Polyb. 36, 5.—vellentes aut intervellentes, Epist. 114, 19.

Barbari iracundi, Ir. III, 2, 2.—Barbarorum exitium est, Ir. I, 14, 2.—Barbaros qui ultra glaciale Boream incolunt, constituerat togatos videre Claudius, Lud. 3, 3.

Basilica (a) occupatos eiciunt canes immissi, Br. Vit. 41, 3.—basilicae iudiciorum fremitu resonant, Ir. III, 33, 1.

Basus Aufidius quasso quidem corpore, sed firmo animo, nullo mortis metu tenetur, Epist. 30, 2.

Batilli domus, Q. N. VII, 32, 3.

Beatus quis, 45, 8.—est etiam in summis cruciatibus positus, 92, 23.—beata vita quid, Epist. 92, 4.—una est, 85, 49.—honum in se perfectum habet, ibid. 46.—in quo posita sit, 92, 4.—beati hominis descriptio, V. Beat. 4, 3; 6, 2.—beatae vitae adiuncta, V. Beat. 4, 3.—causa et firmamentum, Epist. 31, 2 sq.—beatum agere, nisi qui est in summo loco agere non potest, Epist. 66, 45.—ad beatam vitam sufficientiae philosophiae praecepta, 95, 4.—beatissimae esse possit, naturalibus bonis destitutus, Epist. 92, 44 et 45.

Beati, Q. N. IV, 43, 3 sq.

Βεβίωται, βεβίωται! Epist. 12, 8.

Belienus Bassus quaestor a C. Caesare animi causa flagellis caesus, Ir. III, 49, 3.

Bellerophontes poenas dat in fabula Euripidia, Epist. 115, 46.

Bellonae sedes, Clem. I, 42, 2.

Bellum ante Achaicum cometes effulsit, Q. N. VII, 45, 1.—Peloponnesiacum, VI, 24, 5; 26, 4.

Beneficiaria res, Epist. 90, 2.

Beneficium quid, Benef. I, 6, 4.

—quemadmodum dandum, ibid. II, 4 sqq.—quomodo repetendum, V, 25, 1.—quomodo dicatur creditum, IV, 12, 4.—sua causa nobis qui dat, vel sua et nostra, quo loco habendus, VI, 12, 4.—a quo datur, non opus est ut sciatur, II, 9, 4.—ingratum quod, II, 4, 4.—an ab impudico accipiendum, II, 21, 4.—an aliquando sit repetendum, V, 20, 5.—an debeat ei qui invitatus prodest, VI, 7, 4.—an debeat principi civitatem omnibus Gallis danti, vel Hispanis immunitatem, VI, 19, 4.—an datur, si frater inivisus fratre altero invito ab aliquo servetur, V, 20, 1.—an domino dari possit a servo, III, 17, 4.—an eripi possit, VI, 2, 4.—an ingrato vir bonus daturus sit, IV, 26, 2.—an reddiderit qui omnia fecit ut redderet, VII, 13, 3.—an sibi ipsi dari possit, V, 7, 5.—an tyranno aut malo dandum, VII, 20, 4.—a sapiente acceptum an reddendum, si ille sapiens esse desinit, VII, 19, 3.—filio datum, an etiam ad patrem pertinere, V, 18, 4.—ut referri possit, an recte incommoda optentur iis quibus quis obligatus est, VI, 25, 4.—qui id animo benignè accepit, an consummaverit officium suum, II, 35, 4.—an datur ab eo qui gratis per flumen quempiam vehit, VI, 18, 4.—beneficium a beneficii materia multum differt, I, 5, 4.—aliquando et invito accipiendum est, II, 18, 5.—in animo consistit, non in eo quod fit, vel datur, I, 6, 1.—iniuriae contrarium, III, 22, 2.—mercenarium, VI, 44, 4.—mora corrumpitur, II, 5, 4 sq.—non est id quod sub oculis veoit, sed beneficii nota, I, 5, 5.—non negligenter, nec tarde, nec contumeliose dandum, I, 4, 7.—non tangitur manu, animo cernitur, I, 5,

4.—opera utilis est, sed non contra, IV, 29, 4.—quibuscumque datum, nulli gratum, I, 14, 1.—veale esse non debet, IV, 25, 1.—verecunde et parce repetendum interdum, VII, 23, 3; 25, 2.—unum alterum minus esse nequit: ea per quae beneficium datur possunt esse maiora et plura, VII, 43, 4.—beneficium ab iniuria quid distinguat, VI, 8, 3.—est opera utilis, sed non omnia opera utilia est beneficium, IV, 29, 4.—infitiari, an repetere turpius, I, 4, 3.—qui libenter accepit, reddidit, II, 2, 31, 4; 35, 4.—dare an res per se expectanda, IV, 4, 1 sqq.—dare scit solus sapiens, Epist. 81, 40.—dare, et prodesse, differunt, Benef. V, 9, 4 sqq.—debere non minoris animi quam dare, VI, 43, 4.—ubique iactanti quid responsum, II, 44, 3.—(ad) sitne iniuria veniendum, VI, 26, 2.—beneficii duplex significatio, II, 34, 4.—triplex fructus, II, 33, 1.—lex inter duos, II, 40, 4.—pars optima perit, si actio ingrati detur, III, 7, 4.—proprium de reditu non cogitare, II, 31, 3.—dati quomodo quis non meminisse debet, VII, 22, 4.—et crediti diversa conditio, IV, 39, 4.—gratiam intercідere peiusne sit an memoriam, III, 4, 3.—gratiam nuncmet corrupimus, I, 1, 4.—officii, et ministerii distinctio, III, 19, 4.—reddendi debito an nos solvat, qui quum prius profuerat, plus postea nocerit, Epist. 84, 13.—quam pecuniae credidit diligentius quaerendus, Benef. II, 48, 5.—beneficio accepto quid debeamus, I, 5, 4.—acceptum statim de reddendo cogitandum, II, 25, 2.—(in) dando qualis sit eligendus, IV, 10, 3.—sensus communis, tempus, locus, persona observanda, II, 42, 3.—beneficia a

quibus accipienda, II, 18, 1 sq.—an Deos det, IV, 4, 4.—an maiora quam acceperint parentibus liberi dare possint, III, 29, 4.—an non parent amicitias, Epist. 19, 40.—qualia ad malos perveniant, Benef. V, 43, 2.—quousque obligent, V, 19 et sq.—accepta augenda seu extollenda sunt, II, 28, 2.—asperitate verborum et supercilio in odium adducuntur, II, 4, 4; 6, 2.—cum iudicio danda, I, 14, 5.—daoda sunt necessaria, utilia, iuvenda, utique mensura, I, 44, 4 sq.—data non sunt iactanda, II, 44, 2.—bilari animo accipienda, II, 22, 4.—impetrantibus nocitura, neganda sunt, II, 44, 1.—in turpitudinem nostram reditura, non tribuenda, II, 45, 1.—nec delieste, nec submissae et humiliter, nec sopine, nec fastidiose accipienda, II, 24, 4.—non sunt superbe accipienda, II, 48, 4.—quaedam palam, quaedam secreto daoda, II, 9, 4.—quaedam tempore magna fiunt, III, 8, 2.—quaedam maiora sunt, etiamsi minus apparent, ibid.—quaedam tristitia et aspera sunt, V, 20, 4.—satis comparantur, II, 44, 3.—silentio aut loquendi tarditate corrumpuntur, II, 3, 4.—superbe data, ingrata et invisa, II, 11, 6.—gratissima, II, 4, 3.—illibata, ibid.—inaequalia, III, 44, 3.—viscata, Epist. 8, 3.—vocantur etiam quae beneficii speciem habent, Benef. V, 13, 4.—Dei nobis praestita, II, 29, 4 sq.—beneficia non nisi secreto accipere nolentium reprehensio, II, 23, 4.—beneficiorum auctor plus delectat quam res ipsa, I, 45, 2.—exprobratio odiosa, II, 12, 1.—fructus non est spectaculus, sed ipsa, I, 4, 41.—initia et exitus spectanda, II, 44, 2.—novae tabulae, 4, 5, 4.—oblivio unde, III, 4, 2.—et debitorum diversa

ratio, III, 44, 4. — erga dominos exempla, III, 22, 2. — reddendorum occisiones observandae, nun manu faciendae sunt, VI, 44, 4. — beneficiis gratiam non referre, turpe, III, 4, 4. — vinci an turpe sit, V, 2, 4. — (a) non debet abstergere ingratorum turba, I, 4, 9. — (in) accipiendis quomodo se homines gerere debeant, II, 48, 2; 24, 2. — (in) dantis et accipientis persona conferenda, II, 45, 2. — (in) tribuendi sola accipientis utilitas spectanda, IV, 9, 4.

Benignitas, Benef. II, 3, 4; 5, 2.

Berosi, qui Belum interpretatus est, opinio de mundi fine, Q. N. III, 29, 4.

Bestiarius a leone protectus, Ben. II, 49, 4. — bestiarii ludus, Ep. 70, 47.

Bibentes ieiuni arguuntur, Epist. 122, 6.

Bibere et sudare, cardiaci vita est, Epist. 45, 3.

Bibliotheca Alexandrina quot librorum fuerit, Tr. An. 9, 4. — bibliothecarum ostentatio reprehenditur, ibid.

Bibulus. Vid. *Lucius B.*

Bienniarius sterile in Aegypto Cleopatrae aevo, Q. N. IV, 45, 2.

Bilis nigra in furioso curanda, Epist. 94, 47. — bilis luridae suffusio, 95, 46. — bilem cur maxime moveat fatigatio, Ir. III, 9, 3.

Bionis argumenta moilo omnes sacrilegos esse colligentia, modo neminem, Benef. VII, 7, 4. — dictum, Tr. An. 45, 3. — elegans dictum, Tr. An. 8, 2.

Blattaria balnea, Epist. 86, 7.

Boccho (a) rege missi leones, Br. Vit. 44, 5.

Boeotia (in) annes duo gregem inficientes, Q. N. III, 25, 2.

Boletus quid sit, describitur, Q. N. IV, 43, 9. — boleti, Epist. 95, 25. — boleti ardentes, Q. N. IV, 43, 9. — boletis in omnem vitam renuntiat, 408, 45.

Bonitas Dei, causa mundi faciendi, Epist. 65, 40. — non est, pessimis esse meliorem, 79, 9. — pertinax malos vincit, Benef. VII, 34, 4. — sseva, II, 44, 3. — bonitatis pars magna, velle fieri bonum, Epist. 34, 3.

Bonum in arte musica, Epist. 87, 40. — hominis proprium, 76, 6. — honestum nec intendi, nec remitti potest, 74, 49. — et honestum apud alios diversa sunt, apud Stoicos tantum divisa, 120, 4 sq. — precario dicitur in arboribus et animalibus, 124, 9. — sensibile sit an intelligibile, 124, 2. — sitne aliquod contra naturam, 66, 35. — sitne omne optabile, 67, 3. — verum unde subeat, 23, 6. — unum est, quod honestum est, cetera falsa bona sunt, 74, 4. — an ex malo nascatur, 87, 48. — labor non est, quid ergo bonum? 31, 3. — est laboris contemptio, ibid. — summum hominis ex naturae voluntate se gerere, 66, 33. — qui omne honesto circumscipit, intra se felix est, 74, 4. — nullum sine virtute, 74, 34. — summum est in iudicio et habitu optima mentis, V. Beat. 9, 2. — nihil est Stoicis quo quis male uti potest, Epist. 120, 2. — Stoicis corpus est, 147, 4. — corpus esse probatur, 106, 5. — bonum omne animal esse ridet Seneca, Epist. 143, 46. — bonum summum quid, V. Beat. 4, 4. — est animi concordia, libertas, sanitas, decor, 9, 3. — est infragilis animi rigor et providentia, ibid. — aliquid supra, 9, 2. — bonum summum ex-

trinscus instrumenta non quaerit, Epist. 9, 42. — in animo continendum est, 74, 16. — mortale est omne mortalium bonum! 118, 9. — bonum est sapientia, sapere non est bonum, 117, 26. — nec augetur, nec minuitur, 66, 4 sqq. — non positum est in voluptate, V. Beat. 4, 4. — externis an augeatur, 92, 4. — sitne in mutis animalibus et Infantibus, 124, 2. — boni summi locus quis, 87, 48. — boni variae definitiones, 118, 5 sqq. — proprietates, 118, 43. — boni honestique differentia, 118, 41. — boni honestique prima notitia quomodo ad nos pervenerit, 120, 3. — boni nullius sine socio iucunda possessio est, 6, 4. — boni sensus etiam pessimis subest, 97, 10. — summi ignoramus plerumque finem appositum, 74, 4. — omni plenum esse sapientem dicit Seneca, 109, 1. — bona quae sint, 31, 6. — paria, 71, 16. — quomodo paria esse possint, 66, 4. — prima sunt gaudium, pax, salus patriae, 66, 4. — et mala distinguere summam sapientiam dixit Socrates, 71, 7. — illa sunt vera quae ratio dat, 74, 16. — corporis et fortunae, non sunt bona, 74, 1 sqq. — commoda et producta nominanda, 74, 17. — quo loco habenda, 71, 32. — insidiosa, 14, 15 et 16. — quaedam secundum naturam, quaedam contra naturam, quaedam media, 66, 34. — praeterita certiora sunt praesentibus et futuris, Benef. III, 4, 4. — triplicia, V, 13, 1. — apud Epicurum, duplicia, Epist. 66, 42. — vera et falsa, 66, 29. — vera tam omnium quam singulorum, 73, 8. — bonane sint futura, 117, 27. — bonorum divisio Epicurea, 66, 42. — et commodorum diversa ratio, 87, 33. — vulgare possessio sollicita, 76, 23. — ratio arbitra est,

66, 33. — unum propositum est consentire naturae, 66, 38. — tria genera in aequo sunt, 66, 28.

Bonus quis, Epist. 34, 3. — vir omnia recte facit, Benef. V, 12, 4. — boni etiam farre ac fitilla religiosi sunt, Benef. I, 6, 3. — inter se prosunt, Epist. 109, 1. — bonorum virorum exitu inale non debemus contristari, Tr. An. 15, 4. — bonis misericordia vitanda est, Clem. II, 4, 4.

Boreas horrifer invasit Seythiam, Q. N. V, 16, 1.

Borythenes et Phasis crescunt, quum, etc. Q. N. IV, 1, 20.

Bothyinae, genus ignium caelestium, Q. N. I, 4, 1.

Botularius, Epist. 56, 3.

Brachia jactare inventum, Q. N. VII, 13, 2.

Bracteatus leo, 41, 6 et 7. — bracteata felicitas, Epist. 115, 10.

Brevia, Epist. 22, 7.

Breviarium, olim summarium, Ep. 39, 1.

Brevis pro, non diu durans, Q. N. VII, 22, 1.

Brigantas, Lud. 12, vs. 29.

Britannia, C. Mare. 4, 3. — hic Britanniam aperiat, C. Polyb. 32, 2. — in Britannia Claudii templum, Lud. 8.

Britanni, Lud. 12, v. 25. — Britannos togatos videre constituerat Claudius, Lud. 3, 3.

Bruma, Q. N. III, 29, 1. — bruma lilium exprimunt, Epist. 122, 8.

Bruttios saltus persequamur, Tr. An. 2, 11.

Brutus regem Romania capitibus deiecit, C. Mare. 16, 1. — Brutus turpis et erubescenda mors, Epist. 82, 11. — Bruto libertatem damus, ibid.

— de Bruto disputari solet, Benef. II, 20, 4. — Vid. *M. Brutus*.

Bubulcus, Epist. 47, 13.

Bubus de stabulantibus mythus prope Mylas et Messanam Siciliae, Q. N. III, 26, 6.

Buris inersa, Q. N. VI, 26, 6. — et Helices inersae sunt, VI, 23, 2.

Burrhus praefectus Neronis, Tr. Ao. II, 4, 4.

Busta Gallica, Benef. V, 46, 1.

Butae Atilii dictum, Epist. 122, 41.

C.

Cadavera converti ad exitum fulminis, Q. N. II, 31, 2.

Cadurcae vires in quas morbus erexit, Ir. III, 4, 4.

Caeca vitium oculorum in domum tenebrosam confert, Epist. 50, 2.

Caccias, Q. N. V, 46, 5.

Caecilus fenerator, Epist. 418, 2.

Caecilianum dictum, Epist. 413, 21.

Caecinna tria fulminum genera statuit, Q. N. I, 39, 1. — quae fulminum nomina posuerit, Q. N. II, 49, 4. — *Caecinnae* facundiae Cicero obfuit, Q. N. II, 56, 1 et 2.

Caelestia semper in motu sunt, C. Helv. 6, 6. — desitura sunt, Epist. 71, 41 et 42. — effectus rerum aut movent, aut notant, ibid. 88, 43. — caelestium observatio nova est, Q. N. VII, 2, 3. — magnitudo statuta est, Epist. 79, 9. — caelestibus corporibus quid debeat, Benef. VI, 21, 1; 23, 2.

Caelibatus vidui in consensu, Benef. I, 9, 4.

Caelius orator iracundissimus, etiam asseotatione offeudebatur, Ir. III, 8, 4.

Caelum ardere visum, Q. N. I, 45, 5. — caeli soliditas credita, ibid. II,

1. — quatuor partes in ternas dividuntur, ibid. V, 45, 2. — in circulos quinque dividitur, ibid. V, 47, 4. — pestilens exhaustit urbes, non abstolit, ibid. V, 1, 5 et 6. — caeli alimentum e terra est, ibid. VI, 46, 2. — quot discrimina, totidem ventorum sunt, Q. N. V, 17, 1. — summa ora solidissima, ibid. VII, 13, 2. — in modum tecti durata, ibid. — plaga, cui lactea nomen est, ibid. VII, 43, 2. — recessus, ibid. I, 44, 1.

Caena, vel *edena* peracta, reliquias circumstantibus dividuntur, Epist. 77, 7. — *caenae* aditiales (alii *toties*) tricies H-S constituerunt, ibid. 95, 41. — modicae, vel potius Timoneae, 48, 5. — *caenarum* luxuria, 144, 9.

Caenaculo (in) (alii *centuculo*) dormire, Epist. 80, 8.

Caenare, vel *coenare*, cum servis turpe existimantes reprehenduntur, Epist. 47, 4.

Caenatio, vel *coenatio*, Epist. 78, 22. — populi capax, ibid. 445, 9. — velis ac specularibus munita, Q. N. IV, 43, 6. — *caenationes*, Epist. 90, 8. — *caenatioes* subditus et parietibus circumfusus calor temperat, Prov. 4, 9. — *caenationum* fastigia, C. Helv. 9, 3. — *laquearia* versatilia, Epist. 90, 12. — ornamenta, Tr. An. 9, 6.

Caepio, Clem. 1, 9, 5. — adversus Augustum conspirat, Br. Vit. 5, 4. — *Caepionis* insidiae Augusto structae, ibid.

Caesar Augustus quo pacto omnia habeat, Benef. VII, 6, 2. — *Caesaris* responsum (male quidam hoc de Augusto capiunt; v. io *Caio*), Ep. 77, 46. — absentis partibus Maecenas fuoctus est, ibid. 144, 6. — *Caesari* deo fiebat quotidianum sacrum, Tr. An. 14, 45. — quidam proscRIPTIONE

triumvirali servatus reddi cupit, Benef. II, 44, 2.

Caesarum funera, C. Marc. 15, 4.

Caesareum atrium, C. Polyb. 33, 3.

Caianae custodiæ, Tr. An. 41, 9.

Caianae cladis magna portio Canius Iulius, Tr. An. 44, 3.

Caius Caesar, Augusti nepos, Lucii fratris mortem piissime tulit, C. Polyb. 34, 4.

C. Caesar Caligula a Claudio flagris et ferulis vapulans, Lud. fio. — quam superbae fuerit crudelitatis, Ir. III, 49, 4. — uno die Sext. Papi- nium flagellis; cecidit, Ir. III, 48, 3. — ceciderat senatores flagellis, ibid. III, 49, 1. — cum Phalaride compara- tus, Tr. An. 44, 3. — iratus Heren- nio Macro quod eum Caium appel- laverat, C. Sap. 48, 4. — Italiae et Siciliae oras errabundus permetiens, C. Polyb. 36, 5. — centies sestertio coenavit uno die, C. Helv. 9, 44. — contumeliarum faciendarum cupidis- simus, ferendarum impatiens, C. Sap. 48, 4. — generum occidit, Lnd. 41, 2. — in exitium opprobriumque ge- neris humani editus, C. Polyb. 36, 4. — iratus caeln, Inven ad pugnam vocavit, Ir. I, 46, 29. — Iulium Grae- rinum occidit, ob hoc unum quod melius vir erat, quam tyrannum ex- pediret, Benef. II, 24, 4. — iussit Lepidum Decimo trib. cervicem prae- bere: ipse Chaereae praestitit, Epist. 4, 5. — optavit ut populus rom. unam cervicem haberet, Ir. III, 49, 4. — Pastorem eo die ad coenam invitavit, quo filium eius duci iusserat, II, 33, 3. — Pompeio Penno, de vita data gratias agenti sinistram pedem oscu- landum porrexerat, Benef. II, 42, 4. — probrum iudicabat se Caligulam no- minari, C. Sap. 48, 4. — socatus de capite consularis viri audit, Benef. II,

42, 3. — villam in Herculansen- si ob matrem ibi olim custoditam diruit, Ir. III, 22, 4. — Xerzem sequutus pontes novibus iunxit, Br. Vit. 48, 4. — humani sanguinis avidissimus cur orbi terrarum praefectus, Benef. IV, 3, 4. — C. Caesaris Caligulae ambitio- notatur, Epist. 94, 65. — deformitas, C. Sap. 48, 4. — dementia a De- metrio ridetur, Benef. VII, 44, 4. — furiosus luctus ob Drusillam sororem amissam, C. Polyb. 36, 4. — nefanda saevitia, Ir. III, 20, 4. — pater Ger- manicus, Benef. IV, 31, 2. — super- bia, II, 42, 3. — exitii causae, C. Sap. 48, 3. — sub C. Caesare mi- nimo de raritate munerum questus Prov. 4, 6. — sub C. Caesaris morte populus rom. fame laboravit, Br. Vit. 48, 4. — C. Caesari quum unus ex eustodiarum agmine rogaret mortem, Epist. 77, 46.

C. Iulius Caesar Corfinium inhe- dit, et Domitium servavit, Benef. III, 24, 4. — epistolas ad Pompeium mi- sas combussit, Ir. II, 23, 4. — Mi- tylenas praetervectus Marcellum ex- sulem videre non sustinuit, C. Helv. 9, 6. — montibus Bsiatis villas im- posuit, Epist. 51, 44. — per decem annos patria caruit, C. Helv. 9, 7. — talum se torsit circa Sucronem (in Hispania), Benef. V, 24, 2. — Pom- peii hostis ac victor, ingratus, Benef. V, 46, 6. — plebicola et popularis, ibid. — gladium nunquam posuit, ibid. — victoria clementissime usua est, Ir. II, 24, 4. — caeteri arma crudelius exercuerunt, ibid. — tem- pravit lus et crudelitatem victoriae, ibid. — C. Iulii Caesaris caedes cre- dita fuit Tillio Cimbro, Epist. 83, 11. — castra in circo Flaminio posita, Benef. V, 46, 6. — dies intra quos periit, Br. Vit. 48, 4. — a Germania

et Gallia bellum in Urbem circum-
egit, Benef. V, 46, 6. — coniunctio
cum rep. Clem. 4, 3. — dictum, se
neminem nisi armatum occisorum,
Benef. V, 46, 6. — luctus ob filiam
amissam brevis, C. Marc. 14, 3. —
vires fstigate, Q. N. IV, Praef. 20. —
vox, Oderiot dum metuunt, exagila-
tur, Ir. I, 46, 26. — cum Caesaris
uxore adulterium a Clodio commis-
sum, Epist. 97, 4 et 2. — Caesari
Cato oppositus, C. Sap. 1, 3. — Cae-
sarem nasci non debuisse, Q. N. V,
48, 3. — iure caesum pronuntiavit
Antonius, Benef. V, 46, 7. — ante
veteranis quidam causam quum di-
ceret, Benef. V, 24, 4 sq. — in sua
fata immisit Pompeius, Epist. 94,
65. — de Caesare dictitatum, in in-
certo esse, utrum illum magis nasci
reip. profuerit, an non nasci, Q. N.
V, 48, 3. — Vid. quoque *Julius
Caesar*.

Caesares quibus fortuna sorores et
fratres eripuit, C. Polyb. 36, 4.

C. Cassius tota vita aquam bibit,
Epist. 83, 11.

Caius Getulicus. Vid. *Getulicus*.

Caius Gracchus, C. Marc. 46, 2,
— primus turbam suam segregare
instituit, Benef. VI, 34, 4.

C. Marius ingratus, ad consulatum
a caliga perductus, Benef. V, 46, 2. —
villas in regione Baiana extractas iu-
gis montium imposuit, Epist. 52, 11.
— unum consulatum accepit, caete-
ros rapuit, Epist. 94, 66. Vid. *Marius*.

Caius cognatus et hospes meus, Tr.
An. 11, 8.

C. Silius cons. desig. Lud. 43, 3.

C. Vettius praetor Marsorum a ser-
vo servatus, Benef. III, 23, 4.

Calabriam ventus Iapyx infestat,
Q. N. V, 17, 44.

Calaminiae insulae in Lydia, Q. N.
III, 25, 6.

Calamitas, virtutis occasio, Prov.
4, 6. — quod vocabatur? Epist. 140,
3. — calamitatum mollitudo tum, con-
suetudo, Tr. Ao. 40, 2.

Calcar virtutis, Ir. III, 3, 2.

Calceem quid dixerint antiqui, Epist.
408, 32.

Calda suffusa, Epist. 77, 8.

Caldarium (in) Istis speculisribus
diem unu admiserat Scipio, Epist.
86, 9.

Caldum maioribus nostris non vi-
debatur esse, nisi obscurum, Epist.
86, 3.

Caligo mentium inter caetera mor-
talitatis inconmoda, Ir. II, 9, 2.

Calidum nihil absque adiutorio
ignis, Epist. 31, 5.

Caliga dimisit, Br. Vit. 47, 14.

Caligula. Vid. *C. Caesar Caligula*.

Calix veneoatus transtulit Socra-
tem e carcere in caelum, Epist. 67,
9. — Tiburous sit ao manus coocava
ad exstinguendam sitim, nihil refert,
Epist. 149, 4.

Callimachus citatur, Q. N. IV,
2, 45.

Callisthenes nobili iogenio fuit, et
furibundi regis Alexandri impatiens,
Q. N. VI, 23, 4. — citatur, ibid. VI,
26, 2. — Callisthenis libri de Helices
Burisque submersione, VI, 23, 3.

Callistratus exsul reditum abomi-
natus, si Atheniensibus necessitas
exsules restituendi esset, Benef. VI,
37, 4.

Callistus servus quam gratiam do-
mino retulerit, Epist. 47, 7.

Calonibus formosis imposita lectica,
Epist. 140, 16.

Callosus manus habet virtus, V.
Beat. 7, 2.

Calor, quid sit, Q. N. 4, 9. — in quibus corporibus diutius conseruetur, ibid. — bieme sub terris maior non est, IV, 2, 26. — caloris aestivi vitandi rationes, Epist. 90, 45.

Calvi sententia in Vatinius, Epist. 94, 25.

Calvis non minus molestum quam comatis pilos velli, Tr. Ao. 8, 2.

Calvisii Sabini divitis compendiarum ad memoriam firmandam, ut eruditus haberetur, Epist. 27, 4. — patrimonium et ingenium habebat libertini, ibid.

Cambyses furiosus, ac furore feliciter usus, Epist. 86, 4. — Cambysis vinolenti crudelitas in Praeaspis filium, Ir. III, 44, 3. — exercitus ad Ammonem missus, arenis obrutus, Q. N. II, 30, 2. — inexplibilis cupiditas, Benef. VII, 3, 4. — ira in Aethiops vix fame dormatur, Ir. III, 20, 2.

Camera vitro absconditur, Epist. 86, 5.

Camillus, desertor? Benef. IV, 27, 4. — exsul a republica factus, ibid. V, 46, 4.

Campania, Tr. An. 2, 4; Epist. 49, 2; 55, 9; 77, 4. — Campaniae foveata Hannibalem enervavit, Epist. 54, 5. — Campaniae quidam renuntiavit ob terrae motus, Q. N. VI, 4, 9. — in Campaniam proficiens Tiberius, Epist. 83, 13. — in Campania ingens terrae motus, Q. N. VI, 4, 2; VI, 25, 4, et passim.

Campanorum fines, Benef. VII, 4, 3.

Campus Martius, Lud. 43, 4.

Cancer caelestis, Q. N. III, 29, 1.

Candaviae deserta, Epist. 31, 8.

Candidatus et chlamydati, V. Beat. 25, 3. — sacerdotiorum, Benef. VII, 28, 2. — candidatu vocem et manum

commodare, Epist. 8, 5. — candidati, boni viri, 2, 4. — solliciti vocem praeconis exspectant, 448, 3.

Canendi petitus, Benef. IV, 24, 2. — canentium ordo vias nimis implebat, Epist. 84, 40.

Caniculae rubor, Q. N. I, 4, 6. — ante ortum Caniculae augetur Nilus, IV, 2, 4.

Canis villosus, Lud. 43, 2. — canenarius, Ir. III, 37, 2. — nomen ambiguum, Benef. II, 34, 2. — canis missa frustra ore aperto captanti, hominum desideria comparantur, Epist. 72, 40. — cateoario non est irascendum, Ir. III, 37, 2. — canem albam in deliciis habebat Claudius, Lod. 43, 2. — in cane sagacitas prima est si investigare feras debet, 76, 6. — curans, si consequi debet, ibid. — audacia, si mordere et iuvare debet, ibid. — canes eiciunt homines a basilica, ibid. — vocem clariorem homine habent, Epist. 76, 7.

Canii Iulii a Caio duci fossi admiranda tranquillitas, et ad mortem usque philosophantis constantia, Tr. An. 14, 3.

Carinae Ir. II, 25; 5, 3.

Canopus, Aegypti urbs, Epist. 54, 3.

Cantabri, C. Helv. 8, 2.

Canterio vectus Cato, Epist. 87, 7.

Cantus nos nonnunquam et concita modulatio instigat, Ir. II, 24. — cantibus imbres attrahi et repelli credebantur, Q. N. IV, 7, 2.

Canticis discendis operati, Epist. 86, 14 sq.

Cantorum plus in commensationibus rom. quam olim spectantium in theatris, Epist. 84, 9.

Capillorum eultus et capillorum eora qualis apud veteres, Q. N. I, 47, 8.

Capitolinus Iupiter, C. Helv. 40, 2.

Capitolium, C. Sap. 6, 5. — dedicavit Pulvillus, C. Marc. 43, 4. — Capitolii vectigal exorsissset in commensationibus Apicius, C. Helv. 40, 3. — in Capitolio paupertatem consecrare, Epist. 95, 72.

Cappadocia (in) flumen equos albos faciens, Q. N. III, 25, 3.

Capra, ignis globus Aristoteli, Q. N. I, 4, 2.

Capreas, quum intravere naves, Epist. 77, 2.

Capricornus (sidus), Q. N. III, 28, 4.

Capsulam aperit, Lud. 3, 3. — de capsula iuvenes Romani, Epist. 445, 2.

Captivus an se impuro patiaturservari, Benef. II, 24, 4. — captivis et pretio partis aequi bonique natura parcere iubet, Clem. I, 48, 4.

Captos cives decem ex magno captivorum numero redimenti, quid debent redempti, Benef. VII, 43, 5.

Caput dira imprecatione defigere, Benef. VI, 35, 4. — capitis partibus dolores, Epist. 78, 9. — sanguine emisso levatur, 70, 43. — vertigines, 95, 47. — capite demisso vivere, 65, 20 et 24.

Carcer Socratis euria nobilior, V. Beat. 27, 2.

Carceris alimenta sunt liberiora, etc. Epist. 48, 8.

Cardiaci vita, bibere et sudare, Epist. 45, 3.

Carere patria intolerabile est, C. Helv. 6, 2.

Caria (in) unda eum piscibus et terra emersit circa Hydissum urbem, Q. N. III, 49, 4.

Caricae annum novum faciunt, Epist. 87, 3. — eum pane, pro pulmentario, ibid.

Caritas annonae agricolam erigit,

Benef. VI, 38, 3. — corporis nostri nobis lasita, Epist. 44, 4.

Carmen veneficae, Epist. 9, 4. — carminis modo inclusa faeilus haerent, Epist. 33, 6. — carmini inserta praecepta multum habent ponderis, 94, 27. — carminum efficacia in praeceptis snimo tradendis, 408, 40.

Carneade (eum) dubitare licet, Br. Vit. 44, 5.

Carthago, Ir. I, 44, 4; II, 5, 4. — Carthaginiis horror Scipio, Epist. 86, 4. — moevis una mauu capta, C. Ssp. 6, 5. — cineres, C. Polyb. 20, 4.

Carthaginenses: ad Carthaginensium temp. an sapientia accedendum, Ot. Sap. 32, 48.

Caspium mare, Q. N. III, 29, 7.

Cassandro (s) Gallorum gens obsesta Q. N. III, 42, 2.

Cassius. Vid. C. Cassius.

Castigatio aliquando necessaria, Ir. I, 5, 4. — quomodo accipienda, II, 27, 4. — sceleratorum irae expertus esse debet, I, 45, 4.

Castor et Pollux, Q. N. I, 4, 44. — ad Castoris negotiantes, C. Sap. 43, 4.

Castorum primores sunt fortes viri, Epist. 96, 3.

Causa non obstat philosophiae studio, Epist. 46, 4.

Causa sex, Q. N. V, 47, 4.

Cataegis, ventus Pamphiliae, Q. N. V, 47, 4.

Cataractae Nili, Q. N. IV, 2, 4. — aliorum fluminum, ibid. — exeiipiunt Nilum, ibid. — nobilis insigni spectaculo locus, ibid.

Cathedrarii philosophi, Br. Vit. 40, 4.

Catena in sinistra levior, Tr. An. 40, 3. — catenae fortunae, Tr. An. 40, 2.

Catiline L. Syllae minister, Ir. III, 48, 2. — ingratus, Benef. V, 16, 1. — post Catilinam casulavit Cicero, V, 47, 1. — Catilinae tres, C. Marc. 20, 7. — inter Catilinas iactatus Cicero, Br. Vit. 5, 5.

Cato aedilis, Epist. 86, 8.

M. Cato Censorius, proavus Catonis, minus quam hic possedit, V. Beat. 21, 2. — canterio vehebatur, hippoperia impositis, ut secum utilia portaret, Epist. 87, 7. — cum feris manus non contulit, C. Sap. 2, 2. — post libertatem non vivit, nec post Catunem libertas, 2, 4. — imperator triumphalis uno caballo contentus erat, et nequidem toto, Epist. 87, 8. — citatur, 122, 2. — eius dictum, Benef. V, 7, 4; Epist. 11, 119, 2. — equus ab ipso defricus, Epist. 87, 9.

M. Cato iunior an modeste philosophatus sit, simul Caesarem et Pompeium lacessens, Epist. 14, 11. — solus fecit aliquas reipublicae partes, 104, 31. — per medias Africae solitudines pedes ducit exercitum, Ibid. 33. — sacro pectori purissimas manus admovens, 67, 13. — mortem ferro adactam vicit, 98, 12. — animam sibi manu extraxit, 70, 16. — plebis contumelias perpressus, C. Sap. 2, 4. — Caesarem et Pompeium provocavit, Epist. 104, 33. — certius sapientia viri exemplar quam Vliacea et Hercules, C. Sap. 2, 1. — mortis contemptor et mortis beneficio liber, C. Marc. 25, 1. — deorum alumnus, Prov. 2, 9. — in Clodii iudicio testimonium dixit, Epist. 97, 2. — iniuriam in balneo factam non agnoscere maluit quam ignorare, C. Sap. 14, 3. — obrutus spulis irritas misit voces, Epist. 14, 12. — infelia vulnera sua animosius quam fecerat retractans, 71, 4. — majivulentiae expositus,

V. Beat. 18, 3. — magnam partem glueriae in ferro habet, Epist. 43, 14. — senatu in carcerem ductus, 14, 12. — quadragies sestertium possedit, V. Beat. 21, 2. — repulsa die pila lusit, mortis legit, Epist. 104, 33. — simul Pompeio, Caesari et Crasso oppositus, Vatinio postpositus, C. Sap. 1, 3. — vincatur, an vincat in Pharsalica acie, nihilne intersit, Epist. 71, 8. — vino laxavit animum fatigatum, Tr. An. 15, 14. — virtutum viva imago, gladio incumbit, 15, 5. — vulnus suum fortiter tulit, 15, 7. — a Cypro civili bello stipendium ferebat, C. Marc. 20, 7. — ut intelligi posset, malis et bonis opus erat, Tr. An. 7, 3. — Catonis constantia in fortunae varietate, Epist. 104, 30. — duo in rebus extremia instrumenta, Platonis liber et gladius, Epist. 24, 6. — verba quum aevum percurreret, 74, 13. — *σίκωνις*, 95, 67. — tota aetas esacta in armis civilibus, 104, 29. — exemplum semper intuendum, 11, 7. — felicitas in morte, Prov. 3, 11. — laus, C. Sap. 2, 1. — mors describitur, et oratio ante mortem, C. Marc. 20, 8; Epist. 24, 6 sq. — praetura et repulsa au eodem loco habenda, Ibid. 71, 11. — pectus transfixum, C. Marc. 22, 2. — repulsa triplea non fuit ignominia, C. Helv. 13, 4. — scissum manu sua vulnus, Epist. 67, 9. — vulnus ultimum ac fortissimum, per quod libertas emisit animam, 95, 72. — Catoni causam agentem in frontem mediam inspuat Lentulus, Ir. III, 38, 2. — dictum, Ibid. — Catoni ebrietas obiecta, Tr. An. 15, 15. — fuit repulsa duplex in petitione consulatus et praeturae, C. Helv. 13, 4. — praeturam negavit pop. rom. Benef. V, 17, 2. — exculere morem suum dissi-

milis multitudo potuisset, Epist. 7. 5.
 — Catonem diu civitas ignoravit, 79, 44. — in libertatem gladius asseruit, 43, 44. — in Catonem ingratus pop. rom. Benef. V, 47, 2. — Catonem sua aetas non intellexit, C.Sap. 4, 3. — spectare quid habet Iupiter pulchrius, Prov. 2, 6. — narrare quum ad contemnendam mortem ventum fuerit, Epist. 24, 6. — in micca habitaturum putare, etc. 51, 42. — Catone sedente negatur populus permisisse postulare Florales iocos, 97, 7. — (in) mors gloriosa, in Bruto turpis et erubescenda, 82, 44. — (cum) infesie et pertinaciter fortuna egit, 104, 29.
Catonem quidam sunt alternis diebus, Epist. 120, 20. — non omne tempus, sed Clodius feret, 97, 9. — repellere, 118, 4. — Catonibus (cum) vivendum, 104, 21.

Catoniana aetas bonorum et malorum feras, Tr. An. 7, 2. — Catonianum verbum, Epist. 119, 2. — Catoniana praecepta: emas non quod opus est, sed quod necesse est, Epist. 94, 28.

Catuli verba ad iudices Clodianos, Epist. 97, 6.

Catulorum amor feras in venabula impingit, Epist. 74, 24.

Caucasus, Thraciae iuga, etc. Q.N. IV, 2, 19.

Caudex vocatus Appius a plurimarum tabellarum contextis, Br. Vit. 43, 3.

Caudicariae naves quae commectus per Tiberim subvehunt, Br. Vit. 43, 4.

Causa quotuplex Stoicis, Aristoteli, et Platoni, Epist. 65, 2 sq. — causae bonae conditio quando melior, Benef. III, 7, 4. — aut nimis multae, aut nimis paucae ab Aristotele et Platone ponuntur, Epist. 65, 41 sqq.

— causarum inquisitio, Epist. 95, 65.
Causariae partes in animo nostro sunt, Epist. 68, 6.

Causidicus, Ir. III, 37, 4. — *causidici*, Lud. 12, 4.

Cautiones vacuae habendi simulacra, Benef. VII, 40, 2. — cautionibus prolatis controversiam tollere, Benef. III, 7, 5.

Cavea aeneatoribus cineta, Epist. 84, 10. — ad caveam summam spectantia verba, Tr. An. 11, 6.

Caystrus aestate inundans proximas regiones, Q. N. IV, 2, 19.

Cavillationes, Graecis *sophismata*, Epist. 111, 1. — cavillationibus peraudere mortem non malum esse, Epist. 82, 7.

Cecropium mel, Epigr. 6, 8.

Celer Asinius, Claudii amicus, Lud. 43, 4.

Cella laxior, Tr. An. 8, 4 et 5. — cellae pauperum, Epist. 18, 5.

Censeo hoc amplius, V. Beat. 3, 2.
Censorium crimen, paucae argenti lamellae, V. Beat. 21, 2.

Census in album mittit, Benef. III, 7, 6. — In censum deferre, Epist. 95, 58.

Centauri habent imaginem, non substantiam, Epist. 58, 42.

Centesimae sanguioleutae, Benef. VII, 10, 4.

Centiceps bellua, Cerberus, Lud. 43, 2.

Centunculo (in) dormire, Epist. 80, 8.

Centurio supplicio praepositus, a Pisone duci iussus, Ir. I, 16, 15. — centurio periturorum agmen trahens, Tr. An. 14, 4. — centuriones duos misit Nero Caesar ad investigandum Nili caput, Q. N. VI, 8, 3.

Cerastas (alii *aeratas*) mittere, Benef. VII, 20, 3.

Cerberus, Lud. 13, 2. — nemo tam puer est ut Cerberum timeat, Epist. 24, 17.

Cervicem praecidi imperabo, Ir. I, 16, 4.

Cercus et fax exsequias praecedunt, Tr. An. 11, 5. — ad cereos et faces funera ducenda, Br. Vit. 20, 4. — ad cereos et faces vivere, Epist. 122, 10.

Cernere ferro inter se, qui dicuntur, Epist. 58, 2.

Cernulat fortuna, non vertit, Epist. 8, 4.

Ceromate (a) hapho nos excepit in crypta Neapolitana, Epist. 57, 1. — (in) spectator puerorum rixantium sedet, Br. Vit. 12, 1.

Ceroneum (ad) (alii *Peneum* dicunt) fl. oves nt nigrescant, appelluntur, Q. N. III, 27, 3.

Certamine (a) facilius se abstinere, quam abducere, Ir. III, 8, 3. — certamina sacra, C Sap. 9, 4.

Cervix Caligulae obsessa setis, C. Sap. 18, 1. — si lassa in manipulo foeni squiescet, V. Beat. 25, 2.

Ceryx dictus est qui sacra Cereris tractabat, Tr. An. 3, 10.

Cestu decernere velantur Lacedaemonii, Benef. V, 3, 1.

Chaereas tribunus militum ob esprobatam mollium Cainum Caesarem occidit, C Sap. 18, 2. — Chae-reae Caius Caesar cervicem praestitit, Ep. 4, 5.

Χαλκροφύλακες, speculatores futurae grandinis, Q. N. IV, 7, 1.

Chalcidis terrae motus, Q. N. VI, 17, 4; 25, 4.

Chaldaei, Q. N. VII, 28, 2. — quid de cometis censuerint, VII, 3, 2. — Chaldaeorum observatio except potestatem quinque stellarum, II, 32, 6.

Chamaeleontis color cur varietur, Q. N. I, 5, 7.

Chaos inane Epicureum, Epist. 72, 11.

Χαρακτηρισμός, Epist. 95, 66.

Charimander librum de cometis composuit, Q. N. VII, 5, 2.

Charino magistratu, epistolas scripsit Epicurus, Epist. 18, 7.

Charis Hesiodo, quae Homero Musa, Benef. I, 3, 10.

Charites, Iovia filiae, Benef. I, 4, 4.

Charondae leges laudantur, Epist. 90, 6.

Charybdis, Epist. 14, 7; 31, 8; et Q. N. III, 29, 7. — fabulosa, C. Marc. 17, 2. — an respondeat fabulis, scire cupit Seneca, Epist. 79, 1.

Chasmata, ignium genera, Q. N. I, 14, 2 — terrae, VI, 9, 2.

Chelidon, unus ex Cleopatrae molibus, patrimonium grande possedit, Epist. 87, 14.

Chersoneso (in) fons purgamenta efficiens, Q. N. III, 26, 5.

Chimacra (in) neno leonem aut draconem animal esse dixit, Epist. 113, 8.

Chiragra quomodo interquiescat, Epist. 78, 8.

Chirographum dare, Benef. II, 23, 2. — reformare, Epist. 94, 51.

Chlamydati, V. Beat. 2, 2; Epist. 76, 23.

Chorus veterum philosophorum ex multorum vocibus constabat, Epist. 84, 9.

Chrias, quas sententias, vocant Graeci, Epist. 33, 6.

Chrysippus a Seneca sequitur, etc. Tr. An. 1, 7. — et Zeno msiora egeruot quam si exercitus duxissent, Ot. Sap. 32, 12. — etsi a republica remotus, multa tamen praesti-

tit, Tr. An. 4, 7. — fingit Grätias Iovis et Enrynomes filias, Benef. I, 3, 9. — librum suum de beneficiis ineptiis replevit, I, 3, 8. — citatur, C. Sap. 17, 4. — Chrysippi viri magni, sed Graeci, acumen saepe retunditur, interdum pün- git, non perforat, Benef. I, 4, 4. — distinctio de sapientis ἀνταρξία, Epist. 9, 12. — praeceptum de reddendo beneficio, Benef. II, 25, 2. — similitudo de pilae lusu, II, 47, 3. — discipuli et Cleanthis dissensio de ambulatione, Epist. 113, 48. — lege vivere otioso licet, Ot. Sap. 32, 47. — Chrysippi moderata et honesta suadebant omnes, 22, 9. — Chrysippo quid sit servus, Benef. III, 22, 4. — Chrysippum (alii Crispum) assidua salutatione ad mortem perducebat, Epist. 56, 3. — cum Chrysippo vivendum, 104, 22.

Cibaria servum dominus praestare debet, Benef. III, 21, 4.

Cibus corporis adiutorium, non est pars, Epist. 88, 21. — cibi opportunitas in aegris, Benef. II, 2, 2. — ciborum copia subtilitas impeditur, Epist. 45, 3.

Cicatrix nisi collata vulnere nunquam placuit, Benef. VI, 26, 2.

Cicatricosam iram sicut furiam nobis repraesentemus, Ir. II, 35, 5.

M. Cicero aetatem suam complorat, Br. Vit. 5, 6. — Atticum quod iu buccam venerit, scribere iubet, Epist. 118, 4. — cavillationum verbo pro sobriis matibus usus, 114, 4. — citatur, Tr. An. 11, 13. — clientibus suis praebet cervicem, Tr. An. 15, 5. — post Catilinam exsulavit, Benef. V, 17, 4. — gradarius fuit in orando, Epist. 40, 11. — negat se habiturum tempus ut lyricos et dialecticos legat, etiam aetas duplicetur, Epist. 49, 6.

— vocis essentiae auctor, 58, 4. — gladiatores nos invisos habere dicit, Tr. An. 11, 3. — Cicerois calamitates, C. M. 20, 6. — compositum una est; pedem curvat lenta, et sine infania mollia, Epist. 100, 6. — consulatus non sine causa, sed sine fine laudatus, Br. Vit. 5, 5. — epistolae nomen Attici perire non sinunt, Epist. 21, 4. — ipsa verba ponit Seneca, quia res fidem excedit, 97, 3. — epistolarum argumenta, 118, 2. — flebiles voces in quadam ad Atticum epistola, Br. Vit. 5, 6. — semilibrum se dicit, ibid. — libri ad philosophiam pertinentes, Epist. 100, 8. — librus de Republica philosophus, grammaticus, philologus quomodo legant, Epist. 108, 29. — verba, Epist. 17, 4. — deridenda carmina, Ir. III, 37, 3. — libri etiam Dori esse possunt, Benef. VII, 6, 4. — exemplum sequuntur est Seneca, Epist. 107, 10. — compositio dexera et molliter detinens, Epist. 114, 15. — urbanitatem quomodo effugerit Vatinius, C. Sap. 17, 3. — diruti pennates, bona direpta, Benef. V, 17, 4. — umbra Caecinium pressit, Q. N. II, 56, 4 et 2. — Ciceronem expellens Clodius, Antonius occidens, Ir. II, 2, 4. — apud Ciceronem omnia desinunt, apud Pollinem cadunt, Epist. 100, 6.

Cicero F. consul propter patrem, Benef. IV, 30, 4.

• *Cicerones* Augusti clementiae debentur, Clem. I, 4, 01.

Ciconum flumen potum saxea redidit viscera, Q. N. IV, 20, 2.

Cicuta magnum Socratem confecit, Epist. 13, 14.

Cimber Tullius, defensor partium Augusti, Ir. III, 30, 3.

Cimbri a Mario caesi, Epist. 94, 66.

— *Cimbrorum cladis causa*, Ir. I, 41, 2.

Cimbricae caedes, Benef. V, 16, 2.

Cinotos (in) alte prompta mens cadit, Epist. 33, 2.

Cinerario (a) impulsus aegre ferunt, C. Sap. 14, 1.

Cinna Lucius, vir stolidi ingenii, Clem. I, 9, 1.

Cinna, consul, Benef. IV, 30, 1.

Circense tormentum super incubare, V. Beat. 25, 2.

Circensium clamor non turbat Senecam, Epist. 83, 6.

Circi vitia magno consensu nos commendant, Ot. Sap. 28, 4. — in circo solutos leones praebuit Sulla, Br. Vit. 33, 5. — XVIII elephantos primus pugnantes praebuit Pompeius, Br. Vit. 43, 6.

Circius, ventus Galliae peculiaris, Q. N. V, 47, 4. — ei templum fecit Augustus, ibid.

Circulanti vis dicendi rapida, aptior, Epist. 40, 3.

Circulator, Benef. VI, 41, 2. — circulatores philosophi, Epist. 29, 5.

Circuli a lapillis in aquam facti, Q. N. I, 2, 7. — circulo (in) aliquo tempus terere, Tr. An. 5, 3. — circolorum caelestium ratio, Q. N. V, 47, 3. — circulis omnibus quod dederunt beneficium narrant quidam, Benef. VII, 22, 2.

Circumagitur, hoc, est, etc. Epist. 8, 6.

Circumlitio in picturae modum variata, Epist. 86, 5.

Circumscriptio quibusdam gentibus ignota, Ir. III, 2, 1. — circumscriptiones, Epist. 82, 22. — quibus trina non sufficiunt fora, Ir. 2, 9, 4.

Circumscriptores, Tr. An. 8, 3.

Circumstantia, Graecis περιστασις vocatur, Q. N. II, 7, 2.

Circus, Ir. II, 7, 4. — circi in certamine interius flectendum, Tr. Au. 9, 3. — vitia commendant nobis, Ot. Sap. 28, 4.

Cisio (in) scribere, Epist. 72, 2.

Cisterna in usum exercitus sufficiens, Epist. 86, 3.

Cisternina aqua arbores adiuvandae, Epist. 86, 19.

Civicam mereri, Clem. I, 26, 5.

Civilis philosophiae partis divisio, Epist. 89, 8. — civilia officia gesturus quid spectare debeat, Tr. An. 3, 4.

Civis boni opera nunquam inutilis est, Tr. An. 3, 40. — civi nocere nefas, Ir. II, 34, 5. — civium amor cuspugnabile munimentum, Clem. I, 49, 5.

Civitatis captae imago, Benef. VII, 27, 1. — rector quomodo castigare debeat, Ir. I, 5, 6. — civitate donatus Alexander a Coriuthiis, Benef. I, 43, 1.

Civitatus vendere, Lud. 9, 3.

Clamorem (inter) theatri et scholae aliquid intersit, Epist. 52, 14. — clamores varii non turbarunt Senecae animus, Epist. 66, 1.

Clamosus, Ir. I, 4, 2.

Clarus, condiscipulus Senecae, senex et deformi corpore, sed animo viridi, Epist. 66, 4.

Claritas est causa bonis bono red-dita, Epist. 102, 8. — quae post mortem contingit, sitne bonum, Epist. 102, 3. — non multa desiderat suffragia, ibid. 41. — fama vocem utique desiderat, claritas non, Epist. 102, 17. — cuius sit bonum, ibid. 18. — claritatis et gloriae quid sit discrimen, ibid.

Classicum et symphonis, Epist. 61, 12. — classico concio convocatur, Ir. III, 46, 4.

Claudiana lingua, Lud. 13, 4.

Claudianus cometes, Q. N. VII, 17, 2; 21, 2; 30, 3.

Claudius Caesar mitissimus, C. Polyb. 26, 2. — animam agere coepit, Lud. 3, 4. — deus, Lud. 9, 5. — fratrum mortem aequo animo tulit, ibid. — in caelum ire visus, Lud. 1, 3. — Graeculus, 5, 4. — inducitur consolans Polybium, C. Polyb. 33, 2. — plures intra quinquennium caelo insunt, quam omnibus saeculis insuti leguntur, Clem. I, 23, 4. — quomodo exspiraverit, Lud. 4, 1. — quantum Polybio praestiterit, C. Polyb. 24, 1; 26, 4. — delectabatur laudibus, 13, 4. — sexaginta quatuor annos cum anima luctatos est, Lud. 3, 4. — templum in Britannia habet, Lud. 8. — excandescit, Lud. 6, 2. — Claudii amici, Lud. 13, 4. — avia, Lud. 9, 4. — avus M. Antonius, C. Polyb. 35, 4. — avunculus Augustus, 36, 4; Lud. 9, 4. — caedes, Lud. 10, 2; 11, 2 sq. 13, 5; 14, 4 sq. — clementia, C. Polyb. 32, 3. — generi, Lud. 14, 4. — liberti, Lud. 13, 4; 13, 4. — mansuetudo, C. Polyb. 31, 4. — pater Drusus Germanicus, C. Polyb. 34, 5. — Caesar patruus, ibidem, 5. — patria Lugdunum, Lud. 6, 1. — poena apud inferos, Lud. 14, 3. — praefecti, Lud. 13, 4. — socer, Lud. 11, 4. — ultima vox, Lud. 4, 4. — uxor, Lud. 14, 4. — beneficium, Augusti iudicium malo, Benef. I, 15, 2. — funus, ibid. 12, 1. — in Claudium locorum plena est Apocolocyntosis, Lud. 1, 3. — pro Claudio Caesare votum Senecae, C. Polyb. 31, 4; 36, 4.

Claudius Caudex primus Romanis persuasit navem conscendere, Br. Vit. 23, 4.

Claudius Quadrigarius in lib. duodevicesimo annalium, Ben. III, 22, 1.

Cleanthes, Epist. 33, 3. — aquam traxit, et hortulos rigavit, Epist. 44, 2. — praecepta cum decretis philosophiae coniungi vult, Epist. 94, 4. — utilis fuit generi humano, etsi in otio vixerit, Ot. Sep. 32, 13. — Zenonem expressit, Epist. 6, 5. — et Chrysippus discipulus eius dissentient de ambulationis desolitione, Epist. 113, 18. — Cleaothis dictum, Benef. VI, 14, 4. — doctrina de ingrato, Benef. V, 14, 4. — egregia similitudo, Epist. 108, 10. — exemplum de duobus pueris Platonem quaerentibus, Benef. VI, 14, 1. — versus a Seneca Latini facti, Epist. 107, 10. — Cleanthem sequitur Seneca, Tr. An. 1, 7. — celebrat Seneca, Epist. 64, 9.

Clemens quis, Clem. I, 20, 2.

Clementia homini maxime convenit, regi tamen et principi praecipue, Clem. I, 3, 3 sq. — est temperantia animi, II, 3, 2. — opponitur crudelitati, II, 4, 4. — reges securiores reddit, I, 8, 4. — an non pertineat ad innocentes, Clem. 4, 2, 4 sq. — clementiae fama, Ir. II, 34, 2. — opera, Clem. II, 7, 2 sq. — plures definitiones, Clem. II, 3, 4 sq. — clementiae contraria crudelitas, ibid. 2, 4 sq.

Cleonis publice praepositi χαλαροφύλακες fuerunt, Q. N. IV, 6, 4. — puniti tempestatis observatores, quum vineae vapulassent, aut segetes, ibid. 7, 2.

Cleopatrae amor Antonium perdidit, Epist. 83, 22. — et Antonii defectio per Nilum significata, Q. N. IV, 2, 15. — Cleopatrae mollium unus Chelidon, Epist. 87, 14.

Clepydrum non extremum stillidium exhsurit, Epist. 24, 19.

Clidemi opinio de fulguratione, Q. N. II, 55, 3.

Clitus ad Alexandro inter epulas transfossus, Ir. III, 17, 2. — *Clitum* carissimum sibi Alexander inter epulas transfodit, Epist. 83, 18.

Cloacas Angliae purgavit Hercules, Lud. 7, 4.

Clodius adulterii reus iudices corripit, Epist. 97, 2. — *Ciceronem* expulit, Ir. II, 2, 4. — et *Vatinus* caeca cupiditate corrupti, C. Sap. 4, 4. — *Clodio* iactatus Cicero, Br. Vit. 5, 5. *Cloelia* equestri statua insidens, C. Marc. 16, 1.

Clostrum (per) denarios in sutoria taberoam inserit Pythagoricus, Benef. VII, 21, 2.

Clotho, Lud. 3, 1.

Clypeus, meteoron, Q. N. VII, 20, 2. — *clypei ignei*, I, 1, 14. — *flagrantes, columnae*, Q. N. VII, 22, 2.

Cn. Lentulus augur maximum divitiarum exemplum, Benef. II, 27, 1. — *Cn. Lentuli* ex paupere divitis facti summa erga Augustum ingratitudo, II, 27, 1 sq. — tanta sermonis inopia, ut citius pecunias avarissimae emitteret quam verba, II, 27, 1.

Cn. Pisonis rigor, tres ob unius innocentiam duci iubentis, Ir. I, 16, 14.

Cn. Pompeius, C. Marc. 44, 3; Epist. 71, 9. — ingratus in remp. Benef. V, 16, 4 sq. — villas circa Baias exstructas montibus imposuit, Epist. 51, 14. — *Cn. Pompeii* cupiditas et ambitio notatur, Epist. 94, 64. — mors, C. Marc. 20, 4. — nepos L. Cinna, Clem. I, 9, 1 et 2. — socer Scipio, Epist. 24, 9. — Vid. quoque *Pompeius*.

Coccineos in castra conscripsit Augustus, Clem. I, 40, 1.

Codices, tabulae publicae, Br. Vit. 13, 4.

Codicilli priusquam aperirentur, etc. Clem. I, 15, 3. — *codicillos*, non epistolas scribere, Epist. 55, 10.

Coercitione non possunt sanari vitia et scelera, Ir. II, 8, 3.

Coena sumptuosa quid est flagitiosius, Epist. 95, 44. *Vide supra ad Caena*. — *coena* omnis iucunda apud regem, Ir. III, 15, 1.

Cogitatio nostra caeli munimenta perumpit, Ot. Sap. 32, 6.

Cognitione (a) media, etc. Benef. V, 24, 2.

Colapho percussus Socrates, Ir. III, 11, 2. — flagellis quam colapho laedi malit saepissime servus, C. Sap. 4, 4. — *colaphis* percussio sapientum quid faciendum, C. Sap. 14, 3.

Collectio et vomica in pectore, Epist. 68, 7.

Collectio, id est, syllogismus, Epist. 85, 2.

Collegium triste carnificum, Tr. An. 3, 13.

Collinam portam (usque ad) per sanguinem incescit Sylla, Benef. V, 16, 3.

Colluctari cum minoribus malis non vacat, ubi, etc. Ir. III, 43, 3.

Color animalium cur variabilis, Q. N. I, 5, 6 sq. — *adustus* hominum, Q. N. IV, 2, 17. — *alius ingenio*, alius animo esse non potest, Epist. 114, 3 et 4. — *caelestium* non unus, Q. N. I, 4, 6. — *colores* quidam vim suam ex intervallo ostendunt, Q. N. I, 5, 12. — *colorum* varietatis causa, Q. N. I, 3, 13.

Colorati et male sani, C. Sap. 13, 2.

Colossus magnitudinem suam servabit, etiamsi in puteo steterit, Epist. 76, 24.

Columbari labris, Epist. 114, 6.
Columbarum colla cur varii coloris, Q. N. I, 5, 6.

Columna, typhon, Q. N. V, 43, 3. — columnae flagrant, Q. N. VII, 20, 2. — columnarum intervalla porticus longiores iungunt, Q. N. I, 3, 40.

Comae cura exprobrata, Br. Vit. 12, 2.

Combibendi et convivandi peritissimus, Epist. 123, 9 sq.

Comere capillum, et barbam depectere, Q. N. I, 47, 7.

Cometa an sit sidus erraticum, Q. N. VII, 48, 4 sq.

Cometes apparuit sub Helicis est Buris eversionem, Q. N. VII, 5, 3; VII, 46, 2. — habet sedem suam, VII, 23, 3. — cur non stet, sed procedat, VII, 24, 4. — lacteum viam extentus aequavit, VII, 45, 2. — non est subitaneus ignis, sed inter aeterna opera naturae, sive stella est, VII, 22, 4 sqq. — non minor sole ante Achaicum bellum effulsit, VII, 45, 4. — Attalo regnante cometes apparuit modicus, ibid. 2. — Paterculo et Vopisco coss. apparens fecit quae ab Aristotele et Theophrasto praedicta fuerunt, Q. N. VII, 28, 2. — sex menses durans, VII, 24, 2. — sole deficiente visus, VII, 20, 4. — cometes forma, VII, 47, 4 et 2. — cometarum an in se terrei quid habeant, Q. N. VII, 28, 2. — quid significant, VII, 27, 3. — appellantur stellae, ibid. — rari et ob hoc mirabiles, ibid. 44, 4. — an tarde eant, ibid. — cur non cito extinguantur, VII, 24, 2. — in qua parte caeli aspiciantur, VII, 44, 4 sq. — multi non videntur quod obscurantur radiis solis, VII, 20, 4. — radios solis fugiunt, ibid. — quomodo fiant,

VII, 5, 4 sq.; 6, 4 sq. — fiant eadem ratione, quae ignes turbine eiecti, VII, 6, 3. — quomodo fiant, VII, 7, 4 sq.; 8, 4 sq. — cur senis mensibus manent, VII, 42, 3. — quoniam primo die apparuerint maximi sunt, VII, 48, 4. — sub Augusto, Claudin, Nerone Caesare et post necem divi Iulii apparuerunt, VII, 47, 2. — cometarum cursus cur ignotus, VII, 2, 3. — varia genera, VII, 44, 2. — arcana, VII, 26, 4. — color, VII, 47, 2. — historica, VII, 47, 4. — speciem pluribus planetis iunctis nasci, VII, 3, 4. — tempus, VII, 40, 2. — duo genera Epigeni, VII, 6, 1. — forma, VII, 44, 4. — significationes, VII, 28, 4. — cometarum notatu dignos, VII, 44, 4. — omnes evanuisse, VII, 22, 2. — raros esse, VII, 44, 4. — pro malorum signis habitos esse, VII, 4, 8. — sequi regiones boreales, VII, 24, 4. — de cometis quae consideranda, VII, 2, 4 sq. — nihil dicit Eudoxus, VII, 3, 2.

Comestationikus singulis quantum Apicius consumpserit, C. Helv. 40, 2.

Comisi dictum, Benef. 11, 5, 2; Epist. 9, 48.

Comitia consularia, Benef. VII, 28, 2. — consularia sub praetoria non securus intueri, Epist. 118, 4. — fortunae transire, 418, 3.

Comitali vitio qui solent carpi, Ir. III, 40, 2.

Comitatus individuus virtutis, Ep. 41 et 42.

Comineatum Senecae longum dederat mala valetudo, Epist. 54, 4.

Commemoratio frequens meritum lacerat et premit animum, Ben. III, 40, 4.

Commentario (ex) sapere turpe est seni, Epist. 33, 7.

Commissione fulminum territus, C. Caesar, Ir. I, 46, 29.

- Commisum* et continuum, Q. N. II, 2, 1.
- Commoda* seu producta, Epist. 74, 17.—et incommoda extra nos sunt, 92, 15.—commodorum et bonorum diversa conditio, Epist. 87, 26 sq.
- Commune* (in), dicere solent aliquid inveniunt, Epist. 119, 1.—communia pluribus modis, Benef. VII, 12, 1.
- Communio* rerum quomodo cum proprietate singulorum consistat, Benef. VII, 4, 1 sq.
- Comoediarum* sales in Socratem, C. Sep. 18, 5.
- Comparatio* corporis humani cum vase, Q. N. I, Praef. 3.
- Compedii* ferentes onera, etc. Tr. An. 10, 1.
- Compendiaria* via, Lud. 13, 1.—compendiaria ducere ad maximas divitias, Epist. 119, 1.
- Compendiario* in caelum Lucilium vocat Seneca, Epist. 73, 11.
- Compendium* (in) non ignotos homines occidere, sed, etc. Clem. II, 4, 1.
- Comperendinationem* (inter) fides promissi exstat, Epist. 79, 5.
- Complanare* dura et aspera, Prov. 5, 7.
- Componi* ad dicendum, Ir. II, 3, 3.—ad rumorem, V. Beat. 1, 3.—cum inferiore, Prov. 3, 4.
- Compositio* alia aliis in oratione placet, Epist. 100, 5 sq.—non nimis anxio esse debet, 115, 1.—compositionis genera depravata, 114, 15 sq.
- Comprehendere*, Q. N. V, 1, 2.
- Comprehensionibus* (in) non laestare, V. Beat. 8, 4.
- Computatio* sordida, Benef. IV, 11, 1.—computationes quid sunt, VII, 10, 3.
- Concacare*, Lud. 4 fin.
- Conceptus* inchoati, Tr. An. 15, 3.
- Conchyliis* superi et inferi maris, Prov. 3, 6.
- Conchyliis* relictis cum Demetrio loquitur Seneca, Epist. 62, 2.
- Conciliaturas* exercere in dictione causae, Epist. 97, 8.
- Concinnitas* non est ornamentum virile, Epist. 115, 3.
- Concio* imperatoria, Benef. V, 15, 5.
- Concitamenta* sunt litui et tubae, Ir. III, 9, 2.
- Conclamandi* ceremoniae, V. Beat. 27, 1.
- Concordia* parvae res crescunt, Ep. 92, 46.
- Concurrit* os ad rogandum, Benef. II, 1, 3.
- Concursatio* circumcidenda est, Tr. An. 12, 1.
- Conditio* eadem omnes devinxit, Epist. 99, 8.—conditioni assuescendum, Tr. An. 10, 4.
- Conditivum* ioter et otium multum interest, Epist. 82, 2.
- Conditura* an placeret? Ir. III, 15, 1.
- Conducta* domus, et mea, et alterius, Benef. VII, 5, 2.
- Conflagrationis* mundi tempus, Q. N. III, 28, 7.
- Congiarium* indignis dat rex, Benef. IV, 28, 1.—congiario (ex) tantum ferunt homines, quantum est, Epist. 73, 8.—congiaria principum singulis commensationibus exsorsisset, C. Helv. 10, 3.—philosophis obicere, Epist. 29, 4.—Alexandri urbes, Benef. II, 16, 2.—annua homines clarissimi accipiunt, Br. Vit. 8, 2.
- Coniugem* vetare in sella prostare et vulgo admissa inspectoribus vehi

Columbari labris, Epist. 114, 6.
Columbarum collis cur varii coloris,
 Q. N. I, 5, 6.

Columna, typhon, Q. N. V, 13, 3.
 — columnae flagrantis, Q. N. VII, 20, 2. — columnarum intervalla porticus longiores iungunt, Q. N. I, 3, 10.

Comae cura exprobrata, Br. VII, 12, 2.

Combibendi et convivandi peritissimus, Epist. 123, 9 sq.

Comere capillum, et barbam depectere, Q. N. I, 17, 7.

Cometa an sit sidus erraticum, Q. N. VII, 18, 1 sq.

Cometes apparuit sub Helices est Buris eversionem, Q. N. VII, 5, 3; VII, 16, 2. — habet eadem suam, VII, 23, 3. — cur non stet, sed procedat, VII, 21, 1. — lacteani viam extentus aequavit, VII, 15, 2. — non est subitaneus ignis, sed inter aeterna opera naturae, sive stella est, VII, 22, 1 sqq. — non minor sole ante Achaicum bellum effulsit, VII, 15, 1. — Attalo regnante cometes apparuit modicus, ibid. 2. — Paterculo et Vopisco coss. apparens fecit quae ab Aristotele et Theophrasto praedicta fuerunt, Q. N. VII, 28, 2. — sex menses durans, VII, 21, 2. — sole deficiente visus, VII, 20, 4. — cometes forma, VII, 17, 1 et 2. — cometae an in se terreui quid habeant, Q. N. VII, 28, 2. — quid significant, VII, 27, 3. — appellantur stellae, ibid. — rari et ob hoc mirabiles, ibid. 14, 4. — an tarde eant, ibid. — cur non cito extinguantur, VII, 21, 2. — in qua parte caeli aspiciantur, VII, 11, 1 sq. — multi non videntur quod obscurantur radiis solis, VII, 20, 4. — radios solis fugiunt, ibid. — quomodo fiant,

VII, 5, 1 sq.; 6, 1 sq. — fiunt eadem ratione, qua ignes turbine eieci, VII, 6, 3. — quomodo fiant, VII, 7, 1 sq.; 8, 1 sq. — cur senis mensibus manent, VII, 12, 3. — quo primo die apparuerint maximi sunt, VII, 18, 1. — sub Augusto, Claudio, Nerone Caesare et post necem divi Iulii apparuerunt, VII, 17, 2. — cometarum cursus cur ignotus, VII, 2, 3. — varia genera, VII, 11, 2. — arcana, VII, 26, 1. — color, VII, 17, 2. — historica, VII, 17, 1. — speciem pluribus planetis iunctis nasci, VII, 3, 1. — tempus, VII, 10, 2. — duo genera Epigeni, VII, 6, 1. — forma, VII, 11, 1. — significationes, VII, 28, 1. — cometas notatu dignos, VII, 14, 4. — omnes evanuisse, VII, 22, 2. — raros esse, VII, 14, 4. — pro malorum signis habitos esse, VII, 1, 8. — sequi regiones boreales, VII, 21, 1. — de cometae quae consideranda, VII, 2, 1 sq. — nihil dicit Eudoxus, VII, 3, 2.

Comessionibus singulis quantum Apicius consumpserit, C. Helv. 10, 2.

Comisi dictum, Benef. II, 5, 2; Epist. 9, 18.

Comitia consularia, Benef. VII, 28, 2. — consularia sut praetoria non securus intueri, Epist. 118, 4. — fortune transire, 118, 3.

Conituali vitio qui solent carpi, Ir. III, 10, 2.

Comitatus individuus virtutis, Ep. 11 et 12.

Commeatum Senecae longum dederat mala valetudo, Epist. 54, 1.

Commemoratio frequens meritum lacerat et premit animum, Ben. III, 10, 4.

Commentario (ex) sapere turpe est seni, Epist. 33, 7.

Commissione fulminum terribus, C. Caesar, Ir. I, 16, 29.

Commissum et continuum, Q. N. II, 2, 1.

Commoda seu producta, Epist. 74, 47. — et incommoda extra nos sunt, 92, 15. — commodorum et bonorum diversa conditio, Epist. 87, 26 sq.

Commune (iu), dicere solent aliquid inveniētes, Epist. 119, 1. — communia pluribus modis, Benef. VII, 12, 4.

Communio rerum quomodo cum proprietate singulorum consistat, Benef. VII, 4, 1 sq.

Comoediarum sales in Socratem, C. Sap. 18, 5.

Comparatio corporis humani cum vase, Q. N. I, Praef. 3.

Compediti ferentes onera, etc. Tr. An. 10, 1.

Compendiaria via, Lud. 13, 4. — compendiaria ducere ad maximas divitias, Epist. 119, 1.

Compendiario in caelum Lucillum vocat Seneca, Epist. 73, 11.

Compendium (in) non ignotos homines occidere, sed, etc. Clem. II, 4, 1.

Comperendinationem (inter) fides promissi exstat, Epist. 79, 5.

Complanare dura et aspera, Prov. 5, 7.

Componi ad dicendum, Ir. II, 3, 3. — ad rumorem, V. Best. 4, 3. — cum inferiore, Prov. 3, 4.

Compositio alia aliis in oratione placet, Epist. 100, 5 sq. — non nimis anxiosa esse debet, 115, 4. — compositionis genera depravata, 114, 15 sq.

Comprehendere, Q. N. V, 4, 2.

Comprehensionibus (io) non haesitare, V. Best. 8, 4.

Computatio sordida, Benef. IV, 11, 4. — computationes quid sunt, VII, 10, 3.

Concacare, Lud. 4 flo.

Conceptus inchoati, Tr. An. 15, 3.

Conchyliis superi et inferi maris, Prov. 3, 6.

Conchyliatis relictis cum Demetrio loquitur Seneca, Epist. 62, 2.

Conciliaturas exercere in dictione causae, Epist. 97, 8.

Concinnitas non est ornamentum virile, Epist. 115, 3.

Concio imperatoria, Benef. V, 15, 5.

Concitamenta sunt litui et tubae, Ir. III, 9, 2.

Conclamandi ceremoniae, V. Best. 27, 1.

Concordia parvae res crescunt, Ep. 92, 46.

Concurrit os ad rogandum, Benef. II, 1, 3.

Concursatio circumcidenda est, Tr. An. 12, 1.

Conditio eadem omnes devinxit, Epist. 99, 8. — conditioni assuescendum, Tr. An. 10, 4.

Conditivum inter et otium multum interest, Epist. 82, 2.

Conditura an placeret? Ir. III, 15, 1.

Conducta domus, et nica, et alterius, Benef. VII, 5, 2.

Conflagrationis mundi tempus, Q. N. III, 28, 7.

Congiarium indigna dat rex, Benef. IV, 28, 1. — congiario (ex) totum ferunt homines, quantum est, Epist. 73, 8. — congiaria principum singulis commensationibus exsorsisset, C. Helv. 10, 3. — philosophis obicere, Epist. 29, 4. — Alexandri urbes, Benef. II, 16, 2. — annua homines clarissimi accipiunt, Br. VII, 8, 2.

Coniugem vetare in sella prostare et vulgo admissa inspectoribus vehi

undique perspicuam, rusticum et inhumanum, Benef. I, 9, 3.

Conlatrare philosophiam, V. Beat. 47, 1.

Conca defectiones solis colligit, sed non meminit cometarum, Q. N. VII, 3, 2.

Conquestiones praeteritorum donorum detrahendas putat Seneca, Ep. 77, 12.

Consalutabor undique deus, etc. V. Beat. 25, 4.

Conscientia bona prodire vult et conspici, Epist. 97, 41. — mala, 105, 9. — bona turbam advocat, 43, 4. — mala in solitudine anxia atque sollicita est, ibid. — grati, Benef. IV, 22, 1. — conscientia flagellantur facinorosa mala, Epist. 97, 43.

Consensus publicus, veritatis argumentum, Epist. 117, 5.

Consiliarium fulmen, Q. N. II, 39, 4.

Consilium futuri ex praeterito venit, Epist. 83, 2. — die, seu sub manu nasci debet, 71, 1. — an ingrato daudum, Benef. IV, 29, 4. — non mutat sapiens, IV, 34, 4. — consiliorum rerumque dissimilitudo unde, Epist. 20, 3, 4.

Consolatio Marulli de filii morte, Epist. 99, 4. — necessarium iudicat Posidonius, 95, 65.

Consortium omnium rerum inter nos fuit amicitia, Epist. 48, 2. — sapiens nihil suam magis iudicat, quam cuius illi eum humano genere sit consortium, 73, 7.

Conspicua (in) mortem nemo habet, Br. Vit. 20, 3.

Consternantur ad vana quae natura fera sunt, Ir. III, 30, 4.

Constitutio est principale animi quodam modo se habens erga corpus,

Epist. 121, 40. — animalium quid, 121, 41.

Consuetudo omnia pati docet, Tr. An. 10, 4.

Consul factus et relictus, Epist. 104, 9. — nummulariolus, Lnd. 9, 3. — ordinarius, Ir. III, 34, 2. — consuli quis honor sit exhibitus, Epist. 64, 9.

Consularia comitia, Benef. VII, 28, 2.

Contactos (in) quaedam vitia transiliunt, Ir. III, 8, 4.

Contemplationi rerum naturam nos genuisse docetur, Ot. Sap. 34, 3. — contemplativae artes sua habent decreta, Epist. 95, 41.

Contemplativa habet decreta quae Graeci vocant *δῶματα*, Epist. 95, 9. *Contemnuenda* mirari solemus, Ep. 115, 7.

Contemptus vitandus, Epist. 44, 9. — quomodo vitandus, 105, 4 sq. — malorum, Prov. 6, 5.

Contentio alit se ipsam, Ir. III, 8, 3.

Contextus operis, Epist. 106, 2.

Contingit bene componere animum, Ir. III, 39, 4.

Continuatio est partium inter se non intermissa coniunctio, Q. N. II, 2, 2.

Continuum et commissum, Q. N. II, 2, 4.

Contractio et torpor utraque res est letalis, Epist. 82, 2.

Contritus nubium in tonitru ratio, Q. N. II, 46.

Contumelia a contemptu dicta, C. Sap. 41, 2. — non posse fieri a muliere, 44, 4. — contumeliae et iniuriae discrimen, 4, 4. — contumeliae videntur quaedam, quae tamen non sunt, 14, 1 sq.; 17, 4 sq. — contume-

liarum patiens Philippus, Ir. III, 23, 4.

Conerberare vitia, Epist. 124, 4.

Conversatio multorum pernicioſa, Epist. 7, 1. — virorum buuorum utilis, 94, 40. — mores immutat, Ir. III, 8, 1. — et aſolitus miscenda ſunt, Tr. An. 15, 9. — renovat affectus, ib. — quidquid imbecillum in animo exulcerat, ibid.

Conviciatore (a) ſecedere, Ir. III, 24, 4.

Convictus magnorum virorum efficiator oratione, Epist. 7, 5.

Convivae deligendi ſecundum Maeceſatis verba, Epist. 19, 10. — convivarum cenſura ſervo permiſſa, Ep. 47, 6.

Convivatori irasci, Ir. III, 37, 3.

Convivii ſermo nullam rem ad exitum adducens, Epist. 47, 1. — in convivio iacere, et torqueri, pariane ſint, 66, 18; 71, 20. — convivia tempeſtiva.

Convulneraberis eo magis, quia neſcis praebere iugulum, Tr. An. 11, 4.

Coquo (s) quomodo aper exeat, Br. Vit. 12, 4.

Corbulo iocatus in Fidium Cornelium, C. Sap. 17, 1.

Cordubam (ad) verſus Senecae, Epig. 9, 1 ſq.

Cordus, Vid. *A. Crenutius Cordus*.

Corfinium Caesar obſedit, Benef. III, 24, 1.

Corinthia vasa, Tr. An. 9, 6. — pancorum furore pretioſa, Br. Vit. 12, 1.

Corinthii Alexandrum Macedonem civitate donant, Benef. I, 13, 1.

Corinthus, C. Polyb. 20, 1.

Coriolanus ingratus, et poſt ſceleris poenitentiam pius, Benef. V, 16, 1.

Corium ſpud-Laeedaemonios forma publica percuſſum, Benef. V, 14, 3. — corium petere, C. Sap. 14, 2.

Cornelio, Gracchorum mater, fortiter liberorum mortem tulit, C. Hel. 16, 5. — Corneliae duae liberorum ſuorum obitus magno animo tulerunt, C. Marc. 16, 2.

Cornelio lex de ſicariis, Lud. 14, 1. — Corneliam legem Sylla tulit, Prov. 3, 8.

Cornelii, Epist. 86, 8.

Cornelius Senecio, eques romanus, Epist. 101, 1.

Cornelius Severus. Vid. *Severus*.

Cornicinum, tibicinum turba, Lud. 12, 1.

Corvus an quis haheat, interrogantes reprehenduntur, Epist. 45, 7.

Corollarium in diem ſe locanti adſpergere, Benef. IV, 17, 1.

Corona, faſces, tribunal, curruſ, non honor, ſed honoris inſigne, Benef. I, 5, 5. — navalis, III, 32, 2. — circa ſidera quomodo ſiat, Q. N. I, 2, 1 at 2. — coronae, virgae et arcus differentia, I, 10, 1. — caelum ambientes, I, 2, 10. — coronae etiam interdum, licet raro, ſuot, I, 2, 10. — coronis ſubſtitne aliquid corporis certi necne, I, 15, 7. — ad coronam venire, relicto iudice, Ir. I, 12, 3. — coronas et unguentum mittere, II, 33, 4.

Corpus non eſt ſaginandum, nec athletarum modo eursndum, Epist. 15, 1 ſq. — animi pondus et poena, 65, 16. — hoſpitiuſ animi, 120, 15. — velamentuſ animi, Epist. 92, 12. — cui corpus nimis carum, honeſtatuſ ei vile eſt, 14, 2. — eget multis rebus, ut valeat, 80, 4. — corporia et animi ſeparatio loſantis ex utero materno emiſſioſi comparatur, 102, 23. — et animi bona, corpora eſſe probatur, 106, 4. — humani et terrae

similitudo, Q. N. VI, 14, 1 sqq. — potius quam ingenii exercitatio pluribus curae est, Epist. 80, 2 sqq. — temperatura tolli nequit, 11, 4 sq. — tegumenta varia, 90, 14 sqq. — corpori non est serviendum, 14, 4. — nudo frigus est intolerabile, 90, 14. — quantum indulgendum, 8, 4. — de corpore quid fiat, hominem egressurus animus non est sollicitus, 92, 31. — corporum divisio, 102, 6. — corporibus (in) humanis semina divina dispersa sunt, 73, 14.

Corrotundari, Q. N. IV, 3, 4.

Corsica, C. Helv. 6, 4. — Graecis Cyrenus, Epig. 1, 2. — Sardinia brevior, Epig. 1, 3. — porrectior Ilva, ibid. — descriptio, 4 sq. Epig. 2, 1 sq. — Corsicae horridus situs, C. Helv. 8, 1. — in Corsica, Phocide relicta, Graeci considerunt, C. Helv. 8, 1. — drudetae civium romanorum duae coloniae, 8, 2.

Coruncanium laudabat Cato, V. Beat. 21, 2.

Coruncanum (ad) redeunt nonnulli, Epist. 114, 13.

Corus an recte a quibusdam Argestes dicatur, Q. N. V, 16, 5. — a solstitiali occidente venit, ibid. — Cori violentia vis est, ibid.

Corvini Messalae sententia, Lud. 40, 1.

Corycus mons, Q. N. III, 41, 2.

Cossi urbis praefecti, viri graves, sed vino mersi, fides in secretis continendis, Epist. 83, 13. — Cossio ebrius multa, non committenda etiam ministris manu scripsit, 83, 14. — ebrius nullum publicum aut privatum secretum elapsus est, ibid.

Cossi te (Cinnam) et Servilii ferret? Clem. I, 9, 8.

Cosura (alii Corsica), C. Helv. 6, 4.

Cothurnati et elati, Epist. 76, 23. — cothurnatis et riscalceatis non dicenda verba Publilii, 8, 7.

Cothurno, non tantum sipario fortiora dicta, Tr. An. 11, 6.

Cotta Tectius, Lud. 43, 3. — Cottam filium in exilium sequuta est Rutilia, C. Helv. 16, 6.

Crapulam veterem exbalantibus quantum fastidium sui! Epist. 95, 26.

Crassi F. Magnum vocari vetuit C. Caesar, Lud. 11, 2.

Crassus dives, V. Beat. 21, 2; Ep. 419, 10. — multis nimis cultus et reeens, Epist. 114, 43. — Crasso Cato oppositus, Prov. 3, 12. — iactatus Ciceero, Br. Vit. 5, 6. — Crassum Parthis avaritia dedit, Q. N. V, 18, 9. — (in) dirae et omnia ante cladem, ibid. — de Crasso insolens Parthus sententiam tulit, Epist. 4, 5.

Crassus Magnus a Clodio occisus, Lud. 11, 2. — socer filiae Claudii, 11, 4.

Crastinus sine sollicitudine expectandus, Epist. 42, 9.

Crates, Stilponis auditor, quid praeciperit adolescentulo secreto ambulanti, Epist. 40, 1.

Credere omnibus, et nulli, utrumque vitium est, Epist. 3, 4.

Crediti nomen quomodo beneficio tribustur, Benef. IV, 12, 1. — et beneficii diversa conditio, IV, 39, 4.

Creditor beneficii quam pecuniae diligentius quaerendus, Benrf. II, 18, 5. — sarpe debitori damnatur, VI, 4, 4. — lentus et sapiens quaedam nomina bona fecit, VII, 29, 2. — ereditori etiam prodigo pecunia reddenda, VII, 49, 2. — praeter sortem extra ordinem numeratur, Epist. 81, 45.

Credulitas plurimum mali facit, Ir. II, 23, 4.

Crepax locus, Epist. 44, 6.
Crepitus videtur magis avocare, quam vox, Epist. 56, 4.
Crescere posse omnibus imperfectae rei signum est, Epist. 66, 40.
Creta (in) insula suis substitit, quum terra coli desiit, Q. N. III, 41, 4.
Cretaea oppida centum, Lud. 42, vs. 50, 51.
Cretici simis, Q. N. III, 29, 7.
Crimen suum omnibus voluptati est, Epist. 97, 40.—crimina plerisque voluptati sunt, Epist. 97, 40.
Crisin eandem habere, Epist. 83, 3.
Crispatae clono feminae, Epist. 44, 6.
Crispi Passieni egregium dictum, Benef. I, 45, 2.—snbtilitas, et dictum de adulatione, Q. N. IV, Praef. 6.—Crispum assidua salutatione perducit ad mortem, Epist. 56, 3.
Crispulum mavis quam calceum, Epist. 66, 25.
Crispus amicus Senecae, Epigr. 6, 4 sq.—cuius Cecropio pectora melle madent, ibid. 8.
Crocodili a Delphinis et Tentyritis vincuntur, Q. N. IV, 2, 44.—crocodilorum et delphinarum pugna in Nilo, IV, 2, 42.
Crocus latentibus fistulis in altitudinem expressus, Epist. 90, 42.
Croesus rex rogum suum et escendit, et exstingui vidit, Tr. An. 41, 9.—serviit, Epist. 47, 40.
Cruces, Ir. II, 3, 6.—crucibus se reflegere, V. Beat. 49, 3.
Crudeles qui dicendi, Clem. II, 4, 2.
Crudelitas acerbissima quae trahit poenam, Benef. II, 5, 2.—quid, Clem. II, 4, 4.—quid pessimum habeat, I, 43, 4.—fere violentiae comes, Ep.

83, 24.—ferina rabies est, Clem. I, 24, 2.—est atrocitas animi in exigendis poenis, II, 4, 4.—regia inimicorum numerum tollendo auget; I, 8, 5.—crudelitatis exemplum, I, 25, 4.—exitus, ibid.—regnum quale, I, 26, 4 sq.—et feritatis distinctio, II, 4, 2.—crudelitate quid ne gotiosius, Ir. II, 42, 4.
Crunta et quidem tenuis felicitas, Prov. 5, 3.
Crustularius mercem suam vendens, Epist. 56, 3.
Crypta Nespolitana, Epist. 57, 4.
Crystallina, quorum fragilitas accendit pretium, Benef. VII, 9, 3.—poculum, Epist. 449, 4.—crystallina Vedii fregit Augustus, Ir. III, 40, 2.
Κρύσταλλον appellant lapidem hunc perlucidum, etc. Q. N. III, 25, 40.—crystalli origo, ibid.
Cubicularii supercilium, C. Sapp. 44, 4.
Cubiculae triremes, Benef. VII, 30, 3.
Cubile homi positum, Epist. 5, 4.—in ambitionem compositum, Tr. An. 4, 3.—terra maioribus, C. Helv. 40, 2.
Culeita in terra iacet, Epist. 87, 2.—culcitam, quae corpori resisteret, laudabat Attalus, 108, 23.
Culinae nostrae quam celebras siot, Epist. 95, 23.—culinas nostras adspice et coneursantes inter tot ignes coquos, 114, 24.—(in) Apicius saeternum millies congressit, C. Helv. 40, 3.
Cultrum (ad) vel ad gladium locare, Epist. 87, 8.
Cumas inter et litus villa Servillii Vatae, Epist. 55, 2.
Cuneare latera inclinata lapidis, Epist. 448, 45.

Cupidinem (ad) recti auditorem concitare facile est, Epist. 108, 9 sq.

Cupiditas hominum infinita, Benef. VII, 26, 3. — quotidie maior est peccandi, Ir. II, 8, 4. — novorum, vetera obscurat, Benef. III, 3, 4. — cupiditatis vituperium, VII, 2, 6 aqq. Epist. 73, 2 sq. — cupiditati nihil satis est, naturae satis, C. Helv. 44, 2. — cupiditatem modicam pecuniae habet aspiciens, Epist. 85, 7. — cupiditates terminandae, Tr. An. 10, 5. — ubi terminandae, Epist. 16, 7 sq. — cupiditatum finis, timoris remedium est, 5, 6. — aeries infinita, 19, 5.

Curia (in) stans virtus, V. Beat. 7, 2. — curia honestior Socratis carcer, 27, 2.

Curio nonnullis nimis cultus et recens, Epist. 114, 13.

Curiositas sedulo vitanda, Ir. III, 41, 4.

Curiosum ingenium nobis natura dedit, Ot. Sap. 32, 2.

Curius Deotatna primis in triumpho duxit elephantos, Br. Vit. 43, 3. — Curii Dentati dictum, Tr. An. 3, 16. — Curius quibusdam parum aeverus, Epist. 120, 20. — Curium laudabat Cato, V. Beat. 27, 2.

Cursus nan honor, sed honoris insigne, Benef. I, 5, 5.

Cursor Cretam contingens, Benef. V, 3, 4. — ante se multum pulveris agens, Epist. 87, 8. — cursores raro hieran faciunt, 83, 4. — cursorum agmen, Epist. 123, 6.

Cursus planetarum, Q. N. VII, 25, 3.

Custodiae, Epist. 76, 20. — ex custodiarum agmine unus mortem rogat Caesarem, 77, 16. — inter custodias quidam ad spectaculum missus cervicem sibi rotae circumactu frangit, 70, 20.

Cutiliarum insulae, Q. N. III, 25, 7.

Cyclades sparsae augentur post diluvium, Q. N. III, 27, 12.

Cyllenius, Lud. 11, 4.

Cymba variis coloribus picta, Epist. 51, 12.

Cymbala cur sonent, Q. N. II, 29.

Cynicus nummos poscens et contemnens arguitur, Benef. II, 17, 4 sq. — Demetrius, VII, 4, 3. — cynici petitio Antigoni cavillatione deluditur, II, 17, 4. — cynici an recte obvios quosque moouerint, Epist. 29, 4. — cum cynicis excedere hominis oaturam, Br. Vit. 14, 5.

Cyparissiae (igoiis genus), Q. N. I, 15, 4.

Cyprus et Paphos motae, Q. N. VI, 26, 4. — saepius terrae motu vastata, Epist. 91, 9. — Cypri imperium Antigonus patri tradidit, Benef. III, 37, 3. — Cypro (a) ai redeuntem Catonem mare devorasset, C. Marc. 20, 7.

Cyrenaici io quinque partes moralia dividunt, Epist. 89, 10.

Cyrrus, i. e. Corsica, Epig. 4, 2.

Cyri Babylonem oppugnatore furor in Gynden, fl. Ir. III, 21, 4. — cupiditas, Benef. VII, 3, 1.

D

Dacae (alii Dahae), Epist. 71, 36.

Dacus ultra Istrum non exeat, Q. N. I, Praef. 7.

Daedalus serram commentus est, Epist. 90, 11.

Danubius Sarmaticos impetus cohibens, Q. N. VI, 7, 4. — Danubius Europam Asiamque determinat, ib. — similem Nilo naturam habere, a philosophis, sed falso; traditur, IV, 1, 4. — Danubii nomina, Q. N. I, Praef. 7. — fontes, Q. N. IV, 1, 2. —

terminos movet Augustus, Br. Vit. 5, 4. — caput in Germania habere comperitur, Q. N. IV, 4, 2.

Dare non est res facilis, V. Beat. 24, 1. — bene emensum, Q. N. IV, 4, 1. — duos esigit, Benef. V, 10, 1. — et perdere magni animi, VII, 32, 4.

Darius, Epist. 119, 8. — Scythis bellum indisit, Ir. III, 46, 3. — primus Persas obtinuit, Ir. III, 46, 3. — Darii crudelitas in Oebazi liberos, ibid. — eius mater serviit, Epist. 47, 40. — Darium occidit Alexander, Q. N. VI, 23, 2. — a Dario liberae gentes iugum accipiunt, Ep. 94, 63.

Debere, ubi locum habeat, V, 8, 4. — debeaturne aliquid ei qui invitatus profuit, Benef. VI, 7, 4. — aliquid ei qui sua causa nobis profuit, VI, 41, 3 aq.

Debitoris vasa inquirere, Benef. I, 4, 2. — debitori suo saepe creditor dsmnatur, VI, 4, 4. — debitorem alienum leve aes facit, grave inimicum, Epist. 19, 40.

Debitum (in) solvere, Epist. 7, 8.

December mensis luxuriae et Saturnislibus dicatus, Epist. 48, 4.

Decempedam comprehendere, Ep. 88, 9.

Decii patriam morte servaverunt, Benef. VI, 36, 2.

Decimo tribuno Lepidus cervicem praebeuit, Epist. 4, 5.

Decius, mortem timet? Benef. IV, 27, 1. — se pro rep. devovit, Epist. 67, 10.

Deoetori pecunia non credenda, Benef. IV, 46, 3.

Decollationis remedium, Ir. I, 46, 3.

Decrepitus ad ostium admotus, Epist. 12, 2. — decrepiti et extrema tangentes, 26, 1.

Decretorius stilus, Clem. I, 14, 4. — decretoria hora, non animo, sed corpori suprema, Epist. 102, 24. — decretoriis armis quando opus sit, 117, 25.

Decretum quid, Epist. 95, 44 et 45. — decreta philosophiae, 95, 9. — sunt quae muniunt, tranquillitatemque tuentur, etc. 95, 41. — sapientiae necessaria esse, 95, 60.

Dectura prima in qua vocem praeco experitur, Epist. 47, 7.

Decurrit sine hoste miles in media psce, Epist. 48, 4.

Deductio, Benef. II, 4, 2.

Defectio solis perfecta, Q. N. I, 42, 4.

Deficit nihil quod in se redit, Q. N. III, 40, 3.

Definitur bonum, V. Beat. 4, 4.

Deformare, i. e. describere, Benef. VII, 2, 5.

Deformitas capitis Caligulae destituti capillis emendicatis, C. Sap. 48, 4.

Defricare hoves, Benef. VI, 42, 2.

Dehonestamenta, C. Sap. 49, 3.

Delator criminis, Ir. II, 7, 3.

Delectus hominum habendus, Tr. An. 6, 1.

Delegationem quae res non recipiat, Epist. 27, 3. — delegatione et verbis perfecta solutio, Ben. VI, 5, 2.

Delicatus quidam interrogat, an sedeat, Br. Vit. 42, 6. — delicatis miseria est industria, Epist. 74, 22.

Deliciae ad rabiem venire nos cogunt, Epist. 47, 47. — deliciarum rabidarum vox, Quousque eadem, Tr. An. 2, 43.

Deliciolum Senecae, servus, Epist. 12, 3.

Delios ex adversariis in castra conscripsit Augustus, Clem. I, 40, 4.

Delos immota credita tremuit, Q. N. VI, 26, 2.

Delphinorum et *crocodilorum* pugna, Q. N. IV, 2, 12.

Demaules an meritis damnaverit funeribus oecessaria vendentem, iodeque lucrum optantem, Benef. VI, 38, 1.

Demaratus Lacedaemonius a Xerxe praemiis afficitur, quia solus verum dixit, Benef. VI, 31, 2.

Demens est qui fidem praestat errori, Benef. VI, 36, 2.

Dementia est fugere, quum retro ire non possis, Epist. 82, 11. — quanta est vereri ne infameris ab lusamibus, 91, 19.

Demetrius quid angere futuris, Ep. 74, 33.

Demetrius et *Antiochus*, *Demetrii* Syriae regis, liberi, Q. N. VII, 15, 4. — post *Demetrii*, Syriae regis, mortem effulsit cometes non minor Sole, VII, 15, 1.

Demetrius Cynicus, Q. N. IV, Praef. 7. — vir magnus, Benef. VII, 1, 3. — non virtutis scientiam, sed egestatem professus est, V. Beat. 18, 3. — nudus stramentis incubans, veri testis, non praeceptor, Epist. 20, 8. — eodem loco imperitorum voces habet, quo ventris crepitus, 91, 19. — vitam securam mari mortuo comparat, 47, 14. — *Demetrii* laus, Benef. VII, 9, 2. — eius dictum, a Caesare ducenta donata reiicientis, ibid. VII, 11, 1. — oratio qua naturae opes repudiat, VII, 8, 2. — praeceptum utraque manu proficiantem tenendum, VII, 2, 4. — verba ad quemdam potentem libertinum, Q. N. IV, Praef. 7. — unica de diis querela, Prov. 5, 4. — vox magna, Prov. 3, 3. — *Demetrius* secum circumfert

Seneca, et seminudum admittitur, Epist. 60, 2.

Demetrius Pompeianus locupletior Pompeio, Tr. An. 8, 4.

Demetrius Poliorcetes, C. Sap. 5, 3. — *Stilponem* interrogat, num quid perdidisset urbe capta, C. Sap. 5, 3. — *Demetrio* quid responderit *Stilpon* interroganti num quid perdidisset, Epist. 9, 15.

Demonstares *Parrhesiastes* ob procacem linguam appellatus, Ir. III, 23, 1.

Democritus, Br. Vit. 14, 8. — antiquorum omnium subtilissimus, Q. N. VII, 3, 4. — diu furere visus, Epist. 79, 11. — divitias, uti onus bovae mentis, proiecit, Prov. 5, 4. — semper in publico risit, Ir. II, 10, 3. — potius imitandus quam *Heraclitus*, Tr. An. 15, 2. — *Democriti* sententia de ratione refractionis in speculis, Q. N. I, 5, 1. — salutare praeceptum, Ir. III, 6, 2. — de populo dictum, Epist. 7, 8. — juvenit fornicem, ut lapidum inclinatum curvatura medio saxo alligaretur, ibid. 90, 32. — quemadmodum ebur moliretur, ibid. — quemadmodum calculus in smaragdum converteretur, ibid. — ratio, Q. N. IV, 9. — praeceptum de tranquillitate vitae, Tr. An. 12, 4. — opinio de ventis, Q. N. V, 2, 1. — opinio de stellis, VII, 3, 4. — sententia de terrae motu, VI, 20, 1. — volumen *περί εὐθυμίας* etc. Tr. An. 2, 3. — *Democritus* obiectum, quod pecuniam neglexerit, V. Beat. 27, 6. — *Democritum* qui habent sibi familiarem, morari in officiis, Br. Vit. 14, 8.

Denarius a servo impetratus, Ir. III, 33, 1. — *denarium* petiit Cynicus ab *Autigono*, Benef. II, 47, 1. —

denarios quingentos euldum quum promississet Zenn, IV, 39, 1.

Dentes quorundam colliduntur, quum, etc. Epist. 11, 2. — dentium dolor cur acutissimus, Epist. 78, 9. — puerilium lapsus, Benef. IV, 6, 6.

Denuntiatio et castigatio insanos coërcuit, Epist. 94, 36.

Depositum non semper redditur, Benef. IV, 40, 1.

Deprecanea fulmina, quae speciem pericali siue periculo affunt, Q. N. II, 49, 2.

Depulere assiduis conviciis didicere, C. Sup. 17, 3.

Descriptio virtutis cuiusque necessaria, C. Helv. 2, 4.

Desiderium morum modicum, naturale est, C. Marc. 7, 1. — desiderium cuiusque antecellere optimum est, Benef. II, 1, 3. — desideria ex vitio nata, insatiabilia sunt, C. Helv. 11, 2 sq. — rerum omnium quomodo deponenda, Epist. 69, 2.

Desidioso studere torqueri est, Epist. 71, 22.

Designatores et libitinarii, Benef. VI, 38, 4.

Desperationem (ad) vitia nostra nos perducunt, Epist. 92, 26.

Despumare, Epist. 68, 42; Ir. II, 20, 4.

Destillationes crebrae et longae, Epist. 78, 1.

Destrieti pili aut penitus evulsi, Epist. 47, 5.

Deus quis? Benef. IV, 6, 1. — quid aliud, quam natura, IV, 7 4. — a morte defendit etiam quae mortalia sunt, Epist. 58, 24. — an dei beneficia, IV, 4, 15; 5, 4 sq. — an futura significet, Q. N. II, 32, 2. — cogitatione visendus est, VII, 30, 2. — fata quidem scripsit, sed sequitur, Prov. 5, 6. — non sine natura Deus,

Benef. IV, 8, 2. — maxima beneficia in nos confert sine spe recipiendi, IV, 9, 4. — quaedam munera in universum humano generi dedit, IV, 28, 2. — quid sit? scilicet maior ac potentior cunctis, Epist. 58, 15. — ordinarius, 110, 1. — in homines venit, 73, 14. — in viris bonis habitat, 41, 2. — magister ex occulto producit ingenia, Benef. IV, 6, 4. — mala omnia a bonis viris removit, Prov. 6, 4. — maximus potentissimusque vehit omnia, Epist. 31, 9. — nihil habet, nudus est, ibid. — omnium rerum ideas in se habet, Epist. 65, 7. — est mens universi, Q. N. I, Praef. 14. — est quod vides totum et quod non vides totum, ibid. — quos probat, exercet, Prov. 4, 7. — quomodo rogandus, Epist. 10, 4. — sine murmuratione, committendus, 107, 9. — ubique et omnibus praesto est, 95, 47 et 48. — undique in se totum reddit, licet in exteriora tendat, Vit. Beat. 8, 4. — universi arbiter et rector, Epist. 16, 4. — viros bonos fortiter amat, Prov. 1, 4. — rerum omnium potens, C. Helv. 8, 4. — ingentium operum artifex, ibid. — non potest auro argenteave exprimi, Epist. 31, 40. — *Επιχορηγός*, Lud. 8. — ordinarius, et inferioris notae, Epist. 110, 1. — Stoicus, Lud. 8. — et materia, causae rerum, Epist. 65, 10. — in humano corpore hospitans est animus, Epist. 31, 9 et 10. — undique consulabatur, V. Beat. 25, 4. — dei variae appellationes, Benef. IV, 7, 4. — varia nomina, Q. N. II, 43, 1. — propositum in optimorum castigatione, Prov. 5, 4. — vox: haec omnia mea sunt, Benef. VII, 3, 4. — et boni viri amicitia et necessitudo, Prov. 1, 4. — omnia plena, Benef. IV, 8, 2.

— parere libertas est, V. Beat. 15, 7. — iniuriam facere non potest sacrilegus... sed punitur quia tanquam Deo fecit, Benef. VII, 7, 3. — deo Stoici rotundam formam tribuunt, Epist. 113, 47. — deum Inermem facit Epicurus, et extra mundum proicit, Benef. IV, 49, 4. — audacter rogat, Epist. 10, 4. — quo sapiens antecedit, est aliquid, 53, 42. — nemo novit, Epist. 31, 9. — sequere, vetus praeceptum, V. Beat. 15, 5. — dignus qui opes contempsit, Epist. 18, 10. — non multum ab homine, a Deo nihil timendum, Benef. I, 7, 7. — sine nulla mens bona est, Epist. 73, 14. — non pennae avium reguntur, Q. N. II, 32, 3. — non pecudum viscera sub ipsa securi formantur, ibid. — deorum immortalium munus philosophia, Epist. 89, 4. — erga nos benignitas, Benef. I, 4, 9; IV, 3, 2; IV, 25, 4; VI, 23, 6. — in homines beneficia contra Epicurum asserantur, Benef. IV, 4, 4. — licet omnia siut, iis tamen donum positum, et stips iacitur, VII, 4, 6. — omnia quidem sunt, sed non omnia Diis dicata, VII, 7, 2. — immortalium totus mundus est templum, ibid. — primus cultus est Deo credere, Epist. 95, 49. — opera celebrare quanto potius, quam Alexandri aut Philippi latrocinia? Q. N. III, Praef. 5. — omnia esse, quomodo intelligitur, Benef. VII, 7, 2. — Deos esse, ex publico consensu probatur, Epist. 117, 5. — consilii primi non poenitet, Benef. VI, 23, 4. — nemo sanus timet, IV, 49, 4. — malos non esse sciemus, Epist. 75, 14. — sequitur homo ratione, 76, 6. — quis placatus habeat et fauves, 110, 4. — tacite et intra austeritatis precamur, Benef. II,

4, 4. — vota et officia admonent, V, 25, 3. — (erga) ingrati reprehenduntur, VI, 23, 6. — (in) querimonia quorundam arguitur, II, 29, 4. — (per) fictiles olim iurabatur, C. Helv. 10, 2.

Dii duodecim a Iove in consilium vocantur, Q. N. II, 41, 2. — superiores et involuti, ibid. — gratuiti, Benef. IV, 25, 2. — beneficia ignorantibus dare incipiunt, ingratis perseverant, VII, 31, 2. — non sunt fastidiosi, invidi, Epist. 73, 14. — etiam ingratis multa tribuunt, Benef. IV, 28, 4. — etiam malis benefaciunt, I, 4, 9 sq. — excusantur quod malis imperia permittant, IV, 31, 4. — iniuriam nec accipere queunt, nec facere, Epist. 95, 48. — hominibus nec volunt obesse, nec possunt, Ir. II, 27, 4. — nudi sunt, nihil habentes, Tr. An. 8, 4. — Diis illis nota operis sui series, IV, 32, 4. — nulla coactio, sed voluntas aeterna pro lege est, Benef. VI, 23, 4 sq. — praeter voluntatem nihil praestare possumus, VII, 45, 2. — quae causa est benefaciendi? Ep. 95, 48. — quae obici soleant, Benef. VII, 31, 2. — iratis propitiisque moriendum, Q. N. II, 59, 4. — nullius rei indigentibus nihilominus gratia referri potest, Benef. II, 30, 2. — aliter visum est, Dii melius, in diversis dici solet, Epist. 98, 4. — (a) quae petenda, Epist. 10, 4. — cum Diis ex pari vivit sapiens, 59, 14. — (cum) verecunde agendum, Q. N. VII, 30, 4.

Devorare verba sua, Ir. III, 45, 7.

Diadumenos statua Polycleti, Epist. 65, 5.

Dialectica lex, Epist. 82, 19.

Dialectica animalia nasci oportet, Epist. 121, 10.

Διαλεκτική in duas partes dividitur, Epist. 89, 46.

Dialecticae interrogationes exturbandae sunt, Epist. 82, 49.

Dialectici solum curant, non et hoc, Epist. 45, 43. — dialecticorum libri a limine saltem salutandi, nec in ils tempus terendum, 49, 6. — interrogationes et captiones reprehenduntur, Epist. 48, 9 sq. 49, 8 sq. — scholis iactatum sophisma, 87, 34. — veterum distinctio inter sapere et sapientiam, 147, 11.

Dialogorum altercatio, Benef. V, 49, 8.

Dicendum non est quid tribuerimus, Benef. II, 44, 2. — dicendi celeritas in philosopho improbat, Epist. 40, 2 sq. — genus corruptum ex corrupta vita nascitur, 144, 2.

Dicta non perdiderat Timagenes, Ir. III, 23, 3.

Dictator olim magister populi dictus, Epist. 108, 30. — in dictatorem suum ingratus Antonius, Benef. V, 46, 7.

Dicturi apud populum genua tremunt, Epist. 11, 2. — dentes colliduntur, ibid. — lingua titubat, ibid. — labra concurrunt, ibid.

Didymus grammaticus quatuor millia librorum scripsit, Epist. 88, 32.

Dies unus est gradus vitae, Epist. 42, 5. — unus quomodo par sit omni, ibid. 7. — festus servorum institutus a, etc. Epist. 47, 42. — muneris, 93, 40. — unus hominum eruditorum plus patet, quam imperitis longissima aetas, 78, 25. — hodiernus, 80, 4. — diei gyros augustissimus, 42, 6. — diei noctisque officia commutantium reprehensio, 122, 4 sq. — diem festum sine luxuria agere licet, 11, 3. — dies quibusdam

longi videntur, noctes breves, Br. Vit. 46, 4. — dierum festorum causa vestis mutatur, Epist. 18, 2. — dies festos iostituerunt legum conditores, Tr. An. 45, 43. — diebus festis et voluptati dicatis quomodo sapientiae studiosus ae gerat, ibid. 3.

Dicspiter, Vicae Potae filius, Lud. 9, 3.

Difficile animum perducere ad contemtionem animae, Epist. 4, 2. — difficultia perstringere maius, quam laeta moderari, 66, 46.

Diffusio animi, V. Beat. 5, 4.

Digitulos ducere, Epist. 66, 49.

Digitus ad caput relatus, impudici indicium, Epist. 52, 42. — digitus sanguine litatum nubibus, Q. N. IV, 6, 2. — digitis summis ambulare, Epist. 144, 3.

Dignatio ingeniorum erescit, Epist. 21, 6.

Dignitas facilius crescit quam incipit, Epist. 101, 4. — dignitatis in fastigium via confrangosa est, Epist. 84, 43.

Dignus est decipi, qui de recipiendo cogitavit, quum daret, Benef. I, 4, 40.

Diligentia quorundam supervacua, Br. Vit. 43, 4 sq. 44 sq.

Diluvii tempus, Q. N. III, 27, 4 sq. — fatalis causae descriptio, III, 27, 4 sq.

Diodorus Epicureus sibi gulam praesecuit, V. Beat. 19, 4.

Diogenes a puero eava manu bibente doctus, calicem frangit cum sui obiurgatione, Epist. 90, 44. — Alexandrum vicit, Benef. V, 6, 4. — an recte obvios quosque movuerit, Epist. 29, 4. — libertate promiscua usus est, Epist. 29, 4. — regias opes calcavit, Benef. V, 4, 3. — serviit, Epist. 47, 40. — Diogenes vir ingentis animi,

Tr. An. 8, 3. — si sine Mane non vivere posset, 8, 5. — Alexandro locupletior, Benef. V, 4, 4. — Diogenis dietam, quum servus uniens ei aufugit, Tr. An. 8, 5. — de felicitate si quis dubitat, etc. Tr. An. 8, 3.

Diogeni Stoico de ira disserenti adolescens protervus inspuat, Ir. III, 38, 4.

Diogenis Apolloniatae opinio de fulmine et tonitru, Q. N. VI, 7, 4. — opinio de Nili incremento examinata, IV, 2, 27.

Diomedem Troianum bellum per alienas terras dissipavit, C. Helv. 7, 4.

Dionysius maior iure multis regibus praeferritur, Clem. I, 42, 4.

Dionysius tyrannus, C. Marc. 47, 4.

Diplomata, Benef. VII, 40, 2; Clem. I, 40, 3.

Discendi cupiditas quomodo dirigenda, Epist. 408, 4 sq. — discendum non semper, sed et praecipendum, 33, 6 sq. — quamdiu nescias, 75, 2. — quamdiu vivas, ibid. — discendi quod debeat esse propositum, 408, 3.

Discessionum more respondere, V. Beat. 2, 1.

Discingere secum aliquid, Epist. 92, 32.

Disciplina constat pars virtutis, Epist. 94, 47.

Discordia maximae res dilabuntur, Epist. 94, 46.

Discus repertus ab aqua, Q. N. II, 9, 3.

Disertus est qui tacet, Benef. IV, 21, 3.

Dispectus rerum agendarum, Epist. 94, 36.

Displacencia sui unde, Tr. An. 2, 4 sq.

Disputationes inter se perite captantium lusus, Epist. 402, 20. — dialecticorum improbantur, Epist. 48, 4 sq.

Disputantiunculae inanes arguuntur, Epist. 447, 20 sq.

Distillatio una tussim, assidua et vetus phthisim facit, Epist. 75, 40. — distillationes, 78, 48.

Ditis ianua, Lud. 43, 2.

Diversorium omnium vitiorum Canopus et Baiae, Epist. 54, 3.

Dives quomodo quis celerrime fieri possit, Epist. 47, 7 sq. — divitis et pauperis comparatio, 80, 7 et 8. — diviti euidam tandem panis et aqua defuit, Tr. An. 41, 8. — divitem vulgo existimant, quia anrea supellex eum in via sequitur, Epist. 87, 87, 6. — diyllen an animosius detrimenta ferant, Tr. An. 8, 2. — rur magni videantur, Epist. 76, 23. — mendicis miseres, C. Sap. 43, 3. — saepe pauperibus similes sunt, C. Helv. 12, 4.

Dividere sententiam, V. Beat. 3, 2; Epist. 24, 9.

Divinatio e fulmine, avibus et animalibus irridetur, Epist. II, 32, 3.

Divisio nulla et nimia idem vitij habet, Epist. 89, 3.

Divitiarum bonum non sunt, Prov. 5, 2; Epist. 87, 47 sq. — multis ad philosophandum obstare, Epist. 47, 2. — non in patrimonio, sed in animo positae, 408, 44. — contemnendae non quia supervacuae, sed quia pusillae sunt, 408, 45. — sunt, ad legem naturae composita paupertas, 24, 8. — licet utiles et habendae sint, non tamen in bonis numerantur, V. Beat. 24, 5. — naturales, Epist. 449, 5. — quae sint magnae, Epist. 4 a fin. — quo loco apud sapientem sint, V. Beat. 22, 3 sq. — quomodo certae

fiant, Benef. VI, 3, 4. — tenent illum, non divitias habet ille, dicendum, Epist. 149, 12. — divitiarum contemptus, Epist. 20, 8. — instabilitas, Benef. VI, 3, 2. — maximum exemplum Leotulus sugur, Benef. II, 27, 1. — modus quis, Epist. 2, fin. — vituperatio, Tr. An. 8, 3 sq. — lateotium in summs terra signa disposita, Benef. IV, 6, 4. — divitiis maxime fruitur qui minime divitiis indiget, Epist. 14, 4. — Incommoda non recte imputantur, 87, 26. — divitiis laudantes potesse faciem subdunt affectibus, 115, 12. — parasse, multis non finis miseriarum fuit, aed mutatio, Epist. 17, 9. — quomodo et stultus, et sapiens possideat, V. Beat. 26, 4 sq.

D. Iulius. Vld. *Iulius Caesar.*

Diurnum accipere, Epist. 80, 8.

Docenti et discenti idem debet esse propositum, Epist. 108, 3.

Doctrinae exemplaris efficacia, Ep. 6, 3 sq.

Δόγματα, decreta, scita, placita, Epist. 95, 9.

Dogmata sapientiae non esse superflua, Epist. 95, 60.

Dolabra quid, Q. N. III, 17, 4. — dolabra (cum) ire piscatum, ibid.

Dolet plus quam necesse est, qui ante dolet quam necesse sit, Epist. 98, 8. — dolendi decor sapienti servandus, Epist. 99, 19. — dolendi finem qui consilio non facit, tempore invenit: quam bene ab omnibus dicitur, Epist. 63, 10. — dolendum quomodo sit ob amicos amissos, Ep. 63, 4. — dolentium verba querula, Epist. 78, 10 sq.

Dolor omnis aut tolerabilis est, aut brevis, Epist. 78, 7. — cito in odium venit, 63, 11. — quem stomachicus in ipsis deliciis perfert, 24,

11. — quem podagricus contemnit, ibid. — quem in puerperio puella perpetitur, ibid. — dentium, oculorum, aurium acutissimus, quod inter angusta corporis nascitur, 78, 9. — levis si nihil illi opinio adiecerit, 78, 11 et 12. — ratione non vincitur, qui victus est risu, 78, 18. — sine spectatore cessat, 99, 45 et 46. — qui extenditur, nec magnus esse, nec qui magnus est, extendi potest, Epist. 94, 7. — doloris contemptus, Prov. 6, 8. — contumacitas, C. Helv. 16, 7. — solatia et remedia, 16, 8 sq. — opinione vexamur, C. Sap. 4, 5. — vasti quid sit solatium, Epist. 78, 9. — causas conquirimus, 99, 2. — plus ostentatio, quam dolores exigit, 99, 15. — dolori futuro quid invat occurrere? Epist. 13, 9. — dolore reddere dulce, Ir. II, 32, 4. — dolore doloris sensus amittitur ob duas causas, Epist. 78, 7. — dolores imprudentium ut gaudia exundare, 99, 20. — dolorum maximorum sedes in macerrima corporis partibus, 78, 7.

Domina servorum beneficio servata, Benef. III, 23, 45 sq.

Dominus, olim pater familiae dictus, Epist. 47, 11. — eiusdem rei quomodo duplex esse possit, Benef. VII, 6, 1. — dominorum in servos superbia reprehenditur, Epist. 47, 1 sq. — inlatria in servos positus iudex, Benef. III, 22, 2. — dominis sola servorum corpora obnoxia sunt, III, 20, 4. — dominos obvios salutamus, si nomen non succurrit.

Domitii clementiae Augusti debentur, Clem. I, 10, 4.

Domitius a servo servatus, Benef. III, 24, 4.

Domus pusilla respublice, Epist.

47, 12. — recta est, dici solet, 400, 5.

Donare res difficilis. — donarine quid amicis, sapienti, regi, reip. posait, Benef. VII, 4, 1 sq.

Donatio et munus diversa, Benef. IV, 2, 4. — inconsulta, IV, 10, 2.

Dorica lingua Lacon clamans: non aerviam, Epist. 77, 42.

Dormiens aliquando se dormire excogitat, Epist. 53, 7.

Dorus librarius, Benef. VII, 6, 4.

Doryphoros, statua celeberrima Polycleti, Epist. 65, 5.

Dossenni monumento inscriptus titulus, Epist. 89, 6.

Drusilla in caelum ire visa, Lud. 4, 3. — Drusillae sororis mortem quam acerbe tulerit C. Caesar, C. Polyb. 36, 4.

Dracones loter pocula sinusque innoxii, Ir. II, 31, 5. — dracones et complures formas facere solemus, Q. N. I, 24, 4.

Drusus Caesar, pronepos Attici, Epist. 24, 4.

Drusus Germanicus, pater Claudii Caesaris, C. Polyb. 35, 2.

Drusus Libo, adolescens nobilis, consilium ab amita Scribonia petiit, mortemne sibi conscisceret an exspectaret, Epist. 70, 8.

Drusi Liviae F. res gestae et mors, C. Marc. 3, 4 sq.

Dubitatio venientium nihil est miserius quorsus evadant, Epist. 104, 8.

Duci victor iubet, Epist. 4, 4. — duci iubere, Ir. III, 22, 2.

Duillius primus navalia prelio vicit, Br. Vit. 43, 3. Duillii, Clem. I, 40, 4.

Dupondio satur, Epist. 48, 5.

Duramentum et robur, Tr. An. 4, 2.

Earinus puer, Epist. 83, 3.

Ebrietas, Ir. I, 43, 2. — Interdum utilis, Tr. An. 45, 44. — unius horae hilarem insaniam longi temporis taedio pensat, Epist. 59, 46. — voluntaria insania est, 83, 47. — affert torem tremoremque nervorum, 24, 46. — omne vitium iocendit et detegit, 83, 48. — non facit vitia, sed protrahit, ibid. — publica quas clades ediderit, ibid. 26. — illa iuvat quae in vacuum venit, 422, 7. — ebrietatis accusatio, 83, 46 sq. — ebrietati honor habitus, Benef. I, 40, 3. — ebrietate devinctus animus non est in sua potestate, Epist. 83, 44. — (ab) quomodo deterreant Zeno et Posidonius, 83, 9. — (in) crescit insolenti superbia, 49. — crudelitas aevo, ibid. — malignitas livido, ib.

Ebrius duobus modis dicitur, Ep. 83, 39. — et ebriosus differunt, ibid. 9 et 40. — convictores in amorem vini contrahit, Ir. III, 8, 4. — ebrius an committendus secretus sermo, Ep. 83, 8 sq.

Ebuici Liberalis laus, Benef. V, 4, 3 et 4.

Ebullire animam, Lud. 4, fin.

Echini intervenientes distinguebantur, etc. Epist. 95, 27.

Eclipses lunae crebriores quam solis, Q. N. VI, 3, 2.

Exemptat venti ut fiant, Q. N. V, 42, 4.

Ectypa imago Tiberii Caesaris, Benef. III, 26, 4.

Edictum, effatum et enuntiatum idem, Epist. 447, 43.

Editio publicavit monumenta ingeniorum, etiam ad indignos perventura, Benef. IV, 28, 3.

Educatio maximam diligentiam et

plurimum profuturam desiderat, Ir. II, 18, 3.

Effatum et enuntiatum idem, Ep. 117, 13.

Effectus quibusdam praestandus est, quibusdam pro effectu est, omnia attentasse ut efficerent, Benef. VII, 13, 3. — terrae motum, Q. N. VI, 24, 3.

Effligere, Ir. II, 34, 7. — rabidos canes, l. 15, 2.

Effocari suis bonis, Br. Vit. 2, 3 et 4.

Effractorius aperta praeterit, Ep. 67, 4.

Efficanda ruhigo animorum, Ep. 95, 37.

Egere necessitatis est; nihil necesse sapienti est, Epist. 9, 12.

Egestas et paupertas, Epist. 58, 1. — non obstat philosophiae studio, Ep. 17, 5.

Egestum (ad) venter corpora exhaerit, Q. N. III, 30, 4.

Εγχευόμενος ventus, Q. N. V, 8, 4.

Εγχευόμενοι artes nostris liberales vocantur, Epist. 88, 20.

Egnatii Augusto insidiantur, Cl. I, 9, 5. — in Augustum mucro acuebatur, Br. V. 5, 4.

Εἰδός quid Platoni, Epist. 56, 17.

Εἰκονισμοί (alii *icomismos*), Epist. 95, 67.

Eivatio bonae spei odisse et lacerare virtutem, etc. Vit. B. 26, 5.

Electio vi et metu perit, Benef. II, 18, 6.

Elementum valentissimum aqua, Q. N. III, 13, 1. — elementa mundi, Ep. 117, 24. — elementum est aer, Q. N. III, 12, 2. — elementa rerum sunt quatuor, Q. N. III, 12, 1. — et totidem eorum potestates, Ir. II, 18, 4. — elementorum divisio secundum Aegyptios, Q. N. III, 14. — omnium

alterni recursus sunt, III, 10, 3. — sliorum de mutatione in alia Anaxagorae sententia, III, 10, 1. — ad elementa grammaticorum descendere, Epist. 48, 11.

Elementarius senex, Epist. 36, 4 et 5.

Elephantem in genna subsidere et ambulare per funem iubet mimus Aethiops, Epist. 85, 35. — elephantis porcina vox terret, Ir. II, 12, 2. — elephantem cxx ante currum ducti, Br. Vit. 14, 1. — transeunt quae impulerunt, Clem. I, 5, 5. — elephantorum gregem excelissimus ducit, Epist. 90, 3. — iugo colla submissa, Ir. II, 34, 5. — duodeviginti pugna cum sociis hominibus, Br. Vit. 13, 6. — feritatem usque in servile obsequium demeretur cibus, Benef. I, 3, 4. — elephantos quis primus in triumpho duxerit, Br. Vit. 13, 3. — elephantis pluribus una sylva sufficit, Epist. 60, 2.

Eleusis (de initatis), Q. N. VII, 31, 2.

Elevanda omnia et facili animo ferenda, Tr. An. 15, 2.

Elim inter et Megalopolin Ladon medius, Q. N. VI, 25, 2.

Elleboro accepto, quidquid in visceribus haeret, eiicitur, Epist. 83, 25. — elleboro stultos curare, Benef. II, 35, 2.

Eltius leno habet et ipse divitias, Prov. 5, 2.

Eloquentia forensis populum movet, Epist. 14, 10. — romana a Cicerone exsilivit, 40, 11. — eloquentiae pretium excepiat litium numerus, Benef. VI, 38, 3.

Emi quae putamus, Epist. 42, 6. — quae sunt emenda secundum Calonem, 94, 28.

Empedoclis sententia de naturali
aquarum fervore, Q. N. III, 24, 1.

Empta precibus, omni re cariora,
Benef. II, 1, 4.—quaedam pluris sunt
quam vaenerunt, VI, 15, 2.

Emunire arduos colles in adscen-
sum, Clem. I, 19, 5.

Enervata felicitas fugienda, Prov.
4, 8.

Ennianus versus colligit Gramma-
ticos, Epist. 108, 32.

Ennius Homerum imitatus, Epist.
108, 34.—Ennii versus ex Ciceronis
libris de Rep. 108, 34.—Ennium
imitatus Virgilius, 108, 34.—apud
Ennium situs multum verborum oc-
cupavit, 58, 3.

Ens, vide *Quod est*.

Enlia in sex modos Plato partitur,
Epist. 58, 6.

Ertixovto $\epsilon\upsilon\chi\eta\delta\iota\sigma\iota\varsigma$, Lud. 10, 2.

Enuntiativum, enuntiatum, effatum,
edictum, Epist. 117, 13.

Ephestios (alii *Hephaestion*) regio
herbida, innoxia ab igne circumeunte,
Epist. 79, 3.

Ephesus Alexandriaeque, Epist.
102, 21.

Ephorus historicus non religiosis-
simae fidei, saepe decipitur, saepe
decipit, Q. N. VII, 16, 2.—historiis
componendis utilior ab Isocrate iudi-
catus est, Tr. An. 6, 2.

Epicurus an merito reprehendat
Stilponem et eos qui dicunt sapien-
tem seipso esse contentum, Epist.
9, 15.—voluptatem in actu esse di-
xit, Ot. Sap. 32, 16.—terrae motuum
causas exponit, Q. N. VI, 20, 4 sq.
—cum Metrodoro suo Athenis igno-
tus, et Graeciae paene inauditus,
Epist. 79, 12 et 13.—dolorem etiam
appetit, Ot. Sap. 32, 16.—dulce esse
torqueri dicit, Epist. 66, 48; 67, 15.
—duo bona agnoscit, Epist. 66,

41.—exulcerati ventris dolore tortus
beatissimum et ultimum se diem
agere ait, 66, 45.—fortis est, licet
amanuleatus sit, 33, 2.—honeste vi-
vendum esse docet, 21, 9.—immerito
mollia praecipere putatur, Ot. Sap.
15, 3.—obiurgat et eos qui concu-
piscunt mortem, et eos qui timent,
Epist. 24, 21.—Senecae iudicio,
sancta et recta praecipit, V. Beat. 12,
4.—servos amicos vocat, Epist. 107,
1.—Stilponis obiurgator, 9, 17.—
Stoicis consentit, 81, 9.—tria profi-
cientium genera facit, 52, 2.—vo-
luptatis magister certis diebus famem
experiri solitus, 18, 7.—causam
terrae motus ab igne repetit, Q. N.
VI, 21, 1.—corpori multo indulsit,
C. Sap. 15, 4.—Epicuri angelus (alii
aemulus) Seneca, Epist. 20, 9.—opi-
nio omnia casu esse condita, Q. N.
4, 13.—egregium dictum, Epist. 7,
9; 97, 14.—dictum de philosophiae
servitute, 8, 6.—reprehendit eos qui
dicunt sapientem se ipso esse con-
tentum, 9, 1.—dicta, 25, 4; 6.—
dictum omnibus philosophis com-
mune, 29, 9.—dictum, Stilponis
voci simile, 9, 15.—dicta cur com-
memoret Seneca, 24, 9.—inepta di-
stinctio de beatitudine ex virtute et
voluptate, 85, 15.—epistola, Epist.
9, 1; 79, 13.—epistolae ad Idomene-
m, 24, 3.—epistola ad Idomeneum
de occasione observanda,
22, 4.—epistolae ad Polyaenum,
18, 7.—obiurgatio quod Deum inermem
faciat, et tamen colat, Benef.
IV, 19, 1.—praeceptum, Ot. Sap. 30,
2.—opinio de terrae motu, Q. N.
VI, 9, 2; 20, 6.—sententia nobilis
ad Idomeneum, Epist. 21, 7.—
sententia de ratione refractionis in
speculis, Q. N. I, 5, 1.—secta flagi-
tiorum magistra, V. Beat. 13, 2.—

sententiae eius cur notentur a Seneca, Epist. 33, 4 et 2. — sententiae de paupertate, 2, 4. — secta non otiosa est, Ot. Sáp. 32, 16. — et inmerito male sedit, V. Beat. 13, 2. — voluptas aieca et sobria est, 12, 4. — vox virilis, C. Sáp. 15, 3. — voces, publicae sunt, Epist. 8, 7. — non schola, sed contubernium magnos viros fecit, 6, 6. — hortulia quid inscriptum, 21, 10. — Epicuro obiecta vitae et doctrinae dissentio, V. Beat. 18, 2. — obiectum quod pecuniam consumperit, V. Beat. 27, 6. — quae sit Dei felicitas, Benef. IV, 4, 2. — testimonium redditum, III, 4, 4. — (cum) quiescere licet, Brev. V. 14. 5. — Epicurum compilat Seneca, Ep. 8, 6. — (ad) delegare, 18, 10.

Epicureum (in) chaos inanè decidere, Epist. 72, 11. — faciunt Homerum, 88, 4.

Epicurea bonorum divisio, Epist. 66, 42. — cantilena de vano inferiorum meli, 24, 47. — voluptatis laudatio cur perniciofa, V. Beat. 12, 1. —

Epicureae voces, Epist. 67, 15.

Επίκουρος θεός, Lud. 8.

Epicurei duas philosophiae partes ponunt, Epist. 89, 9. — Epicureorum delicata et umbratica turba voluptatem virtuti praeferebantur arguitur, Benef. III, 2, 4. — opinio voluptatem a virtute diduci posse negantium, refutatur, V. Beat. 6, 1 sq.; 10, 2 sq. — vituperatio, Benef. IV, 13, 2. — et Stoicorum dissensio de sapientis otio, Ot. Sáp. 30, 2.

Epicureum chaos (in) decidit sine termino, Epist. 72, 11.

Epigenes duo cometarum genera facit, Q. N. VII, 6, 4. — Epigenis opiniones de meteoris et cometis refutatae, Q. N. IV, V, VI sqq.

Epistola non debet sinistram ma-

num legentis implere, Epist. 45, 13, — epistolae praemittere, Si vales, bene est, nos antiquis fuit, 15, 1. — epistolae amicorum iuagines sunt, 40, 4. — clarorum virorum obscuros alioqui homines notos faciunt, 21, 3 sq. — Senecae quales sunt, Epist. 75, 1. — Ciceronia non sinunt nomen Attici perire, 21, 4. — et codicilli, 55, 10. — epistolarum commercium utile, 38, 1. — epistolis adscribendae voces gravium auctorum, 33, 4.

Epistonia argentea, Epist. 86, 5 et 6.

Epulia funereis sibi parentaverat Pseuvius, Epist. 12, 8. — eruditatem asserunt, 24, 16. — epulis rimantur, 114, 6.

Eques Romanus, Epist. 44, 4. — nomen es ambitione natum, 31, 10.

Equestria et locus in Equestribus omnium equitum Romanorum sunt, Benef. VII, 12, 3. — equestris hereditas, III, 7, 6.

Equuleus, Ir. III, 3, 6; Epist. 78, 18.

Equum empturi, nudum adspiciunt, Epist. 80, 8. — non verberibus excitat peritua magister, Clein. I, 16, 3. — meliorem non faciunt aurei freni, Epist. 41, 6.

Equi sibi reginam currum trahere solebant, Ir. III, 21, 2.

Equites Romani cccxv occisi a Claudio, Lud. 14, 4.

Equus velocitate multo a periculo rapuit, Benef. VI, 7, 3. — est apecies, Epist. 58, 7. — a Catone defrictus Tollitarius praefereendus, 87, 9.

Erasinus fluvius absorptus tandem rursus emergit, Q. N. III, 26, 4.

Eretrici quam acientiam induxerint, Epist. 88, 37.

Ergastulum, Ir. III, 3, 6.

Erixonem equitem rom. populus,

ob filium flagellis occisum graphiis confodit, Clem. I, 14, 3.

Error est causa peccandi, Epist. 94, 24. — errori non irascendum, Ir. III, 24, 4. — errorum amor non est tantum, sed necessitas erroradi, Ir. II, 9, 2. — errores tolle, supervacua praecepta sunt, Epist. 94, 23.

Escendere, Tr. An. 45, 47. — Croesus iussus escendit regum, Tr. An. 41, 9.

Essedae transcurrentes, Epist. 56, 4. *Essedario* (de) tanquam interrogare, Epist. 39, 5.

Essentia vox a Cicerone et Fabiano usurpata, Epist. 58, 4.

Etesiae a nautis somnulosi et delicati vocantur, Q. N. V, 44, 4. — hieme non sunt, Q. N. V, 40, 4. — aestate incipiunt flare, ibid. — ultra ortum eaeiulae non valent, ibid. 2. — an causa sint incrementi Nili, secundum Thaletis sententiam, Q. N. IV, 2, 24. — Littua Aegyptium verberant, ibid. 23. — temperati sunt, ibid. 24. — in Italia nubes consistere non patiuntur, at Indiam et Aethiopiam continua aquis irrigant, Q. N. V, 48, 2.

Etesiarum causa, Q. N. V, 40, 4 sqq. — status aestatem frangit, ibid. 2.

Ethologia, Epist. 95, 66.

Etrusci et philosophi in quibus de fulminibus conveniant et dissentiant, Q. N. II, 41, 4. — Etruscorum disciplinam Attalus Graeca subtilitate miscuit, II, 50, 1.

Evander in Tiberis ripa regna Arcadum collocavit, C. Helv. 7, 4.

Evaporatio e terris varia, Q. N. I, 4, 6.

Euboeam obnoxiam fuisse terrae motibus, Q. N. VI, 47, 4.

Eudoxus primus ab Aegypto in

Graeciam astrorum scientiam transtulit, Q. N. VII, 3, 2.

Euphratis terminos movet Augustus, Brev. V, 5, 4. — Euphrates inelytus amnis, Benef. III, 29, 3. — Parthia obstat, Q. N. I, Praef. 7.

Euphrosyne Gratiarum media, Benef. I, 3, 6.

Euripus, Epist. 55, 7. — Euripum Kalendis Ianuariis salutabat Seneca, Epist. 83, 5. — quis invenit cur subito aquarum impetu impleatur aut aieccetur, Epist. 90, 42.

Euripidis opinio de Nili incremento, Q. N. IV, 2, 47.

Euripidis versus recitati populum ad eieiendum tragoediae actorem excitant, Epist. 445, 45.

Euronotus est a meridiano axe, Q. N. V, 46, 6.

Europae Asiaeque terminus Danubius, Q. N. VI, 7, 4.

Eurus ab oriente hiberno exit, Q. N. V, 45, 3. — Eurus ab oriente excitatum *Kauxias* Graeci, vocant, ibid. 5. — Latiois Vulturnus, ibid.

Eurynome mater Gratiarum, et cur, Benef. I, 3, 9.

Euthymenis Massiliensis testimonium de Nili incremento, Q. N. IV, 2, 24.

Eὐθυμία Graeci stabilem animi sedem vocant, Tr. An. 2, 3.

Exarmare, Epist. 30, 2.

Exauctoratus ac liber qui vivit vita peracta, Epist. 32, 4.

Excalceari, Epist. 76, 23.

Excalceatis et colturnatis multa Publilii non dicenda sunt, Ep. 8, 7.

Excalescere, Lud. 6, 2.

Excantatio frugum, Q. N. VI, 47, 2.

Excarnificandi hominis instrumenta, Epist. 24, 13.

Excarnificatus animus, Ir. III, 4, 4.

Exceptiones nigrae et turpes philosophiae, Epist. 48, 3.

Excerpta et repetita non est quod exigas, Epist. 33, 2.

Exciis silvis cultisque terris fontane oriantur an evanescent, Q. N. III, 2, 2.

Excusatissimum esset Seneca, si, etc. Ot. Ssp. 29, 4.

Exemplar, instrumentum est causae necessarium, Epist. 65, 43.—Platonis idea, 65, 7.

Exempla plus prosunt quam praecepta, Epist. 6, 4 et 5.—quam efficacia sicut, 14, 5 et 6.

Exequias immaturas fax cereusque praecessit, Tr. An. 14, 5.

Exercitatione constat pars virtutis, Epist. 94, 47.

Exerceri ad pacem, Epist. 18, 6.

Exercitationis finis, quando lassus sum, Epist. 83, 3.—exercitationes quae convenient, quae non, Epist. 45, 3 et 4.—quae diligendae, Tr. An. 15, 44.

Exercitus in centurias describi solet, Epist. 89, 2 et 3.—Romanos Romana caede lassos ad externa bella convertit Augustus, Brév. V. 5, 4.

Exhauriri in aliis potius patimur, ut nobis faciem reservemus, Epist. 108, 26.

Exhortationes morales, Senecae opus, Frag. 11, 12, 18.—pugnantium mora est, Epist. 7, 4.

Exitus bonorum mali non debent nos contristare, Tr. An. 15, 5.

Exoleti, Brév. V. 12, 4.—exolorum agmina per nationes coloresque descripta, Epist. 95, 24.—inter plausans ad symphoniam canere, 12, 8.—exoletis articulos malacissandos (vel malaxandos) praebere, 66, 49.

Exoriri in perniciem rogantium, saeva bonitas est, Benef. I, 14, 3.

Exortus varii stellarum supra finjorem, Q. N. VII, 27, 2.

Expandi aërem, Q. N. III, 9.

Expetendum et ad expetendum quid, Epist. 117, 4.—expeti propter se quid dicatur, Benef. IV, 20, 4.

Expiationes quid prosint, si fata immutabilia, Q. N. II, 36.

Exportatio, et molae, et maculae, Tr. An. 11, 7.

Exprobratio odium facit, Benef. II, 44, 6.

Exprobratrix memoria, Benef. VII, 22, 2.

Extanguia scripta, Epist. 64, 2.

Execrantium voces nocent, Epist. 94, 52.

Exsibilantia dirum quiddam labra, Ir. III, 4, 2.

Exsiliu est loci commutatio, C. Helv. 6, 1.—exsilia quae sunt remedia secundum Varronem, C. Helv. 8, 3.

Expectatio maximum vivendi impedimentum, Brév. V. 9, 1.—fortuitorum quid tam volubile, Vit. Beat. 15, 3.

Expectatum quidquid est diu, levius accedit, Epist. 78, 25.

Exspuere spiritum, Ir. III, 43, 5.

Exsulis paupertas nullum incommodum habet, C. Helv. 14, 2; 12, 2 sq.

Exsurdatus elamoribus ambitiosis, Epist. 94, 29.

Extraordinaria imperia, Benef. III, 33, 2.—conespiscit Pompelus V, 16, 5.

Extrinsecus auscultantes, Epist. 33, 6.

F.

Fabella, i. historia, Epist. 77, 9; 88, 3.

Faber inquilinus, Epist. 56, 4.

Fabrilis ferramenta non esse a sapientibus excogitata, Epist. 90, 9.

Fabianus arcus, C. Ssp. 4, 3.

Fabianus Papirius a Cicerone, Asinio et Livio saltem vincitur, Epist. 100, 6. — dubitabat, an satius esset nullis studiis admoveri, quam his implicari, Brev. V. 14, 4. — disertus et elegans, Epist. 58, 4. — philosophus verus et antiquus contra affectus impetu pugnandum ait, Brev. V. 10, 1. — populo disserebat, sed modeste audiebatur, Epist. 52, 11. — citatur, Br. V. 10, 1. — Fabiani viri et vita et scientia et eloquentia egregii disputatio expedita, non concitata, Epist. 40, 11. — Fabiani Papirii libri ad philosophiam pertinentes, Epist. 100, 8. — libri de civilibus, 100, 1. — opinio de fine mundi, Q. N. III, 27, 14. — oratio qualis, Epist. 100, 2. — non erat negligens in oratione, sed securus, ibid. 3. — pudor in seutu decens, Epist. 11, 3.

Fabius cunctator, Benef. IV, 27, 1. — cunctando imperii vires recreavit, Ir. I, 24, 4.

Fabius eques Rom. Lud. 13, 3.

Fabius Maximus, Clem. 1, 10, 4; Epist. 86, 81. — Fabius turpissimam imperatori aiebat excusationem, Non putavi, Ir. II, 31, 2.

Fabius Persicus impurus in sacerdotium propter maiores receptus, Benef. IV, 30, 4 et 2. — Fabii Persici pecunia a Iulio Graecino repudiata, Il, 24, 4.

Fabii Verrucosi dictum, Benef. II, 7, 1.

Fabii trecenti pro republica uiam

domum obiecerunt, Benef. IV, 30, 2. — totum reipublicae bellum in unam domum transferentes, Epist. 82, 20. — Fabii ccc non victi, sed occisi dicuntur, Benef. V, 3, 2.

Fabricius divitias imperator reiecit, censor notavit, Epist. 98, 12 et 13. — Pyrrhi regis aurum repulit, 120, 5. — Pyrrhum movuit ut insidias medici vitaret, ibid. — quibusdam parum pauper est, parum frugi et contentus vilibus, Epist. 120, 20. — triumphalis senex radices et herbas caenat quas in agro repurgando vult, Prov. 3, 6. — Fabricii paupertas, Prov. 3, 5.

Fabulae vita similis, Epist. 77, 17.

Fabulosum fretum, Charybdis et Scylla, Epist. 45, 2.

Facere, i. parare, exercitum, Epist. 114, 17. — *Facere* intel et intelligere discrimini apud veteres, 6, 32, 1.

Facies, vide post *Fax*.

Facile est levia aptare cervicibus, Ir. III, 6, 4. — faciles nos facere debemus, Tr. An. 14, 1.

Facilitas amoris aequae quam difficultas nocet, Epist. 116, 5. — facilitate capimur, quum difficultatem cernamus, ibid.

Fallacia fulmina quae per speciem alicuius boni nocent, etc. Q. N. II, 49, 2. — fallaciae opticae, I, 3, 10 et 11.

Fama vix recepit Socratem, Epist. 79, 11. — multos non excipere, sed eruere solet, ibid. 11 sq. — famae ingentes de Regulo, Epist. 114, 19.

Familia periculum adit, quum incertum est an mors domini voluntaria fuerit, Epist. 77, 7. — familiae nomina in prima parte aedium collocantur, Benef. III, 28, 4.

Familiares olim dicti, qui nunc servi, Epist. 47, 12.

Fames ambitiosa non est, Epist. 119, 14. — malum panem siligineum reddit, 123, 2. — parvo constat, magno fastidium, 17, 3. — exasperat et iucendit animos, Ir. III, 9, 3. — famem et sitim ut depellas non necesse superbis assidere liminibus, 4, 8. — fames caecitas Persici, Ir. III, 20, 2.

Fax cereusque immaturas exequias praecessit, Tr. An. 11, 5. — facies transcurrunt interdiu, Q. N. I, 1, 10. — eas abscondit diurni luminis claritas, ibid. — quomodo fiant, Q. N. VII, 4, 2. — ad facies et cereos funera ducenda, Br. Vit. 20, 4. — (sd) et cereos vivere, Epist. 122, 10.

Feni cul nomen impositum, Benef. VII, 7, 3.

Fases duodecim, Ir. III, 31, 2. — et honores capessere placet, Tr. An. 1, 4. — fascibus patriam premere, Benef. V, 15, 4.

Fasciam solve! (Sarmatici regis vox), Epist. 80, 9.

Fastos occupare uno nomine, Ir. I, 16, 32.

Fatigatae allocutione amicorum, C. Marc. 1, 6.

Fatum stoicorum et aliorum philosophorum quid sit, Q. N. II, 36, 1.

Fatum est rerum actionumque omnium necessitas, quam nulla vis rumpat, Q. N. II, 36. — idem cum Deo, Benef. IV, 8, 3. — rerum commune, Epist. 91, 7. — unum est, nec fulmine mutari potest, Q. N. II, 35, 1. — fatum non tollit philosophiae studium, Epist. 16, 4. — fati lex prima, Q. N. II, 35, 2. — obiurgatio quotidiana, Epist. 93, 1. — fato tam divina quam humana reguntur, Prov. 5, 6. — fata an ita immutabilia sint, ut exspiationibus et votis averti non possint, Q. N. II, 35, 36, 1 sq. —

fata Deus quidem scripsit, sed sequitur, Prov. 5, 6. — quosdam oscitant et marcentes deprehendunt, Brev. V. 2, 2. — fatum omnes vias enumerare longum est, Epist. 91, 12.

Favere, ac plaudere, Q. N. IV, 8. — favete linguis, in sacris dici solitum, Vit. B. 26, 7.

Favonius idem cum Zephyro, Q. N. V, 16, 5.

Favonii indicium si ab occidente, etc. Q. N. I, 2, 5. — Favonio occurrit, Epist. 55, 8.

*Febri*citatis maledicta in malam partem accipiendae non sunt, C. Sap. 13, 1.

*Febri*culae longas destillationes sequuntur, Epist. 78, 1.

*Febr*is dea Claudium comitatur, Lud. 6, 1. — praecordia torrens, Epist. 78, 18. — viscera torrens, 14, 5. — peregrinatione discutitur, 104, 1 sq. — febris natura, Q. N. VI, 14, 3 et 4. — februm genera innumerabilia unde, Epist. 95, 17. — febrem habere dicimur, quum illa nos habeat, Epist. 119, 12.

Febr. Nonis Regulo et Virginio Coss. motus terrae ingens in Campania, Q. N. VI, 1, 2.

*Febru*ario mense vites positae, Epist. 86, 19.

Felicio Senecae ostiarius, Epist. 12, 3.

Felicitas avida est et alienae aviditati exposita, Epist. 19, 6. — bracteata, 115, 10. — enervata fugienda, Prov. 4, 8. — iracundiam nutrit, Ir. II, 21, 5. — divitum personata est, Epist. 80. — magna quantum caliginis mentibus humanis obicit, Brev. V. 14, 1. — ulla implere nos potest, Epist. 74, 11. — vera ubi posita sit, Vit. B. 16, 1. — summa non est in carne ponenda, Epist. 74, 16. — Deo pro-

pior quae potest esse, Epist. 20, 7. — inquieta est, Epist. 36, 1. — ipsa se exagitat, movet cerebrum, ibid. — alios in aliud irritat, ibid. — aliquos inflat, aut mollit, etc. ibid. — felicitatis immoderatae incommoda, Brev. V. 7, 1 sqq. — intemperantia periculosissima, Prov. 4, 10. — reprehensio, 6, 3.

Felicititer, quod agis, Epist. 67, 14.

Felix nemo sit aliena infelicitate, Epist. 94, 67. — purpuratus non est, 76, 23. — vulgi, voluptatum servus est, V. Beat. 14, 3. — Felix cognomen honori datum, Clem. I, 14, 2. — felices ad similitudinem suorum parietum extrinsecus culti sunt, Prov. 6, 3. — cuius rei inopia laborent, Benef. VI, 29, 1. — feliciū exclamatio, quod vivere non liceat, Brev. V. 7, 3. — gaudia misera, 17, 1.

Femina: feminae cinno crispatae labris columbatur, Epist. 114, 6. — feminae equo donatae, C. Marc. 16, 1. — podagrica et calvae medicorum maximum mendacem faciunt, Epist. 95, 22. — quam homo non minus potant, non minus pervigilant, Epist. 95, 21. — aequae nivem rodunt, solatium stomachi aestuantis, ibid. — libidine ne maribus quidem cedunt, ibid. — viros inveniunt, ibid. — feminam quia exuerunt damnatae morbis virilibus, ibid. 22. — per liberos ambitiosae, C. Helv. 14, 2. — quaedam non consulum numero, sed maritorum, annos suos computant, Benef. III, 16, 2. — seminarum adulteria, Benef. III, 16, 3. — voluntas mobilis et vaga, Excerpt. IV. — feminas secundas facientes aquae, Q. N. III, 2, 2. — feminis annu ad lugendum constituere maiores, Epist. 63, 11. — luctus spatium decem mensium datum, C. Helv. 16, 1.

Fenestella (Annalium auctor), Epist. 108, 31.

Ferae nullum est beneficium, Benef. II, 20, 2. — ferae primae formae, Prov. 3, 6. — ferae hominis convictu mascescunt, Ir. III, 8, 2. — periculum fugiunt, quum effugere securae, Epist. 5, 7. — foetus suos non distinguunt, Epist. 66, 26. — ira carent, sed non impetu, Ir. II, 3, 4. — ferarum domitores certi sunt qui, etc. Epist. 85, 35. — venatio et possessio periculosa, V. Beat. 14, 3. — feras catulorum amor in venabula impingit, Epist. 74, 21. — feras ira carere, praeter hominem, Ir. I, 3, 4.

Ferculum alienum (in) imponi, V. Beat. 25, 4.

Fercula pro congiariis numerare, Tr. An. 6, 1.

Ferias menstruas certis diebus sibi quidam dederunt, Tr. An. 15, 13.

Feritas omnis ex infirmitate, V. Beat. 3, 4. — feritatis origo et descriptio, Ir. II, 5, 1.

Ferrarius vicinus, Epist. 56, 4.

Ferrum cur effossum, Benef. VII, 10, 2. — in igne esse Hercules videns, Lud. 9, 5.

Fervor caeli Aethiopici, Q. N. IV, 2, 17.

Festi dies cur instituti, Tr. An. 15, 12. — quomodo philosopho agendi, Epist. 18, 3. Vid. *Dies*.

Fictilia vasa ante ipsius Iovis cellam convivis apposita, Epist. 95, 72. — fictiles per deos olim iurabatur, C. Helv. 10, 2. — fictilibus qui sicut argento nititur, magnus est, Epist. 5, 5.

Fidelem si putaveris, facies, Epist. 3, 2.

Fides hominum impressis signis creditur, Benef. III, 15, 1. — sanctissimum pectoris humani bonum est,

Epist. 88, 25. — penes auctores erit, dictum historicorum, Q. N. IV, 3, 1.

Fiduculae, mortis instrumenta, C. Marc. 20, 3.

Fido Annaeo longior, Q. N. IV, praef. 8.

Fidus Cornelius ob Corbulonis contumeliosum dictum lacrymatus est, C. Sap. 17, 1.

Figuli rotae inventor fuit Anacharsis, Epist. 90, 30.

Figura, qua quidam reiiciunt, etc. Benef. II, 11, 4.

Filiae male consulens, Benef. IV, 27, 3.

Filius quantum patri debeat, Epist. 3, 30, 2 sq. — filium perire malles, quam per inertiam senem fieri, Epist. 77, 13. — filio datum beneficium, an ad patrem pertingat, Benef. V, 18, 1. — filiorum exempla patres beneficiis vincuntium, Benef. III, 37, 1 sq. — exempla patres illustrantium, III, 33, 2.

Fines Atheniensium aut Campanorum quos vocemus, Benef. VII, 4, 3. — finium si exigua contentio, ad arma concurretur, Brev. V, 3, 1.

Finita fulmina ad diem utique respondent, Q. N. II, 47, 1.

Finitio Aristotelis a Senecae finitione non multum abest, Ir. I, 3, 3.

Finitor seu finiens, ὀπίσθω Graecis, Q. N. V, 17, 2.

Fiscus tantum habet privata Caesaris, Benef. VII, 6, 2. — tanti est, quantum habet, Epist. 87, 15. — fisci in angulo iscentes, Ir. III, 33, 1.

Fistulae plebeiae, Epist. 86, 6.

Fistilla religiosi ac farre, Benef. I, 6, 3.

Fixus cuique terminus, C. Marc. 20, 9.

Flacci mors, Lucilii amici, Epist. 63, 1.

Flumina ingentis pilae specie visa, Q. N. I, 1, 2.

Flaminio circo (in) castra posuit Caesar, Benef. V, 16, 6.

Flatus antelucani, Q. N. VII, 6, 2. — decumani, VI, 18, 2.

Flavi cur iracundissimi, Ir. II, 20, 1.

Flectendum interius in cursu, eirci certamine, et vitae spatiis, Tr. An. 9, 3.

Flendi ius ab Homero praescriptum, Epist. 63, 2. — larga et assidua materia, C. Polyb. 23, 2.

Fletus primum nascentium omen, ibid. 3. — fletus nascentium causa, Epist. 102, 26.

Florales ioci nudarum mulierum, Epist. 97, 7.

Flosculi non sunt viro ex auctoribus captandi, Epist. 33, 7.

Fluctuatio maximum indicium malae mentis, Epist. 120, 20.

Flutus est agitatio maris in unam partem, Q. N. V, 1, 1, 3.

Flumen in idem bis non descendimus, Epist. 68, 20. — per flumen gratis vehens an beneficium det, Benef. VI, 28.

Flumina in usum hominum a Deo tributa, Benef. IV, 5, 2. — cur aliquando siccentur, aliquando nova oriantur, Q. N. III, 11, 1. — cur quaedam aestate augeantur, III, 26, 1. — cur quaedam certis mensibus magna, certis angusta, III, 16, 1. — cur quaedam in specum palam decidunt, quaedam paulatim intercidunt, eademque ex intervallo revertuntur, III, 26, 2. — quaedam cum ipso mundo coeperunt, III, 26, 2. — quaedam aestate augentur, ut Nilus, III, 26, 1. — terram subeuntia, III, 26, 2. — retrofluentia, III, 26, 1. — sensim intercidentia, VI, 8, 1. —

fluminum cursus quomodo continetur, Q. N. III, 4. — quorundam vis nira, III, 25, 2. — magnorum capita veneramur, Epist. 41, 3. — in flumina quidquid ex imbris terra concipit, reverti, Q. N. III, 6. — fluminibus gratiae non aguntur, Benef. VI, 7, 3.

Foculi pallioloque circumdati quidam graciles, Q. N. IV, 43, 9.

Focillare levibus remediis, Epist. 43, 13.

Focum aut mater aut uxor inveniunt, Epist. 114, 6. — focus cum obsoniis transferre luauria commenta est, Epist. 78, 22.

Faeditas Caligulae testans insaniam, C. Sap. 48, 4. — foeditatem coarguere necesse est, Ir. III, 3, 3.

Faeneratio turpis beneficium expensum ferre, Benef. I, 2, 2.

Faenerator quando male audiat, Benef. II, 17, 6. — quosdam debitorum non appellat, Benef. V, 24, 3. — valetudinarius, distortis pedibus, etc. Ir. III, 33, 2. — faeneratorem non fugat a foro coactor, Epist. 81, 2.

Faeneratores tabulas perdiderunt in urbis clade, C. Sap. 6, 4.

Faeni incubare tomento, V. Beat. 25, 2.

Foculus quid nisi humanae cupiditatis extra naturam quaesita nomina, Benef. VII, 10, 3.

Folliculi ventorum genus quoddam ab agricolis sic nominatum, Q. N. V, 48, 2.

Fomenta Campaniae enervarunt Hannibalem, Epist. 51, 5.

Fons Rhodiorum in Chersonneso, Q. N. III, 26, 4. — fontem monstrare sitientibus, beneficium est, Benef. III, 8, 3. — fontes certo tempore purgamenta eiecantes, Q. N. III, 26, 4 sqq. — in interiore Africa pauci

inveniuntur, Q. N. III, 6. — cur aliquando siccentur, aliquando novioriantur, Q. N. III, 44, 4. — cur quidam senis hortus pleni, senisque siccus sint, III, 46, 4. — quidam sacri, Epist. 41, 3. — fontes aciri, Q. N. III, 20, 5. — Dannbii, IV, 4, 2. — in summis montibus siti, III, 7, 3. — terrae motu editi, III, 40, 2. — sapore notabiles, III, 20, 4. — fluviique res incrustantes aut in lapidem convertentes, III, 20, 3. — calidi, aquae natura frigida, eorumque natura, III, 24. — corrodescentes, III, 25, 2. — noxii, ibid. — colorem crinium inde bibentibus mutantes, III, 25, 2. — gravi aqua, III, 25, 4. — mulieres reddentes foecundas, III, 25, 9. — fontium perpetuae causae, III, 3.

Forati animi et quasi, Brev. V. 40, 5.

Forma Aristoteli Idos, Epist. 65, 4. — non causa est, sed pars, Epist. 65, 43.

Formido, Ir. II, 42, 4. — nimia multos ad mortem coegit, Epist. 4, 3 sq. — vaticinantes et attonitos reddidit, Q. N. VI, 29, 4 sqq.

Formidinem proculcare, Clem. I, 42, 4.

Formidulosa (inter) versari, Prov. 4, 45.

Formula non confunditur, Benef. VI, 5, 4.

Formula humani officii, Epist. 95, 52. — formula (suh) liberum arbitrium non habet clementia, Q. N. II, 7, 3. — de formula disputare, I, 5, 4. — ad formulam spectat, II, 32. — ad formulam vivet, qui scit conditum, Tr. An. 11, 4.

Fornicationi lapidum simillima est societas nostra, Epist. 95, 53.

Fortis, Benef. IV, 24, 3. — abusive

gladiator et servus nequam, II, 34, 3. — vir quis sit longe describitur, C. Sap. 8, 2 sq. — sine timore est, Epist. 85, 20. — animus ad quae praeparatus venit, Ir. III, 37, 3. — fortes natura iracundi sunt, Ir. II, 45, 4.

Fortitudo quid, Epist. 85, 24. — tam in Persas quam io alte cinctos cadit, Epist. 33, 2. — est virtus pericula iusta contemnens, Benef. II, 34, 2. — contemtrix timendorum est, Epist. 88, 24. — est munimeotum humanae imbecillitatis inespugnabile, Epist. 413, 22. — stoicis est animal, 413, 40. — fortitudinem imitatur negligetia, Epist. 420, 9.

Fortuita non esse bona dicunt Peripatetici, Epist. 87, 10 sq. — fortuitorum metus inanis, Epist. 74, 4 sq. — praemeditatio et contemtus, Epist. 94, 3; 107, 3. — remedia, Excerpt. IV. — fortuitis omnes subiecti aucti, secundo exempla, Epist. 4, 5.

Fortuitum citra nos saevit et iniuriatur, C. Sap. 9, 4.

Fortuna neque boni, neque mali aliquid nobis tribuit, Epist. 98, 2. — non habet longas manus, Epist. 82, 4. — quos sibi adversarios assumat, Prov. 3, 3. — omnia dat, sed non virtutem, C. Sap. 5, 2. — lacerat et verberat nos, Prov. 4, 42. — procelis omnia disturbat, C. Marc. 26, 4. — potest statim mala fieri, Benef. I, 45, 3. — an sit deus? Benef. IV, 8, 3. — non vertit, sed allidit et cernit, Epist. 8, 4. — mala habet levitatem, 42, 40. — in mores ius non habet, 36, 6. — multos poena liberat, metu neminem, 97, 44. — relinquenda est, 82, 5. — magna, servitus magna, C. Polyb. 26, 4. — fortunae contentus, Prov. 6, 5. — ius nullum in praeteritum, Brev. V. 40, 2. — ludus, Epist. 74, 3 sq. — mo-

mentanea varietas, Epist. 4, 5 et 6. — munera philosopho vitanda, 8, 3. — potentia, 90, 4. — regnum, C. Marc. 40, 4. — de instabilitate longe disseritur, Q. N. III, Praef. 7 sq. — bona non excluduntur a sapiente, V. Beat. 21, 2; 23, 3 sq. — certamen fortiores reddit, Prov. 4, 42. — indulgentia opus est ad virtutem tendenti, V. Beat. 16, 2. — manus sunt homines potentes, C. Sap. 8, 3. — fortunae nihil intactum et sacrum, C. Polyb. 35, 3. — fortunae omnes copulati sumus, Tr. An. 40, 2. — (de) fide nihil sibi promittendum, C. Sap. 5, 4. — (de) iniquis praemiis quid sentiendum, Tr. An. 45, 6. — cum fortuna expostulatio, C. Polyb. 23, 4 sq. — fortunam magnam magnus animus decet, Clem. 1, 5, 4. — cavere potest, qui potest ferre, Epist. 98, 7.

Forum multitudine refectum, Ir. II, 7, 4. — forum, advocaciones, iudicia fugere debemus, Ir. III, 9, 3. — iubente iactantur cuncta et in contrarium transeunt, Epist. 99, 9. — foro stans virtus, V. Beat. 7, 2. — fora trina non sufficiunt fraudibus, furtis, Ir. II, 9, 4.

Fraenos mordere et rectorem rapere suum, Tr. An. 45, 47.

Fragiles quae in aprica valle creverunt, Prov. 4, 45.

Fragor tonitruum comparatur cum crepitu dislocae vesicae, Q. N. II, 27, 2.

Frater, alterius frater, est Benef. V, 40, 2. — fratrum dissidentium alter si servetur, an alteri fratrem non perisse moleste ferenti beneficium detur, V, 49, 40. — morte separatorum exempla, C. Polyb. 33; 4.

Fraudator beneficiorum ingratus, Benef. IV, 26, 3.

Fremitus terrae, Q. N. VI, 19, 2.

Frendens oec caput quassans, Ir. I, 16, 18.

Frigidum oibilib sine aëre, Epist. 31, 5.

Frigus intolerabile est corpori nudo, Epist. 90, 14. — frigoris verni causa, Q. N. IV, 5, 2.

Fritillus, Lud. 12, v. 61.

Fritinnire dulci sermone, Epig. VIII, 5.

Frontis infirmitas multos liberales facit, Benef. II, 1, 3.

Fructuosior est adolescentia liberorum, sed iofantia dulcior, Epist. 9, 5.

Frugalitas quid, Epist. 17, 4. — luxurioso poena est, 71, 22. — commendatur, Tr. An. 9, 1. — aenectutem producere potest, Epist. 58, 28. — frugalitatis iudicium noo est suri et argenti odium, 5, 2. — frugalitati laboriosae et exactae non deerunt vires, Brev. V. 18, 3. — frugalitatem exigit philosophia, Epist. 5, 4. — sine frugalitate non potest fieri studium salutare, 17, 4.

Fruentum publicum periurua et adulter accipiunt, Benef. IV, 28, 4. — frumeotum vendenti quantum emens debeat, VI, 14, 2. — frumentii publici cura, Brev. V. 18, 6.

Fuota aut pallida virtus, V. Beat. 7, 2.

Fuivus lacus in quem fluvii derivantur, Q. N. III, 3.

Fugit dies, Virgillii versus, Epist. 108, 24. — fugientes non sequitur incendium, Q. N. VI, 1, 6.

Fugitivi divites iō Mimo, Epist. 114, 7.

Fulgere media correpta dicebant antiqui, Q. N. II, 56, 2.

Fulgetra antiqui, oos tōuitrua dicimus, Q. N. II, 56, 4.

Fulgor, Q. N. II, 57, 1 sq. — fulgores quomodo fiant, I, 15, 1 sq.

Fulguratio est late ignis explictus, Q. N. I, 16, 1. — ostendit ignem, fulminatio emittit, II, 12, 4. — est iactatio aëris diduceotis se et corruentis, 18, 1. — est fulmen non in terras usque perlatum, Q. N. II, 21, 3. — est paene fulmen, 3. — fulgurationis et fulmiois discrimen, Q. N. II, 16, 17 sqq. — fulgurationes, fulmina et tonitrua simul fiant, II, 12, 4. — fulgurationes sunt igneae, vel ignea apoeie, 2. — fulgurationem speciem insnem esse, non ignem ai, Clidemus, Q. N. 55, 3. — quid esse existimat Heraclitus, 56, 4. — fulgurationum causa, Q. N. I, 1, 6.

Fulgur iotentum eat fulmen, Q. N. II, 57, 2. — fulguris causa, nocte tranquilla, Q. N. II, 26, 6.

Fulgurius (alii *fulgur*), Ir. III, 23, 4.

Fulguratis quid omnibus odor sulphureus? Q. N. II, 21, 2. — fulguratorum espita ad exitum fulminis spectant, II, 31, 2.

Fullo, Q. N. I, 3, 2.

Fullonius saltus, exercitatio facilis et brevis, Epist. 15, 4.

Fulmen venena delere, Q. N. III, 31, 2. — demissum in templum et res sacras, II, 42, 1. — fulmen est coactus ignis impetu iacens, Q. N. II, 16. — est acrioris densiorisque apiritua cursus, 18, 1. — magnorum incendiorum saepe causa, II, 21, 4 et 2. — est quiddam plus quam fulguratio, 3. — cadit eam necessitate, qua exeulitur, 26, 1. — cur, igneum quum sit, terram petat, Q. N. II, 24, 1. — cur oblique feratur, II, 58, 3. — enr subitum appareat et sine ignis continuatione, ibid. 4. — placabile, et perniciosum, Q. N. II, 43, 1. —

et fulgor quid differant, II, 57, 4 sq. — fulminis mira opera, II, 31, 4 sq. — et fulgurationis discrimen, II, 16, 47 sq. — vis oleum et vinum corrumpendi eiusque rei causa, II, 53, 2. — fulmine cur arbores plerumque feriuntur, II, 52, 2. — leta verminant intra paucos dies, II, 31, 2. — sine serenom est, II, 26, 6. — fulmini vis inest pestifera, II, 53, 4. — fulmina an a lue mittantur, Q. N. II, 44, 4; 42, 4; 43, 4 sq. — cur aestate plurima, II, 57, 2. — futurorum praenuntia, II, 32, 4; 34, 4 sq. — reverti quid sit, II, 68, 4. — privata et publica, II, 48, 4. — fulminum ars triplex, II, 33. auctoritas in auguriis et auspiciis, 34, 2 sq. — causa, I, 4, 6. — divisio iuxta Attalum, II, 50, 4. — divisio iuxta Etruscos, II, 50, 4. — tria genera iuxta Caecinnam, II, 39, 4. — genera vera, II, 40, 4 sq. — metus eximitur, II, 59, 4. — metus ad quid prosit, II, 42, 3. — nomina a Caecina posita, II, 49, 4. — procuraciones et expiationes quid proficiant, II, 38, 3. — vis, II, 52, 4. — persequendorum scientia valent Tursi, II, 32, 4.

Fulminant inferiora dum pars superior omni tumultu caret nec versatur in turbinem, Ir. III, 6, 4.

Fulminatio emittit ignem, Q. N. II, 42, 4. — fulminationes sunt igneae aut ignea specie, II, 12, 2.

Fumus, indicium incendii, Epist. 403, 2.

Funebris laudatio, non laus, dicitur, Epist. 102, 15.

Fuerare in osculis mortuum, C. Helv. 2, 5. — funerari, aere collato, C. Helv. 42, 4.

Fuvetare pulvinaria, C. Polyb. 35, 3 et 4.

SENECA *Tom.* VI

Fumus tacitum habet minus molestiarum, Tr. An. 4, 9.

Fuera quomodo deflenda, Epist. 99, 17. — funeribus necessaria vendens damnatus Athenis, Benef. VI, 38, 4.

Fur deprehensus, Epist. 56, 2. — furem signata sollicitant, dum multi aperta transeunt, 68, 3.

Furere in ira est muliebre, Clem. I, 5, 5.

Furentium indicia andax vultus, etc. Ir. I, 4, 3.

Furiae inferum teterrimae, Ir. II, 35, 5.

Furimus non privatim solum, sed publice, Epist. 95, 30.

Furnius quomodo patri Antonianas partes sequito venia impetrata Augusti deinceps erit, Benef. II, 5, 4.

Furor ex ira, II, 36, 4. — ut curandus, Epist. 94, 17. — Aiaceum in mortem egit, Ir. II, 36, 4.

Furtum quomodo sapienti fieri possit, Benef. VII, 7, 4.

Furtiva iam nou, et quae praeter oculos eunt scelera, Ir. II, 8, 4.

Futuro nemo torqueri debet, Ep. 74, 33.

Futurus anxius animus, est ante miseris miser, Epist. 98, 6. — futura; bona non sunt, 117, 27 sq. — prospiciendo mollitur, ibid. — futurorum metus taxatur, 74, 34 sq.

G

Gaetulici amicitia non Cui fidem cepit Senecae, Q. N. IV, Praef. 13.

Galutiae fluvius colorem animalibus mutans, Q. N. III, 25, 3.

Gallia cur fluminibus abundet, Q. N. 3, 6. — salubritatem caeli Circio ventu debet, V, 47, 4. — Galliae

N

populi truces inconditi, C. Helv. 8, 1. — in Gallia quum moraretur Augustus, Clem. I, 9, 1. — a Gallia in Urbem bellum circumegit Caesar, Benef. V, 16, 6. — (in) quod ostendebatur, Lugdunum quaeritur, Epist. 91, 2. — Gallias inter et Hispanias Pyrenaeus iugum extollat, Q. N. I, Praef. 7.

Gallina pavonem, non anserem refugit, Epist. 121, 19.

Gallus in suo sterquilinio plurimum potest, Lud. 7, 3. — Galli in Graecia, C. Helv. 6, 9. — Germanos ceciderunt, Ir. I, 14, 3. — Gallorum gens a Cassandro obsessa, Q. N. III, 41, 2. — Galli omnibus civitatem si princeps dederit, quantum singuli debeant, Benef. VI, 19, 2. — Gallos togatos videre constituerat Claudius, Lud. 3, 3.

Gallio Senecae frater, V. Beat. I, 4. — adulationis osor, Q. N. IV, Praef. 9. — in Achaia febricitans, navem ascendit ut morbum evitet, Epist. 104, 1. — Gallio citatur de Etesis, Q. N. V, 11.

Ganeones, Epist. 95, 41.

Gaudere et laetari virtutis proprium, Ir. II, 6, 3. — non potest, nisi fortis, iustus, temperans, Epist. 59, 17.

Gaudium investitum fundamento caret, Epist. 23, 4. — verum, 98, 2. — non nascitur nisi ex virtutum conscientia, 59, 17. — illud est, quod deos deorumque aemulos sequitur, 59, 18. — verum res est severa, 23, 3. — ad summum pervenit, qui felicitatem suam in aliena potestate non posuit, 23, 2. — gaudium securum sula virtus praestat, Epist. 27, 3. — ex consilatu, ex nuptiis, etc. percipere, an bene dicatur, 59, 1. — gaudii et voluptatis discrimen apud Stoicos, ibid. — (ad) tendunt omnes,

sed unde stille consequantur ignorant, Epist. 59, 15. — gaudium vero soli sapientes fruuntur, 23, 2 sq. — gaudia mala improprie dixit Virgilius, 59, 2. — inter falsa omnem noctem luxuriosi agunt, Epist. 59, 18. — gaudia occupatorum trepida, quid sunt? Brev. V, 16, 5.

Gaudere non potest nisi fortis, nisi iustus, nisi teoperans, Epist. 59, 17.

Gausaputus, Epist. 53, 3.

Gaza (per) medias Macedonum nudus incescit Diogenes, Benef. V, 4, 3.

Geminatio sola facit quasdam sententias, Frag. 2.

Geminus Varius Vinicium tractim dicentem, disertum negat, Epist. 40, 9.

Gemmae quibus ministrantur, invidendi, Prov. 3, 11.

Gemmam suppellectilem contemnere, Epist. 110, 11.

Generosus, est ad virtutem a natura bene compositus, Epist. 45, 4.

Genius singulis assignatus, Ep. 110, 1. — iurare per Genium, 12, 2.

Genu (de) pugnare, Prov. 2, 4.

Genua tremunt quibusdam dicturis, Epist. 11, 2.

Genus generale, et genera specialia, Epist. 58, 9. — summum, Quod est, 58, 10. — stoicis videtur quiddam, 58, 12. — esse aliquod probatur, 58, 6. — generis humani convicium, Benef. V, 15, 2.

Generosissima animalia quibus multum inest irae, Ir. II, 16, 1.

Gens ibi incolens, Q. N. IV, 2, 4. — nulla est quam non ira instiget, Ir. III, 2, 2. — gentes barbaras, I, 5, 13 sq. — facilius regere, quam animum suum continere, Benef. V, 7, 4. — genti causa suam urbem transferendi Nili cadentis fragor, Ep.

56, 4. — gentes pleraeque tegunt corpora corticibus arborum, 90, 14.

— Syrticae in defosso latent, 90, 16.

Geometer quid doceat, Ep. 89, 20.

Geometrarum ratione cogunt, Q. N. I, 4, 1 sq.

Geometria non facit virum bonum, Epist. 91, 17. — ob subtilitatem lubrica, Benef. III, 5, 1. — metiri doct, Epist. 88, 9. — geometriae placita, 95, 9. — in pulvere haerere, 88, 34. — geometriam discere coepit Alexander, Epist. 91, 17.

Germania, C. Polyb. 32, 2. — in Germania arcum infans statim tendit, Epist. 36, 7. — cur sinuibus abundet, Q. N. III, 6. — Germaniam penitus intraverat Drusus, C. Marc. 3, 4. — Germaniae Rhenus modum faciat! Q. N. I, Praef. 7.

Germanicus C. Caesaris pater, Benef. IV, 31, 2. — frater Claudii Caesaris, C. Polyb. 34, 5. — Germanici mors non fuit sine denuntiatione, Q. N. I, 4, 3.

Germanus puer protinus hostile vibrat, Epist. 36, 7. — Germani cuiusdam ad spectaculum ducti mors fortissima, 70, 17. — Germani, avida belli gens, Q. N. VI, 7, 1. — capillum nodo viucunt, Epist. 124, 22. — iracundissima, Ir. II, 15, 1. — et quidquid circa Istrum vagarum gentium occurrat, Prov. 4, 13. — Germanorum animositas et patientia, Ir. I, 11, 2. — vitae genus, Prov. 4, 13 sq. — transitus non inhiuit Pyrenaeus, C. Helv. 6, 9. — Germanis iracundia cladis causa, Ir. I, 11, 2. — rufus crinis et coactus in nodum, III, 26, 3.

Getulis via data, Q. N. III, 18, 1.

Gestatio exercitationis species, Epist. 55, 1. — corpus concutit, stu-

dio non officit, 15, 5. — gestationum horae, Brev. V. 12, 5.

Gigantes speciem, non substantiam habent, Epist. 58, 12.

Glacies, Q. N. IV, 3, 1. — potui mista, IV, 13, 7. — glacie rigorem potionis renovare, Epist. 78, 22.

Gladiator ignominiam iudicat cum inferiore componi, Prov. 3, 4. — gladiatorem in arena capere consilium, vetus proverbium, Epist. 22, 1. — gladiatores invisos dicit Cicero, Tr. An. 11, 3. — gladiatores ira denudat, Ir. I, 11, 1. — gladiatoribus ignavis populus irascitur inique, I, 2, 3.

Gladiatorius ludus, Ir. II, 7, 4. — gladiatorii muneris dies, Brev. V. 16, 2.

Gladius bonus non est cui aureus balteus, Epist. 76, 11. — gladio beneficia sequimur, Benef. V, 15, 4. — gladium (ad) vel ad cultrum locare, Epist. 87, 8.

Glandes plumbeas funda emissas in aëre liquescere, Q. N. II, 57, 2.

Globus ignis, Q. N. I, 4, 1.

Gloria vanum et volubile quiddam est aura inobilius, Epist. 123, 15. — ex scriptis et conversatione eruditorum comparatur, 21, 2 sq. — multorum consensum requirit, 102, 12. — umbra virtutis est, aliquando sequens, aliquando praecedens, 79, 11. — gloriae et claritatis discrimen, 102, 17.

Gorgonius hircum olet, Epist. 86, 12.

Grabatus, Epist. 18, 5. — in grabato et in panto videbitur sermo, etc. 20, 8.

Gracchanas leges, Brev. V. 6, 1.

Gracchus quihusdam nimis cultus, Epist. 114, 13. Vid. C. *Gracchus*. —

Gracchorum mater Cornelia, C. Helv. 46, 5.

Gradarius fuit Cicerō in dicendo, Epist. 40, 11.

Gradus (in) quatuordecim deducere, Benef. III, 9, 1.

Graeco in latina vertere est difficile, Tr. An. 2, 3. — *græcae* linguae gratia, C. Polyb. 21, 6. — *græcas* ineptias licet ridere, Epist. 82, 7. — *græcae* urbes in mediis Barbarorum regionibus, C. Helv. 6, 8.

Græcia maior, C. Helv. 6, 9.

Grecia admiratur patrem sacra rite peragentem, filii morte nuntiata, C. Marc. 43, 1. — Epicurum et Metrodorum paene inauditos habuit, Epist. 79, 12 et 13. — stellis numeros et nomina fecit, Q. N. VII, 25, 1.

Græciae ignum bellum indiceret Xerxes, Benef. VI, 31, 1. — in Græciam traiecit Persarum rex stolidissimus, Q. N. V, 18, 9.

Graecus poëta, Tr. An. 15, 16. — tibicen, Epist. 76, 3. — *græci* in Gallia, C. Helv. 6, 9. — nominibus in species iram distinguunt, Ir. I, 4, 2. — quidam diceas in Antigonum, Ir. III, 23, 4. — Graecorum inutilia studia, Brev. V, 13, 2. — poetarum maximus, Epist. 63, 2. — proverbium insigne, 114, 2. — Graecos historiae coarguunt, Q. N. I, 2, 10. — togatos videre cupiebat Claudius, Lud. 3, 3. — *Græcis* (in) dicendi celeritas fertur, Epist. 40, 10.

Graecinus Iulius vir egregius a C. Caesare occisus, Benef. II, 21, 3 et 4. — *Graecini* Iulii, ob non acceptam a Fabio Persico et Rebilo infamibus pecuniam, obiurgantibus responsa, Benef. II, 21, 4. Vid. *Iulius Graecinus*.

Graii Massiliani incolentes, diu in Corsica conederunt, C. Helv. 8, 1.

Graius mos, Epist. 31, 8.

Grammatica (in) quid videndum, Epist. 87, 13.

Grammaticus circa curam sermonia, historias et carmina versatur, 88, 2. — non erubescit solecismum, si sciens facit, 95, 9. — futurus quo animo Virgilium legat, 108, 24. — et Ciceronem, 108, 29. — grammatici analectae, Epist. 27, 6. — custodes latini sermonis, 95, 65. — grammatici oculi, 108, 28.

Grandinet ne hieme, Q. N. IV, 4, 2.

Grandiscopiae arbores, vites, etc. Epist. 86, 19.

Grande solatium cum universo rapi, Prov. 5, 61.

Grando quid sit, Q. N. IV, 3, 1 et 2. — nihil aliud est quam suspensa glacies, IV, 3, 5. — quum pluvia ventura erat, sit iniuria frigoris, 5, 2. — cur non hieme cada, IV, 4, 1. — cur rotunda, IV, 3, 2. — sit ex nube aquosa et iam in humorem versa, IV, 3, 2.

Grandinis venturae speculatores nubibus immolant agnum vel pulum, Q. N. IV, 6, 2. — forma cur talis ex Aristotelis aliorumque sententia, IV, 3, 5. — grandinem sunt homines qui futuram dicunt, IV, 6, 1. — grandinum incantatio et omnium tempestatum, IV, 6, 1.

Graphio pungere, Q. N. IV, 6, 2. — graphiis confodit Eriphoncin populum, Clem. I, 14, 3.

Gratiane referenda iis qui inviti prosint, Benef. VI, 7, 1. — apud paucos post rem manet, I, 12, 2. — per quae etiam felicibus referri possit, VI, 29, 3. — gratiam referre beneficium an res per se expetenda, IV, 1, 1. — bene meritis referre quid tam laudabile? IV, 16, 3. — qui retulit saepe ingratus est, IV, 21, 2. —

gratiae quantum demitur, tantum morae adiicitur, Benef. II, 5, 2. — gratiam an retulerit beneficium grato animo accipiens, II, 33, 2. — an sibi quis referre possit, Benef. V, 7, 4. — referre scit solus sapiens, Epist. 81, 9. — referre, et non reddere, dicimus, ibid. 8. — (ad) reddendam quae requirantur, Benef. III, 2, 4. — gratiae non sunt furtive agenda, in angulo, et ad aurem, II, 23, 4. — gratias nemine relatu si benefacimus, optime est, IV, 44, 2 et 3.

Gratiae Iovis et Eurynomes filiae, aetate minores quam Horae, Benef. I, 3, 9. — cur tres, cur sorores, cur manibus implexis, ridentes, invenes, virgines, soluta veste, I, 3, 3. — Veneri comites datae, I, 3, 9. — apud quemdam potam praecinguntur, I, 3, 7. — Gratiarum nomina, I, 3, 6 sq. — Gratiis cur Mercurius adstet, I, 3, 7.

Gratuita vocamus quae carissime constant, Epist. 42, 5.

Gratus sine impendio, Benef. III, 2, 4. — dicitur qui aliquid pro eo quod acceperat reddit, IV, 21, 1. — sum, non quia expedit, sed quia iuvat, Epist. 81, 48. — esse potest sola voluntate, Benef. II, 34, 4. — grati et ingrati comparatio, III, 47, 3. — grati sinus adversus Deos! V, 47, 6. — grato animo nihil honestius, Epist. 81, 27. — gratine videantur qui incommoda preeantur iis quibus obligati sunt, Benef. VI, 25, 4. — gratorum duo genera, IV, 21, 4.

Gravia an sicut quae tardius moventur? Q. N. VII, 29, 4 sq.

Gregalia poma delectant si provenire maturius, Benef. I, 42, 4. — gregali tectorio inducta balnea Scipionis, Epist. 86, 8.

Gregibus maxima corpora vel vehementissima praesunt, Epist. 90, 3.

Grumentum quum obsideretur, etc. Benef. III, 22, 4.

Gryllus propter Xenophontem notus, Benef. III, 32, 2.

Gubernaculum tenendum sapiente fluctu, Epist. 108, 35.

Gubernator deteriorne fiat tempestate, Epist. 85, 28. — non gaudet navigio everso, 97, 10. — duas personas habet, 85, 29. — etiam qui in sleco, etc. Benef. IV, 24, 3. — nauseabundus, Epist. 108, 35. — gubernatoris temerarii et cauti comparatio, 44, 7. — maria et terras scrutatur, ibid.

Gulae libido insatiabilis et luxuria, Epist. 89, 22; 144, 25 sq.

Gulosi ocalis, Q. N. III, 48, 6.

Guttam in arteriam asperam delapsam, necare, Q. N. VI, 2, 4.

Gyarus, C. Helv. 6, 4.

Gylippo Syracusae petenti visa est stella super laoeam, Q. N. II, 4, 42.

Gymnicum certamen, Ir. I. 44, 5.

Gyndes fluvius a Cyro in cccxx rivos dispersus, Ir. III, 24, 4.

Gyrum augustissimum habet dies, Epist. 12, 6.

II

Habet (qui plus), plus incipit habere posse, Epist. 119, 9. — habent, et non habentur, Ir. I, 46, 8. — habere dicimur febrem, quum illa nos habeat, Epist. 119, 42.

Habitus qualis conveniat, Epist. 5, 2. — animi rectus, 95, 57.

Hadrianum mare, Epist. 89, 49.

Hadriaticum aequor, Q. N. III, 29, 7.

Haedi ignium caelestium facies cur ita vocentur, Q. N. I, 1, 1.

Haemis aliquando aquarum ineps fuit, Q. N. III, 11, 2. — in Haemum quum Gallorum gens se contulisset, etc. ibid.

Hallucinationes ferendae quemadmodum Iupiter fert ineptias poetarum, V. Beat. 26, 6.

Halo quid sit, Q. N. I, 2, 1. — halones plures circa solem, VI, 3, 3.

Hannibal, Ir. I, 11, 4. — armis vicit, vitiis victus est, Epist. 51, 5. — Hannibalis crudelitas, Ir. II, 5, 2. — victor Scipio, Br. Vit. 17, 4. — cum fratre reponetur, ibid. — Hannibalem fomenta Campaniae encervant, Epist. 54, 5. — una hiberna solverunt, ibid. — Hannibale post Cannas moenia circumsidente, Ir. II, 2, 5.

Haphe nos excepit in crypta Neapolitana, Epist. 57, 1.

Harmodius et Aristogiton tyrannicidae, Beof. VII, 14, 5.

Harpago liberi epulandi appositus, Ir. III, 15, 3.

Harpaste Senecae uxoris fatua, se caecam esse nesciens, Epist. 50, 2.

Harpoeras Claudii libertus, Lud. 13, 4.

Haruspices colligentes membra, Clem. I, 7, 1.

Hasta praetoris, Br. Vit. 11, 3. — hasta sub civili capita venalia, Ir. I, 2, 4.

Hastulae contra fulmina, Q. N. II, 31, 2.

Haterii, oratoris celeberrimi, celeritas in dicendo improbat, Epist. 40, 10.

Hauriendum est non quantum vis, sed quantum capis, Epist. 108, 2.

Hebetatio nascitur ex assiduitate laborum, Tr. An. 15, 2.

Hecaton quae transcribit, Benef. I, 3, 9. — regulam dicit difficilem, II, 18, 2. — Hecatonis dictum, Epist. 5, 6. — exemplum reprehensum ponit Arresilaus, Benef. II, 21, 3. — praecleara sententia, Epist. 9, 4. — exemplum de Callistrato, Benef. VI, 37, 1. — quaestio, III, 28, 1. — Hecatone (ab) quaeritur si beneficium domino servus dare possit, III, 18, 1.

Hecuba minor an Helena, Epist. 88, 5. — servit 47, 10.

Hederae idoneae eliciendis ignibus, Q. N. II, 22, 1.

Helena an Hecuba minor, Epist. 88, 5.

Helice quomodo mersa, Callisthenes describit, Q. N. VI, 23, 3. — et passim. — Helicem urbem vasta concussio suppressit, VI, 25, 4.

Helviae, Senecae matris, infelicitas, C. Helv. 2, 4. — laus, 14, 2; 15, 3 sq. — pater, 16, 17. — soror, 17, 1.

Hemina sanguinis in potestate est, etc. Tr. An. 14, 2. — heminam propinavit Caesar, Ir. II, 33, 4.

Hephaestion, foratum pluribus locis solum Lycii vocant, Epist. 79, 3.

Heracleoticum ostium Nili, Q. N. IV, 2, 12.

Heraclitus in publicum procedens flebat, Ir. II, 10, 2; Tr. An. 15, 2. — Heracliti dictum, Epist. 58, 20. — dictum de dierum paritate, 12, 6. — opinio de fulguratione, Q. N. II, 56, 1. — Heracliti cognomen fecit orationis obscuritas, Epist. 12, 6.

Herba flavescit, et ad arcem spectat, Epist. 121, 15.

Herculaneis oppidi pars terrae motu corruit, Q. N. VI, 4, 1; 26,

4. — In Herculansen villa a C. Cesare diruta, Ir. III, 22, 1.

Herculaneus nodus, Epist. 87, 34. — scyphus condidit Alexandrum, 83, 24.

Hercules, C. Sap. 2, 1. — loquitur, Lud. 7, 1. — solus a Corinthiis civitate donatus, Benef. I, 13, 1. — totum orbem pererravit, Lud. 5, 3. — vivus ustus, Tr. An. 15, 7. — Herculis laus, Benef. I, 13, 3. — templum, Lud. 7, 4. — Liberique vestigia sequutus est Alexander, Benef. VII, 3, 1. — vestigia sequi indignatur Alexander, Epist. 94, 63. — spellatio Deo aptari potest, Benef. IV, 8, 1.

Hereditas equestris, Benef. III, 7, 6. — hereditatem iuriconsulti negant usurari posse, sed ea quae in hereditate sunt, VI, 5, 3.

Herennius Macer, C. Sap. 18, 4.

Hermachus, Epist. 33, 3. — ex tertia sorte ingeniorum, 52, 4. — Hermachum magnum virum fecit Epicuri contubernium, 6, 6.

Hesiodus maior aetate, ap. Himerus, Epist. 88, 5. — quae nomina, et cur Gratiis imposuerit, Benef. I, 3, 6. — Hesiodo Thalia Charis est, Homero Musa, Benef. I, 3, 10. — Hesiodum qui tenerat servum inagno pretio emit Calvisius Sabinus, Epist. 24, 6.

Hesychia (aliū *δοχλοσία*), Epist. 92, 5.

Hiemavit tempestas, annus, aquilo, Epist. 114, 18. — hiemantibus aquis dixit Sallustius, ibid.

Hiems nunquam aberravit, Q. N. III, 16, 2. — hieme calor sub terris non est maior, IV, 2, 26. — quaeritur cur ningat, non grandinet, IV, 4, 1. — cur putei et specus caleant, VI, 13, 3.

Hieran faciunt raro cursores, Epist. 83, 4.

Hiero, res Syracusanorum, Epist. 114, 17.

Hieronymi dictum, Ir. I, 15, 19.

Hilaritas horum qui felices vocantur ficta est, Epist. 80, 6.

Hippias tyrannus, Ir. II, 23, 2.

Hippocrates in mendacio deprehenditur ob femioarum intemperantiam, Epist. 95, 22. — Hippocratis medicorum maximi eadem, Br. Vit. 1, 2. — secta alia est quam Asclepiadis, etc. Epist. 95, 9.

Hippoperis impositis canterio vebatur, Epist. 87, 7.

Hispana machaera divisa est, Ben. V, 24, 3.

Hispania, Q. N. I, Praef. 7. — Hispaniae incolae Poeni, C. Helv. 6, 9. — in Hispaniam vadebat C. Pompeius ad debellandum, Epist. 94, 64. — in Hispania Pompeius F. arma movens, Br. Vit. 5, 6. — Hispanias a conteatu Africae mare eripuit, Q. N. VI, 29, 4.

Hispani Corsicam coluerunt, C. Helv. 8, 2. — Germanos caedunt, Ir. I, 11, 3. — Hispanis immunitatem si princeps dederit, quantum singuli eo nomine debeant, Benef. VI, 19, 2. — Hispanos togatos videre Claudius constituerat, Lud. 3, 3.

Histriones non irati sunt, sed iratum agunt, Ir. II, 17, 1.

Historia distantiae opinionum circa solem, Q. N. VI, 3, 3. — historiae ingentis, minutissime scriptae et arctissime plicatae, recitator, Epist. 95, 2.

Historica lingua utitur Seneca, Q. N. I, 13, 3.

Historici reprehensi Q. N. VII, 16, 1. — praedia soles vocant, I, 24, 4. — historicorum mos, quum multa

mentiti sunt, Q. N. IV, 3, 4. — ab historicis quis unquam iuratores exegit? Lud. 1, 2 et 3.

Homericus Achilles, Tr. An. 3, 11. — sacerdos allegat officia, Benef. V, 25, 4. — Homerikum versum exclamans C. Caesar, Ir. I, 16, 29.

Homerus, Epist. 40, 3. — citatur, Q. N. VI, 26, 4. — malorne aetate fuerit an Hesiodus, quaestio inutilis, Epist. 88, 5. — Neptunum *στρωχθον* vocatum, Q. N. VI, 23, 4. — non fuit philosophus, quod modo Stoicus, modo Epicureus, modo Peripateticus modo Academicus dicitur, Epist. 88, 4. — Odyssea et Iliade consummata, principium operi suo adiecit, 88, 34. — rotae figuli meminit, 90, 31. — uni Gratiarum nomeo mutavit, et in matrimonium produxit, Benef. I, 3, 7. — Homerum carminum a Polybio conversa, C. Polyb. 26, 6. — de Patria a Didymo quaeritur, Epist. 88, 32. — Homero Musa, quae Hesiodo Charis, Benef. I, 3, 40. — unus servus fuit, C. Helv. 42, 3. — Homerum qui teneret servum emit Calvistrus Sabinus, Epist. 27, 5. — intelligas quum audieris poetam, 58, 14. — quae fecere sapientem, 68, 5.

Homo quid, C. Marc. 14, 2. — in adiutorium mutuum generatus est, Ir. I, V, 5, 4 et 2. — non est tumultuarium opus, Benef. VI, 24, 5. — non ex veste aut conditione aestimandus, Epist. 47, 24. — magnis curis exemplis nil sperat aut cupit, Benef. VII, 1, 5. — contentus, non se mittit in dubium, ibid. — rationale animal est, Epist. 41, 8. — quid habeat commune cum animalibus, 76, 6. — ratione Deos sequitur, ibid. — o quam contempta res, nisi supra humana surrexerit, Q. N. I, Praef. 4. — indus, ratione et societate mu-

nitus est, Benef. IV, 47, 2. — rationem proprium bonum habet, caetera communia cum animalibus, Ep. 76, 6. — saccus est, 77, 44. — sacra res, per lulum et iocum occiditur, 95, 33. — species est Aristoteli, Senecae genus, 58, 7. — hominis magno pondere extriti, animam permanere non posse putant Stoici, 57, 5. — proprium, perfecta ratio, 76, 6. — homini ex homine periculum vitandum, 403, 1. — verecundo et honesto est miserimum amare quem non iuvat, Benef. II, 18, 4. — homini dum vivit omnia speranda sunt, Epist. 70, 5. — homine quid aliorum amantius? ira infestius? Ir. I, 5, 2. — (ab)-hoc exigitur ut prosit hominibus, Ot. Sap. 30, 5. — digna voluptas, non implere corpus, non saginare, cupiditates non irritare, Ben. VII, 2, 3 et 4. — quid sit optimum? ratio, Epist. 76, 6. — homines cur futuri avidi, 32, 3. — mali sunt, fuerunt et futuri sunt, Benef. I, 10, 3. — proximi a diis, II, 29, 5. — quam curae sint Deo, VI, 23, 4. — quomodo aestimandi sint, Epist. 76, 24. — homines posteriores prioribus esse deteriores, Q. N. V, 45, 2. — inter et Deum amicitia, Prov. 4, 4. — fortiter bonos Deus amat, 2, 4. — mane leonibus et ursis, meridie spectatoribus obliuiscuntur, Epist. 7, 6. — nesciunt quid velint, nisi momento quo volunt, 20, 5. — vitam suam simul amant et oderunt, 412, 3. — ad homines omnia pertinent, etiamsi non omnia meliores faciunt, 121, 2. non sunt qui ventri obediunt, 60, 3. — pereunt, ipsa humaoitas permanet, 65, 8. — soli ratio perficit, 76, 12. — non pudet gaudere sanguine alterno, 95, 31. — hominum fraus ac perfidia notatur, Benef. III, 45, 1.

sq. — delectus habendus, Tr. An. 6, 4. — quantum unus venter exercet! Epist. 95, 24. — praesumptioni multum dare solemus, 146, 5. — hominibus quomodo sit utendum, 95, 51 sq. — imperfectis, honesta sequi volentibus, Benef. II, 18, 5. — (cum) vive, tanquam Deus videat, 10, 5.

Homunciones nos sumus, Epist. 146, 6.

Honestamento ullo non eget, qui, etc. Epist. 66, 2.

Honestum quid vocatur, Epist. 76, 5, 8, 12. — per se expetendum, Benef. IV, 1, 3. — securum et expeditum est; Epist. 74, 30. — interitum ut in procinctu stat, ibid. — omne voluntarium, 66, 16. — omne in arduo quod est honesto proximum, Benef. II, 18, 2. — omne est iniussum et incoactum, Epist. 66, 47. — est securum et honestum, 66, 16. — est perfectum bonum, quo beata vita complectitur, 118, 10. — et bonum apud alios diversa sunt, apud Stoicos tantum divisa, 120, 4. — et iucundum idem esse nequit, V. Beat. 15, 1. — honesti amor etiam malis innatus, Benef. IV, 47, 3. — omnis comes ratio, IV, 40, 2. — et boni discernen, Epist. 118, 10. — et boni notitia prima quomodo ad nos pervenerit, 120, 4.

Honores consuli et praetori qui sunt tribuendi, Epist. 61, 9.

Horae maiore aetate quam Gratiae, Benef. I, 3, 9.

Horatius Cocles solus implevit pontis angustias, Epist. 120, 7. — Horatii Coclitis praeclara verba, ibid. 8.

Horatius Flaccus quomodo infamem describat, Epist. 86, 12. — negat ad sitim pertinere, quo poculo aqua, aut quam eleganti manu ministretur, 119,

14. — Horatii verba Lud. 13, 2. — versus, Epist. 120, 22.

Hortensius, Ir. III, 37, 3.

Hospitalia fulmina, quae in sacrificiis ad nos Iovem arcessunt, etc. Q. N.-II, 49, 3.

Hospitatur animus cognatus in homine, si, etc. Epist. 108, 19.

Hospitis ingrati poena, Benef. IV, 37, 3 sq.

Hospitum in solitudine quanti aestimatur, Benef. VI, 15, 5.

Hostilis dedicavit Pavorem atque Pallorem, Frag. 34.

Hostis dum aperte peierat, veris testibus abrogavit fidem, Benef. VI, 8, 2. — nullus perniciosior, quam quem audacem angustiae faciunt, Q. N. II, 59, 4. — hostes tot, quot servi, proverbium, Epist. 47, 3 et 4.

Hostius quidam nefandae obscenitatis, Q. N. I, 16, 4.

Humanae sortis iniqui aestimatores culpantur, Benef. II, 29, 1. — humani officii formula, Epist. 95, 52. — humanas res videri in deterius labi, stare tamen eodem loco, I, 40, 4. — in humanis rebus quid praeceptum sit, Q. N. III, Praef. 10.

Humanitas permanet, quum homines pereant, Epist. 65, 8. — vetat superbum esse adversus socios, 88, 26. — humanitatem colamus inter homines, Ir. III, 43, 5.

Hydra multa habens capita, Epist. 113, 8.

Hyperbola nunquam tantum sperat quantum audet, Benef. VII, 23, 2.

Hypocritis notatur, Epist. 5, 1 et 2.

Hyrcani ab Alexandro vastati, Ep. 113, 23.

Hydrissum, Cariae urbs, Q. N. III, 19, 4.

I

Iuctura turpissima quae per negligentiam fit, Epist. 4, 4.

Ianus pater, Lud. 9, 4.

Iapyx ventus Calabriam infestat, Q. N. V, 47, 4.

Iconismos, Epist. 95, 67.

Idea: *Εἰδω*; Aristoteli forma, Ep. 65, 4. — quid ab idea differat, Epist. 58, 47 sq.

Idaea, deorum mater, C. Sap. 48, 5.

Ideae definitio et explicatio, Epist. 58, 45. — ideae Platonis, Q. N. I, 44. — quid utilitatis adferant, Epist. 58, 20 sq. — Platonicae, ibid. 23.

Idola hominum ab ipsis visa, Q. N. I, 3, 8.

Idomeneus ex epistolis Epicuri clarus, Epist. 24, 3. — ad Idomeneam nobilis sententia Epicuri, 24, 7. — Idomeneo scribitur de occasione captanda, 22, 4.

Ignis an terrae motus causa, Q. N. VI, 9, 4 sqq. — quaedam etiam creat, V, 6. — exitus mundi est Stoicis, III, 43, 4. — masculus, et femina, III, 44. — mirabilis in Lycia quem incolae *Hephaestion* vocant, Epist. 79, 3 — quemadmodum fiat, II, 25, 4; II, 23, 2. — aurum probat, fortes viros miseria, Prov. 5, 8. — quo clarior fulsit, citius exstinguitur, C. Marc. 23, 3. — vivacior qui eum difficili materia commissus, est, ibid. — natura in verticem surgit, et si nihil prohibet ascendit, Q. N. II, 24, 2 — qui nascitur in nubibus primum non est aqua, sed aër apissus, 26, 4. — missus in aquam sonat, dum exstinguitur, Q. N. II, 55, 4. — occupat mundam et in se cuncta vertit, III, 43, 4. — quomodo e nubibus gignatur, II, 26, 4 sq. — ignem aqua incense, Q. N. II, 26, 2. — tetrae mo-

tuum causam esse aliqui putant, VI, 9, 4. — de igne, sitne in nubibus an ad tempus fiat, et unde proferatur, variae opiniones, II, 42, 4; 25, 4. — ignes terris operiti, Q. N. II, 40, 4. — non in inferiora aliqui ferri solent, Q. N. II, 43, 2. — ignium plura genera, I, 44, 4 sq. — in aëre multae variaeque facies, I, 4, 4. — in aëre visorum causae, I, 4, 2 sq. — ignes aliqua potentia deprimit quae non est in caelo, II, 43, 3. — ignibus eliciendis idoneae laurus et bedera, II, 22, 4.

Ignitabula antiqua, Q. N. II, 22, 2.

Igniculi, Q. N. I, 4, 42.

Ignominia nihil detrahit sapientis virtuti, C. Helv. 42, 3. — (plus quam) est mors ignominiosa, ibid.

Ignorantibus aegris quaedam agenda sunt, Br. Vit. 48, 5.

Ignoscere quid sit, Clem. II, 7, 2. — ignoscendum magis cupienti vulnus quam insulam hosti, Ir. III, 43, 4.

Ilex, quid? Q. N. III, 27, 5.

Ilias an Odyssea prior scripta, inepse quaeritur, Brev. V, 43, 2.

Illiteratus quis est, Benef. V, 43, 4.

Imago obscenae admota, Benef. III, 26, 2. — i. e. simile, Epist. 92, 20. — qua utebatur Attalus, 72, 40. — imaginem suam quidam ubique vident, Q. N. I, 3, 8. — imagines in atrio positae, Benef. III, 28, 4. — magnorum virorum, iocamenta animi, Epist. 64, 8. — non solis poetis concessae, Epist. 59, 5. — cur adhibendae in orationibus, ibid.

Imaginaris honor verborum, C. Sap. 3, 4. — imaginaria (in) paupertate se exercere ad veram, Epist. 20, 44.

Imbecillus est qui propter dolorem moritur, Epist. 59, 33.

Imbres an omnibus continui cursus causae sint, Q. N. III, 7, 1. — bonis et malis communes, Benef. IV, 28, 2.

Immansueta mansuete tractanda sunt, Ir. III, 27, 3.

Immortale (quid) mortales manus fecerint, C. Polyb. 20, 4.

Impatientia quid, Epist. 9, 4.

Impedimenta qui primus appellavit, Epist. 87, 9 et 40.

Impendium sentire, Benef. III, 8, 4.

Imperare sibi, maximum est imperium, Epist. 143, 24. — medicorum est, Ir. I, 46, 3. — imperanti remissius, melius paretur, Clem. I, 24, 4.

Imperandi non est unum genus, Clem. I, 46, 4.

Imperator Romanus (M. Cur. Dentatus), Benef. VII, 7, 5. — imperatoris Romani vox laudata, ibid. — Scipionis gloriosa mors, Epist. 24, 9 et 40. — imperatori etiam victo quando laus debeatur, Benef. VII, 43, 3. — tanquam imperatorem videre (de medico), VI, 46, 2.

Imperia penes quos esse soleant, Ir. II, 46, 4. — vetera in flore cedere, Q. N. III, Praef. 9.

Impertiosus es intra limen, foris humilis, Benef. III, 28, 5. — impertiosum patrem vicit Antigonus, III, 37, 4.

Imperitos (apud) magna pars mali est novitas, Epist. 76, 26.

Imperturbatus quis Peripateticis, Epist. 85, 2.

Impluere leviter, Q. N. I, 6, 2.

Impingere epistolam ingentem, Ep. 95, 3. — In litem ac molestiam, 117, 4. — Inqueam, Tr. An. 40, 1. — naturae munus suum, Prov. 6, 7.

Importunosum mare, C. Helv. 8, 4.

Imprecatio quae gravissima, Epist. 440, 2.

Improbantis civibus parcendum, Clem. I, 5, 4.

Improbi argumentum interdum risus, etc. Epist. 52, 12.

Imprudentium ista fiducia est, Benef. IV, 34, 4.

Impudicitiae commentae genus, Epist. 95, 24.

Impudicum demonstrat, incoessus et manus mota, etc. Epist. 52, 12. — ab impudico an captivus se patiatur servari, Benef. II, 21, 4.

Imputat pereuntis dies, Ir. III, 43, 3.

Imputatores sunt qui malint perdere quae praestiterint, quam, etc. Benef. II, 17, 5.

Inaedificare vix dictum, C. Marc. 2, 3.

Inaestimabile bonum est suum fieri, Epist. 75, 14.

Inagibilis et iners non est aer, Q. N. V, 5, 2.

Inagitati terroribus, Epist. 75, 13.

● *Inane* aëri quidam perniscunt, Q. N. II, 7, 4.

Incantatio grandinum et omnino tempestatum, Q. N. IV, 6, 4.

Incauti, Ir. II, 46, 4.

Incoessus mollis luxu diffuentium, Q. N. VII, 31, 5.

Inclinatio, terrae motus species, Q. N. VI, 24, 2.

Incomitata lectica, Epist. 22, 7.

Incommoda suo lure bona vocari possunt, Epist. 74, 6. — quaedam pro his sunt quibus accidunt, Prov. 3, 2.

Incomprehensibilis (tam) amor, Clem. I, 42, 2.

Inconstantia animorum, Tr. An. 2, 5. — inconstantiam habet sapiens, sed minus vagam, Epist. 85, 7.

Incontincens (tam) sui nihil est quam magna vis undae, Q. N. III, 30, 5.

Incurvat quem iniuria, non est magnus animus, Ir. III, 5, 6.

Indeclinabilis iustitia, Ep. 74, 28.

Indefatigabilis vigilia, Ir. II, 42, 7.

Indepravata virtus, Epist. 75, 45.

Index philosophorum, Ep. 39, 2.

Indi, Q. N. V, 48, 9. — ab Alexandro domiti, Ep. 443, 23. — Indos inter quid Macedonicus sermo, C. Helv. 6, 4. — apud Indos mel in foliis arundinum invenitur, Epist. 84, 3.

India (in) quum vagaretur Alexander, Ep. 59, 42. — (io) ex amnes, xviii gentes esse prodidit Seneca, Frag. 5.

Indicum mare, Q. N. IV, 2, 3.

Indifferentia a Graecis ἀδιάφορα voratur, Epist. 82, 8 et 9. — et Media, Epist. 82, 42. — alia aliis potiora, V. Beat. 22, 3.

Indigere et opus esse differunt, Epist. 9, 42.

Indigna putantur quae inopinata sunt, Ir. II, 30, 3.

Indignatio quorundam deventiosissima, Br. Vit. 2, 5.

Indolentia, Epist. 66, 42 — bonum non est, 87, 46.

Indolescere est veterinosi et infelicis animi, Ir. I, 46, 25.

Indormiens sibi suavis segnis, V. Beat. 40, 2.

Indulgendum animo et otium dandum, Tr. An. 45, 44.

Indulgentia patrum et matrum diversa, Prov. 2, 3.

Industria miseria est delicatis, Ep. 71, 22.

Inemendabilis status, Epist. 406, 6. — inemendabiles quid faciat, Epist. 97, 9.

Inermis adire locum obsessum multo hoste, C. Marc. 9, 2.

Inertes et inepti vocantur philosophi, Epist. 76, 3.

Inexercitata mens quaedam contrahere non potest, Epist. 94, 29.

Inexpugnabilis quorundam lapidum duritia, C. Sap. 3, 7.

Infamia, unius malignus sermo, Epist. 402, 42.

Infans est irrationalis, Epist. 448, 44. — crines laceravit matris, C. Sap. 44, 2. — sputo aspersit, ibid. — infantes Germani et Parthi statim arcum tendunt, Epist. 36, 7. — in infantibus non est summum bonum, 424, 9.

Infatigabile quiddam est virtus, V. Beat. 7, 4.

Infatuat quemque pro sua portione adulatione, Epist. 59, 43.

Inspector gratuitus, Q. N. III, 25, 3.

Infelicitas consummata ubi turpia non solum delectant, sed placent, Epist. 39, 6.

Infelix arbor, Ir. III, 45, 4 — infelicior nullus cui nihil adversi unquam acridit, Prov. 3, 3.

Infernus carcer in quo ingens ianitor Orci, Epist. 82, 45. — inferna fulmina, quoniam et terra exsiliunt ignes, Q. N. II, 49, 3.

Inferorum metus sunt vani, Epist. 24, 47. — inferum furia et monstra, Ir. II, 35, 5. — inferos terribiles fabula facit, C. Marc. 49, 3. — ad inferos descendit Claudius, Lug. 43, 4.

Infirmi sumus ad omne tolerandum, Tr. An. 2, 43.

Institutiones, circumscriptiones, fraudes, etc. Ir. II, 9, 4.

Infitiator ac fraudulentus, Benef. III, 47, 3.

Infractum aetatem territare, Br. Vit. 5, 4.

Infractus animus, V. Beat. 23, 3. — *infracta mulier et antiqua quae nescit matrimonium vocari adulterium*, Benef. III, 16, 3.

Infulas loco miseriarum habere, C. Helv. 13, 4.

Ingenisecere, V. Beat. 23, 1.

Ingenium beatissimum sub qualibet cule latere potest, Epist. 66, 4. — nullum magnum sine dementiae mixtura, Tr. An. 15, 16. — leve est, quod ad vocem et accidentia erigitur, Epist. 56, 11. — iugeni publicandi gloria, 7, 7. — iugenia quo illustriora, eo breviora, C. Marc. 23, 3. — *ingenia* Deus ex occulto magister producit, Benef. IV, 6, 6. — *ingeniorum* dignatio nunquam interit, Epist. 31, 6. — monumenta etiam indignis publicavit editio, Benef. IV, 28, 3. — triplex genus, Ep. 52, 2 sq.

Ingentis animi aliena causa ad vitam reverti, Epist. 104, 4.

Ingratus animus, omnium vitiorum maximum, Benef. I, 10, 4. — quam iniuriam inferat, I, 10, 4 sq. — qui remotis arbitris agit gratias, II, 23, 2. — qui beneficium accepisse se negat, quod accepit, III, 4, 2. — saepe est qui reddit quod accepit, III, 7, 5. — cui de hereditate, aut de legato vacat cogitare, IV, 20, 2. — saepe qui retulit gratiam, IV, 21, 3. — L. Sulla, qui patriam durioribus remediis sanavit, V, 16, 3. — in patriam Coriolanus; V, 16, 1. — Catilina, ibid. — C. Marius, ibid. 2. — L. Sulla, ibid. 3. — C. Pompeius, ibid. 4. — C. Caesar, ibid. 6. — non sive nostro pudore protrahitur, VII, 29, 1. — qui beneficium reddidit sive avara, Epist. 81, 16. — *ingrati actio* an iuste dletur, Benef. II, 7, 1. — huic actioni nemo iudex

sat idoneus, III, 8, 4. — *animi vitium* cur tam frequens, I, 4, 1. — *hospitis poena* narratur, IV, 38, 1 sq. — *ingrato* cur nulla lex posita, IV, 17, 1. — noto an vir bonus beneficium dare debeat, IV, 26, 4. — sitne consilium dandum, aquam haurire permittendum, et via monstraunda, IV, 29, 4. — *ingratus* neminem esse probatur, V, 12, 3. — *ingrati* publice sumus omnes, V, 17, 2. — plures erunt si nulla adversus ingratus datur actio, III, 16, 1. — etiam de *ingratis* queruntur, III, 1, 1. — omnes miseri, Epist. 81, 20. — quemadmodum ferendi sint, Benef. VII, 26, 1. — quomodo possint grati effici, I, 2, 3. — *ingratorum* duo genera, VI, 26, 1. — multa genera, III, 1, 1. plurima exempla exponuntur, V, 16, 1 sq. 17, 1 sq. — *poena*, III, 17, 1 sqq. — *causa* non sunt omittenda beneficia, Epist. 81, 1 sq. — turba non debet tardiores ad bene merendum facere, Benef. I, 1, 9. — *ingratos* ipsi facimus, I, 4, 4. — quid maxime faciat, II, 26, 4. — *ingratis* excusationes sunt praecludendae ad quas refugere possint, Benef. VII, 16, 1. — *Ingratissimus* omnium qui beneficiorum oblitus est, Benef. III, 4, 3.

Ingratitudo an impunita esse debeat necne, Benef. III, 6, 1 sq. — *ingratitudinis* mala, IV, 17, 1 sq.

Inhabilis intentioni spiritus, quom, etc. Epist. 15, 3.

Inguen (per) vulnere accepto L. Drusus cecidit, Br. Vit. 6, 2.

Iniqua quae iudicari soleant, Ir. II, 30, 3.

Iniquus nihil ipsam fieri heredem paterni odii, Ir. II, 31, 3.

Initia rerum in potestate nostra

sunt, exitus fortunae est, Epist. 14, 14.

Initiamenta, Epist. 90, 29.

Initiati tantum sanetiora sacrorum norunt, Epist. 95, 64.

Iniuria alicui fieri potest, nec tamen ille accipere, C. Sap. 7, 3. — beneficio contraria, Benef. III, 22, 2. — iniuriae et contumeliae discrimen, C. Sap. 4, 4. — opinioni non facile credendum, Ir. II, 22, 4. — poena, Ir. III, 26, 2. — vindicandae tres scopi, Clem. I, 22, 4. — iniuriam quanto satius sanari quam ulcisci, Ir. III, 27, 4. — iniuria sapiens non potest affici, C. Sap. 2, 4 sqq. — iniuriae altius quam merita descendunt, Benef. I, 4, 8. — quomodo nos moveant, Ir. III, 34, 4. — iniuriarum materia latissima patet, C. Sap. 9, 4. — iniurias iniuriis repensare honestum non est, Ir. II, 32, 4. — sapienti tolerabiles esse, Epicurus; iniurias non esse, Stoicus dicit, C. Sap. 15, 3. — iniuriis dominorum in servos positus iudex, Benef. III, 22, 2.

Innocentem quomodo se quisque dicat, Ir. I, 14, 3.

Inobsequens arti, Q. N. I, Praef. 15.

Inobservatus cursus multa feret, quae reprehendere velis, Epist. 40, 43. — inobservatum tempus, Q. N. III, 26, 7.

Inoperta veritas ac confessio, Ot. Sap. 30, 4. — inoperto capite luxuriari, V. Beat. 43, 2.

Inopiae metus, Epist. 44, 3. — remedium quid sit, quaeritur, Epist. 110, 7.

Inquilinus (faber), Epist. 56, 4. — inquilini philosophorum non discipuli, Epist. 108, 5.

Inquisitio publicorum, secreto-

rumque, teterrimum vitium, Tr. An. 12, 4.

Inquisitorem veterem amicum habebat Tiberius Caesar, Benef. V, 25, 2.

Insania, Clem. 2, 42. — ex ira nascitur, Ir. II, 36, 4. — publica et quae medicis traditur, nihil differunt, Epist. 94, 47. — muliebris, Benef. VII, 9, 4. — insaniae hilare genus, Epist. 39, 6. — insaniae et irae vicinitas, Epist. 48, 10. — insaniam hilarem insanire, V. Beat. 12, 4. — hilarem unius horae, longi temporis taedio pensat ebrietas, Epist. 59, 16. — insaniam quidam e sapientibus vltis brevem esse dixerant, Ir. I, 4, 2. — publicam inter et hanc quam medici tuentur parva differentia, Epist. 94, 47. — praeceptis nemo curat, 94, 36.

Insanire aliquando iucundum est, Tr. An. 15, 16.

Insanum vultus habitusque demonstrat, Epist. 52, 12. — insanis suffragium et iurisdietio committitur, Benef. II, 35, 2. — insanos, quibus mens mota est, non erepta, denuntiatio et castigatio coercuit, Epist. 94, 36.

Insecabile quid sit inventum, Epist. 118, 16.

Inseparabile aliquid inter se habent bonum et honestum, Epist. 118, 40.

Insignia concupiscuntur, etiam si parum nota sunt, Epist. 105, 3.

Inspicere nosmetipsos debemus, Tr. An. 4, 4.

Inspuere disserenti, Ir. III, 38, 2.

Instabile quod evenit fortuito, Br. Vit. 47, 2.

Institores artificiorum sordidissimum, Benef. VI, 17, 4. — delicata-

rum mercium iuventus corrupta locupletat, VI, 38, 3.

Insolentia hominum exagitata, Benef. III, 29, 4.

Insula in Aegæo mari surrexit, Q. N. II, 26, 3. — insulae an certioris soli, Q. N. VI, 26, 4. — nataotes, Q. N. III, 25, 6. — Calamioæ in Lydia, Q. N. III, 25, 6. — diversis temporibus e mari prodeuntes, Q. N. VI, 21, 2. — novae mari emeruisse, VI, 21, 4. — insulas terrae motibus non esse expositas, VI, 26, 2.

Insulam arte incredibili suspodere Benef. VI, 45, 5. — insulae Romae cadentes, VI, 32, 5. — Urbis Romae, II, 44, 2. — quaedam ex se concipere flammam, II, 44, 2. — insularum parietes ruinosi et exesi, Ir. III, 35, 4.

Insusurrare diis turpissima vota, Epist. 40, 5.

Intabescere dolori quid iuvat, C. Polyb. 24, 4.

Intelligere inter et facere, VI, 32, 4.

Intelligibilens an sensibile sit bonum, Epist. 124, 2.

Intemperantia litterarum, Epist. 406, 44. — intemperantiae vituperium, Q. N. IV, 43, 2 sq.

Intensionem æfris ostendunt inflata nec ad ictum cecidentia, Q. N. II, 6, 2. — ostendit spiritus, velocitas eius et deductio, 8, 2.

Incipiant quomodo affectus, Ir. II, 4, 4.

Intercapedinem habet morbus longus, Epist. 78, 16.

Intercessorem (per) mutuari, Epist. 449, 4.

Interemptor sui a quibusdam damnamur, a Seurca laudatur, Epist. 70, 40.

Interitui omnia obnoxia, Epist. 91, 11 sq.

Interiungere, quomodo dicatur, Epist. 83, 6.

Interpres, nunquam auctores, Epist. 33, 8. — sub aliena umbra latentes, nihil habent geocerosi, ibid. — nunquam ausi facere aliquando, quod dici didicerant, ibid.

Interpungunt Latiosi, dum scribunt, Epist. 40, 40 et 44.

Interquiescere, Epist. 25, 2; 46, 2; 78, 8.

Interrogatio, i. e. syllogismus, Ep. 82, 8 sqq.

Interrogatiunculas nectere, Epist. 82, 25.

Intervallis distingui, exitu acquamur, Epist. 99, 9.

Intervellere barbam, Epist. 114, 20.

Inundatio universalis Stoicorum opinione futura consideratur, Q. N. III, 27, 4.

Invaletudinario robustior, Q. N. I, Praef. 4.

Investitum gaudium fundamento caret, Epist. 23, 4.

Inventa multa cur obliterentur, Q. N. VII, 32, 3. — inventuris non obstant, Epist. 79, 5. — sapientiae et inventores veoremur, Epist. 64, 5.

Inventio cuius rei difficilis, Benef. VII, 4, 6.

Inventis si contenti fuerimus, nunquam invenietur, Epist. 33, 9 et 40.

Inventores sapientiae et inventa venerandi, Epist. 64, 5.

Investiant focum mater aut uxor, Epist. 94, 6.

Invidentium quam mirantium magnus populus est, V. Beat. 2, 3.

Invidia, perniciosum optimis telum, Epist. 74, 4. — ingratos facit, Benef. II, 26, 4. — vitanda, Epist. 44, 9. — invidiam (sic) effugies, si te non ingesseris oculis, si bona tua

non iactaveris, si scieris in sinu gaudere, 405, 3.

Invisor vox, Ir. II, 35, 5.

Invidios homines multa denudant, Tr. An. 45, 8.

Invidum nihil faciendum, Epist. 61, 2.

Involutissima res, Q. N. VI, 5, 2.

Invulnerabilis animus, Epist. 9, 2 — invulnerabile est, non quod feritur, sed quod non laeditur, C. Sap. 3, 5.

Iocis temperatis delectamur, immodicis irascimur, C. Sap. 46, 3.

Ionium mare, Epist. 89, 49.

Iphicratis (alli *Antisthenis*) responsum, quum ei mater barbara obiecta esset, C. Sap. 48, 5.

Ira quid, Ir. I, 43, 3; 4, 4; II, 2, 4. — quo distet ab iracundia, I, 4, 4. — utilis quia pugnaciores facit, I, 43, 2. — facit protervos et audaces, ibid. — est concitatio animi pergentis ad ultionem, Ir. II, 3, 4. — per se deformis et minime metuenda, II, 44, 3. — quid laboriosius, II, 42, 4. — perturbat artem, II, 44, 5. — utilis quia contemptu effugit et malos terret, II, 41, 4. — habet aliquam voluptatem, II, 32, 4. — immodica gignit insaniam, Epist. 48, 40. — tam ex amore nascitur, quam ex odio, ibid. 41. — affectus ex omnibus maxime rabidus, Ir. I, 4, 3. — voluntarium animi vitium, II, 2, 3. — an sit secundum naturam, I, 5, 4. — an quia utilis saepe fuit, assumenda sit, I, 7, 4. — brevis insania, I, 4, 2. — cur vitanda, Epist. 48, 44. — feritatis et crudelitatis procreatrix, Ir. II, 5, 4. — iudicione an impetu incipiat, II, 4, 4. — muliebri maxime et puerile vitium, I, 46, 25. — perniciose servientibus, III, 46, 4. — quomodo excidenda, vel certe re-

frænanda sit, III, 4, 4. — sitne ad magnitudinem animi necessaria, I, 46, 22. — sitne necessaria adversus hostes, I, 44, 4. — se profert et in faciem exit quanto maior est, I, 4, 5.

sitne poenae cupiditas, I, 3, 4. — sitne virtutis calcar, III, 3, 2. — aliena quomodo lenienda sit, III, 39, 4. — irae causae, II, 48, 3 sq. — comites, II, 43, 3. — comparatio cum caeteris affectibus, III, 4, 2 sq. — contentio cum Insuria, III, 5, 3. — est poenae exigendae cupiditas, non facultas, I, 3, 2. — deformitas et periculum, II, 35, 2 sq. — effectus et damna, I, 2, 4 sq. — foeditas, III, 4, 3. — incitamenta varia, II, 2, 4 sq. — inconstantia, I, 46, 40 sq. — ineptitudo ad iudicia et sententias ferendas, I, 46, 42 sq. — irritamentum primum reprimendum, I, 8, 4. — locus, II, 49, 2. — pertinacia in iudiciis et sententiis ferendis, I, 46, 45 sq. — remedia duo, II, 48, 4. — remedium maximum mora, II, 28, 8. — et insaniae vicinitas, Epist. 40, 42. — ingentis exitus est furor, 48, 44. — et iracundiae discrimen, Ir. I, 4, 4. — et praepotentium exempla, III, 44, 2. — sitne aliqua voluptas, II, 32, 4. — iramne teroperemus, sed ex toto removeamus, Ir. III, 42, 4. — iram suppressi posse, exemplis demonstratur, III, 44, 2 sq. — incendit vinum, II, 49, 5. — definit Aristoteles cupiditatem doloris reponendi, I, 3, 3. — ira carent omnia praeter hominem, I, 3, 4. — irae senioarum et puerorum acres magis quam graves, II, 49, 4. — irarum differentiae, I, 4, 2.

Iracundia nunquam admittenda, interdum simulanda est, Ir. II, 44, 2. — simplicitatis indicium, III, 4, 4. — multos mantes et debiles facit, III, 28, 3. — iracundiae levissima

inilia, III, 30, 1. — solertia ad fingendas furoris causas, I, 16, 17. — iracundiae quinam opportuni sint, II, 18, 4. — iracundiam nil magis alit quam luxuria intemperans, II, 26, 1. — habet sapiens, sed placabilem, Epist. 85, 7.

Iracundi simplices dicuntur, Ir. II, 16, 4. — iracundos facit educatio mollis, II, 21, 4. — quae concitant, II, 30, 2. — iracundis quae sequeoda, quae vitanda aut, III, 5, 2 sq. — iracundissimi senes, infantes et aegri, I, 13, 3. — iracundissimae pro corporis capto apes, Clem. I, 19, 2.

Irascuntur boni viri pro suorum iniuriis, Ir. I, 12, 3. — oe irascamur, quomodo praestetur, III, 5, 2. — irascantur qui in innocentes saeviunt, II, 5, 4. — irascine debeant boni viri pro suorum iniuriis, I, 12, 4. — ne debeat sapiens, II, 7, 1. — irasci punientem non decet, I, 15, 3. — irasci quibus soleamus, et quam recte, II, 26, 1. — irascentium verba minacia sunt, mens trepidissima, I, 16, 27. — irati descriptio, I, 1, 3. — traosfoderunt corpora amata, II, 36, 5. — irati ad voces emittant quae magno emissae vidrantur animo, I, 16, 24. — iratorum habitus qualis, Ir. II, 35, 3. — iratis profuit adspexisse speculum, II, 36, 4. — irascendumne sit nialis et peccantibus, I, 14, 3.

Iris remota exussae aquae, Q. N. I, 5, 5. — fulloorum in aquarum guttis, I, 3, 2.

Iris (sidus). Vid. *Arcus*.

Irrationalis animi pars bipartita est, Epist. 92, 7.

Irremediabilis factio, Epist. 114, 6.

Irritamentum primum irae spernere debemus, Ir. I, 8, 4. — irritamenta foeda et caduca ira, timor, I, 13, 3.

Isocrates Ephorum a foro subduxit, Tr. An. 6, 2.

Ister fl. Q. N. I, Praef. 2, 4, 7, 19. — cum mundo coepit, 3, 22. — circa Istrum vagarum gentium tolerantia, Prov. 4, 13.

Italia praepotens, C. Helv. 8, 1. — rivis abundat, Q. N. 3, 6. — Italiae latus quod infero mari affluitur, maior Graecia fuit, C. Helv. 6, 9. — locis quibusdam pestilens vapor exhalatur, Q. N. VI, 28, 1. — Italiam inter et Siciliam iactatus Vlysses, Epist. 88, 6. — in Italia virga aquae immensa lapidescit, Q. N. III, 20, 3.

Italico agro acquisito mos erat pomuerium proferre, Br. Vit. 14, 2.

Ithacae ad saxa properat Vlysses, sicut Agamemnon ad Messenarum nobiles muros, Epist. 66, 26.

Iter angustum transeuntium risas excitat, Ir. III, 35, 1. — iter ingredientibus quid adclamari solitum, Q. N. VI, 32, 6. — itinera urbana ac peregrina, Epist. 31, 9.

Iuba rex, Epist. 74, 9. — Iuba et Petreius se mutui interemerunt, Pr. 2, 8.

Iucunda ut nobis sint sola honesta, quid faciendum, Epist. 23, 12. — iucundius amicis habere quam facere, 9, 5. — iucundissima est aetas devexa iam, non tamen praiceps, 12, 4.

Iudaci, acceleratissima gens, Fr. 36.

Iudex et arbiter, Benef. III, 7, 4.

— ex turba selectorum, III, 7, 6. — ingrati actioni nemo sat idoneus, 3, 18. — quomodo in puniendo affectus esse debeat, Ir. I, 16, 1 sqq. — iudices ex longinquis regionibus evocati, Ir. III, 33, 1. — Clodiani a sensu petierunt praesidium, Epist. 97, 5.

Iudicio favor officit, Tr. An. 2, 40. — iudicium accipere, Epist. 124, 4. — iudiciorum fremitu basilicae resonant, Ir. III, 33, 1. — iudiciis ex alienis tui pectus; Ot. Sap. 28, 3.

Iugum nullum tam arctum quod non ducentem laedat, Ir. III, 16, 4.

Iugurtha, Tr. An. 11, 9. — Iugurtham per Afsicae deserta quum sequeretur Maius, ambitio ducebat, Epist. 94, 66.

Iuliae duae proneptes Augusti a Claudio occisae, Lud. 10, 2.

D. Iulium plures amici consecrunt quam inimici, Ir. III, 30, 3. — Vid. ad C. *Iulius*. — Iulio (a D.) an vitam accipere debuerit M. Brutus, Benef. II, 20, 1.

Iulius latum clavum Sextio dedit, Epist. 98, 13. — Iulius Caesar victoria liberaliter usus est, Ir. III, 30, 3. — I. Caesari quomodo beneficia veteranus quidam in memoriam revocaverit, Benef. V, 21, 1. — I. Caesari talus in Hispania tortus, ibid. 2.

Iulius Graecinus de Aristone philosopho rogatus quid responderit, Epist. 29, 5. — Vid. *Graecinus Iulius*.

Iulius Montanus. — Vid. *Montanus Iulius*.

Iulius mensis, Lud. 7, 4; Epist. 86, 45.

Iumenta fortia dorso quare sint, Epist. 76, 5.

Iunens Praetorius, Lud. 13, 3.

Iunior Lucili, cui Seneca naturales quaestiones inscripsit, nomen, Q. N. III, 4, 4.

Iunius mensis, Epist. 86, 45.

Iuno singulis adsignata, Lud. 8, 4; Epist. 110, 1. — Iunoni speculum tenere, 95, 47. — Iunonem maluit vocare sororem suam, festivissimam omnium puellarum, quam omnes Venerem vocarent, Lud. 8, 1.

Iupiter an fulmina mittat, Q. N. II, 41, 4 sq.; 42, 4 sq. — et qualis Iupiter, II, 45, 1. — au fulminibus interdum levioribus utatur, ibid. 44, 2. — Capitolinus, C. Helv. 10, 2. — opt. max. quis, Benef. IV, 7, 1. — poetarum ineptias fert, Br. Vit. 16, 3. — Catonem spectare quid habet pulchrius, Prov. 2, 6. — omnia habet; sed nempe aliis tradidit habenda, Epist. 73, 13. — quo antecedit virum bonum, 73, 12. — quod mittit fulmen solus, cur placabile, Q. N. II, 43, 1. — retrogradus, VII, 25, 3. — uni Vulcano creus fregit, es uxorem suspendit, Lud. 11, 4. — voluptate delinitus noctem duplicavit, Br. Vit. 16, 3. — Iovis allocutio, Epist. 107, 10. — color, Q. N. I, 4, 6. et Eury-nomes filiae Graeciae, Benef. I, 3, 9. — filius Alexander, Epist. 59, 43. — ipsius aute cellam apposita convivis vasa fictilia, 93, 72. — vita resoluta mundo, 9, 13. — Iovi lintea et strigiles ferre, 95, 47. — tres manubiae, Q. N. II, 4, 1. — de felicitate controversia scienda, 110, 17. — Iovem ad pugnam vocavit C. Caesar, Ir. I, 16, 29. — adulterum, faciunt aliqui, V. Beat. 26, 6. — plus non posse quam virum bonum dicit Sextius, Epist. 73, 14. — cum Iove de felicitate quis contendere possit, 25, 4. — (cum) reponi, Br. Vit. 17, 4.

Iurare in totum gravi viro parum convenit, Frag. 3. — iurandi modus, Benef. III, 27, 159. — iurabatur religiose per fictiles deos, C. Helv. 10, 2.

Iurgium familiare non iudicem sed arbitrum quaerit, Frag. Nov. 1.

Iurisconsultus, Benef. V, 49, 8. — Iurisconsulti negant quidquam publicum usucapi, Epist. 79, 6. — negant hereditatem, sed ea quae

sunt in hereditate usucapi posse, Benef. VI, 5, 3. — iurisconsulti pallidi, graciles, Lud. 12, 1. — fortunatas deploraotes, Ibid. — iurisconsultorum acutae ineptiae, Benef. VI, 5, 3. — verbo uti, Q. N. II, 1, 1. — iurisconsultorum responsa valent etiam non reddita ratione, Epist. 94, 27.

Iurisdictio insanis committitur, Br. Vit. 17, 1 sq.

Ius et furj dicitur, Benef. IV, 28, 4. — ius Quiritium et ius naturale, Q. N. III, 14. — iure civili omnia regis suot, Benef. VII, 4, 2. — omne eradit una peregrinatio, Frag. Nov. 2.

Iusso, pro iussero, Epist. 58, 3.

Iustitia Stoicis animus est, Epist. 113, 10. — indeclinabilis, 74, 28. — est mercedem laudare, ergo utriusque bonum, 102, 19. — iustitiae quod est corpus? animus, Epist. 113, 11. — et fortitudinis, et temperantiae habitum induit animus, ibid.

Iustus Catonius praefectus Claudii, Lud. 13, 4.

Iuvenes nostri complures, barba et coma nitidos, de capsula totos; nihil ab illis speraveris forte, nihil solidum, Epist. 115, 2.

Iuventutis ingratitude, Benef. V, 17, 3. — studium liberale credimus, Epist. 88, 16. — iuventuti magistratus domestici impositi, Benef. III, 11, 2.

Ixion, Epist. 15, 8. — Ixionis rota, Lud. 14, 3. — Ixionem rota volvi fallum, Epist. 24, 17.

K

KAIKIAN vocant Eurum Graeci, Q. N. V, 46, 5.

Kalendae Iuliae, Lud. 9, 1. — Kalendis Ianuariis, i. anno novo, legere, scribere, dicere aliquid, et in Virginem desilire solitus Seneca, Epist. 83, 5.

Kalendarium quid sit, Benef. VII, 10, 3. — kalendarii liber mensis, 87, 6. — kalendarium versare, Epist. 14, 6. — in kalendsrio oemo beneficia scribit, Benef. I, 2, 2.

Karà στήθεσιν, per orationem Graeci dicunt, Epist. 87, 35.

Κρύσταλλο; quid Graecis, Q. N. III, 23, 1.

L

Laboramus versus totum in se populum convertens, Ir. II, 11, 4.

Labor, ueque bonum, neque malum, Epist. 31, 3 et 4. — optimos citat, Prov. 5, 3. — alium, turpis vecordia alium, periculum alium, deterret, Benef. VII, 26, 2. — omnis aliquo referri debet, Tr. An. 12, 2. — bonum est, Epist. 31, 3. — generosos animos nutrit, ibid. 4. — pigro supplicii loco est, Epist. 71, 22.

Labra concurrunt dicturis, Epist. 11, 2. — labria columbatur seminae ciono crispatae, 114, 6. — iu labris primis animam habere, Q. N. III, Praef. 14.

Lao retinet pabuli saporem, Q. N. III, 21.

Lacedaemona servire iussit Alexander, Epist. 94, 62.

Lacedaemonii cur suos clves panratio aut cestu decerere vetuerint, Benef. V, 3, 1. — liberorum indolem publice verberibus admotis experientur, Prov. 4, 11. — unguitarios urbe

expulerunt, Q. N. IV, 43, 7. — Lacedaemonia corium usum pecuniae praesitit, Benef. V, 14, 3.

Laerant nos fortuna: patiamur! Prov. 4, 12.

Lacernae coloris improbi, Epist. 444, 20.

Lacertous vir praefereendus gracili, Epist. 66, 24.

Lachesis, Lod. 4, v. 2; ibid. 30.

Lacon impubes, ne serviret, illi-
sum parieti caput rupit, Epist. 77,
42. — *Lacones* in Thermopylarum an-
gustia positi, Epist. 82, 20. — tre-
centi dedere aui experimentum Xerxi,
Benef. VI, 31, 3.

Laerimae insae et iniussae, Epist.
99, 17 sq. — nobis desunt aote quam
causa dolendi, C. Polyb. 23, 3. — la-
crimarum ostentatio, Tr. An. 45, 4.

Laorimandum quomodo ob nostru-
rum amissionem, 99, 17 sq.

Lactea plaga caeli, Q. N. VII, 15, 2.

Lacus Fucius, Q. N. III, 3.

Lacus Servilius proscriptionis apo-
liarium, Prov. 3, 7.

Lacus quidam ferunt imperitos nan-
di, Q. N. III, 25, 4. — sintne sub terra
aliqui? Q. N. V, 44, 2.

Ladae (alii *laudans* verbum exhib-
ent) velocitas, Epist. 85, 4.

Ladon fl. terrae motu effusus, Q.
N. VI, 25, 2.

Laelius Sapiens, Epist. 64, 9. — ad
exemplum eligendus, Epist. 44, 7;
25, 6. — *Laelii* Sapientia dictum ad
quemdam aexagenarium, Q. N. VI,
32, 44. — sapientia laudatur, Epist.
95, 72. — cum *Laelio* vivendum,
404, 21.

Laelitiae lusa causa amicum laetum
videre, Benef. II, 22.

Lactus adventitio, fragilibus inni-
titur, Epist. 98, 4.

Lamellae seriginosae, Br. Vit. 12,
4. — argenti censorium crimen, V.
Beat. 24, 2.

Lamina, Epist. 78, 48. — utriusque
materiae, Benef. VII, 40, 4.

Lampades (ignis genus), Q. N. I,
15, 4.

Languidus animus est qui ira caret,
Ir. II, 47, 2.

Lanista summa cura exercet fami-
liam, Benef. VI, 42, 2.

Lapidescere facit quaedam aqua, Q.
N. III, 20, 3 sq.

Lapis Thasius, Epist. 86, 5. — unos
fecit fornicem, ille qui latera incli-
nata cuneavit, etc. Epist. 418, 45. —
lapides cur in quibusdam aquis non
pessum eant, Q. N. III, 25, 6. — lapi-
dum fornicationi aimillima societas
nostra, Epist. 95, 53. — quorundam
duritia, C. Sap. 3, 7.

Laquearia versatilia coenationem
coagmentat Euripus, Epist. 90, 12.

Larvalis habitus, Epist. 24, 47.

Lavis dare aliquem, Lud. 9, 3.

Lascivia orationis argumetum est
luxuriae publicae, Epist. 444, 2.

Lassare fundamenta, Epist. 52, 5.

Lassitudo corporis cavenda, Ir. III,
9, 4.

Lasso (a) rixam quaeri, vetus di-
ctum, Ir. III, 40, 4.

Latebras (ad) perducere, Benef. V,
42, 4.

Latendi fides nunquam sit latenti-
bus, Epist. 97, 44.

Latrunculariam tabulam quis non
perspiciat, Epist. 417, 30.

Latrunculi, Br. VII. 13, 1. — *latrunculis* ludere, Tr. An. 14, 4.

Latifundia metiri geometria docet, Epist. 88, 9.

Latini sermonis egestas, Epist. 58, 4 sqq. — *custodes grammatici*, 95, 65. — *latinae linguae potentia*, C. Polyb. 21, 1. — *latinam per viam* quum incederet C. Caesar, Epist. 77, 16.

Latini interpungere soliti dum scribebant, Epist. 40, 10 et 11.

Latore (in) plus sunt virium, quam in onere, Tr. An. 5, 1.

Latro quis, Benef. V, 14, 1. — *latrones* quos Philotas Aegyptii vocant, Epist. 51, 13. — *plagiarii*, Tr. An. 8, 3.

Latrocinia inter togatos, C. Sap. 9, 1.

Latruncularia tabula, Epist. 117, 30.

Laturam facere, Lud. 14, 3.

Laudandi licentia aliquando datur, Epist. 52, 11.

Laudans (alii *Ladas*), Epist. 85, 4.

Laudari magnificum est a laudato viro, Epist. 102, 16 et 17.

Laudati an *Laudantis* bonum sit claritas, Epist. 102, 15.

Laudationis commodum et incommodum, Ir. II, 21, 2 sq.

Laus et *laudatio* differunt, Epist. 102, 15. — *imperatoria victo duci* reddiur, Benef. VII, 13, 3. — *laude dignus*, Epist. 102, 15.

Laurea in Capitolini locis gremio reposita, C. Helv. 10, 2.

Laureatae fores, C. Polyb. 35, 4.

Laurus idonea eliciendis ignibus, Q. N. II, 22, 1.

Lautitia ad coenas translata, Epist. 114, 9.

Lavandi qualis mos apud vetres, Epist. 86, 10.

Laxamentum, Q. N. VI, 18, 2.

Lecti quam premas partem, nihil interest, Ir. III, 37, 3.

Lectica formosis imposita caloniibus, Epist. 110, 16.

Lecticarius, uneratae aures, etc. C. Sap. 4, 3.

Lectio omnis generis voluminum improbatur, Epist. 2, 1. — *varia delectat*, certa prodest, 45, 1. — *cum stylo temperanda* est, 84, 2.

Legera ossa, Prov. 3, 2. Vid. *Ossa*.

Legiones duas, post fidem, in angulo congestas contrucidavit L. Sulla, Benef. V, 16, 3.

Lex iusti iniustique regula, Benef. IV, 12, 2. — *naturae* quid nobis imponat, Epist. 4, 8. — *non permitte*ndu exigere vetuit, Benef. V, 21, 1. — *nulla iubet amicorum secreta* non eloqui, ibid. — *a 1. anno* nilitem non cogit, *a 2. senatorem* non citat, Br. V. 20, 3. — *hydrastica aquae immerso*rum, Q. N. III, 25, 4. — *leges* cum prologo improbantur, Epist. 94, 33. — *quando coeperint*, 90, 5. — *naturae et civitatis* quomodo differant, Q. N. I, Praef. 2. — *quaedam sunt* quae nec iubent, nec vetant facere, Benef. III, 21, 1. — *sua habent scelera*, Benef. VII, 17, 1. — *a scelere deter*rent; praecepta in officium adhortantur, Epist. 94, 37. — *proficiunt ad bonos mores*; utique si non tantum imperant, sed docent, ibid. — *legum auctores sapientes*, Epist. 90, 5. — *praeses quam castigandi rationem* sequatur, Ir. I, 5, 6.

Leno Ellius, Prov. 5, 2.

Leno dicitur sapiens, Benef. VII, 6, 4.

Lentulus factiosus et impotens in frontem Catoni inspuat, Ir. III, 38, 2.

Leo magistrum suum bestiarum a feris protexit, Benef. II, 19, 1. — *mansuetus et incultus*, Epist. 41, 6.

— leonis quam pavida sunt pectora ad leves sonos, *lr. II, 11, 5.* — lennes roiae mntu terrentur, *lr. II, 42, 2.* — soluti et alligati in circis dati a L. Sulla, *Br. Vit. 13, 5.* — nunquam feritatem exuunt, *Epist. 83, 8.* — lennes mappa proritat, *lr. III, 30, 1.* — trauseunt quae impulerunt, *Clem. I, 5, 5.* — quae alia vita si regnarent, *Clem. I, 26, 3.* — leonum ora a magistris impune tractantur, *Benef. I, 3, 1.* — leonibus magister iuanum inserat, *Epist. 83, 33.*

Leonidas quam fortiter alloquulus sit Laconas, *Epist. 82, 21.*

Lepidus, *Cleu. I, 9, 5* — Augusto insidiatur, *Br. Vit. 5, 4.* — suum exercitum fugit, *Q. N. IV, Praef. 21.* — Lepidus Decimo tribuno cervicem praebuit C. Caesaris iussu, *Epist. 4, 5.* — Lepidum principis ornamenta tenentem per multos annos tulit Augustus, *Clem. I, 10, 1.*

Libarii exclamaciones, *Epist. 56, 3.*

Libellum amici bonis suspensum delicere, *Benef. IV, 42, 3.*

Libet inventor vini cur dictus, *Tr. An. 15, 15.* — Liberi curru usque ad Thebas triumphantem vehunt, *V. Beat. 25, 4.* — per vestigia felix lemeritas egit Alexandrum, *Benef. VII, 3, 1.* — Libetum a vestigiis sequi, *I, 13, 2.* — victoriam flectere indignatur Alexander, *Epist. 94, 63.* — Liberi Patris appellatio Deo convenit, *Benef. IV, 8, 1.*

Libet est qui servitutem effugit sui, *Q. N. III, Praef. 14.*

Liberalis, *Benef. I, 1, 1; II, 1, 1.* — virorum optimus, *VI, 1, 1.* — Liberalis tristis ob Lugdunum exasium, *Epist. 94, 1.*

Liberalis Ebucius, *Benef. III, 1, 1; V, 1, 2.*

Liberalem non voco pecuniae suae iratum, *Epist. 120, 9.* — liberales multi ob frontis infirmitatem, *Benef. II, 1, 3.* — liberales artes quae sint, *Epist. 88, 20.* — liberalia studia non numerantur in bonis, *Epist. 88, 1.* — liberalibus artibus cur filii erudiendi, *88, 17.* Vid. *Studia.*

Liberalitas unde dicta, *V. Beat. 24, 2* — non debet nepotari, *Benef. I, 15, 1.* — liberalitatis materia invenitur etiam in angustia paupertatis, *I, 9, 4.* — materia quae sit sapienti, cuius sunt omnia, *VII, 3, 2.*

Liberi maiore beneficia parentibus dare possint, quam acceperint, *Benef. III, 32, 4.* — liberum vera laus, *III, 38, 1.* — amissioni uti ferenda, *Epist. 99, 1.* — amissione non affligitur sapiens, *74, 29.* — teneram infantiam parentes congrunt ad patientiam rerum salubrium, *Benef. VI, 24, 1.* — adolescentia fructuosior quam infantia, *Epist. 9, 5.*

Libertas quid sit, *C. Sup. 19, 2* — deo parere, *V. Beat. 15, 7.* — est nulli rei necessitati, casibus servire, *Epist. 50, 8.* — est fortunam in aequum deducere, *ibid.* — perit, nisi contemnimus illa quae nobis imponunt iugum, *Epist. 85, 24.* — absoluta quae, *75, 11.* — iusta et inter amicos data, *V. Beat. 24, 2.* — vera, *Epist. 80, 6.* — libertatis para magna bene moratus venter et continelliae patiens, *123, 3.* — (ad) libertatem quod iter, *lr. III, 15, 3.*

Libertinus quid, *Epist. 31, 10.* — libertinorum balnea, *86, 6.* — virgunculae, *Q. N. I, 17, 9.*

Libido, *lr. I, 16, 32.* — libidinis effectus, *Epist. 24, 16.* — detestandae exemplum ab Hostio Quadra datum, *Q. N. I, 16, 1 sq.* — libidini dediti

quam turpiter vivant, Br. Vit. 6, 4. — libidinem habet sapiens, sed non insanam, Epist. 85, 7.

Libitinarii, Benef. VI, 38, 4.

Libonis Drusi amita Scribonia, Epist. 70, 8.

Libonius apud Romanos sine nomine, Q. N. V, 46, 6.

Libra tardissime emergit, Q. N. VII, 27, 2.

Libramentum, Benef. VI, 22, 4. — (sub) libramento eodem quum uterque orbis stat, Q. N. I, 42, 2.

Librarius Dorus, Benef. VII, 6, 4.

Libratio aquarum, Q. N. I, 42, 2.

Libri Ciceronis, quomodo Dori vocentur, Benef. VII, 6, 4. — angustales, Epist. 108, 34. — pontificales, 108, 34. — librorum multitudo distingit, Epist. 2, 3. — multorum lectio perniciose, 2, 3. — libris non multis, sed bonis opus est, 45, 4.

Licinius multos aenos Lugduni regravit, Lud. 6, 2. — Licinius et Crassus ditissimi, Epist. 119, 40.

Licinium divitiis provocant quidam, Epist. 120, 20.

Lictor semita deiecit, Epist. 94, 60.

Ligures Corsicam incoluerunt, C. Helv. 8, 4.

Limius introitus pro honore habetur, Benef. VI, 33, 3.

Linea pennis distincta, Ir. II, 12, 3. — lineas adinoveri, Epist. 49, 5.

— lineis et piona clusae aves, Clem. I, 42, 4.

Lingua titubatur etiam constantissimis, Epist. 11, 2.

Linguarum dare, Benef. IV, 36, 4.

Linteatus senex praeforens laurum, V. Beat. 27, 4.

Atq, Latinis Africanus, furibundus et ruens, Q. N. V, 46, 6.

Litaret (ut) qui in aciem incurrit, Epist. 67, 40.

Literam se recepit Scipio Africanus, Epist. 87, 2. — Literi honestius Scipio quam Bailis exsulabat, 51, 10.

Litis ordinatur, Epist. 109, 42. — litium numerus, eloquentium votum, Benef. VI, 36, 3.

Litteram (in) senes drhos digerere, Epist. 68, 9. — litterae quamvis minutae et obscurae per vitream Pilam aqua plenam maiores clarioresque cernuntur, Q. N. I, 6, 4. — litterarum servilium ignari, Tr. An. 9, 5. — litterarum inutilium studia reprehenduntur, Br. VII, 43, 2.

Litteratura prima, Epist. 88, 18.

Libra pulla in decretis, Vit. Beat. 8, 3.

Livia uxor Augusti, C. Marc. 2, 3. — Areo philosopho se consolandum praebeuit, 4, 2. — Liviae consilium Augusto datum, Clem. I, 9, 4. — filius Tiberius, C. Marc. 4, 2. — luctus ob Drusi mortem, 3, 2.

Livius Drusus prius turbam suam segregare instituit, Benef. VI, 34, 4. — queritur, quod nullae sibi, ne puero quidem, seriae contingeriat, Br. Vit. 6, 4. — Livii Drusi immatura ambitio, et mors, Br. Vit. 6, 4. — novas leges et Gracchana mala movit, 6, 4. — vulnere per iuguen accepto collapsus est, 6, 2.

Livius Alexandrinam bibliothecam laudat, Tr. An. 9, 4. — dialogos et libros philosophicos scripsit, Epist. 100, 8. — Eurum, Vulturum vocat, Q. N. V, 16, 4. — Livii viri disertissimi dictum improbat, Ir. I, 46, 27. Vid. *T. Livius*.

Livorem alit infelix inertia, Tr. An. 2, 9.

Loadamenta librorum tecto tenuis exstructa, Tr. An. 9, 7.

Loculis integris argenteum fulmine confilatum, Q. N. II, 34, 4. — (in) pecunia confilata reperitur, Q. N. II, 52, 4.

Locus moribus salubris quis eligendus; et quis vitandus, Epist. 51, 4. — non multum ad tranquillitatem confert, 51, 8. — non multum confert studiis, 104, 6. — loci commutatio, gravis non est, C. Helv. 6, 2 sq. — loca maritima frequentius agitari, Q. N. III, 26, 4. — locorum mutatio vitanda, Epist. 2, 1. — mutationibus nihil proficiunt vitia secum circumferentes, 28, 4.

Longitudo terrae, Q. N. I, Praef. 14.

Loqui putide nec accurate, Epist. 75, 4.

Loryma urbs in Caria, Q. N. III, 49, 4.

Lucanos saltus persequi, Tr. Au. 2, 44.

Lucis ictus et calor, Epist. 24, 2. — et splendoris discrimen, 24, 2. — lucem sine calore esse, Q. N. V, 9, 2. — luce quid fecisti unquam digoum, Epist. 77, 45.

Lucernarum flamma trahit oleum, Q. N. IV, 2, 28.

Lucifugorum es turba erat Sp. Papinius, Epist. 422, 45.

Lucilius clarus redditus epistolis Senecae, Epist. 24, 5. — distillationibus et febriculis vexatus, 78, 4. — Siciliae procurator, Q. N. IV, Praef. 4; IV, 4, 1. — Lucilii carmen de Aetna, Epist. 79, 4. — laus, 49, 3 sq. Q. N. IV, Praef. 42 — poemata, Q. N. III, 26, 5. — Lucilio libet ridere ineptias Graecas, Epist. 82, 7.

Lucius C. Caesaris frater, C. Polyb. 34, 4.

L. Bibulus uno die duos filios, consulatum anno ludit, C. Marc. 44, 2.

L. Cinnam Cn. Pompeii nepos insidiis Augusto tractis etiam consequitur, Clem. I, 9, 4. — Cinnam ad se arcessit Augustus, I, 9, 5. — ad illum sermo, I, 9, 5.

L. Piso urbis custos, ebrius maiorem noctis partem in convivio exigebat, Epist. 83, 42. — arcana ab Augusto commissas, quamvis ebrius, continuit, 83, 13.

L. Silanus, gener Claudii, Lsd. 8, 4; 14, 4. — a Claudio occisus, 10, 2.

L. Sylla tam felix, deorum erimenam C. Marc. 42, 6. — Corneliam legem tulit, Prov. 3, 8. — iogratus, quia patriam durioribus remediis quam pericula erant, curavit, Benef. V, 46, 3. — merito tyrannus ob crudelitatem appellatur, Clem. I, 42, 4. — primus in circo leones solutos dedit, Br. Vit. 43, 5. — quomodo filii mortem tulerit, C. Marc. 42, 6. — L. Syllae crudelitas in Marium; Ir. III, 48, 4. — tyrannis, Prov. 3, 7 sq. Vid. *Sylla*.

L. Vinicii comes Varus, coenarum assecutor, Epist. 422, 42.

Lucretia, C. Marc. 46, 4.

Lucretii versus quatuor citantur, Epist. 95, 44.

Lucrina ostrea in mensa aperitur, Epist. 78, 22.

Lucrum suppuraturum, Br. Vit. 44, 3.

Luctorator magnus quis, Benef. VII, 4, 4. — ter abiectus perdidit palmam, non tradidit, V, 3, 1. — luctatores expellendi ex studiis liberalibus, Epist. 88, 45.

Luctus immodici improbat, Epist. 99, 4. — pertinacia unde, C. Marc. 9, 4. — luctus tempus seminis constitutum, C. Helv. 46, 4; Epist. 63, 44. — in luctu filios tondere moris erat,

Benef. V, 6, 3.—(in) quid dici solitum, Ir. III, 27, 3.—luctibus frangi, naturale non est, C. Marc 7, 2.

Lucullorum duorum dirempta morte concordia, C. Polyb. 34, 4.

Lucus frequens vetustis arboribus fidem numinis facit, Epist. 44, 2.

Ludrae artes quae sint, Epist. 88, 49.—ludica scenae spectacula, Ir. II, 2, 3.

Ludus bestiarum, Epist. 70, 49.—litterarius philosophorum, 79, 6.—ludum litterarium si intraveris, etc. 94, 9.—ludo eximere, Clem. II, 6, 4.—ludorum ordinem et edictum perlegere, Epist. 447, 30.

Lugdunensis colonia, provincialium ornamentum monti imposita, eentissimo ab origine sua anna exusta est, Epist. 94, 4 sq.

Lugdunenses, Lud. 6, 2.

Lugdunum, Lud. 6, 4.—quod ostendebatur in Gallia, quaeritur, Epist. 94, 2.

Lugendi quomodo sint amici, Epist. 63, 4 sq.

Lugubria imposita quaedam feminae nunquam exsuerunt, C. Helv. 46, 2.

Lumen rotundum esse et candidum, Q. N. I, 2, 44.—zodiacale, VII, 20, 4.—non paulatim proripit, sed simul universis rebus infunditur, II, 8, 2.—luminis natura, ibid.

Luna quomodo solem praetereat, etc. scimus, Epist. 93, 8.—lunae quid debeat, Benef. VI, 24, 2.—et solis circuitus commoda, IV, 23, 4.—eclipses crebriores esse quam solis, Q. N. VI, 3, 2.—lunam mutare colore, VII, 27, 4.—lunam nemo observat nisi laborantem, VII, 4, 2.

Lunare sidus aestus marini causa, Prov. I, 4.—lunaris orbita irrevocabilis motus, Q. N. VII, 40, 2.

Lupus, Claudii amicus, Lud. 43, 4.

Luscini vocem elatorem mobiliorumque homine habent, Epist. 76, 7.

Lusitiosi (alii *vitiosi*) oculi, Benef. III, 4, 4.

Lusitanus latro quum moesia quaeret, Epig. IX, 44.

Lusor malignus, Benef. II, 47, 5.

Lusoria arma remove, Epist. 447, 25.—lusoriae naves, Benef. VII, 20, 3.—lusorium spectaculum, Epist. 80, 2.

Luxuria, Ir. I, 46, 32.—iracundiam alit, II, 26, 4.—non nostri saeculi vitium tantum est, Epist. 97, 4.—multas ac varias voluptates promittit, 69, 3.—a natura descivit, 90, 17.—primo coepit supervacua concupiscere 90, 48.—vitia adiuvat, ibid. 47.—quemadmodum post saturitatem quoque esuriat, Epist. 119, 44.—quemadmodum non implet ventrem, sed farciat, ibid.—quemadmodum stitum prima portione sedatam, revocet, ibid.—cor ipsum exequit, Q. N. IV, 43, 40.—scenam desiderat, Epist. 94, 74.—conviviorum et vestitum corruptae civitatis indicium est, 444, 44.—luxuriae castigatio, 444, 9 sqq.—commenta, 78, 22.—diversoria, 89, 20.—exempla, 95, 42.—gradus describitur, 444, 9.—incrementum, 90, 48.—ministri, 95, 24 sq.—propositum gaudere perversis, 422, 6.—publicae argumentum est orationis lascivia, 444, 2.

Luxuriari inoperto capite, V. Best. 43, 2.

Luxuriosus diligens, Epist. 4, 4.—luxurioso frugalitas poena est, 74, 22.—luxurioso oronem noctem inter falsa gaudia agent, 59, 48.—luxuriosorum natura, 422, 44.

Lychnobius, Epist. 422, 47.

Lycia (in) aquae conreptum femininarum custodiunt, Q. N. III, 25, 9.

— (in) solum perforatum ignis circuit sine nascentium damno, Epist. 79, 3.

Lycurgum si aetas eadem tulisset, vii. Sapientibus arcessisset octavum, Epist. 90, 5.

Lynceus si intercidit, et renascitur, Q. N. III, 26, 3.

Lydia (in) insulae ostant, Q. N. III, 25, 6.

Lymphatici errantes, etc. Q. N. VI, 29, 2. — lymphatici metus perniciosi, Epist. 13, 9 — lymphaticos (inter) metus numerat, 85, 23.

Lynceus similem aciem omnes non habent homines, Benef. IV, 27, 2.

Lyngestius amnis potus furore mentem movet, Q. N. III, 20, 4.

Lycius novem, Epist. 27, 5. — Lycios ut legat, se tempus habiturum Cicerro negat, 49, 6.

Lysimachus ab Alexandro leoni obiectus fuit, Clem. I, 25, 1; Ir. III, 17, 3. — Lysimachi in amicum suum saevitia inaudita, III, 17, 3.

M

Macedonia, Br. Vit. 5, 4. — terrae motu agitata, Q. N. VI, 1, 11. — Macedoniae quot oppida devorata tremore terrae, Epist. 91, 9. — urbes terrae motu prorutae, Q. N. VII, 28, 2. — in Macedonia fl. albas oves faciens, III, 25, 3.

Macedo, Alexander post Darium et Indos non pauper, Epist. 119, 8. — Macedonis querela de hospite iugrato, Benef. IV, 87, 3. — Macedonum graecae a Diogene calcatae, V, 4, 3.

Macedonicus sermo inter Indos et Persas, C. Helv. 6, 8.

Maedlum, Benef. VII, 49, 2.

Machatra Hispana, Benef. V, 24, 3.

Machinamenta mortis, C. Marc. 20, 3. — quibus extorqueantur membra, Epist. 21, 13.

Machinatores pegmata excogitant, Epist. 88, 49.

Macrobii appellati Aethiopes, Ir. III, 20, 2.

Maecte virtute esto; ex acie redeuntibus dicitur, Epist. 66, 47.

Madens unguento virtus, V. Beat. 7, 2.

Maender fluvius poetarum omnium exercitatio et ludus, Ep. 104, 16.

Maccenas vir ingeniosus, et magnum exemplum Romanae eloquentiae daturus, nisi felicitas eum castrasset, Epist. 19, 9. — absentis Caesaris partibus functus est, 114, 6.

— ab Augusto desideratur, Benef. VI, 32, 3. — ingenium grande et virile habuit, nisi illud ipse discinxisset, Epist. 92, 32. — mollis non mitis fuit, 114, 8. — Maccenatis dictum, Beoaf. IV, 36, 1. — dictum e libro qui Prometheus inscribitur, Epist. 19, 8. — infelices morosae uxoris repudia desistentis vigilare, Prov. 3, 9. — ut vita discincta, sic oratio soluta, Epist. 114, 4. — qualis fuit oratio, 114, 20.

— verba citata, ibid. 5. — versus, 92, 32. — vestitus et comitatus molliem prae se tulit, 114, 7. — votum turpissimum, 101, 10. — et carmen effeminatum, 101, 13. — Maccenati maxima laus maiusculis tribuitur, 114, 8. — motum caput nimia felicitate, ibid. 8. — Maccenatem quidam deliciis provocant, Epist. 120, 20.

Magister equitum, Epist. 108, 34. — magister populi antiqui qui nunc dictator, 108, 30 et 34. — magistri poetarum discipulum, Benef. V, 25, 5.

Magisterium (in) recepta mancipio, Epist. 15, 3.

Magistratu Chatino, i. e. ἀρχοντος; Χρῆστος, Epist. 48, 7. — magistratui quando perversa vestis induenda, Ir. I, 16, 4. — magistratus domesticus, Benef. III, 14, 2. — magistratum contemptores perperam existimantur philosophi, Epist. 73, 4.

Maguanimitas quemlibet decet, Clem. I, 5, 3.

Magnesium (circa) quid accidit, Q. N. III, 4, 3.

Magni cognomen honori datum, Clem. I, 24, 2. — magni scilicet viri, Benef. III, 6, 2. — quam magna, magis nova mirantur, Q. N. VII, 4, 4. — magna magno impetu ferienda sunt, Q. N. III, 28, 4.

Magnitudo est multis rebus non ex natura sua, sed ex humilitate nostra, Q. N. III, Praef. 9. — magnitudinis non est certus modus, Epist. 43, 4.

Magnum a hono separari non potest, Ir. I, 16, 27.

Magi Platonis defuncto cur immolaverint, Epist. 58, 28.

• *Mago* imperium ablatum, Ir. III, 16, 3.

Maiores virtutibus suis posteros illustant, Benef. IV, 30, 2 et 3.

Malacia est in otio incoactus iacere, non tranquillitas, Epist. 67, 14.

Malaxandos articulos ex letis praebere, Epist. 66, 49.

Malefaciendi non animus, sed vires quibusdam desunt, Epist. 42, 3.

*Malleus*ne prius in usu an forelipes, Epist. 90, 10.

Malitia omni saeculo fere eadem, paullulum dumtaxat ultro aut citro mota, Benef. I, 10, 4 sq. — ipsa maximam partem veneni sui bibit, quemadmodum Attalus noster dicere solebat, Epist. 81, 21.

Malum antecedere quae ista demencia est! Epist. 98, 7. — nullum est

sine effugio, Q. N. VI, 4, 6. mali praecogitati mollis ictus venit, Epist. 76, 26. — omnia in malum vertit, Epist. 98, 2. — malo beneficium proiciam, bono reddam, Benef. VII, 47, 4. — mala cur bonia viris accidunt, quomodo ait Providentia, Prov. 4, 4. — fortuita praemeditando molliuntur, Tr. An. 44, 4. — interdum honesti speciem offerunt, Epist. 120, 8. — naturalia minus terribilia quam quae ex aliena potentia pendent, 44, 3. — opinione vulgi solum terribilia, C. Helv. 5, 6. — plura contingunt nobis quam accidunt, Epist. 140, 3. — quae bonis viris accidunt, etc. Prov. 5, 4. — omnia removit Deus a viris bonis, 6, 4. — et bona circa aliquam materiam versantur, C. Marc. 19, 3. — aliena ac repentina omnium animos sollicitant, Epist. 74, 5. — malorum fortuitorum metus remedia, 43, 3 et 4; 24, 45. — futurorum contemptus et praemeditatio, 107, 4. — ac bonorum scientia uni philosophiae competit, 88, 24. — futurorum metu torqueri, quam stultum sit, Epist. 24, 4. — nostrorum causa est quod vivimus ad exempla, 123, 5. — quod non ratione componimur, sed consuetudine abducimur, ibid. — ultimum ex omnino vivorum exire, Tr. An. 3, 46.

Malis nemo est animi causa, Benef. IV, 17, 3. — mali commodis frungitur propter bonos, IV, 28, 4. — nullo vitio carent, IV, 26, 4. — quibus beneficia accipiant, V, 43, 4. — mali sumus, sumus, et erimus, I, 10, 3. — malis etiam honesti aliquid inest, IV, 47, 2. — malos vincit pertinax bonitas, VII, 31, 4.

Mamercus Scaxus eos ancillarum menstruum ore exceptans, Benef. IV, 31, 2. — Mamerci Scaxi dictum obscenum, Benef. IV, 31, 3.

Mancipium, Benef. III, 28, 3. — regi et domum, et pecuniam dare possumus, VII, 4, 2. — *mancia* ridicula, Epist. 47, 7. — *mancipiorum* orbanitas contumeliosa, C. Sep. 11, 3. — *peculium* pro capite numerant, 80, 5. — *mancia* omentes vendentesque, C. Cap. 13, 4.

Manco facit iracundia, Ir. III, 28, 3.

Manes Diogenis servus, Tr. An. 8, 5. — in *Mane* Diogenis dictum, ibid.

Mango venalibus prodest, Benef. IV, 13, 3.

Manipulares dūo de rege suo male loquentes, Ir. III, 22, 2.

Manipulo. (in) foeni acquiescere, V. Beat. 25, 2.

Mantii pietas in patrem Imperiosum, Benef. III, 37, 3 sq.

Mannis omnibus obesis praefertendus equus a Catone descriptus, Epist. 87, 9.

Maubia Iovi triplex, II, 41, 1.

Mauleatus licet sit Epicurus, fortis est, Epist. 33, 2.

Maupretia tarda laborum castrensiū, Epist. 102, 6.

Manus manum levat, Lud. 9, 5. — concava ad sitim extinguendam sufficit, Epist. 119, 4. — manus iniectio, C. Sep. 5, 4. — manum tactumque quotidie pati, Benef. III, 2, 2. — manu facere morbos, Br. Vit. III, 3, 3. — facere orbitatem, C. Marc. 19, 2. — manus pondere aliquo motae, Epist. 15, 4. — quantum utilitatis habeant, nescire nulli licet, Epist. 95, 64. — callosas manus habet virtus, V. Beat. 7, 2.

Mapalia mra facere, Lud. 9, 1.

Mappa ursos leonesque proritat, Ir. III, 30, 1.

Marcellinus homo iungenicus et urbanus; non facilis ad corrigendum,

nec tamen deploratus, Epist. 29, 1 sq. — hortatur ad mortem Stoicus, Epist. 77, 6. — erat facilis animi et liberalis, ib. 8.

Marcello reditus a senatu impetratus, C. Helv. 9, 6. — Marcellum Mitylenis exsultantem Brutus relinquere non potuit, Caesar videre, C. Helv. 9, 5.

Marcelli Octaviae filii laus, et mors sine fine a matre desleta, C. Marc. 2, 3. — Marcelli memoriae celebrandae carmina composita, 2, 5. *Marei* (alii *Munatii*) municeps, Lud. 6, 1.

Marcia Liviam Augustam familiariter coluit, C. Marc. 4, 1 sq. — Marciae avus, C. Marc. 26, 2. — filius qualis, 12, 4. — liberi et nepotes, 16, 1. — pater Aulus Cremutius Cordus, 1, 1. — suffragitio pro sacerdotio filii, 24, 2.

Marcus Agrippa, Benef. III, 32, 2. — vir iugeotis animi, statet se multum debere sententiae Sallustianae de concordia, Epist. 94, 46.

M. Allius praetor a Tiberio Caesare aere alieno liberatur, Benef. II, 7, 1.

M. Antonius, avus Claudii, fratris obitum fortiter tollit, C. Polyb. 35, 1. — fratri xx legionum, sanguine parentavit, C. Polyb. 35, 1. — inter epulas ora ac manus proscriptionum recognoscebat, Epist. 83, 23. — M. Antonii egregia exclamatio, Benef. VI, 3, 1. — insidiis consulis lotus petiit Augustus, Clem. I, 9, 1. — M. Antonium ebrietas et Cleopatrae amor perdidit, Epist. 83, 22. — M. Antonio proscriptionis edictum inter coenam dictatum, ibid. Vid. *Antonius*.

M. Brutus an a D. Iulio vitam accipere debuerit, Benef. II, 20, 1.

— doluit se reverti sine Marcello exsule, C. Helv. 9, 6. — M. Brutus liber *πῆρι καὶ ἀνδρωτος*, Epist. 95, 45. — liber de virtute, C. Helv. 9, 6 sq. — remedium adversus locorum mutationem, C. Helv. 8, 4. Vid. *Brutus*.

M. Cato uterque, Epist. 64, 9. Vid. *Cato*.

M. Cicero Vid. Cicero.

M. Helvius, Lud. 13, 3.

M. Mario vicatim statuæ positæ, et thure ac vino supplicatum fuit, Ir. III, 18, 1. — eius crudele supplicium, III, 18, 1.

Marcus, *Senecæ* F. C. Helv. 16, 43. — dulci sermone fuitinuit, Epist. 8, 5.

Mare et terra sibi undique paria sunt, Q. N. III, 28, 4. — mare unde sit, III, 45, 1. — cur non augeatur, III, 4. — nutrire stellas, V, 8. — sicut terram concuti, VI, 4, 12. — immunda littoribus impingit, Q. N. III, 26, 6. — Syrtium, Epist. 14, 2. — Hadrianum, Epist. 89, 18. — Aegeum, ibid. — Ionium, ibid. — uno momento evertitur, 4, 6. — Atlantium, Q. N. IV, 2, 21. — maris commercium, commune bonum, Benef. IV, 28, 2. — maris nomina varia, Q. N. III, 29, 7. — sapor dulcis Euthymeni, IV, 2, 21. — maris splendor, II, 55, 3. — purgamenta, III, 26, 7. — rubri in littore stetit Alexander, Benef. VII, 2, 6. — mare horrere quam stultum sit, Q. N. VI, 2, 5. — in mari venari, Q. N. III, 17, 1. — mari emersisse novas insulas, VI, 21, 11. — marianæ aint paris superficie et altitudinis, III, 28, 4. — maria cur non crescant fluminum accessione, Q. N. III, 4, 1.

Mariana (alii *Variana*) clades, Epist. 47, 8.

Martima loca frequentius agitari, Q. N. VI, 26, 4.

Martio pudica uxor non promittitur, Benef. IV, 33, 3.

Marius coloniam in Corsicam deduxit, C. Helv. 8, 2. — Marii ambitio reprehenditur, Epist. 94, 66.

— Marium ubi caliga dimisit, consulatus exercet, Br. Vit. 17, 4. Vid. ad *C. Marius*.

Marmorarius faber, Epist. 90, 12. — marmorarii in artes liberales non numerandi, Epist. 88, 15.

Maro vestigator tempore Tiberii, Benef. III, 26, 2.

Mars communis Ig. I, 12, 5. — *Mars* et Saturnus, Epist. 88, 12. — Martis et Saturni congressus, Q. N. VII, 4, 1 sq. — rubor remissior, I, 1, 6.

Martorum praetor C. Vettius, Benef. III, 23, 4.

Marsyam (ad) concursus quotidianus, Benef. VI, 32, 1.

Martio mense ulmos tenentes vires, Epist. 86, 19.

Martius campus, Lud. 43, 1.

Martius tubarum sonus movet mentes, Ir. II, 2, 4.

Marullo filium lugenti scripta epistola a Seneca, Epist. 99, 1.

Massa per se frigida, nec calida, etc. Epist. 82, 13.

Masulæ Ario delegatum exsilium, Clem. I, 15, 1. — *Massiliam* Græci coluerunt, phocide relicta, C. Helv. 8, 1.

Matella, Benef. III, 26, 2.

Materia quid Stoicis et Aristoteli, Epist. 65, 2 sq. — *materiae* et partis differentia, Q. N. II, 3, 1.

Mathematica superficialia est, Epist. 88, 23.

Mathematicus, quid doceat, 88, 22. — mathematici aliquando verum dicunt, Lud. 3, 2.

Matrimonium unius, adulterium. Benef. III, 16, 3.

Matronae quae detestentur, Benef. I, 9, 4.

Maturitas imminenti exitu iudicium est, C. Marc. 23, 3.

Maximus cum Seneca agit, Epist. 87, 2.

Medendi ars, Epist. 87, 45.

Media ac indifferentia, Epist. 82, 42.

Medicamentum aquatius, Q. N. I, 3, 14. — medicamenta oculorum, Epist. 64, 13. — valetudinario non sunt dono mittenda, Benef. I, 14, 6. — medicamentis in similitudine veri colorari, VII, 9, 2. — polluta virtus, V. Beat. 7, 2.

Medicorum torrentium venae, Benef. IV, 5, 2.

Medicina, aliis in remedium, aliis in levamentum adhibetur, Epist. 91, 21. — et decreta, et praecepta habet, Epist. 95, 9. — aegro, non regio quaerenda est, 104, 18. — etiam sceleratis opem ministrat, Benef. IV, 28, 3. — quando proficiat, Epist. 89, 18. — veterum qualis in principio, 95, 15. — medicinae usus apud aegros, honor apud sanos, Clem. I, 2, 4.

Medicus regis filiam curans, Ir. III, 39, 3. — aegros perambulat, Benef. VI, 16, 1. — aegris prodest, sed hos non obligat, IV, 13, 3. — bonam valetudinem non praestat, Epist. 72, 8. — cibi aut balnei tempus non potest per epistulas eligere, 22, 4. — et curat, et monet, 91, 20. — quem viam teneat in curandis morbis, Ir. I, 5, 5. — quando peregerit suas vias, Benef. VII,

13, 3. — quid aegro praecipiat, Epist. 78, 4. — non gaudet aegro elato, Epist. 97, 10. — vitam dat, Benef. III, 35, 4. — quis phreneticus irascitur, C. Sap. 13, 1. — quia febricitantis maledicta in malam partem accipit, C. Sap. 13, 1. — medicis insania gravissima opus quaerere, Benef. VI, 36, 2. — boni officium, VI, 16, 2. — mali desperare, non curare, Clem. I, 17, 1. — medico quantum debeatur, Benef. VI, 16, 1. — medicum non facit peregrinatio, Epist. 104, 18. — non eloquentem aeger quærit, 75, 4. — secantem non laudat aeger, 52, 9. — medici antiqui multa ignorant, 95, 22. — familiares et domestici, C. Sap. I, 1. — quid mortis meditationem vocent, Epist. 54, 2. — medicorum lacerationes ossa vivis legentium, C. Marc. 22, 1. — suppellectile magna medicorum non erat opus, Epist. 95, 18. — genua tangentes, Br. Vit. 8, 3. — maximus quod feminarum luxuriam in menadach deprehensus, Epist. 95, 20. — exclamatio, Br. Vit. I, 4. — medicis gravis annus in quaestu est, Benef. VI, 38, 3.

Medocritas falsa et inutilis, Epist. 85, 9.

Medus, Lud. 12, v. 15. — Medi, C. Sap. 13, 5. — Medi soli actionem lugrati dederunt, Benef. III, 6, 2. — Medorum extrema, Epist. 71, 36. — vultus arrogans, C. Sap. 13, 4. — in septe adversus ingratos non data actio, Benef. III, 6, 2.

Megalenpolis inter et Elīm Ladon medius est, Q. N. VI, 25, 2.

Μεγάρων iugenti naenias cantare, Lud. 42, 4.

Megaram cepit Demetrius, inde vocatus Poliorcetes, C. Sap. 5, 3.

Megarici novam induxerunt scientiam: nil scire, Epist. 88, 37.

Megisthanus oblivio alta suppressit, Epist. 21, 4.

Mel, in arundinum apud Indos foliis invenitur, Epist. 84, 3. — quomodo fiat ab apibus, 84, 4. — quibusdam morbi vitio aniarum, 109, 7.

Melas fl. mirae, nuturae, Q. N. III, 23, 2.

Meliora praetervolant, deteriora succedunt, Epist. 108, 26. — vincuntur prioribus, Q. N. VI, 28, 3.

Membratim perire, Epist. 104, 14.

Membro aliquo carete res incommoda, C. Sap. 16, 1. — membris nostris inditi discamus, Tr. An. 9, 1.

Meminisse et scire, quid differant, Epist. 33, 8.

Memoria certior quae nullum extra se subsidium habet, Epist. 88, 28. — frequenti cogitatione conservatur, Benef. III, 2, 2. — beneficiorum cur esduca, III, 3, 3. — subinde reficienda, II, 24, 1. — exprobratix, VII, 22, 2. — timoris tormentum reducit, Epist. 5, 7. — memoriae malae quam compendiarum excogitant sibi Sabiosi, 27, 5.

Memphim (circa) liber Nilus, Q. N. IV, 2, 8.

Menaenides, libertus C. Caesaris, Lud. 15, fin.

Menander velut rusticus poeta in scenam prosiliit, Q. N. IV, Praef. 18.

Mendacium est tenue: perlucet, si diligenter inspexeris, Epist. 79, 16. — mendacia in quibus os praecidi, non oculi erui solent, Q. N. IV, 4, 1.

Meneius Agrippa aere collato funderatus est, C. Helv. 12, 3.

Mens sine Deo nulla bona, Epist. 73, 14. — sui iuris est, Benef. III, 20, 4. — hebes ad ulteriora non prospicit, Epist. 71, 13. — bona a seipso impetratur, non ali alin, 44, 4. — bona non emittit, sed mala, 33, 8. — mentis bonae fundamentum et culmen, 23, 1. — imbecillae et aegrae formidare inesperta, Epist. 50, 9. — malae indicium maximum fluctuatio, 120, 20. — securae et quietae est in omnes vitae partes discurrere, Br. VII, 10, 4. — mentem bonam discere erubescimus, Epist. 50, 5.

Mensa per multis dominorum successiones civitati nota, Tr. An. 1, 4.

Mensis Augustus, Lud. 7, 4. — Iulius, ibid. — aetioe praecingitur circulo, Epist. 12, 6.

Menstruum ancillarum ore exceptus cos. Benef. IV, 31, 2.

Mercedula accedet ad beneficia, Epist. 15, 7 et 8.

Mercenarius perpetuus est servus, Benef. III, 22, 1.

Mercenarium beneficium, VI, 14, 1.

Mercurius, Lud. 12, 4; 13, 2; Epist. 88, 12. — stella, Q. N. VII, 12, 1; Lud. 13, 2. — cur Gratiis additus, Benef. I, 3, 7. — eum Parca expostulat de Claudio, Lud. 3, 1. — Mercurii nomen Deo aptatur, Benef. IV, 8, 1.

Meretrix ita se dividit inter multos, ut, etc. Benef. I, 14, 4.

Meridianus circulus in horizonta incurrit, Q. N. V, 17, 3. — a meridiano axe Euronotus, V, 16, 6.

Meritoria salutatio, Br. VII, 14, 6. — meritoria artificia, Epist. 88, 1.

Meritorum frequens commemoratio odiosa, Benef. II, 11, 2. — memoria subinde reficienda, II, 24, 1.

Mersati condimento suo boleti, Q. N. IV, 43, 9.

Merum iuvat quod non innatat cibo, quod libere penetrat ad nervos, Epist. 122, 7.

Messalla Actuam Siciliæ montem; unicum dixit, Epist. 50, 1.

Messalla et Narcissus diu publici hostes, Q. N. IV, Praef. 13.

Messallae nominis origo, Br. Vit. 43, 5.

Messallae Corvini disertissimi viri sententia Lud. 10, 1.

Messallae Augusti clementiam experti sunt, Clem. 1, 10, 4.

Messallina uxor Claudii, Lud. 11, 4. — a Claudio occisa, 11, 1.

Messana capta Valerio Corvino nomen Messallae dedit, Br. Vit. 13, 5. — circa Messanam mare suo quiddam simile eiecit, Q. N. III, 26, 6.

Metam (ad) sudantem tubulas experiri, Epist. 56, 4.

Metallum (in) antiquum demissi, flumina et aquas iuvenes viderunt, Q. N. V, 15, 1. — metalla in hominum usum a Deo data, Benef. IV, 6, 2 sq. — ferri et aeris non sunt a sapientibus inventa, Epist. 90, 10.

Metellus cur luce privatus, Prov. 5, 4. — Metellus fortiter tulit exilium, Epist. 24, 4. — Metellus triumphans cxx elephantos duxit, Br. Vit. 44, 1.

Metilius Marciae F. C. Marc. 16, 6. — eius laus, 23, 2 sq.

Metrodorus, Epist. 33, 3. — secundæ sortis ingeniorum, 52, 2. — admiratur Stoicorum παράδοξα, quum tamen ipse eiusdem sit opinionis, Epist. 81, 9, et 10. — asse toto pasci solitus, 18, 7. — Graeciae paene insuditus fuit, 79, 13. — Metrodori amicitia cum Epicuro, ibid. — dictum, 14, 13. — dictum ex

epistola ad sororem, 98, 9. — epistola, 79, 13. — opinio, cognatam aliquam tristitiae voluptatem dicentis, improbat, 99, 22.

Metrodorum magnum virum Epicuri contubernium fecit, Epist. 6, 6.

Metrodori Chii sententia de terrae motu, Q. N. VI, 19, 1.

Melronactis philosophi mors, Epist. 93, 1. — domus, 76, 3.

Metus aceleratis perpetuus, Epist. 97, 13. — spem sequitur, 5, 7. — leuocinium est. mueri, Benef. 1, 11, 3. — rerum inanis esse docetur, Epist. 110, 5. — metus nostri causæ duæ, 31, 2. — remedia, 13, 3; Q. N. 6, 2, 5 sq. — metu futurorum malorum torqueri, quam sit stultum, Epist. 24, 1. — metus lymphatici perniciosi, 43, 9. — Vide etiam in *Timor*.

Miles a quinquagesimo anno non cogitur, Br. Vit. 20, 3. — in media pace decurrit, vallum laciit, Epist. 18, 4. — malus est qui imperatorem gemens sequitur, 107, 9. — bellum optat, Benef. VI, 38, 2. — ex confragosa fortior, urbanus et vernæ segnis, Epist. 51, 10. — Tiberio Caesari beneficia a se præstita in memoriam revocat, Benef. V, 25, 2. — Caesarianus, Prov. 2, 7. — militis erga hospitem ingrati poena, Benef. IV, 37, 3.

Miletus LXXV urbium, C. Helv. 6, 9.

Militarium vas, Q. N. VII, 24. — miliaria minora quemadmodum calebant, Q. N. IV, 9.

Militares viri gloriantur vulneribus, Prov. 4, 3.

Militat non solus qui in acie stat, Tr. An. 3, 5.

Militiae vinculum primum est religio, Epist. 95, 35.

Milliarios apros non desiderare, Epist. 110, 11.

Myndiridis (vel *Mindyridis*) molities, Ir. II, 25, 2.

Minister incultus placet, Tr. An. 1, 4.

Ministerii, officii et beneficil discrepantia, Benef. III, 22, 1. — ministeriis non sunt servi aestimandi, Epist. 47, 13.

Ministratorum turba, Epist. 95, 24.

Ministros regiae potentiae delectat suae superbiae longum spectaculum, Benef. II, 5, 1.

Miracula septem, C. Polyb. 1, 1.

Mirari quae soleamus, Q. N. VII, 1, 1 sq.

Mirator sui, V. Beat. 8, 1.

Mirmillo sub C. Caesare de raritate munerum questus, Prov. 4, 3.

Miser dici vir bonus potest, sed non esse, Prov. 3, 1. — tam miser est quisque quam credidit, Epist. 78, 12.

Miseratio (nec) nulla contingit his qui patiuntur iniurias, Epist. 81, 17.

Misericordia non causam, sed fortunam spectat, Clem. II, 5, 1. — aegritudo animi, II, 5, 4. — vicina miseriae, Clem. II, 6, 3. — vitium animorum miseriae nimis faventium, Clem. II, 6, 3. — misericordiae genus, cito occidere, Benef. II, 5, 3.

Miserum nihil esse putat Seneca, Epist. 96, 1.

Missilia fortunae expectare, Epist. 74, 6.

Missionem dare, non beneficium, Benef. II, 20, 3. — missione (sine) nascimur, Epist. 37, 2. — missione (sine) ad pugnam vocare, Ir. I, 16, 29. — Mithridates Armeniae rex inter Caianas custodias, Tr. An. 2, 9 et 10. — Mithridatem debellavit Pompeius, ad continuandam potentiam, Epist. 91, 64.

Mitylenis exsulatus Marcellus, C. Helv. 9, 5. — praetervectus Caesar, C. Helv. 9, 6.

Mnester Pantomimus, Lud. 13, 3.

Moderosio vocatur ignavia, Epist. 45, 6. — itaque adhibenda est, quae sanabilia ingenia a deploratis distinguere sciat, Clem. I, 2, 2.

Modi flexiles qui sint, demonstrandum, Epist. 88, 8.

Modios quinque, et quinque denarios accipiens, Epist. 80, 7 et 8.

Modum tenere debemus, Clem. I, 2, 2. — rebus adhibeamus, Tr. An. 15, 9.

Moerentes quos diligunt solent fugere, C. Helv. 17, 2.

Molest fero, Epist. 67, 14.

Molestum carere assuetis voluptatibus, Epist. 78, 10.

Mollimentum calamitatum quid invenit, Tr. An. 10, 2.

Molliter vivit, vox vitam quorundam laudans, Epist. 82, 1.

Memento sit cinis, diu silva, Q. N. III, 27, 3.

Monendi ordo quis teneri soleat, C. Marc. 2, 1. — moneri velle ac posse, secunda virtus, Benef. V, 25, 4. — monentis auctoritas quomodo prosit, Epist. 94, 19.

Moneta (ex) nostra aliquid proferre, Benef. III, 35, 1.

Monitiones nihil efficiunt admotae gravibus vitiis, Epist. 94, 24. — non sunt supervacuae, ibid. 51 sq. — monitionum genera, 94, 40.

Monitores ad latus habendi, Epist. 94, 71.

Monitorium fulmen, Q. N. II, 39, 2 et 3. — monitoria fulmina quibus docetur quid cavendum sit Q. N. II, 49, 1.

Mons Graius et *Peninus*, Epist. 31, 8. — montes complanati, Q. N. VI,

4, 1 et 2.—fulmineis percussis, II, 58, 3.—ignivomi, VI, 4, 1 et 2.—montium cacumina an calidiora ob Solis viciniam, IV, 11, 4.—altitudo cum terra comparata, IV, 11.—montes novos terrae motu exstitisse, VI, 21, 1.—scindere nubes, II, 28, 4.

Montanus Iulius tolerabilis poëta, et amicitia Tiberii notus et frigore, Epist. 122, 11.—Montani Iulii carmen, ib. 12 et 13.

Monumenta viam disparia praetextant, Epist. 91, 16.

Mora, irae remedium, Ir. II, 28, 8; III, 12, 2.

Moralis philosophiae partitio, Ep. 89, 12.—moralia non omnia bonos mores faciunt, Epist. 124, 2.—moralibus quaedam rationalia immixta sunt, 102, 4.

Moralis philosophiae partis divisio, Epist. 89, 8.—moralem expedit Seneca, 108, 4 sq.—non quidquid morale est, bonos mores facit, Epist. 121, 2.

Morbis omnis tria gravia habet, Epist. 78, 5 et 6.—est iudicium in pravo pertinax, 75, 9.—aut longus, aut brevis, 78, 16.—multos militiae eripuit, Benef. VI, 9, 2.—morbi metus ut pellendus, Epist. 14, 4 sq.—praenuntia signa, Epist. 74, 32.—initium aegris sana miscere, Tr. An. 7, 2.—tolerabilis patientia, si contempseris id quod extremum minatur, Epist. 78, 11.—in morbo consumat, Benef. IV, 22, 2.—morbi, supplicia luxuriae, Epist. 95, 18.—non extimescendi, sed fortiter ferendi sunt, 78, 4, 17 sq.—vitia mentis inveterata et dura, Epist. 85, 9.—morbosorum animi et affectuum discrimen, 75, 9.—tam varia genera unde orta, 95, 15, sqq. Q. N. VI, 29, 2 sq.—morbos multos multa fercula

fecerunt, Epist. 95, 19.—innumerae non miraberi; coquos numerosa, 95, 23.

Moritur peiores quam nascimur, Epist. 22, 12.—quotidie, 24, 19.—mori tota vita discendum est, Br. V. 7, 1.—bene est effugere male vivendi periculum, Epist. 70, 5.—timore mortis stultitia est, 70, 6.—fastidiosa quid stultitia, 70, 18.—saepe debemus uce volumus, 77, 9.—mori times! ista vita non mors est? 77, 15.—fortiter gloriosum est, 82, 9.—sua morte, bellam rem esse, falsum verbum, 69, 4.—tardius magno aestimamus, Q. N. II, 59, 6.—vitium nostrum, non naturae, Epist. 22, 12.—morituri eum se gratos ostendere velint, Benef. IV, 21, 3 et 4.—morum quantus numerus te sequetur! Epist. 77, 11.

Moris boni negligentia omni tempore fuit, Epist. 97, 4.—mores alia aliter attingunt, Epist. 121, 2.—morum argumentum ex minimis interdum capitor, Epist. 52, 11.—corruptio a turba et spectaculis, 7, 2 sq.—eversio quanta, 95, 80 sq.—corruptorum indicium oratio corrupta, 114, 11.—in mores fortuna ius non habet, 36, 6.—bonos constitui civitatis princeps, Clem. 1, 22, 2.

Morosis, delicatum iracundiae genus, Ir. I, 4, 2.

Mors aut finis aut transitus, Epist. 65, 25.—non est malum, 82, 7 et 8.—quae in Catone gloriosa, in Bruto erubescenda et turpia, 82, 11.—contemni magis debet quam solet, 82, 15.—cur timeatur tantopere, 82, 14 sq.—facilis et in proximo est, Prov. 6, 6.—inter indifferentia ponitur, Epist. 82, 9.—interdum in suorum utilitatem revocanda, 104, 3.—naturalis est, 30, 9.—naturae lex est,

Q. N. VI, 32, 11.—est tributum officium, ibid.—maiorum omnium remedium, ibid.—omnia poscit, Epig. 7, 7.—nec bonum, nec malum est, C. Marc. 19, 3.—nunquam recusanda, aliquando adiscenda, Epist. 70, 2.—omnes complectitur et cingit, 12, 5.—omnibus tam seni, quam iuveni ante oculos esse debet, 12, 5.—optimum naturae inventum, C. Marc. 20, 1.—captivorum catenas levat, ib. 2.—e carcere deducit quos Imperium impotens vetuerat, ibid.—non est timenda, Epist. 24, 11.—omnium dolorum solutio et finis, C. Marc. 19, 3.—mors est; quam nuper servus meus, ancilla contempsit, Epist. 24, 13.—nos aut consumit, aut emittit, 24, 17.—si timenda est, semper timenda, 30, 15.—sitne ob senectutem, vel morbum, vel dolorem, sibi consciscends, 28, 58, 33.—sitne occupanda, an expectanda, quum eam vis externa denuntiat, 70, 9.—ieiuno levior est, Prov. 4, 10.—necessitatem habet naturalem et invictam, Epist. 30, 9.—nullum habet incommodum, 36, 9.—intermittit vitam, non eripit, ib. 40.—est, non esse, ibid. 54, 3.—ingenti animo est provocanda, Q. N. VI, 32, 2.—omnium par est, sed per quae venit diversa sunt, Epist. 66, 39 et 40.—mortis causae variae, C. Marc. 11, 2.—commoda, 20.—contemptores, Epist. 70, 17, 22; 77, 4 sq.—contemptus, Q. N. VI, 32, 2 sq. Prov. 6, 5.—accessus quam perturbationem afferat, Epist. 30, 8.—contemptus et praepsratio ad eam, 30, 5.—effugia, quae homines quærere solent, refutata, 77, 9, 13.—infamia certatim a multorum ingeniiis aucta, 82, 45.—malum nullum, 30, 5; 54, 3.—metus, 101, 40.—morae, 7, 3.—praemeditatio: nullius rei tam ne-

cessaria meditatio, Epist. 70, 15.—nullum solitum malus quam mortalitas, Q. N. VI, 2, 5.—assidua meditatio facit firmum, Epist. 82, 7.—moras quærebat Brutus, 82, 11.—viae variae, Jr. III, 16, 4 sq. Prov. 6, 7.—contemptus argumentum est animi ad altiore venientis sede, Epist. 120, 15.—genera alia praeter senectutem, spei mixta sunt, 30, 3.—meditatio medicis dicitur asthma morbus, 54, 2.—omnes sequae timidi, 22, 11.—timore mori stultitia est, 70, 6.—mortem ante oculos habere, non molestum senectuti, 12, 5.—concupiscentes et timentes obiurgat Epicurus, 24, 20.—cur aliquando invocent homines, Brev. V. 16, 4.—(ad) currere taedio vitae ridiculum est, quum, etc. Epist. 24, 21.—qui timebit nil unquam pro homine vivo faciet, Tr. An. 11, 4.—ridiculum appetere, Epist. 24, 21.—sciemus malum non esse, 75, 13.—quam optare nihil turpius, 117, 22.—(ad) omnes reservamur, Q. N. II, 59, 5.—(post) fruitur et ipsa, Frag. 9.—de morte, publica querela, Benef. V, 17, 4.—sua mori, bella res, Epist. 69, 4.—mortium signa ad dii praemittant, Q. N. I, 1, 3.

Mortalia omnia mortalium bona, Epist. 98, 9.

Mortalis mortalem peperisti! C. Marc. 11, 1.

Mortalitas maximum mortis est solitum, Q. N. VI, 2, 5.—mortalitatis extendendae ratio, Br. Vit. 15, 2.

Morticina caro, Epist. 122, 5.

Mortuum alienum tollere, Epist. 12, 2.—quisquis aliquem queritur, queritur hominem fuisse, 99, 8.—mortuis nulla mala sunt, C. Marc. 19, 3.

Motivacula levis aliquem decipit, Epist. 33, 6.

Motus affectuum triplex, Ir. II, 4. 4 sq.—quatiens terram, Q. N. VI, 22, 4.—motus intenti spiritus opera sunt, II, 6, 3.—motus animorum non omnes affectus sunt, Ir. II, 3, 4.—motus involuntarii, II, 2, 3.

Mucius proditor est? Benef. IV, 27, 4.—dextera ignes premit, et erroris sui a se exigit poenas, Prov. 3, 5.—ignem vicit, Epist. 98, 42.—spectator distillantis in hostili foculo dextrae, 66, 48; 24, 5.—non ante a foco nudis ossibus fluentem manum removit, aquam, etc. 24, 5.—Mucii manus instor occisi Porsenae fuit, Benef. VII, 44, 5.—Mucio facilis ignovit Porsena, quum Mucius sibi, Epist. 24, 5.

Mugitus terrae, Q. N. IV, 43, 4.

Muliebris in cultu insania taxatur, Benef. VII, 9, 4.—muliebris ingenia, C. Mare. 16, 4.

Mulier timenda cum Antonio, Br. Vit. 5, 5.—mulierum vituperatio non est contumelia, C. Sap. 14, 4.—exreitate aures ferendo, Benef. VII, 9, 4.—hina ac terna patrimonii auribus pendeat, ibid.

Mulierculae nocentissimorum lacrimis moveatur, Clem. I, 5, 4.

Mulio, Epist. 47, 43.—excalceatus, 37, 3.—perpetuarius, Lud. 6, 2.

Mullus quoque millibus us emptus ab Octavio, Epist. 95, 42.—mullo saxatili, nihil melius, Q. N. III, 48, 4.—moriente nihil formosius, ibid.—nulli destituti sine ullis ossibus, Epist. 95, 27.—mullorum morientium culor observatus, Q. N. III, 48, 4.

Mulum a balneo poscitur, Epist. 42, 16.

Mulum qui habet, plus cupit, Epist. 149, 6.—nunquam est, quod satis non est, ibid. 8.

Munatius Plancus, Q. N. IV, Praef. 6.

Munda (in Hispania), Benef. V, 24, 3.

Mundus, Q. N. II, 4, 4.—Dei numen, II, 45, 4.—deorum templum, Benef. VII, 7, 2.—nun semper suum ordinem tenebit, Epist. 71, 43 et 14.—non est causa, 65, 10.—vel anima, vel corpus, Q. N. III, 29, 2.—tempore aliquo non erit, Epig. 7, 8.—mundi causae quinque, Epist. 65, 9.—claustra perrumpit Alexander Macedo, 149, 8.—duae partes in imo iacent terra et aqua, Q. N. II, 42, 4.—dimidia pars semper supra, dimidia infra, Q. N. V, 17, 2.—concordia ex discordibus constat, Q. N. VII, 27, 3.—contemplatio, C. Mare. 48, 4 sq.—conflagratio, Q. N. III, 28, 7.—variae doctes, Beoef. IV, 23, 3 sq.—novi generatio, Q. N. III, 30, 6.—officium, Beoef. IV, 43; 4.—mundo quis tam firma lacunaria imposuit, Q. N. VII, 44, 4.—mundum providentia regi, pluribus probatur, Prov. 4, 4.—ratione esse praeditum Stoicorum ratione, Q. N. II, 43, 3.

Munus accipi potest, accipiendo quod suum est, Benef. VII, 5, 3.—munus munere expungere, reiiciendi genus est, IV, 40, 3.—munera ad rogum dispoere, Br. Vit. 20, 4.—amicorum saepe non differunt ab hostium votis, Benef. II, 44, 5.—duratura danda sunt, ut memoriam excitent, Benef. I, 42, 4.—supervacua, aut morbum exprobratura, non sunt mittenda, Benef. I, 44, 6.—munerum divinorum aestimatores, reprehenduntur, Benef. II, 29, 4.

Muraena, Clem. I, 9, 5.—insidiatur Augusto, Br. Vit. 5, 4.

Muraenas humano sanguine saginabat Pollio, Clem. I, 48, 2.

Mures ferrum rodunt, Lud. 7, 4. — molas lingunt, Lud. 8. — mures subterranei, Q. N. III, 46, 3. — murium ac vulpium tergia induuntur Scythae, Epist. 90, 44.

Muri usus non praestat tutos ab hostibus, Benef. VI, 45, 6.

Murmuratio, Benef. V, 45, 3. — murmuratione (sine) comitari, Epist. 407, 9.

Murrhinum poculum, Benef. VII, 9, 3. — utrum sit an manus concava, quum sitio, nihil refert, Epist. 419, 4. — murrhina et crystallina qui portant mulos habent, Epist. 423, 6.

Mus syllaba est, syllaba caseum non rodit, etc. Epist. 48, 5.

Musa Homero, Hesiodo Charis est, Benef. I, 3, 40.

Muscam excitare non potest, Lud. 40, 2.

Muscipula, Epist. 48, 5.

Muscones innascitur aquis, Q. N. V, 5, 2.

Musica, Epist. 88, 8. — musicam qui ignorat, alia frustra scit, Epist. 88, 3. — musica (in) arte bonum dicitur duobus modis, 87, 40 et 41.

Musici munus, Epist. 88, 7.

Musto dolia ipsa rumpuntur, Epist. 83, 44.

Mutum animal est, aut simile muto, Ir. II, 30, 4. — mutum (hominem) vetant sumere, Benef. VII, 4, 7. — muta animalia humana effectibus carent, habent tantum similes impulsus, Ir. I, 3, 4.

Mutuari per intercessorem, Epist. 419, 4.

Mycenarum ad nobiles muros properat Agamemnon, Epist. 66, 26.

Myias (circa) fimo quiddam simile e mari eicitur, Q. N. III, 26, 6.

Myron Claudii libertus, Lud. 43, 4.

N

NAENIA, Lud. 42, 4.

Naevia (alii *venia*) crebris distincta meosa, Ir. III, 35, 4.

Nandi imperitos teruot quidam lacus, Q. N. III, 25, 4.

Narcissus, Senecae, diu publicus hostis, Q. N. IV, Praef. 43. — libertus Claudii, Lud. 43, 4. — cito evolat, 43, 2. — quos duci iusserit, 43, 3.

Nasci cui cootigit, mori restat, Epist. 99, 8 et 9.

Nasonis gener Fidis Cornelius, C. Sap. 47, 4. — Vid. *Ovidius*.

Natalis, in cuius ore feminae purgabantur, heras fuit mulorum, Epist. 87, 44. — natales veterum celebrandi, Epist. 64, 8. — natalium periti, Q. N. II, 32, 7. — natalibus liberorum portiones vix honestae, Ir. II, 33, 4.

Natta Pinarius, Epist. 422, 42.

Natura, Deus, Benef. IV, 7, 4; Q. N. II, 45, 2. — cur vultus nostros in caelum crexerit, Epist. 94, 55. — dux vitae esse debet, V. Beat. 7, 4. — homines ad contemplationem et ad actionem genuit, Ot. Sap. 32, 3. — parvo dimittitur, Epist. 60, 3. — per constituta procedit, Q. N. III, 46, 2. — non est sine deo, Benef. IV, 8, 2. — parabile est quod desiderat, Epist. 4, 8. — exiguum, opinio immeusum desiderat, 46, 6. — quidquid componit, resolvit, 30, 9. — in aperto nos custodit, 70, 20. — nos cognatos edidit, quum ex iisdem et in eadem gigneret, 95, 52. — magnanimos nos produxit, 104, 23 sq. —

homini satis dedit roboris si illo utatur, 116, 17. — iubet laudare laudanda, 119, 5. — prodest foetus suos, non abiicit, 121, 18. — nihil concepit ita ut immobile esset, Q. N. VI, 5, 11. — rerum cur nihil dicatur perdere, Benef. V, 8, 5. — eadem est erga omnes, 91, 18. — sua sacra non simul tradit, Q. N. VII, 31, 2. — naturae lex, Epist. 4, 8. — contemplationis usus, Q. N. III, Praef. 15; VI, 4, 2. — in nos meritum, quod virtus in omnium animos lumen suum permittit, Benef. IV, 17, 4. — maxima gloria homo, VI, 23, 5. — convenienter vivere quid sit, V. Beat. 3, 3. — legibus obtemperandum, Epist. 107, 8. — ad leges revertendum, 25, 3. — causam agere supervacuum, 30, 9. — omnis pars imitatio est, 65, 3. — nihil difficile est, utique ubi in finem sui properat, Q. N. III, 27, 2. — ordinem in vitae ratione immutantes taxantur, Epist. 22, 6 sq. — Dei et nostrae discrimen, Q. N. I, Praef. 12 et 13. — naturae nihil negandum paucis contentae, Epist. 119, 2 sq. — de malignitate querela, Br. Vit. 1, 1. — secundum Naturam vivendum, Ot. Ssp. 31, 3. — nostrum propositum est, Epist. 5, 4. — vivit Seneca admirator et cultor, Ot. Ssp. 32, 8.

Naturale quas proprietates habeat, C. Marc. 7, 3 sq. 8, 4 sq. — mutare difficile est, Ir. II, 20, 3. — apparet non esse quod varium est, C. Marc. 7, 2. — naturalis philosophiae partis divisio, Epist. 89, 8. — naturalia desideria finita sunt, 16, 8. — naturalia vitia arte vinci nequeunt, 41, 2.

Naustago ignoto benefacere solemus, Benef. IV, 11, 2.

Naumachiae spectaculum secundum, Epist. 70, 22.

Nauseam maris effugere, Epist. 53, 5.

Nauseabundus gubernator in tempestate, Epist. 108, 36.

Nauseare in mari, Ir. III, 37, 3.

Nauseator erat *Vlysses*, Epist. 53, 4 et 5.

Nausiphanis opinio, Epist. 88, 37.

Nautis in tempestate terra magis quam quidquam aliud timetur, Epist. 53, 2.

Naviculariorum audacia se per catartas Nili deiciunt, Q. N. IV, 2, 6.

Navigabilia flumina, Benef. III, 8, 3.

Navigatio bellicosa suscepta improbat, Q. N. V, 18, 5 sqq.

Navigavit bene qui quem destinavit portum tenuit, Benef. II, 31, 3.

Navigii gubernacula piscium exemplo facta, Epist. 90, 24. — navigia natare facit spiritus, Q. N. II, 9, 2.

Navis bona quae dicitur, Epist. 76, 10. — magna in flumine in mari parvula est, 43, 2. — nares caudicariae, Brev. V, 13, 4. — tabellariae, Epist. 77, 1.

Neapolis, C. Marc. 20, 4; Epist. 49, 2; 68, 4. — terrae motu agitata, Q. N. VI, 1, 2.

Neapolitana crypta, Epist. 47, 1.

Neapolitanorum theatrum, Epist. 76, 3.

Nebulae sub terra nutriunt status inter obscura, Q. N. V, 14, 3.

Necessitate (in) vivere, nulla est necessitas Epist. 12, 10. — necessitates effugere non potes; vincere potes, 37, 2.

Negligentia imitatur facilitatem, Epist. 120, 9.

Negotiatio multum distat a beneficio, Benef. VI, 12, 2.

Negotiorum turba non obstat studiis, Epist. 62, 1. — negotiis alienis se offerentes, Tr. An. 12, 1. — negotiis quomodo se extricare debeat philosophiae cupidus, Epist. 22, 1.

Nemo difficilius ad naturam reducitur, Epist. 50, 5. — per se satis valet ut emergat, 52, 1. — vitia sua confitetur, 53, 8. — sibi tristis est, 63, 2. — nisi suo die moritur, 69, 4. — futuro torqueri debet, 74, 33. — poteat valde dolere et diu, 78, 7. — referre gratiam scit, nisi sapiens, 81, 11. — nemo irascendo fit fortior, nisi qui fortis sine ira non esset, Ir. I, 13, 3. — tam vilis regi ut illum perire non sentiat, Clem. I, 16, 1. — beatus dici potest, V. Beat. 5, 3. — benignus est sui iudex, Benef. II, 26, — sibi dat beneficium, V, 9, 1. — in summam nequitiam incidit, qui unquam haesit sapientiae, VII, 19, 5. — praesentibus tantum miser est, Epist. 5, 7. — sibi propooit quod velit, 20, 4. — nemo non exit e vita tanquam intraverit, 22, 11. — quam bene vivat, sed quam diu, rural, 22, 13. — gloriari nisi suo debet, 41, 7. — se avarum esse intelligit, nec cupidum, 50, 2. — conatur improbe eo ascendere unde descendit, 92, 28. — liber est qui corpori servit, 92, 31. — libenter tristi conversatur, nedum tristitiae, 99, 21. — nemo non gloriam ultra verum tulit, 120, 15. — nemo non quotidie et consilium mutat, et votum, 120, 22. — est casu bonus; discenda virtus est, 123, 15. — unquam timuit fulmen, nisi qui effugit, Q. N. II, 59, 10. — neminem casura delectant, Br.

Vit. 17, 2. — (ad) ante bona mens venit quam mala, Epist. 50, 7.

Nemora suspendere, Ir. I, 16, 31 et 32.

Nepos M. Aelius praetorius, Benef. II, 7, 1.

Nepotes, Ir. II, 16, 4. — nepotum circa focos iuventus quanta premit! Epist. 95, 23.

Neptunus, Epist. 73, 5. — Neptunum catenis in profundum contingere tentat rex stolidus, C. Sap. 4, 2. — vocatum, apud Graecos *Νεπτοχθον*, Q. N. VI, 23, 4. — Neptuno maris movendi assignata potentia, Q. N. VI, 23, 4. — Neptune, nunquam hanc navem, nisi rectam, Ep. 85, 29.

Nequitia cito subrepat, Q. N. III, 30, 7.

Nero Caesar, Clem. I, 1, 1. — veritatis amantissimus, Q. N. VI, 8, 13. — nemo populo romano carior (dicit Seneca), Clem. I, 1, 5. — ad investigandum Nili caput misit, Q. N. VI, 8, 3. — non comparandus, mansuetudinis causa, cum Augusto, Clem. I, 11, 1. — Neronis Caesaris mirabile dictum, Clem. II, 1, 2. — scriptum ad Senatum, occisa matre, Frag. 2. — clementia, Clem. I, 11, 1 sq. — laudes, Clem. I, 11, 1 sq. — versus, Q. N. I, 5, 6. — in latrones animadversuri vox generosa, Clem. II, 1, 1. — principatu comeses sex menses visus, Q. N. VII, 17, 2; 21, 2. — Neroni multos aonos dat Lachesis, Lud. 4 fin. — sub Nerone nemo Augustum et Tiberii prima tempora loquetur, Clem. I, 1, 6. — (sub) vota publica in tuto, I, 1, 7.

Nervi, sedes dolorum, Epist. 78, 8. — nervorum contractione muri, Epist. 66, 40.

Nesciebam (alii *sciebam*), imperitorum vox, Epist. 76, 26.

Nesida, insula Campaniae, Epist. 51, 1.

Nestoris vita brevis naturae respectu, Epist. 77, 47.

Nicopolis nobilis terrae motu et familiaris huic malo, Q. N. VI, 26, 4.

Nihil tam arduum et difficile quod non vincat mens humana, Ir. II, 42, 6. — est divino divinis, caelestis caelestius, Epist. 66, 11. — est invictum, ex istis quae terribilia videntur, Epist. 98, 42. — non lubricum et fallax, et omni tempestate mobilius, 99, 9.

Nilaa, Q. N. IV, 2, 7.

Nilotica aqua feminas fecundiores facit, Q. N. III, 25, 9.

Nilus, Q. N. III, 25, 9. — Aegyptum dilatat, VI, 26, 1. — aestate augetur, III, 26, 1. — cum mundo coepit, III, 22. — cur aestivis mensibus abundet, IV, 1, 1. — quantum crevit, tantum spei in annum est, IV, 2, 8. — arenoso et sitiienti solo inducit aquam et terram, ibid. 9. — si crevit super debitum, nocuit, ibid. 10. — per aestatem ingentes aquas invehit, Q. N. VI, 7, 1. — quoties non esundaverit, IV, 2, 15. — aestivo incremento tumet, Epist. 104, 45. — nobilissimus amnis, Q. N. IV, 2, 1. — circa Memphim liber et vagus per campestria, IV, 2, 8. — Nili animalia, IV, 2, 42. — cataractae et fragor, IV, 2, 4. — e pluribus fluminibus confluentibus ortus, IV, 2, 2. — Nili de origine Dionigenis Apolloniatae sententia, IV, 2, 27. — fontes aut petrae in Aegypto, IV, 2, 7. — fontes et scopuli in Aethiopia, VI, 8, 2. — magna cataracta, IV, 2, 4. — origo a poetis

Graecis et philosophis quaesita, IV, 2, 46. — de origine Euthymenis sententia, IV, 2, 21. — inundatio, IV, 2, 8. — miracula, IV, 2, 5. — incrementum et progressus, Q. N. IV, 2, 2 sq. — septem ostia, IV, 2, 12. — caput qui investigarent, a Nerone missi, Q. N. VI, 8, 3. — Nili fragor cadentis causa urbis transfrendae, Epist. 56, 4. — venae scopuli duo dicti Q. N. IV, 2, 7. — (de) incremento variorum auctorum opiniones, Q. N. IV, 2, 47. — Nilo beneficium non debetur, Benef. VI, 7, 3. — Nilum campos inundatos reddere fertiles, Q. N. IV, 2, 9. — aliquando marinam aquam detulisse Theophrastus refert, IV, 2, 14.

Ningat (cur) hieme et non grandinet, Q. N. IV, 4, 1.

Nitus praeformativi opinionis in veteribus vestigia, Q. N. III, 29, 3.

Nitrum, quid? Q. N. III, 20, 1.

Nivalis dies quum altum frigus et triste caelum, Q. N. IV, 4, 1.

Nix est in pruina pendens congelatio, Q. N. III, 4, 5. — fit in ea parte aëris quae prope terras est, IV, 8. — pruinae similem naturam habet, IV, 43, 2. — comparata cum grandine, ibid. — solatium stomachi aestuantis, Epist. 95, 24. — aestiva non obducit calium iecinoribus, ibid. 25. — fixa et dura minus alget quam tenera et labefacta, Q. N. IV, 5, 2. a quibusdam bibitur non in aestate solum, sed hieme, IV, 43, 5. — nivis reponendae officinae, IV, 43, 8. — asservatio et potio luxuriosa, IV, 43, 5 sqq. 9 sq. — nivem vino diluere, Epist. 78, 22. — nivium usus ad vina temperanda, Q. N. IV, 43, 2.

Nobilem non facit atrium plenum

fuinosis imaginibus, Epist. 44, 4. — nobilior quisnam altero, Benef. III, 28, 1.

Nobilitas turpissimos quosdam industriis praetulit, Epist. 44, 2.

Nocens aliquando latendi fortunam habet, nunquam fiduciam, Epist. 97, 11. — nobis posteaquam profuit, an nos debito solvat, 84, 3 sq. — fit etism non nocendo, C. Sap. 7, 3. — nocentium proprium trepidare, Ep. 97, 14.

Noctura petentibus neganda, Benef. II, 14, 1.

Noctis et diei officia commutationis reprehensio, Epist. 122, 4. — noctes quibusdam breves videntur, Br. Vit. 16, 3.

Nomen lusorium transire, Benef. V, 8, 3. — in nomen laborare, Epist. 65, 6. — nominis illustris origini praestus Deus, Benef. III, 28, 2. — nomina facere, V. Beat. 24, 2. — nomina lepta, Benef. V, 22, 1. — nomina secum fieri quidam nolunt, Benef. II, 23, 2.

Nomenclator, Tr. An. 12, 3. — vetulus nomina non reddit, sed imponit, Epist. 27, 4. — nomenclatoria superbiam vocant iniuriam, C. Sap. 14, 4. — nomenclatori memoriae loco audacia est, Benef. I, 3, 10. — nomenclatorum aut memoria, aut manus, Benef. VI, 33, 2.

Nomentanum (Senecae praedium), Epist. 104, 1; 110, 4.

Nomentanus, luxuriae magister, terrarum et maris bona conquirit, V. Beat. 24, 3.

Non putavi, turpissima excusatio, Ir. II, 31, 2.

Nonacrin (circa) in Arcadia aqua mortifera, Q. N. III, 25, 1.

Nosce te: vos adscripta Pythiciis oraculis, C. Marc. 11, 2.

Notarius quae non potuit persequi, etc. Lud. 9, 2.

Noti non magis maiores, quam nobiles sunt, Benef. III, 28, 1.

Notorem qui dat, ignotus est, Epist. 39, 1. — notorem petere, Lud. 7, 3.

Notus ventus, Q. N. V, 16, 2. — Latine Auster dicitur, V, 16, 6.

Novatilla, C. Helv. 16, 15.

Novit tam bene, quam paedagogos novimus, Epist. 27, 4.

Novitas, magna pars mali imperitiis, Epist. 76, 26. — pondus calamitatum adiicit, 91, 3. — novitatis et consuetudinis vis, Q. N. VII, 17, 2.

Novorum cupiditas, priora obscurat, Benef. III, 3, 1.

Noxissimum animal, Clem. I, 46, 3.

Nubes quid, Q. N. II, 30, 4. — resoluta ventum facit, V, 13, 1. — ex nube aquosa fit grando, III, 4, 2. — nubes attritae, quum sint udae, quomodo ignem gignere possint, II, 25, 1. — subterraneae, V, 14, 3. — nubium observandarum periti gradinem praedicunt, IV, 6, 1. — nubes impingi montibus, nec sonum fieri videmus, II, 28, 1. — nubibus ignem inesse Anaximandri opinio, II, 12, 2 et 3. — (in) unde et quomodo ignis, et qua ratione e nubibus emittatur, II, 26, 1 sq.

Nubilo serena succedunt, Epist. 107, 8.

Nucerinorum colonia, Q. N. VI, 1, 2.

Nudum se vidisse dicit, qui male vestium vidit, Benef. V, 13, 4.

Nugatorius et iners quis vocetur, Epist. 36, 2.

Nulli nisi ex damno alterius quae-stus est, Ir. II, 8, 1.

Numae nepos, Epist. 108, 30.

Numantia, Ir. I, 14, 5. — diutius vinci quam Carthago, ibid. — Numantiae moenis una manu capta, C. Sap. 6, 5. — Numantiae cineres C. Polyb. 20, 4. — Numantiam cludit et comprimit magna Scipio, Epist. 66, 43.

Numeratio ab Epicuro facienda, Epist. 48, 10. — numeratio de domo fiet, 26, 8.

Numerus perfectissimus a Platone consummatus, Epist. 58, 28. — ad numeros movere corpus, Tr. An. 45, 44.

Numidae, Epist. 87, 8. — Numidarum equitatus, 123, 6.

Numidicis crustis distincta Scipionis balnea, Epist. 86, 5.

Nummarius tribunal, Benef. 1, 9, 4.

Nummulariolus Cons. designatus, Lud. 9, 3.

Nummus malus non est, quem ignis formae publicae reiecit, Benef. V, 20, 4 et 2.

Nundinis lavari toti, veteres soliti, Epist. 86, 44.

Nusquam est, qui ubique est, Epist. 2, 2.

Nutritis cur minima auctoritas, Benef. VII, 28, 2.

O

Obedientes ventri non homines sunt, sed animalia, Epist. 60, 3.

Obirascens fortunae animus, Tr. An. 2, 9.

Oblectat animum amicitia fidelis et dulcia, Tr. An. 7, 4.

Oblivisci suorum, animi inhumani est, Epist. 99, 24.

Obrigescere viro uoane est satius? Epist. 82, 2.

Obrussa, Epist. 43, 4 et 2.

Obruta fulmina, quibus iam prius percussa nec procurata feruntur, Q. N. II, 49, 2.

Obscaenitas nefanda Hostii Quadræ, Q. N. I, 46, 4.

Observatio assidua sui torquet, Tr. An. 45, 8.

Obsonatores servi, Epist. 47, 8.

Obsonii scindendi magister, V. Beat. 47, 2.

Obstinatio animi, Epist. 76, 6; 94, 7.

Obstrigillans multa, Epist. 95, 6.

Occasionem properantem observare debemus, Epist. 22, 4 et 2.

Occasus vespertinus, Epist. 88, 42. — aequinoctialis solis, Q. N. V, 46, 3. — occasus quatuorplex, V, 46, 2 sqq.

Occidere contra legem nemo non potest, Clem. I, 5, 4.

Occupati qui dicantur, Br. VII, 44, 3. — occupatorum conditio misera, Br. VII, 49, 2. — occupatio quaeque optima prima dies fugit, 9, 3.

Occupatio desidiosa, Br. VII, 44, 3. — occupationes novae veteribus substitui solent, Br. VII, 47, 3. — non tanti esse debent ut philosophiae studium differatur vel omittatur, Epist. 72, 3. — occupationum praemia contemnenda occupatione fugienti, Ep. 22, 7. — occupationibus districtos quomodo ac explicare debeat, si philosophiae studium amplecti cupiat, Epist. 22, 4 sq.

Oceanus qui terras cingit extremas, Q. N. III, 29, 2. — terrarum viculum, C. Marc. 48, 4. — ad lunae arbitrium exundat, Prov. 4, 4. — Oceanum quae ratin effundit et revocet ignoratur, Benef. VII, 1, 5. — ultra solemque it Alexander, Ep. 94, 63.

Octava regibus interdum prohibetur, Epist. 123, 2 sq.

Octavia soror Augusti, C. Marc. 2, 2. — in Liviam maxime furebat, 2, 5. — Octaviae impatiens luctus ob Marcellum amissum, 2, 3. — Octaviam sororem carissimam perdidit divus Augustus, C. Polyb. 34, 2.

Octavius, Augusti pater, Benef. III, 32, 3. — Octavius quinque millibus H-S nullum emit a Tiberio Caesare, Epist. 95, 42 et 43.

Octobris Idus ante diem III, quid actum sit refert Seneca, Lud. 1, 1.

Oculus statim per multa millia aciem suam intendit, Q. N. II, 8, 2. — oculum si quis casu excusserit, reliquiae illi suae satis facient, Epist. 9, 3. — oculi erui solent in quibusdam mendaciis, Q. N. IV, 4, 1. — vitiosi lucem reformidant, Benef. III, 4, 4. — caeci qui non vident, ibid. — imbecilles qui ad alienam lippitudinem ipsi suffunduntur, Clem. II, 6, 3. — oculorum amissio ut ferenda, Excerpt. II. — dolor cur scutissimus, Epist. 78, 9. — in rebus visis fallacitas, Q. N. I, 3, 10. — fastidium reprehenditur, Ir. III, 35, 4. — confusis oculis prosunt virentia, Ir. III, 9, 2. — oculos aegros non solum curat medicus, sed etiam monet, Epist. 94, 19. — defatigatos libera luce delectant artifices, 65, 17. — nostros multa fugiunt, Q. N. VII, 30, 2.

Oderint dum metuant, versus exscrabilis, Clem. II, 2, 1. — odisse quem laudas turpe est, Ir. III, 29, 1.

Odiu blandum et affabile, Benef. II, 14, 4. — vitandum, Epist. 14, 9. — nullum est perniciosius, quam ex violati beneficii pudore, Epist. 81, 29. — quomodo vitandum, Epist.

105, 4. — odia ingenta, Benef. V, 16, 1.

Odorifera (alii v. oculifera), Epist. 33, 2.

Odyssea an ante Iliadem scripta, Br. Vit. 13, 2.

Oebasi tres liberi a Dario occisi, Ir. III, 16, 3.

Oenopidis Chii sententia de Nili incremento, Q. N. IV, 2, 25.

Oestrus Graecis, Latinis asilus dictus, Epist. 58, 1.

Offa mortifera, Ir. II, 12, 1.

Offendunt nos quomodo accipientes, Ir. II, 29, 1.

Offensationes memoriae labentis, Benef. V, 25, 5.

Officii, beneficii, et ministerii discrimen, Benef. III, 18, 1. — humani formula, Epist. 95, 2. — officia praecepta disponuntur, 94, 34. — civilia an gerat virtutis studiosus, Tr. An. 3, 8. — officiorum quam iuris regula patet latius, Ir. II, 27, 6.

Oixovouxiv vocant Graeci administrandae rei familiaris scientia, Epist. 89, 9.

Oleum (inter) et vinum occupati homines, Epist. 15, 3.

Olivetum alteri ponere, Epist. 86, 13. — duobus modis depositum, 86, 16.

Olympia (de fonte), Q. N. III, 26, 4. — ad Olympia descendere, Prov. 4, 2.

Olympus, Lud. 14, 4. — et Ossa terrae motu recesserunt, Q. N. VI, 25, 2.

Omen triste matribus occurrere, C. Marc. 3, 3. — accipiendi mos, Q. N. II, 32, 9. — mortis Germanici, I, 1, 3.

Omnia fiunt ex omnibus, Q. N. III, 10, 1. — omnibus sunt, Ul. 10, 3.

— eiusdem sortis sunt, VI, 1, 40. — sub eadem lege iacent, ibid.

Op Latine dici nequit, Epist. 58, 5. — sex modis dicitur, 58, 6.

Onesivertus praefectus classibus Alexandri in Oceano explorator quum erraret, Benef. VII, 2, 1.

Onus viribus aptari debet, Epist. 108, 2.

Opera antiquis auxilium significat, Epist. 108, 33. — opera pertinax nihil inexpugnatum relinquit, 50, 6. — utilis non omnis beneficium est, Benef. IV, 29, 4.

Operatum supervacuis studium, Epist. 147, 26. — operati in canticis, Br. Vit. 12, 3.

Opertorium facta est penula, Epist. 87, 2.

Opes non sunt bona, Epist. 87, 13. — opum possessio non interdicatur, Epist. 48, 10.

Opinio immensum, natura exiguum desiderat, Epist. 16, 6. — opinio philosophorum ignem inesse nubibus, Q. N. II, 42, 2 et 3. — opiniois nihil, omoia conscientiae causa faciendi sunt, V. Beat. 20, 3. — opinioni cito accedimus, Epist. 13, 8. — ad opinionem si vives, nunquam eris dives, 16, 6. — opiniones variae veterum de ortu fontium ac fluminum, Q. N. III, 7, 4. — opinioes falsas expelle de bonis et malis, Ep. 94, 33. — opinionibus hominum tangi naturale est, 146, 2.

Optabilia siue omnia bona, Epist. 67, 3.

Optantium voces nocent, Epist. 94, 52.

Optimus ille qui dedit facile, nunquam exegit, Benef. II, 47, 7. — optimum id videtur quod habet laudatores multos, Ot. Sap. 28, 3.

Opus esse et indigere differunt, Epist. 9, 12. — est pulcherrimum invitos et nolentes servare, Benef. II, 14, 4.

Oraculo reddita praecepta, Epist. 94, 28.

Oratio vox est aliquid significans, Epist. 102, 9. — animi vultus est, 145, 2. — certam regulam non habet, 144, 13. — etiam timidissimis audax, 26, 5. — sollicita philosophum non decet, 100, 3. — proverbium Graecum: Talis hominibus fuit oratio qualis vita, 144, 2. — Maecenatis non est aequae soluta, 144, 4. — iracundi hominis, iracunda, ibid. 19. — commoti nimis incitata, ibid. — delicati tenera et flusa, ibid. — popularis et philosophi multum differt, Epist. 40, 4. — orationis celeritas Graecis potius quam Latinis permessa fuit, 40, 10. — lascivia argumentum luxuriae publicae, 144, 2. — oratione soluta quae dicuntur, negligentius audiuntur, Epist. 108, 14. — orationibus longissimis praecipitur ut homines non in patrimonio, sed in animo divitias esse putent, 108, 14.

Orator iratus au aliquando melior, Ir. II, 47, 4. — non gaudet, si patroni culpa reus cecidit, Epist. 97, 10. — oratori quando constet eloquio officium, Benef. VII, 13, 4. — oratori qualis oratio apud Homerum data, Epist. 40, 3.

Oratorius vigor deest Ciceroni et Pollioni, Epist. 100, 7.

Orbationem (per). antiqui paupertatem dixerunt, ut Graeci *ἀνά στέργον*, Epist. 87, 35.

Orbis iu tres divisus, C. Sap. 2, 2. — in orbe nihil summum, nihil imum, nihil extremum, nihil primum, Benef. V, 8, 4.

Orbitas eadem vulnerat, C. Marc.
7, 2. — in civitate nostra plus gratiae
confert quam eripit, 19, 2.
Orci ianitor ingens, Epist. 82, 15.
Ordinare improbas cupiditates,
Epist. 10, 2. — spes suas animas
dicitur, etc. V. Beat. 6, 1.
Ordinarii, Epist. 7, 3.
Ordinarium officium, Benef. III,
28, 4. — deum, Epist. 110, 1.
Organa hydrosulica, Q. N. II, 8,
2. — organorum ac tibiarum genus
ex polpito consonabat olim, Epist.
84, 10.
Orientis victor Alexander, I, 13, 1.
— Orientem (in) et Occidentem
defusi amnes, C. Helv. 18, 3. —
Orientem et Occidentem lustrare ani-
mo, Benef. VII, 3, 4.
Origo omnium eadem, Benef. III,
28, 1. — inundationis Nili an in ni-
vibus, Q. N. IV, 2, 17.
Opisum, seu finitor, seu finiens,
Q. N. V, 17, 2.
Ornamenta sua tradere, Benef.
IV, 32, 2. — per ornamenta ferire,
Q. N. IV, Praef. 5. — (per) qui per-
cutitur, ars ei constat, Epist. 14, 14.
Orpheus (inter) et Homerum quanti
temporis intersit, Epist. 88, 33.
Ortus solis quoduplex, Q. N. V,
16, 3.
Os concurrat, Ir. III, 15, 1. —
moriturosum spongia vel panno oc-
cludi iussit C. Caesar, III, 19, 3. —
(per) invitis visceribus ingesta red-
dere, Epist. 95, 21. — libidini non
exceptum, Ir. II, 8, 6. — praecidi
in mendaciis levioribus solet, Q. N.
IV, 4, 1. — oris libido infamis, Q.
N. I, 16, 5.
Ossa Olympo olim cohaesit, N. Q.
VI, 25, 2.
Ossa (ad) filii legenda discessit

Priamus, Ir. II, 33, 6. — firmamenta
totius, Ir. II, 4, 2.
Ostiarium, Benef. III, 28, 4. —
ostiarium difficultatem iniuriam vocant,
C. Sap. 14, 1. — ostiario difficili non
irascendum est, Ir. III, 37, 1 sq. —
pusilli animi libere respondere, C.
Sap. 14, 2.
*Ostiensis coloniae in auxilium co-
hortes currentes*, Q. N. I, 15, 6.
Ostrea Lucrina, Epist. 78, 22. —
nonne existimas nihil limosae gravi-
tatis inferre, Epist. 95, 25.
Otiosus, quid? Br. Vit. 13, 4. —
otiosi qui vulgo dicantur, 11, 3 sq. —
soli sunt omnium, qui sapientiae va-
cant, 15, 4. — videmur et non su-
mus, Epist. 56, 11.
Otium an sapienti concessum, Ot.
Sap. 32, 11. — inter et conditum
multum interest, Epist. 82, 2. — sine
litteris mors est et hominis vivi se-
pultura, 82, 3. — nonnullorum oc-
cupatum, Br. Vit. 11, 3. — otium
spectabat Augustus, Br. Vit. 5, 5.
— otii aegra patientia unde, Tr. An.
2, 8. — vitia negotio discutienda,
Epist. 56, 9. — vota, Br. Vit. 4, 1.
— philosophici finis, Tr. An. 3, 1.
— in otio non se abscondere tantum,
sed otium ipsum abscondere oportet,
Epist. 68, 1.
Ovis quomodo dicitur res neces-
saria, Epist. 58, 4.
Ovis fulmine percussae, Q. N. VI,
1, 3. — ovium sexcentarum grex ter-
rae motu examinatus, Q. N. VI, 1,
3; 27, 1. — ovium greges inficientia
flumens, Q. N. III, 25, 2.
Ovidius Aetnam descripsit, Epist.
79, 5. — citatur, 110, 1. — Ovidii
laus et censura, Q. N. III, 27, 12.
— gener Fidus Cornelius, C. Sap.
17, 11. — Μεταμορφώσεως, Lud. 9,

5. — vernus citantur, Benef. IV, 14, 19, Q. N. III, 27, 12, et *passim*.

P

Pabuli aspor apparet in lacte, Q. N. III, 24.

Paenius qui Syriam usam suam fecit, e coena quotidiana se ad symphoniam efferré curavit, Epist. 12, 8.

Padus fluvius, Benef. VI, 19, 1.

Paedagogium pretiosa veste succingitur, V. Beat. 17, 2. — *paedagogii* apparatus praestringit animum, Tr. An. 1, 5. — *paedagogia* oblita facie vehuntur, Epist. 123, 7.

Paedagogus, Epist. 89, 11. — *fatuae*, 50, 2. — unicuique datus deus inferioris notae, 110, 1. — *paedagogi* publici, 123, 11. — *paedagogos* nosse, 27, 4.

Palcarum usus ad nivem conservandam, Q. N. IV, 13, 8.

Pallicorum, lacus Siciliae, Q. N. III, 25, 4.

Pallor, corporis pulsus, non affectus indicium est, Ir. II, 3, 1 sq.

Palma in certaminibus meliorem declarat, Benef. V, 2, 2. — *palmae* spatio septimo quum appropinquant, manifestior notari solet agitatorum laetitia, Epist. 30, 11.

Palpanti nihil asperum et tetrum, Ir. III, 8, 5.

Palum (ad) exerceri, Epist. 18, 6.

Pamphiliae ventus Cataegis, Q. N. V, 17, 4.

Panaetius, Epist. 33, 3. — eleganter respondet adolescentulo quaerenti, An sapiens amsturus esset, 116, 4. — quid de Cometis statuerit, Q. N. VII, 30, 2.

Paneratio decernere vetantur Laedacmonii, Benef. V, 3, 1.

Panis plebeius aut siligineus, Ep. 119, 2. — *siccus*, 83, 5. — in fame unus, beneficium est, Benef. 8, 2. — olim cinere calido et fervente testa percoctus, Epist. 90, 23. — *panis* quadra non est beneficium, Benef. IV, 28, 1. — *panis* hordeaci frustum non iucunda res, 18, 8. — *panem* lapidosum beneficium aspere datum vocabat Fabius Verrucosus, Benef. II, 7, 1. — *siligineum* fames reddit, Epist. 123, 2.

Pantomimae decies sestertio nubunt, C. Helv. 12, 5.

Pantomimica ornamenta, Epist. 29, 11.

Pantomimus Mnesier, Lud. 13, 3. — *pantomimo* non necesse est de arte saltandi quærere, Epist. 95, 56. — *pantomimorum* mancipis, iuvenes nobilissimi, Epist. 47, 15.

Paphus quoties in se corruit Ep. 91, 9. — et Cyprus motae, Q. N. VI, 26, 4.

Papulas alienas observatis, ipsi obstiti ulceribus, V. Beat. 27, 5.

Par sum, sed sicuti, Benef. V, 10, 2. — *parem* rationem facere, Epist. 49, 9. — *pares* nos facit mors, Ir. III, 43, 1.

Par Deo dignum, Prov. 26. — *paria* ordinaria et postulstitia, Epist. 7, 3. — *paria* facere, Benef. III, 9, 2; Q. N. IV, Praef. 12.

Pariter (nisi) non pugnat, Ir. II, 34, 5.

Parabolis in scribendo qui usi, Epist. 69, 5.

Παραδοξα, inopinata omnibus, Ep. 84, 9.

Παραπρωτή, quae pars philosophiae a Graecis vocatur, Epist. 75, 1.

Pararios interponi quidam nolunt, Beuf. II, 23, 2. — *parariis* interpo-

aitis nomina facere, Benef. III, 15, 2.

Parasiti, Lud. 12, v. 60.

Parcimonia. Vid. infra *Parsimonia*.

Parcis (unam ex) alloquitur Mercurius, Lud. 3, 1.

Parcissimus, homo pusilli et contracti animi vocatur, Benef. II, 34, 3.

Parelia quid sint, et quomodo fiant, Q. N. I, 11, 2 sq. — bina quomodo fiant, I, 13, 1.

Parentatur interdiu mortuis, Epist. 122, 3.

Parentes liberos beneficiis vineant, Benef. V, 5, 2. — parentum amor magis in ea quorum miseretur inclinatur, Epist. 66, 27. — beneficia in liberos, Benef. VI, 24, 1. — castigatio quemadmodum accipienda, Ir. II, 27, 4. — cura de infantia liberorum, Benef. VI, 24, 1. — exhortatio ad liberos, III, 36, 2. — officium describitur, Clem. I, 14, 1. — veneratio, Benef. III, 36, 1. — parentes non amare impietas, III, 4, 4. — non agnoscere insania, ibid. — parentibus cur quaedam privilegia data, III, 11, 1. — maiorane beneficia liberi dare possint quam acceperint, III, 32, 4.

Parianus Artemidorus, Q. N. I, 4, 3.

Parmenidis dictum citatur, Epist. 88, 37.

Parrhesiastes vocatus Demochares nō procacem lioguam, Ir. III, 23, 1.

Parricida culleo insuitur, Ir. I, 16, 4. — parricidae cum lege coeperunt, Clem. I, 23, 2.

Pars et materia differunt, Q. N. II, 3, 1. — partes (per) ad totum pervenitur, Epist. 108, 2.

Parsimonia est scientia vitandi sumptus supervacuos, Benef. II, 34, 3. — sera in fundo est, Epist. 1, 4. — parsimonia fusa laudatur, Tr. An. 9, 1 seq.

Parthenope (a) usque Puteolos facile subripi posse putat Seneca, Epist. 53, 1.

Parthici belli apparatu Lucium fratrem sibi carissimum perdidit, C. Caesar, C. Polyb. 34, 4.

Parthus de Crasso sententiam tulit, Epist. 4, 5. — infans areum statim tendit, 36, 7. — Parthi capillum effundunt, 124, 22. — Parthis avaritia Crassum dedit, Q. N. V, 18, 9. — Parthos reges sine munere salutare non licet, Epist. 17, 8. — frudere, Lud. 12, v. 15. — metu continere, C. Sap. 13, 5. — Parthis (a) pro gula aves repetimus, C. Helv. 9, 10. — Euphratea obstat! Q. N. I, Praef. 7.

Parvo adnascendum est, Epist. 123, 2.

Pasithea una Gratiarum Homero, et nupta, Benef. I, 3, 6 et 7.

Pastor eques Rom. ut dolorem ob filii mortem apud C. Caesarem suppresterit, Ir. II, 33, 3.

Patauii conditor fuit Autenor, C. Helv. 7, 1.

Pater an beneficium accipiat ab eo qui filio dederit, Benef. V, 19, 1; 19, 1 sq. — patriae vocatus Augustus non adulatione vana, Clem. I, 14, 2. — quidam, morte filii nuntiata, sacra rite perfecit, C. Marc. 13, 4. — familiae olim, qui nunc dominus, Epist. 47, 12. — familias malus, quomodo habebitur, qui, etc. Benef. IV, 27, 4. — patris beneficia vinci a beneficiis filii non possunt, Benef. III, 35, 3. — omnia sunt quae in liberorum manu sunt, VII, 4, 5. — patri quantum praestare debeat filius, III, 35, 4. — non promittuntur pii liberi, IV, 33, 3. — patrem vicit Aeneas, III, 37, 1. — patrum et matrum indulgentia diversa, Prov. 2, 3.

Paterulo et *Vopisco* *Coss. cometes* apparuit, Q. N. VII, 28, 2.

Patescunt retractando vitia, Br. V. 10, 2.

Patientia infelix, Q. N. I, 16, 7. — fuisse laudatur, Prov. 4, 11, 12 sq. — patientiae expositus toto corpore spectabat nefanda, Hostius Quadra, ibid. 5.

Patrae de Aegio terrae motu iactato nihil audiverunt, Q. N. VI, 25, 4.

Patriae parentis nomen Augusto convenisse fatendum, Clem. I, 10, 3. — patria Senecae mundus, V. Beat. 20, 3. — patriam relinquendi quarendique causae variae, C. Helv. 6, 10. — laceratam bellis, ne Romanis quidem regibus destinavit Antonius, Benef. V, 16, 7. — patria carere, intolerabile non est, C. Helv. 6, 2. — patriae nocere nefas, Ir. II, 31, 6.

Patriotus non fuit Socrates, Epist. 41, 2.

Patrimonii liber magnus si quem delectat, o miserum! Benef. VII, 10, 4. — non patrimonio (in) sed in animo positae magnae divitiae, Epist. 108, 11. — patrimonia bina auriculis dependunt, Escript. 11. — maxima humanarum aeternarum materia, Tr. An. 8, 1. — patrimoniorum exitium foedissimum culina, Benef. I, 10, 2.

Patrocinium (in) non est extinxisse incendium quod feceris, Benef. VI, 37, 3.

Patrocli et *Achillis* anni, Epist. 88, 6.

Patronus, Ir. II, 7, 3. — Narcissi Claudius, Lud. 13, 1. — sibi tanquam patrono statuum ponere, Benef. V, 8, 2.

Paulina, uxor Senecae, eum retinet, Epist. 101, 1.

Paulinus, Br. Vit. 1, 1. — curiae frumenti publici praefectus, 18, 2.

Paulus, Persen victum egit in triumpho, C. Marc. 13, 2. — filiorum circa sui triumphis dies orationem magno animo tulit, ibid. — Paulo bellum adversus Persam gerente ignis lunari magnitudine apparuit, Q. N. I, 1, 2.

Paulus praetorius imaginem Tiberii obscenis admoventis a servo servatur, Benef. III, 26, 2.

Pauper est non qui parum habet, sed qui plus cupit, Epist. 2, 5. — numquam fias si ad naturam vivas, 16, 5. — non est, cui nihil deest quod satis sit, 119, 5, sq. — et cui quantulumcumque superest, 1, 4. — saepius divite fidelius ridet, 80, 6. — pauperis et divitis comparatio, ibid. — pauperis cella, 100, 5. — pauperum cellae, 18, 5. — pauperibus quoque licet esse liberales, Benef. I, 9, 1.

Paupertas non per possessionem, sed per detractionem seu orationem dicitur, Epist. 87, 35. — laeta honesta res est, 2, 4. — contenta est desideriis instantibus satisfacere, 17, 3. — est quae non pauca, sed quae non multa possidet, 87, 36. — imaginaria, 20, 11. — parvi possessio, 87, 36. — amanda quod a quibus amaris, ostendit, 20, 6. — non est mala, 80, 4. — non obstat philosophiae, 17, 2. — nulli malum nisi repugnanti, 123, 16. — philosopho contemnenda, 20, 6 sq. — et egestas, 58, 1. — paupertatis commendatio, 17, 3. — contemptus, Prov. 6, 5. — experimentum certis diebus faciendum, Epist. 20, 7. — maledictum quosdam percussit, C. Sap. 17, 2. — ructu philosophandi tempus non est differendum, 17, 3. — paupertatem per aliquot dies quidam sunt imitati, 20, 11. — (circa)

pecuniae plurima mora, Epist. 101, 2. — non sentiet qui continebit se intra naturalem modum, C. Helv. 11, 5. — in paupertate nihil mali est, 12, 1. — cui cum paupertate bene convenit, dives est, Epist. 4, 8.

Pausanias poenam de ingrato amittit, Benef. IV, 37, 3.

Pausarius dans modos remigibus, Epist. 56, 5.

Pausilypum villa est Campaniae, haud procul a Neapoli sita, Frag. 6.

Pavimenta tessellata, Q. N. VI, 32, 1.

Pavonem cur non refugiat gallina quum tanto minorem, et ne notum quidem sibi, accipitrem? Epist. 121, 19. — pavonum cervix cur varii coloris, Q. N. I, 5, 6.

Pax felicior, nunquam lacessita, quam multo reparata sanguine, Epist. 66, 37.

Peccare ac qui nescit, corrigi non vult, Epist. 28, 7. — peccantium poenae semper expavescere, etc. Ep. 97, 12. — multitudo pudorem tollit, Benef. III, 16, 1. — peccantibus non irascendum, Ir. I, 14, 2 aq. — peccandi pudor demitur poetarum fabulis de diis, V. Beat. 26, 6. — pudore quam bona voluntate prohibita abstinent plures, Epist. 83, 18.

Peccati notitia, initium est salutis, Epist. 28, 7. — peccata quomodo videntur, 11, 6. — peccatorum magna pars tollitur; si peccatori testis assistit, 11, 6.

Pectore (in) amicus, non in atrio quaeritur, Benef. VI, 34, 3.

Peculium mancipia pro capite numerant, Epist. 80, 5. — cum peculio domini est servus, Benef. VII, 4, 4.

Pecunia ex quo in honore esse coepit, verus rerum honor cecidit, Epist. 115, 10. — multorum malorum

causa, Ir. III, 32, 3. — neminem divitem fecit, Epist. 119, 9. — nihil ad animum pertinet, C. Helv. 11, 6. — sic in quosdam, ut denarius in cloacam incidit, Epist. 87, 14. — pecuniae mala, Tr. An. 8, 2. — modus optimus, 8, 6. — possessio quam anxia, Epist. 115, 16. — amissae consolatio, Excerpt. 11. — pecuniae certae actio ex conducto et locato, Benef. III, 7, 1. — contemptus versibus traditus magis afficit animum, Epist. 108, 11. — creditae dies dicitur, Benefic. III, 10, 1. — pecuniae auae iratum non liberalem voco, Epist. 120, 9. — pecuniam quando reddidisse dicimur, Benef. VI, 5, 2.

Pedo Albinovanus fabulator elegantissimus, Epist. 122, 15.

Pedo Pompeius Claudii amicus, Lud. 13, 4. — Clandium alloquitur, Lud. 13, 5.

Pegmata machinatores excogitant, Epist. 88, 19.

Peloponnesiacum bellum, Q. N. VI, 24, 5. — (circa) Delos tremuisse Thucydides ait, ibid. 26, 1.

Penelope an impudica fuerit, inquitur, Epist. 88, 7.

Peneus fluvius Thessaliae paludea siccavit, Q. N. III, 25, 2.

Penna rubens terret feras, Ir. II, 12, 2. — pennam tenere, non pedem, Epist. 42, 4. — pennis distincta linea, Ir. II, 12, 1.

Pensionem ultimam remittere, Ep. 29, 8.

Penulati, Benef. III, 29, 4.

Perbiberere (alii *perhibere*, *prohibere*), Epist. 94, 11. — nequitiani, Ir. I, 16, 2. — liberalia studia, Epist. 36, 4.

Percipere voluptatem et gaudium

SENECA Tom. VI

Q

ex consulatu, ex nuptiis, an benedicatur, Epist. 59, 4.

Percontatores domi ferrum exercentes, murus ab hoste defendit, Benef. IV, 28, 4.

Peregrinatio hominum reprehenditur, Epist. 123, 6. — dat notitiam gentium, 104, 15. — non facit medicum, non oratorem, ibid. 18. — uno eradit animo ius omne, Frag. nov. 2. — peregrinationes quando prosint, quando non, Epist. 104, 43 sqq. — vagae suscipiuntur, Tr. An. 2, 11.

Peremptalia fulmina, quibus tolluntur priorum fulminum minae, Q. N. II, 49, 2.

Perfectum demum est, quod secundum naturam est perfectum, Epist. 124, 15.

Perfici nil posse, Quaest. Nat. VI, 5, 2.

Perfusoria ac teouis voluptas, Epist. 23, 4.

Periculi plus restat cadentibus, plus operis perseverantibus, Epist. 51, 7. — pericula alia non seque perniciosa, atque ea quae ex homine sunt, Epist. 103, 2.

Periculosum ostendere civitati quanto plures mali sint, Clem. II, 2, 2. — periculosius timeri quam despicere, Ir. II, 11, 1.

Peringratus est, qui quum amisit pro accepto nihil debet, Ep. 98, 11.

Peripateticus, Epist. 29, 5. — Peripatetici an recte temperent affectus, Epist. 116, 1. — minuta beneficia ad malos pervenire aiunt, Benef. V, 13, 2. — Peripateticorum responsa ad Stoicorum argumentum, Epist. 85, 2 sqq. 87, 10 sq. — Peripateticos et Stoicorum nonnullos negasse providentiam, Q. N. I, 14. — Peripateticis

nihil interest inter sapientiam at sapere, Epist. 117, 40.

Perire lex est, non poena, Epig. 7, 7.

Peripetazur, latine circumstantia vocatur, Q. N. II, 7, 2.

Perlibet si quis excelsa, etc. Q. N. III, 28, 4.

Permadescunt animi felicitate, Pr. 3, 9 et 40. — permadere deliciis, Ep. 20, 11.

Perperisio confessionem exprimere, Epist. 53, 6.

Perpetua fulmina, sunt quorum significatio in totam vitam pertinet, etc. Q. N. II, 47, 1.

Perpetuarius mulio, Lud. 6, 2.

Persae, C. Helv. 6, 18. — ab Alexandro fugati, Epist. 113, 23. — Persarum rex Harpago liberos epulandos apposuit, Ir. III, 15, 4. — lacrymas fudit ob sui exercitus fatum, Brev. V. 16, 5. — stolidissimus exercitum in Graeciam traiecit, Q. N. V, 48, 9. — totius populi nares in Syria recidit, Ir. III, 20, 1. — Persas primus obtinuit Darius, III, 16, 3. — (in) quam alte cinetos fortitudo et mens prompta ad bellum cadit, Epist. 33, 2. — a Persis gens ad Nilum collocata, ob fluvii fragorem sedes mutavit, Q. N. IV, 2, 5.

Perses vietus ante eurrum in triumpho actus, C. Marc. 13, 2.

Persecum (adversus) Paulus bellum gerens, Q. N. I, 1, 2.

Persica servitus, Benef. II, 12, 2; Ir. III, 17, 2. — Persiei regni stemma totum, imperii euclidum, Beoef. VII, 3, 4.

Persona rebus demenda, et reddenda facies, Epist. 24, 12. — personarum ac dignitatum ratio habenda, Benef. II, 45, 3; 47, 2.

Personata felicitas, Epist. 80, 8.
Personatos qui vident expavescunt, Epist. 24, 12.

Persultantibus taurocorum pueris ac feminis, Ir. II, 31, 5.

Pertinacia ignobilis est bestiae, Clem. I, 5, 5.

Perturbationes animi, Ir. III, 8, 3.
Pervinacae arae et proscriptiones, Clem. I, 11, 1.

Perversa vestis induenda magistratui, Ir. I, 16, 4.

Pervigilare pro vallo, Epist. 36, 9.

Pes, πόντος vox est, Benef. II, 34, 2. — pedem offensum, auriculae dolorem, humoris abundantiam, causam fieri posse mortis, Quaest. Nat. VI, 32, 3. — pedes quibus dolent, vino aut balneo abstinent, Epist. 68, 6. — pedibus in sententiam itum, Lud. 12, 4.

Pestifera fulmina, quae mortem exiliumque portendunt, Q. N. II, 49, 1.

Pestilens vapor exhalans in Italia, Q. N. VI, 28, 1.

Pestilentia a terrae motu, Q. N. VI, 27, 1. — Imbecilla robustaque invadit, Ir. III, 5, 1. — manu facta, II, 8, 6. — in pestilentia mutare sedes licet, Q. N. VI, 1, 6.

Petreus et luba se mutuo interemerunt, Prov. 2, 8.

Phaenacia a sutore Pythagoricus emerat, Benef. VII, 21, 1.

Phaedon dictum citatur, Epist. 94, 11.

Phaedrus Socrati obiectus fuit, V. Best. 27, 6.

Phalaris tyrannus ferus immanis, Benef. VII, 49, 4. — crudelitas, Clem. II, 4, 3. — Phalaridis in tauro exclamaturum Sapientem quid putet Epicurus, Epist. 66, 17. — cum

Phalaride comparatus Caligula, Tr. An. 14, 3.

Pharos, si Homero fides, tantum aberat a continenti, quantum navis diurno cursu metici plenis Ista velis potest, Q. N. VI, 26, 1.

Pharsalica acie nihil interest an Cato vincatur aut vincat, Epist. 71, 8.

Phasis quo tempore crescat, Q. N. IV, 2, 20. — Phasim (ultra) capi volunt quod ambitiosam popinam instruat, C. Helv. 9, 10.

Pheronactes Claudii libertus, Lud. 13, 4.

Phidias si perdiderit statuam protinus alteram faciet, Epist. 9, 4. — non ex ebore tantum sed ex aere simulacra faciebat, Epist. 85, 34. — triplicem fructum operis habet, Benef. II, 33, 2.

Philae insula Nili undique aspera et praerupta, Q. N. IV, 2, 3.

Philetas latrones Aegyptiis dicti, Epist. 51, 13.

Philippus Macedonum rex civitates aut vicit, aut emit, Epist. 94, 62. — plures in metallum antiquum demisit explorandi gratia, Q. N. V, 15, 1. — Philippi Macedonum regis poena militi ingrato illata, Benef. IV, 37, 1 sq. — patientia in legati Atheniensium contumeliis audiendis, Ir. III, 23, 1. — latrocinia, Q. N. III, Praef. 5.

Philippus medicus Alexandri, Ir. II, 23, 3.

Philologia facta est, quae fuit philosophia, Epist. 108, 24.

Philologus quo animo legat Ciceronis libros de Rep. Epist. 108, 30. — philologi homines, Lud. 5, 4.

Philositus villicus Senecae, Epist. 12, 3.

Philosophandum est re et vita, non verbis, Epist. 20, 2. — philosophandi tempus non est differendum paupertatis metu, Epist. 17, 1 sq. — philosophari valere est, 15, 1.

Philosophia quid, Epist. 89, 4. — iactanda non est, 103, 4. — in viros transcribit, 4, 1. — insularum loco est, 14, 10. — murus inexpugnabilis, 82, 4. — tranquille et modeste tractanda, 14, 11. — nec reiicit, nec eligit quemquam, 44, 2. — omnibus lucet, ibid. — frugalitatem exigit, non poensm, 5, 4. — non populare artificium, 16, 3. — non in verbis, sed in rebus est, ibid. — vitam disponit, actiones regit, ibid. — per ancipitia fluctuantium dirigit cursum, ibid. — facere docet, non dicere, 20, 2. — fiat via! haec tibi dabit philosophia, 37, 3. — bonum consilium est; consilium nemo clare dat, 38, 4. — Platonem non accepit nobilem sed fecit, ibid. — quid promittat generi humano, 48, 6. — salutaris et dulcis est, 50, 9. — exercet regnum suum, 53, 10. — dat tempus, non accipit, ibid. — non est res subseciva: ordinaria est, ibid. — domina est; adest et iubet, ibid. — sacrum quiddam est et venerabile, 55, 3. — quid doceat praecipue, 73, 9. — circumdanda est, 81, 4. — homines docuit habere clavem et seram, 90, 7. — quid, nisi lex vitae, 94, 39. — dividit in scientiam et habitum animi, ibid. 48. — animum format et fabricat, 16, 3. — non est inutilis, sive fato, sive casu omnia administrantur, 16, 4. — primum simplex, cur operosior facta, 95, 29 sq. — quid praestet, 29, 10. — quid promittat, 5, 4. — siue virtute non

est, 89, 6. — submissis verbis, non clamore docenda est, 38, 1. — facta est philologia, 108, 24. — et sapientia quomodo differant, 89, 3. — philosophiae decreta et praecepta quid differant, 95, 12. — plures divisiones, 89, 8 sq. — incredibilis vis ad omnem fortuitam vim retinenda, 53, 12. — vis est, ut non solum studentes, sed etiam conversantes iuvet, 108, 4. — etiamsi modeste tractetur, nomen invidiosum, 5, 2. — officium et indicium ut verba opera concordent, 20, 2. — placita perquam necessaria, 95, 37. — partes tres, 89, 8. — partium ad homines et ad deos spectantium discrimen, Q. N. I, Praef. 1. — pars praeceptiva an ad vitam beatam sufficiat, Epist. 95, 1 sq. — pars praeceptiva solane recipienda, an, ut Aristo vult, reiicienda, 94, 1 sq. — servias oportet, ut contingat vera libertas, 8, 6. — studiosus quomodo se ex occupationibus speciosis et malis expedire debeat, 22, 1. — studium ob nullas occupationes differendum, 72, 3. — utilitas fuse describitur, 17, 1. — decreta praeceptis praefert Aristo Stoicus, 94, 2. — inventa nun esse artes vulgares, 90, 6. — praeceptis animus penitus imbuendus, non leviter tingendus est, 16, 4. — studiosus, et philosophiam adeptus, diversi sint, V. Beat. 24, 4. — soli competit scientia bonorum et malorum, Epist. 88, 24. — deditus quomodo se gerere debeat diebus luxuriae dicatis, 18, 1 sq. — deditos non esse refractarios, nec magistratum se regum contemptores, 73, 4. — philosophiam clamores dedecet, 52, 9 sq. — (ad) coniugendum est, 14, 10. — totam ad mures

revocavit Socrates, 74, 7. — conlatrantium convicia, V. Beat. 24, 4; 27, 2. — io opere discere, Epist. 98, 16. — velut veale aliquod artificium disceotes arguuntur, 408, 35.

Philosophus quo animo Virgilium et Ciceronem legat, Epist. 408, 25, 29. — verus qualis sit, 444, 2. — philosophi schola quibusdam otii diversorium est, 408, 6. — incerti exclamatio, Benef. V, 15, 3. — philosopho fortunae munera fugienda, Epist. 8, 3. — philosophum qualis oratio deceat, 40, 2 et 3. — oratio sollicita non decet, 400, 3. — (ad) qui venit, quotidie aliquid secum boni ferat, 408, 13. — aut saavior, aut sanabilior domum redeat, Ibid. 3 et 4. — philosophi cathedrarii, Br. Vit. 40, 4. — ad quid audiendi vel legendi sint, Epist. 408, 34. — per multa habent supervacua, Epist. 88, 36. — popinae scientiam professi, olim Roma eieci, C. Helv. 9, 2. — philosophorum auditores varie affecti, 408, 5 sq. — credula natio, Q. N. VI, 26, 4. — defecatio contra vulgo iactatum dictum, quod aliter loquantur, aliter vivaot, Vit. Beat. 20, 4 sq. — io scholis solitudo est, Epist. 95, 23. — familiae cur deficiant, Q. N. VII, 32, 2. — index, Epist. 39, 2. — inquilini, 408, 5 et 6. — lingua, Q. N. II, 2, 4. — ludus litterarius, Epist. 74, 6. — veterum chorus qualis, 84, 9. — philosophis non sollicita verba quærenda, 75, 4. — pecunia non interdicitur, V. Beat. 23, 4. — quale vitæ genus deligeodum, Epist. 5, 2. — inter philosophos facilius quam inter horologia conveniet, Lud. 2, 2.

Phintia lacus Sicillae, Q. N. III, 25, 4.

Phocide relicta, Grati, etc. C. Helv. 8, 4.

Phoenicem terrae motu fuisse concussam, Q. N. VI, 24, 5.

Phoenicopterorum linguae, Epist. 440, 14.

Phoenix tanquam, aemel anno quingentesimo vir bonus nascitur, Epist. 42, 4.

Phrenesis, Ir. I, 43, 2.

Phrenetici verbis non irascitur medicus, C. Sap. 43, 4.

Phrygianis auro spissis prodeunt Gratiae, Benef. I, 3, 7.

Phrygius tibicen, Epist. 408, 7.

Phthisin facit vetus et assidua distillatio, Epist. 75, 40.

Piamantum doliturae domus, C. Helv. 46, 45.

Pictor inter ceram opusque facili vultu ac manu commeat, Epist. 421, 6. — pictores non recipiuntur in artes liberales, Epist. 88, 45.

Pigri (alii *epigri*) in os senatoris ingesti, Benef. II, 42, 3.

Pigro supplicii loco labor est, Epist. 74, 22.

Pii animus ad mercedem, Epist. 445, 40. — piissimi aensus, C. Polyb. 26, 5.

Pila in Romanorum castris ardere visa, Q. N. I, 4, 42.

Pilae operibus subditae, Q. N. VI, 30, 2. — proprietates est, cum aequalitate quadam rotunditas, Q. N. IV, 44, 2. — lusus beneficia reddenda docet, Benef. II, 32, 4. — lumen beneficia comparat Chrysippus, Benef. II, 47, 3. — in *pila* omnia aequalia, Benef. V, 8, 4.

Pileum (ad) servos vocare, Epist. 47, 46.

Pilierepus superveniens et numerans pilas, Epist. 56, 2.

Pinarius Natta, Epist. 122, 12.

Pindarus, Delon non moveri ait, Q. N. VI, 26, 2.

Pingere quam pinxisse iucundius est artificii, Epist. 9, 5.

Pinna rubens, Ir. II, 12, 3. — pinna et lineis clusae aves, Clems. I, 12, 4.

Pisatio (alii *spissatio*), Epist. 87, 17.

Piscatum ire dolabra, non cum retibus, aut hamis, Q. N. III, 17, 1.

Pisces fossiles, Q. N. III, 16, 3. — piscium subterraneorum esu homines mortui, III, 19, 1.

Pistrati Atheniensium tyranni moderatio in convivae ebrii convivii ferendis, Ir. III, 11, 3.

Piso vir a multis vitiis integer, sed pravus, Ir. I, 16, 14. — *Pisonis* severitas pro militari disciplina, ib. Vid. *L. Piso*.

Pistrinum sapientum inventum esse vult Posidonius, Epist. 90, 23.

Pithauls quis sit bonus, Epist. 76, 3.

Pithitae vel *Pithyitae*, Q. N. I, 14, 1. — an inter comelas ponendae, Epist. I, 15, 4.

Placita graece *δόγματα* vocantur, Epist. 95, 9.

Pituitam fieri posse periculosam, Q. N. VI, 2, 3.

Plancus Munatius, Q. N. IV, Praef. 6. — artifex maximus ante Vitellium; IV, Praef. 5.

Planetarum cursus, Q. N. VII, 25, 3. — planetas plures quam notos esse veterum opinio, VII, 3, 1.

Planta quae saepe transfertur non convalescit, Epist. 2, 2.

Platum (in) fortunam deferre, Tr. An. 10, 6.

Plagiarii latrones, Tr. An. 8, 3.

Platanona rivus dividit, Epist. 55, 7.

Plato, Epist. 58, 1. — a duobus pueris quaseritur, Benef. VI, 11, 1 sq. — citatus, C. Marc. 23, 2. — irae poenas a se exigit, postquam servo iratus fuisset, Ir. III, 12, 4. — plus ex moribus quam ex verbis Socratis traxit, Epist. 6, 5. — pueris vinum negandum putat, Ir. II, 20, 3. — quaecumque sunt, in sex modos partitur, Epist. 58, 6. — quinque causas aluit, Epist. 65, 7. — servi castigationem Speusippo commisit, Ir. III, 12, 4. — quum flumen nave transiret, Benef. VI, 18, 1. — servit, Epist. 47, 10. — Socrati de eruditione agit gratias, Benef. V, 7, 4. — ad senectutem diligentia se pertulit, Epist. 58, 27. — Platonis argumentum de ira, Ir. I, 7, 1. — dictum, Benef. IV, 32, 1; Epist. 44, 3. — dictum de animadversione, Ir. I, 16, 24. — dictum de officio portitoris sibi praestito, Benef. VI, 18, 2. — ideae, Q. N. I, Praef. 14. — liber a Catone lectus ultima nocte, Epist. 24, 6. — pater, Benef. III, 32, 1. — testimonium, Q. N. V, 18, 14. — legibus sdicta principia improbantur, Epist. 94, 38. — Platoni nomen latitudo pectoris fecit, 58, 27. — navigatione ac pericula multum detraxerant viribus, Epist. 58, 27. — obiectum quod pecuniam petierit, V. Beat. 27, 6. — quod aliter viveret, aliter loqueretur, V. Beat. 18, 2. — tres servi fuerunt, C. Helv. 12, 3. — uade contigerit, ut suo natali decesserit, et annum unum

et octogesimum impleverit, Epist. 58, 27. — defuncto Magi immulaverunt, ibid. 28. — Platonem nobilem fecit philosophia, Epist. 44, 2. — ad quaerendum ex Academia duos misit pueros Cleanthes, Benef. VI, 44, 4. — cum Socrate celebrat Seneca, Epist. 64, 9. — Platonas inter et Xenophontas quaerere, Tr. An. 7, 3.

Platonicae ideae, Epist. 58, 23.

Plebicola ac popularis Pompeii victor, Benef. V, 46, 6.

Pluvia ultra x pedes terram non madefacit in altitudinem, Q. N. III, 7, 4. — de pluvia anniversaria quae originem praebeat Nilo nonnullorum sententia, Q. N. IV, 2, 30. — potest facere torrentem, etc. Q. N. III, 44, 5. — pluviae an quid conferant fluminibus, III, 2. — quando copiosae, quando lentae, Q. N. IV, 4, 3.

Poculum utrum sit aureum, an crystallinum, an murrheum, quum sitio nihil interest, Epist. 449, 4.

Podagra, Epist. 63, 7. — ad tempus respondet, Q. N. III, 46, 4. — quomodo interquiescat, Epist. 78, 8. — podagrae delinimenta magis quam remedia componuntur, Vit. Beat. 47, 4. — podagra distortus, 67, 3.

Podagricus Narcissus, Claudii libertus, Lud. 43, 2. — dolorem contemnit, Epist. 24, 44. — senex hauriebat, Ir. II, 33, 4. — podagricae feminae contra Hippocratis doctrinam, Epist. 95, 20.

Poen omnis, remedii genus est, Ir. I, 46, 4. — quid spectet, Clem. I, 22, 4 sq. — multo gravior a miti viro constituta, Clem. I, 22,

2. — poeuae inferendae duo fines, Ir. I, 46, 20 sq.

Poeni in Africa a Regulo fusi, C. Helv. 42, 4. — Hispaniam incolunt, 6, 9. — in Sicilia a Metello victi, Br. Vit. 44, 4. — Poenos (in)ibat non maturus rei Scipio, Br. Vit. 47, 4. — a Poenis captus Regulus, non victus, Benef. V, 3, 2.

Poëta nomen commune in Homeri notam concessit, Epist. 53, 44. — poëtae antiqui dictum, 402, 47. — comici versus, 9, 48. — poëtam quum audieris, intelligas Homerum, 58, 44. — poëtae comici sales suos in Socratem effunderunt, V. Beat. 27, 2. — non solliciti de vero, id spectant quod belle facit ad versum, Benef. 43, 40. — temporum nimis accurati descriptores, Lud. 2, 4 sq. — poëtarum carmina, quibus divitiae laudantur, facem hominibus subduunt, Epist. 445, 42. — fabula de inferis, C. Marc. 49, 3. — furor fabulis humanos errores alentium, Br. Vit. 46, 3. — ineptiae de love, 46, 3. — aures oblectare propositum, Benef. I, 4, 45. — omnium exercitatio et ludus est Maeander fluvius, Epist. 404, 46. — Graecorum maximus ius flendi in unum diem dedit, quum, etc. Ep. 63, 2. — est aures oblectare et dulcem fabulam nectere, Benef. I, 4, 5. — maximi versus, modo oraculi dictus, Br. Vit. 2, 2. — poëtis solennis locus Aetna, Epist. 79, 4.

Poëticae fores frustra sui compos pepulit, Tr. An. 15, 46. — poëtica verba, Epist. 414, 44.

Pogoniae (genus aliquod cometarum), Q. N. I, 45, 4.

Polenta, Epist. 410, 40. — et aqua non iucunda res, 48, 8.

Polioretetes, Demetrius vocatus,

G. Sap. 5, 3. — hoc cognomen (Pollorces) ab exitio urbium datum fuit, Epist. 9, 15.

Pollionis Asinii compositio salebrosa et exsiliens, et ubi minime expectes relictura, Epist. 100, 6. — amicus Timagenes, Ir. III, 23, 3. — Pollioni Asinio quid dixerit Scaurus, homo obsoletus, Benef. IV, 31, 3. — Pollionem Asinium oratorem magnum nulla res ultra deciniam retinuit, Tr. An. 15, 13. — (apud) omnia cadunt, apud Ciceronem desinunt, Epist. 100, 6.

Pollutam medicamentis virtutem, pallidam aut faucatam in templo invenies, V. Beat. 7, 2.

Pollux et Castor (numen), Q. N. I, 4, 14.

Polyaenum magnum virum fecit Epicuri contubernium, Epist. 6, 6. — ad Polyaenum epistolae Epicuri, Epist. 18, 7.

Polybius Claudii libertus, Lud. 13, 4. — fabellas et Aesopeos logos connectit, C. Polyb. 27, 1. — Homeri et Virgilii carmina resolvit et transtulit, 26, 6. — Polybii apud Claudium potentia, C. Polyb. 22, 5; 25, 2. — laus, 26, 5 sq.

Πολυπράγμονες enumerantur, Tr. An. 12, 1 sq.

Poma gregalia delectant, si provenire maturius, Benef. 1, 42, 4. — poma per vitrum aspicientibus multo maiora, ut et aquae innatantia, Q. N. I, 3, 10. — gratissima quum fugiunt, Epist. 12, 4. — pomorum ingenti strue cingere primae formae feras, Prov. 3, 6.

Pomaria in summis turribusserere, Epist. 122, 8.

Pomoerium Rom. quando proferre

licebat, Br. Vit. 44, 1. — extra est mons Aventinus, 14, 2.

Pompam a nobis removeamus, Tr. An. 9, 4.

Pompeianae partes uno praefio profligatae, Epist. 71, 9.

Pompeiani post Pompeium, Ir. III, 30, 3.

Pompeii, Ep. 49, 2. — Campaniae urbs terrae motu desedit, Q. N. VI, 1, 4; 26, 4.

Pompeii S. exaltati causa ruina Pompeii Magni, Benef. IV, 30, 1. — Pompeio numquam ditior? Tr. An. 11, 8. — Vid. *Cn. Pompeius*.

Pompeio Penno sinister pes osculandus porrigitur a C. Caesare, Benef. II, 42, 1.

Pompeiorum fortuna, C. Polyb. 34, 4. — interitus, Q. N. VI, 1, 1.

Pompeius Cn. ab ultimo mancipio transfossus, Br. Vit. 14, 1. — alienum exercitum fugit, Q. N. IV, Praef. 21. — clienti praebet cervicem, Tr. An. 15, 5. — extraordinaria concupiscit imperia, Benef. V, 16, 5. — provicias distribuit, ibid. — eo redegit populum Romanum ut salvus esse non possit nisi beneficio servitutis, ibid. — quid illum in Africam, in Septemtrionem, in Armeniam, in Mithridatem, etc. traxit? Epist. 94, 64. — C. Caesarem in sua fata immiscet, ibid. 65. — unum ante se ferre non potuit, quum res publica ante se duos haberet, ibid. — primus in circo elephantorum duodeviginti pugnam edidit, Br. Vit. 13, 6. — Pompeii cognominis inanis iactatio, ibid. 14, 1. — hostis ac victor, Benef. V, 16, 6. — verecrudia in concionibus, Epist. 11, 3. — theatrum exustum a Caesare reffectum, C. Marc. 22, 3. — ambitio immoderata repre-

henditur, Epist. 94, 64. — (de) capite pupillus et spado tolerare sententiam, 4, 5. — Pompeio locupletior Demetrius libertus, Tr. An. 8, 4. — Cato oppositus, C. Sap. 1, 3. — superato, rempublicam tenuit Caesar, Epist. 83, 44.

Pompeius Magnus, gener Claudii, Lud. 11, 4.

Pompenii scriptoris praeceptum, Epist. 3, 4.

Pons subleicius, V. Beat. 25, 1.

Ponticis littoribus Achaiae civitates impositae, C. Helv. 6, 8.

Pontificales libri, Epist. 408, 34. — pontificalis carminis verba solennia, C. Marc. 43, 1.

Pontificis oculi velamento a funere arcebantur, C. Marc. 15, 2.

Pontum Euaium fluere, Q. N. IV, 2, 29.

Pontus, Q. N. III, 29, 7; IV, 5, 4. — cur in ioforum mare assidue float, non autem resuat, IV, 2, 29. — ponto (in) quidam annes aestate crescuot, III, 26, 4.

Popina, Epist. 95, 26. — popinarum institores mercem suam vendentes, Epist. 56, 3.

Popularis favor malis artibus quaeritur, Epist. 29, 9.

Populus in tribus describitur, Ep. 89, 2. — cur reges principesque amet et protegst, Clem. 1, 3, 3 sqq. — vitiorum auctor, Epist. 7, 6 sq. — quo maior est, cui miscemur, hoc periculi plus est, 7, 2. — facile transitur ad plures, ibid. 5. — populi scita ex magoa parte sapientes abrogant, C. Helv. 5, 6. — populo placere quis potest, cui placet virtus, Epist. 29, 9. — frons nostra conveniat, Ep. 5, 2. — subducendus est tener animus, 7, 5. — populum movet fo-

rensis eloquentia, 44, 40. — populorum transportationes publica exsilia sunt, C. Helv. 6, 42. — populos in potestate qui habuere innumerabiles, paucissimi qui se, etc. Q. N. III, Præf. 10.

Porsena facilius Mucio ignovit, quam sibi Mucius, Epist. 24, 5. — Mucii gloriae iocidit, 66, 48. — Porsenae instar occisi fuit Mucii manus in ara hostili relicta, Benef. VII, 14, 5. — Porsenae castra, Benef. V, 16, 6.

Portentosos foetus extinguimus, Ir. 1, 15, 2.

Portionem feram, si foro ceaserit, etc. Benef. IV, 39, 4.

Portitor gratis Platonem nave transvehens, Benef. VI, 18, 1.

Portorium solvere, Epist. 28, 6.

Portus naviganti non promittitur, Benef. IV, 33, 3.

Posidonius, Epist. 421, 4. — citatur, Q. N. II, 26, 3. — plurimum philosophiae contulit, Epist. 90, 19. — suasionem, consolationem, et exhortationem necessariam iudicat, 95, 65. — quatuor ait esse artium genera, 88, 48. — virtutem futilli carni committi ait, 92, 9. — Zenonis causam agit de ebrietate, 83, 8. — Posidonii auditor Aselepiodotus, Q. N. II, 26, 5; 30, 4; VI, 47, 4. — collectiones de divitiis, Epist. 87, 27 sqq. — elegans dictum, 78, 25. — opinio de colore arcus, Q. N. I, 5, 9 sq. — de grandine, IV, 3, 2. — opinio de tonitru, II, 54, 4. — sententia de fortitudine, Epist. 113, 22. — Posidonio duo sunt terrae motus genera, Q. N. VI, 21, 2. — de artium inventionem non assentitur Seneca, Epist. 90, 6 sqq. — Posidonio (a) dissentit Seneca, 94, 37. — (a) acripta mira-

cula, Q. N. VII, 20, 2. — (cum) videndum, Epist. 104, 22.

Possessio rei, Benef. VII, 4, 2. — rerum extrinsecus affluentium lubrica et incerta, C. Sap. 5, 4. — nullius boni sine socio iucunda, Epist. 6, 4. — universa ad regem pertinet, Benef. VII, 4, 2. — in possessione ponere, Ir. I, 7, 3.

Postmeridianus homo, Lud. 9, 1. — postmeridianae horae, Q. N. III, Praef. 3.

Postulativus, Epist. 7, 3.

Postulator fulmina, quibus sacrificia intermissa repetuntur, Q. N. II, 49, 1.

Potentes cur magni videantur, Ep. 76, 22 sq.

Potentia aliena terribilis quomodo vitanda, Epist. 14, 4 et 5.

Potestate (in) ullius sumus, quum mors in nostra potestate sit, Epist. 91, 20.

Potio extrema delectat deditos vino, Epist. 12, 4. — potio liberalior iudicium concessa, Tr. An. 15, 14.

Praeceptionem necessariam iudicat, Epist. 95, 65.

Praeceptiva philosophiae pars an satis sit ad consummandam sapientiam, Epist. 95, 1. — sitne a philosophia removenda, 94, 16 sq.

Praeceptor liberalibus studiis quis dignior, Clem. I, 16, 2. — praepTORIS beneficia, Benef. III, 34, 2. — officium, VI, 16, 3. — cur nulla veneratio, VII, 28, 2. — praepTORI quantum debeat, VI, 16, 4. — praepTORES plus laboris ab his exigunt in quibus certior spes est, Prov. 4, 10. — sapientiae quales eligendi, Epist. 52, 7. — praepTORUM beneficia cur interdicant, Benef. III, 3, 3. — castigatio quomodo accipienda, Ir.

II, 27, 4. — generis humani veneratio, Epist. 64, 9.

Praeceptum vetus: Deum sequere, V. Beat. 15, 5. — praepTORA carmini inserta, aut prosa oratione in sententia coarctata, multum habent ponderis, Epist. 94, 27. — minus prosunt quam exempla, 6, 5. — seminibus comparantur, 38, 2. — sine decretis nihil prosunt, 95, 60. — generalia mandari et scribi possunt, specialia ex rebus ipsis pendent, 22, 5. — specialia seu singularia sintne utilia, 94, 2 sq. — sunt infinita, 94, 35. — non audit venter, 21, 11.

Praeceptum quid in rebus humanis, Q. N. III, Praef. 11.

Praecisi (alii periosi), Prov. 5, 3.

Praeco vocem experitur in decuria prima, Epist. 47, 7. — praeconi vocem attoniti expectant candidati, 117, 3.

Praecordia torrens febris, Epist. 78, 18. — luxu corrupta, Q. N. IV, 13, 3. — urere nonne putas salsa tibi Sociorum garum, Epist. 95, 25. — praecordiorum suppurationes, Epist. 14, 5.

Praedia sua a nullo occupari patiuntur, Br. Vit. 3, 1.

Praedicta quam vim habeat, Q. N. II, 32, 1 sq.

Praegustare voluptates, Vit. Beat. 11, 2.

Praejudicium in patrem quaerere, Benef. IV, 35, 2.

Praemordere et urgere proiectos, Clem. I, 5, 5.

Praenestina ab arce ad Collinam portam quum incederet L. Sulla, Benef. V, 16, 3.

Praeputio (sine), sine capite, Lud. 8, 1.

Præsea legum quam castigandi rationem teneat, Ir. I, 5, 6.

Præstationem (ad) scribere, Br. Vit. 14, 3.

Præstigatorum acetabula et calculi, Epist. 45, 7.

Præstitisse verbum, ad alios spectat, Benef. V, 10, 1.

Præsumptioni omnium hominum multum dare solemus, et apud, etc. Epist. 117, 5.

Prætexta non honor, sed honoris insignis, Benef. I, 5, 5.

Prætextatus et chlamydatos, Vit. Beat. 25, 3.

Prætimere (quam) nihil est nec miseria, nec stultitia, Epist. 98, 7.

Prætor urbana verba pronuntiat, etc. Tr. An. 3, 4. — prætori quis honor exhibitus, Epist. 64, 9.

Præexaspi quæ merces a Cambyse relata fuerit ob fidele consilium, Ir. III, 14, 3.

Prandium sine mensa, Epist. 83, 5 et 6. — post quod non sunt lavandæ manus, ibid. 6. — post prandium bibere vulgare est, Epist. 122, 7.

Præcantium voces deorum beneficium testantur, Benef. IV, 4, 1 sq.

Præcum ratio et vis, Q. N. II, 37, 1. — precibus empti omni re cariora, Benef. II, 1, 4.

Πρᾶντῶν ventus qui sist, Q. N. V, 13, 3.

Pretium cuiusque rei pro tempore est, Benef. VI, 15, 3.

Priamus ut iram dissimulaverit, Ir. II, 33, 5.

Priapi signum Chaerææ dedit Caligula, C. Sap. 18, 3.

Primipilarius qui Caligulam dixerat, C. Sap. 18, 4.

Princeps cur pater patriæ dicatur, Clem. I, 14, 2. — quibus de causis

punire et quomodo debeat, I, 20, 1. — principis præcipua virtus clementia, I, 3, 3. — felicitas salutem multia dare, I, 26, 5. — principi supplicia non minus turpia sunt quam medico funera, I, 24, 1. — principe quæ digna corona, I, 26, 1. — principes cur amentur, I, 4, 2. — deorum exemplum imitari debent, I, 7, 1. — qua re laborent, Benef. VI, 33, 3. — principum officium quid sit, Clem. I, 14, 1. — principum sævitia est bellum, I, 1 et 2.

Principale et regium, τὸ ἡγεμονικόν, Ir. I, 3, 5. — principali, id est, ἡγεμονικῶν, inest aliquid irrationale et rationale, Epist. 92, 1.

Principia omnium exigua, Benef. III, 29, 3. — a sequenti magnitudine obtruncantur, ibid. — longe a perfecto absunt, Q. N. VI, 5, 2. — totius operis dimidium, Epist. 34, 3.

Privilegia parentibus quæ data, Benef. III, 11, 1.

Probo (in) et aspero accipere, Ep. 19, 9.

Procarari periri, si latet, Q. N. IV, Præf. 5.

Procella quomodo fiat exponitur, Q. N. V, 12, 1 sq.

Processuum alienorum aversatio, Tr. An. 2, 9.

Procliva omnia, Lud. 13, 2.

Proculus de tribunali desiliens et lictori fasces auferens, Ir. I, 16, 19.

Procrustes et Sinis, Clem. II, 4, 2.

Procurare res heredia sui quantæ dementia! Epist. 12, 3, 11.

Procuratio, Epist. 19, 4. — procuratio mercenaria, V. Beat. 17, 3. — procuraciones, Epist. 11, 6. — procuraciones quorum fiant, si fata immutabilia sunt, Q. N. II, 35, 1.

Procuratiuncula, Epist. 31, 8.

Procurator ex domino fieri, Epist. 44, 16.

Prodesse et beneficium dare differunt, Benef. V, 49, 6. — qui dicantur, 109, 9. — malis debemus propter bonos, Benef. IV, 28, 1. — profuit (qui) nobis, si postea nocuit, an nos debito solvat, Epist. 84, 3.

Prodigus non sine avaritia, Benef. IV, 27, 1.

Proditor Tarpeio imponitur, Ir. I, 16, 4.

Producta seu commoda, Epist. 74, 17.

Proficientium tres classes, Epist. 72, 8 sq. — proficientes (inter) magna discrimina, Epist. 75, 6 sq.

Progener Tiberius, etc. Ep. 24, 3.

Progymnasi, vel potius *progymnastae*, Epist. 49, 8.

Progymnastae suas cum Carino describit Seneca, Epist. 83, 3 sq.

Prometheus, Maecenas libere, Epist. 49, 6.

Promissa quatenus servanda, Benef. IV, 35, 4; 39, 1. — promissorum dilatio arguitur, Benef. II, 4, 4 sq.

Pronepos Drusus Caesar, Epist. 24, 4.

Propinatio, Benef. II, 24, 5. — propinationes recusare, Epist. 83, 22. — propinationibus crebris lacessere senem, Ir. II, 33, 6.

Propontis et Pontus, Q. N. III, 29, 7.

Propositum sitne causa rei, Epist. 65, 6 sq.

Proprietas ad singulos pertinet, ad reges omnium potestas, Benef. VII, 4, 3.

Prorogativa fulmina, sunt quorum minae differri possunt, averti tollique non possunt, Q. N. II, 47, 1.

Proscriptionis Syllanae spoliarium Servilius laeas, Prov. 3, 7. — proscriptione triumviri servatus quidam Caesari reddi cupit, Benef. II, 14, 1.

Prospicere mortem, Epist. 1, 2. — prospicere vitam nihil amplius contigit, 66, 39.

Prostitutae lenonis sunt, Benef. VII, 4, 6.

Protagorae dictum, Epist. 88, 37.

Proventus serenti non promittitur, Benef. IV, 33, 3.

Proverbia, Ant regem, aut fatuum nasci oportere, Lud. 1, 2. — Totidem esse hostes, quot servos, Epist. 47, 3. — Gladiatorem in arena capere consilium, Epist. 22, 1.

Providentia Deus dici potest, Q. N. II, 45, 1. — ratio Stoica, II, 4, 2. — periculis eximit, Epist. 58, 26. — maximum bonum conditionis humanae in malum versa est, 5, 7. — providentiae argumenta plurima, Prov. 1, 1. — inter opera, quid dignum admiratione, Q. N. V, 48, 1. — providentia si mundus regitur, cur multa bonis viris accidant mala, Prov. 1, 1. — de providentia non dubitandum, 1, 4.

Provinciarum ornamentum Lugdunum, Epist. 94, 9.

Provocatio a regibus ad populum fuit, Epist. 108, 34.

Proxenetae nomen, Epist. 119, 1.

Proxima intuemur, ad ulteriora non prospicit mens hebes, Epist. 74, 12.

Prudentia adhibenda in commodorum usu, Epist. 74, 19. — ad vitam beatam satis est, 85, 2. — agitur an sit animal, Epist. 113, 4 sq.

Pruinam inter et glaciem quid interit, Q. N. IV, 3, 5.

Prytanes, Tr. An. 3, 40.

Pseudomenos, Epist. 45, 10.

Psychrolutam quomodo decet, se mittere in mare, Epist. 53, 3.

Psychrolutes, Epist. 83, 5.

Ptolemaeus, Africae rex, inter Canianas custodias, Tr. An. 2, 9 et 10.

Publicum salutationum exercere, C. Sap. 14, 2.

Publius tragicis comicisque vehementior, Tr. An. 11, 6. — Publii versus laudati, C. Marc. 9, 4. — non sunt dicendi ex calceatis et cothurnatis, Epist. 8, 7. — unus versus ad philosophiam pertinet, ibid. 8.

Publius Petronius Claudiana lingua disertus, Lud. 14, 1.

Publii Vinicii tarditas in dicendo, Epist. 40, 9.

Pudica dici quae non possit, Benef. IV, 14, 1. — mulier marito non promittitur, IV, 33, 3.

Pulor depreheus amittitur, Benef. VII, 28, 3.

Puer crinitus quum porrigit poculum, Epist. 119, 15. — puer statura ingentis viri, C. Marc. 23, 3. — pueri si ceciderunt terram verberari volunt, Ir. I, 2, 4. — puerorum educatio salubriter instituenda, Epist. 94, 51. — ita ut placetur, Ir. II, 21, 25. — ludi, C. Sap. 12, 2. — discentium offensiones patienter ferunt magistri, Benef. V, 25, 5. — puerorum infelicitium greges, Epist. 95, 23 et 24. — pueris, quibus omne ludicrum in pretio est, simillimi sumus, 115, 8. — praeceptores et paedagogos placidos dari oportet, Ir. II, 22, 1. — pueros personati terrent, Epist. 24, 12. — proderit plurimum salubriter institui, Ir. II, 21, 1.

Pueriles artes quae sint, Epist. 88, 20.

Puerilitas, C. Sap. 12, 1. — pueritia et puerilitas, Epist. 4, 2.

Pueritiae maximus in exitu decor est, Epist. 12, 4.

Puerpera uxor, Benef. IV, 35, 3.

Pugillaris, Epist. 108, 7. — pugillaribus imminere, Epist. 15, 5. — (sine) nusquam paratum prandium, 87, 2.

Pugna Cannensis, Q. N. V, 16, 4.

Pugnare de genu, Prov. 2, 4.

Pullatae (Nos pileatae) turba, Epist. 48, 2.

Pullus nubibus immolari solitus, Q. N. IV, 6, 2. — pulli selem, non canem timent, Epist. 121, 19.

Pulmenturio (pro) panis, Epist. 87, 3.

Pulla lana, Q. N. III, 25, 3.

Pulpas inter et nervos non commoratur spiritus, sed etc. Q. N. VI, 24, 2.

Pulpitum urbe tota sonat, Q. N. VII, 32, 3. — pulpito (ex) tibiaram omne genus organorumque consonuit, Epist. 84, 10.

Pulverem solvere in quo circulus scriptus, Epist. 74, 26.

Pulverulenta virtus, V. Beat. 7, 2.

Pulvillo Capitolinum dedicanti filii mors nuntiata, C. Marc. 13, 1.

Pulvinaria, C. Polyb. 36, 5.

Pulvinus honestiorem aut turpiorem potestne facere, Ir. III, 37, 3.

Pumilio non magnus, licet in monte ateterit, Epist. 76, 24.

Punctiunculae dolorum, Vit. Beat. 45, 3. — punctiunculae articuli sentiunt, Epist. 53, 6.

Punctum est istud in quo navigatur, bellatur, etc. Q. N. I, Praef. 9.

Punicum bellum finivit Scipio, Benef. VI, 36, 2.

Punire quomodo princeps debeat, Clem. I, 20, 1. — puniens irasci non

debet, Ir. I, 44, 4. — pimiendi tres causae, Clem. I, 22, 4 aq. — finis, Ir. I, 46, 24.

Pupillus de Pompeii capite tulit sententiam, Epist. 4, 5.

Populus, verna delictum Senecae factus, Epist. 42, 3.

Purgamenta maris, Q. N. III, 26, 7.

Purgatio statum diem servat, Q. N. III, 46, 4.

Purpura conchylio saturata, C. Helv. 44, 3. — Tyria quo melior est, eo oportet ut altius teneas, Q. N. I, 5, 42. — purpureae color diversus unde, Q. N. I, 3, 44.

Purpuratos quos vides, nemo ex his felix est, Epist. 76, 23.

Pustularum eruptiones corpore robusto, Epist. 72, 6.

Pusulam (alii *insulam*) cooccupiscere, Ir. III, 43, 4.

Putei cur hieme caleant, Q. N. VI, 43, 3.

Puteolanus pulvis, mirae naturae, Q. N. III, 20, 3.

Puteolorum turba, Epist. 77, 4.

Puteolos (usque) a Parthenope subripi, Epist. 53, 4.

Putide loqui, Epist. 75, 4.

Pyladis et Bathylli comicorum domus, Q. N. VII, 32, 3.

Pyrallus quis, Q. N. V, 6, 4.

Pyrenaeus Germanorum transitus non inhibuit, C. Helv. 6, 9. — medium inter Gallias et Hispanias iugum extollat! Q. N. I, Praef. 7.

Pyrrhonii novam induxerunt scientiam: nil scire, Epist. 88, 37.

Pyrrhonis praecepta, Q. N. VII, 32, 2.

Pyrrhus certaminis gymnici praeceptor, Ir. II, 44, 5. — Pyrrhi regis aurum repulit Fabricius, Epist. 420,

5. — Pyrrhum Fabricius moeet, ut invidias medici caveat, ibid.

Pythagoras, Br. Vit. 44, 8. — ait, alium animum fieri intrantibus templum et oraculi opperientibus vocem, Epist. 94, 42. — cur animalibus abstineret, 108. 47. — perturbationes animi lyra componebat, Ir. III, 9, 2. — Pythagorae amorem Senecae iniecit Sotion, Epist. 108, 47. — discipuli quioquennium tacebant, 52, 40. — tacito secessu iura didicerunt, 90, 6.

Pythagoreorum sententia de ratione refractionis in specula exponitur, Q. N. I, 5, 4.

Pythagoricus quidam tutor etiam mortuo debitam pecuniam reddit, Benef. VII, 20, 5. — Pythagorica schola praeceptorem non invenit, Q. N. VII, 32, 2.

Pythicus oraculis adscripta vox, C. Marc. 41, 2.

Pythii filius a Xerxe occisus, Ir. III, 47, 4.

Pythocles locuples faciendus, Epist. 21, 7.

Python (Nos scribimus *Pilo*), Epist. 82, 25.

Pyxis et argentea et aurea, Benef. V, 43, 4. — pyxides medicorum, Epist. 95, 19.

Q

Quadra pauper non est beneficium, Benef. IV, 29, 4.

Quadrantaria res, Epist. 86, 8.

Quadringenta millia librorum Alexandriae arserunt, Tr. An. 9, 4.

Quadruplatores beneficiorum, Benef. VII, 25, 4.

Quaedam pluris sunt quam vaeniunt, Benef. VI, 15, 2.

Quaestor est, ubi iudex desiit esse, Brev. V. 47, 3.

Quaestiones inutiles damnantur, Epist. 88, 5 et 6. — quaestionum liber, 89, 16. — de universo divisio, Q. N. II, 4, 4. — operosa solutio quid utilitatis ferat, Benef. V, 42, 4.

Quaestores, Clem. I, 6, 2.

Quaestuaria, Benef. VI, 32, 2.

Quaestuosissime, Benef. IV, 3, 3.

Quaesturae suffragator, Benef. VII, 28, 2.

Quam diu haec? delicatorem sollicita cogitatio, Brev. V. 46, 4.

Quartana ad horam venit, Q. N. III, 46, 4. — flagellis discussa est, Benef. VI, 8, 4.

Quassus animus, Br. VII, 40, 5.

Quatuordecim gradus, Benef. III, 9, 4. — sunt clausi, Epist. 44, 4 et 2.

Querela familiaris, Benef. II, 3, 4. — publica, V, 47, 2. — querela de hominum nequitia omni tempore, I, 40, 4.

Quercus, quid? Q. N. III, 27, 5. — quercus et ilex, antiqua alimenta, III, 27, 5.

Quid ruimus in pugnam, Ir. III, 42, 3.

Quies an summo bono adici debeat, Epist. 92, 5. — bonum non est, 87, 4. — quibus utilior negotio, Tr. An. 4, 4 et 2.

Quiescentes semper et inquieti reprehenduntur, Epist. 3, 4.

Quinque planetae, Q. N. II, 32, 2.

Quantius dietaturam properat pervadere, Brev. V. 47, 4. — ab aratro revocatus, ibid.

Quinti Catuli bustum (ante) carpere, Ir. III, 48, 2.

Quinti Sextii patris, magni viri et Stoici, liber laudatur, Epist. 64, 2 sq. Vid. *Sextius*.

Quiritium ius, Q. N. III, Praef. 44. — idem implorare, Epist. 45, 6.

Quod est, seu τὸ ὂν, sex modis dicitur a Platone, Epist. 58, 6. — generale, supra se nihil habet, 58, 40. — nec tactu, nec visu comprehenditur, 58, 43. — quod est; summum genus rerum, 58, 9 aqq.

Quodcumque sibi imperavit animus obtinuit, Ir. II, 42, 7.

Quousque eadem? Epist. 24, 24; Tr. An. 2, 43.

R

Rabere acerrime et acerrime ridere, intra exiguum tempus videbis, Epist. 29, 6.

Rabidi deliciarum, Tr. An. 2, 43. *Rabiosis*, stomachosus, etc. Ir. I, 4, 2.

Rabirium potam (apud) egregie videtur Antonius, quum, etc. Benef. VI, 3, 4.

Radicesocera, Epist. 86, 49.

Rupto vivere, iniuriosum, rupto mori, pulchrum, Epist. 70, 23.

Rastrum allevare, Ir. II, 25, 2.

Ratio quid, Epist. 66, 44. — est naturae imitatio, 66, 36. — est in homine optimum, 76, 6. — homines sola perficit, 4, 2. — non impletur manifestis, maior eius pars et pulchrior in occultis est, 95, 64. — terrorem prudentibus excutit, Q. N. VI, 2, 4. — arbitra est bonorum et malorum, Epist. 66, 33. — ratio et effectus terrae motuum, Q. N. VII, 24, 3. — non singula sed pariter omnia vitia prostermit, C. Helv. 42, 3. — bonum proprium hominis, Epist. 76, 8. — diis hominibusque communis, 92, 25. — eadem est in beneficiis, Benef. IV, 42, 4. — sola immu-

tabilis et iudicii tenax est, 66, 30. — *qualis est, tales actiones sunt*, 66, 34. — *firmat animum, attollit*, etc. 66, 29. — *moderatrix*, 74, 49. — *non eget affectuum armis*, Ir. 1, 16, 7 sq. — *nunquam in adiutorium affectus assumit*, I, 9, 4. — *omnis honesti comes*, Benef. IV, 40, 2. — *rationi te subice, si vis omnia vincere*, Epist. 37, 4. — *ratione (sine) nihil est faciendum*, Benef. IV, 40, 2. — *non vincetur dolor*, Epist. 78, 18. — *rationes sunt omnes virtutes*, 66, 34.

Rationalis philosophiae partis divisio, Epist. 89, 8. — *rationale animal est homo*, 41, 8.

Raucus sonus tonitruum quid significet, Q. N. I, 27, 4.

Recapere, id est, re ipsa, Epist. 408, 31 et 32.

Rebili consularia, hominis infamis, pecuniam reuult Iulius Graecinus, Benef. II, 21, 5.

Recaluum mavis quam crispulum, Epist. 66, 25.

Recens a voce, Prov. 3, 3. — *recentes a diis*, 90, 44.

Receptacula aquae in terra, Q. N. III, 8, 4.

Recita quibus adclametnr, Epist. 95, 2.

Recogito (quum) quidquid dixi, V. Beat. 2, 2.

Recorrigere si ineeperimus, etc. Epist. 50, 5 et 6.

Reddere qui festinat, non habet animum grati hominis sed debitoris, Benef. IV, 40, 4. — *est rem pro redare*, VI, 5, 2. — *est accepturo tradidisse*, VII, 49, 1. — *reddam bono quum expediet, malo quum petet*, VII, 49, 3. — *reddidit gratiam, non dicimus*, Epist. 81, 8.

Refecto consuli invidere, Epist. 104, 9.

Referire, Ir. II, 34, 5.

Referre, est ultro, quod debeas, asferre, Epist. 81, 7. — *est ad eum, a quo acceperis referre*, ibid. 8.

Refigere se crucibus, V. Beat. 49, 3.

Reformare chirographum, Epist. 94, 51.

Refovere partes fractas, C. Helv. 9, 7. — *refovere arma*, Br. Vit. 5, 6.

Refractarii philosophiae, Epist. 73, 4.

Refractio, Q. N. I, 4, 4.

Regalia fulmina, quorum vi tangitur vel comitium, vel, etc. Q. N. II, 49, 3. — *regalis ingenii mos in praesentium contumeliam amissa laudare*, Benef. VI, 32, 4.

Regelatur vix media aetate, Epist. 77, 4.

Reges. Vid. *Rex*.

Regiae potentiae ministri arguuntur superbiae, Ir. III, 45, 4 sqq. — *regiam ad mensam adhibitorum quale vitae genus*, III, 45, 2.

Regiones a bonis moribus alienae vitandae, Epist. 54, 2. — *regionum electio parum confert studiis*, 104, 7.

Regnum aureo saeculo penes sapientes fuit, Epist. 90, 4. — *regna ex infimo coorta*, Q. N. III, Praef. 8.

Regula non quam formosa, sed quam recta sit quaeritur, Epist. 76, 44. — *non est res per se expetenda*, Benef. IV, 42, 2.

Regulus et Virginius eoss., Q. N. VI, 1, 2. — *Regulus*, Epist. 67, 43. — *a Poenis captus est, non victus*, Benef. V, 3, 2. — *clavis confixus*, Tr. An. 45, 7. — *crucem vicit*, Ep. 98, 42. — *fidei et patientiae documentum*, Prov. 3, 8. — *Reguli cu-*

tem clavo figunt, 3, 8. — scripsit senatu mercenarium suum discessisse, C. Helv. 13, 4. — Reguli arca, Ep. 67, 9.

Regustare bilem suam, Prov. 3, 11.

Reticuli (alii *ridiculi*) dies, Br. Vit. 7, 4. — *relicula* (alii *ridicula*) mancipia, Epist. 47, 7.

Relativa parem desiderant reglam, Benef. II, 18, 2. — relativorum natura, V, 10, 2 sq.

Religio primum militiae vinculum, Epist. 95, 35.

Religiosi sunt boni etiam farre ac stilla, Benef. I, 6, 3.

Remedia extrema in desperatione tentanda, Epist. 29, 3. — non sunt quae fortuito sanant, Benef. VI, 8, 1. — remedium compositiones nemo suppressit, IV, 28, 3. — erebra mutatio nocet, Epist. 2, 2. — qualium usus apud veteres, 95, 14 sq.

Remetiri dicta et facta, Ir. III, 36, 3. — vinum vomitu, Epist. 95, 19.

Remigare contra aquam, Epist. 122, 19.

Remisceri suae naturae et reverti in totum, Epist. 71, 15.

Remissio animis danda est, Tr. An. 15, 11.

Remus auspicans in Aventino, Br. Vit. 14, 3.

Remus integer in aqua fracti speciem reddit, Q. N. I, 3, 10.

Replumbatur argentum, Q. N. IV, 2, 17.

Reponere post longam diem, et in antecessum, Benef. IV, 32, 4. — reponere beneficium non dicitur, Epist. 81, 8.

Repositorio pectora avium ponere, Epist. 78, 23.

Reprehensiones in beneficiis cavendae, Benef. II, 7, 1.

SENECA Tom. VI

Reptabundus et ebrius, V. Beat. 12, 3.

Res est incorporabilis, Br. Vit. 8, 2. — nulla magis implicat malis quam se componere ad rumorem, V. Beat. 4, 3. — facillima secundum suam naturam vivere, Epist. 41, 8. — nullacitus venit in odium quam dolor, Epist. 63, 11. — quaeque quanti taxanda sit, uni Sapienti notum, 81, 7. — adhibitae ad observandas eclipses solares, Q. N. I, 12, 1. — quae solo continentur, IV, 1, 4. — loquuntur nobis tacentibus, Benef. II, 11, 6. — rerum natura cur nihil perdere dicatur, Benef. V, 8, 5. — maior copia quam verborum, II, 34, 1. — ingens copia sine nomine quas appellationibus alienis notamus, II, 34, 2. — honestarum pretium in ipsis est, IV, 1, 3. — potius quam verborum ratio habenda, Epist. 45, 15. — rebus quomodo sit utendum, 95, 54. — res suas ad naturalem modum coarctare difficile est, Epist. 119, 11. — ab hostibus repetere, Benef. III, 6, 1. — in rebus adversis filios tondere moris est, Benef. V, 6, 3.

Resoluturum (non) aliquem salutare, Tr. An. 12, 2.

Residem animum et inexercitatum habemus, Epist. 94, 33.

Respiratio, Q. N. VI, 24, 1.

Respublica an, quomodo, et quando sapienti administranda, Tr. An. III, 1, 3, 10 et 16. — sitne sapienti capessenda, ambigitur inter Stoicos et Epicureos, Ot. Sap. 30, 2. — respubl. sine Caesare esse non potest, Clem. I, 4, 3. — reipubl. ingratitude in optimos cives, Benef. V, 17, 1 sq. — qui prosint, Tr. An. 3, 3. — maior pars data sit, Br. Vit. 18, 1. — rem-

R

publicam calcare, Benef. II, 42, 3. — respublicae Atheoensium et Carthag. Ot. Sap. 31, 2.

Restagnare (de diluvio), Q. N. III, 27, 10.

Resupinant corpora, Ep. 421, 43.

Resupinus in scena dicere, Epist. 80, 7.

Retenta ac revocata virtus, Prov. 2, 9.

Retentare non audent ea quae, etc. Br. Vit. 10, 2. — memoriam suam, Epist. 72, 4.

Retranda exempla, Epist. 94, 68.

Ῥητορικὴ verba curat, et sensus, et ordinem, Epist. 89, 16.

Retorrida arbor, Ir. III, 45, 4. — retorridi et nodosi rami platanorum, Epist. 12, 1.

Retrahere ingenii sui vires, Epist. 59, 6.

Retro vivere, Epist. 122, 19.

Reus seculentis paribus absolvitur, Epist. 81, 25. — in reum exire, Ben. III, 8, 1. — reorum mutuae sordes, Ir. I, 2, 4.

Revilesce, Tr. Ao. 15, 9.

Rex animum latronis et piratae habens, Benef. II, 48, 6. — omnis ex servis oriundus, Epist. 44, 3. — stolidus solem sagittis obscurare tentans, C. Sap. 4, 2. — Persarum stolidissimus in Italiam traiecit, Q. N. V, 48, 9. — regis et tyranni discrimen, Clem. I, 11, 3. — quomodo omnia esse dirantur, Benef. VII, 4, 2. — regi verborum intemperantia non est ex maiestate, Clem. I, 7, 2. — gloria nulla ex saeva animadversione, I, 47, 2. — regem maxime decet clementia, I, 5, 5 sq. — natura commenta est, I, 19, 2. — apud regem omnis coena iucunda, Ir. III, 45, 4. — saevum in aperto clemenu-

tia praestabit, Clem. I, 49, 5. — aut regem, aut letuum nasci oportet, Lud. 4, 2. — a rege factis non nomioe distat tyrannous, Clem. I, 42, 1. — reges cuius rei indigi, Benef. VI, 33, 1 sq. — cur amentur, Clem. I, 4, 2. — multa opertis oculis donant, Benef. IV, 37, 2. — mali cur regoent ibid. 32, 2. — Romani duo, quorum alter patre, alter matre caruit, Epist. 108, 30. — reges securos praestat amor civium, Clem. I, 19, 5. — Parthos non potest quisquam sine munere salutare, Epist. 47, 8. — regum animos nobis induimus, Epist. 47, 47. — contemptores perperam philosophiae dediti censentur, 73, 1. — consuetudo populum amicorum describere, Benef. VI, 33, 3. — lascivientium ludibria in mari, VII, 20, 3. — amicis quoti constent bona consilia, exemplo declaratur, Ir. III, 44, 3 sq. 45, 4 sq. — regibus exemplum positus Iupiter, Q. N. II, 43. — maior securitas est ex mansuetudine, Clem. I, 8, 4. — eis utilis est irae continentia, Ir. III, 46, 2. — in reges quid homines amet, Ir. III, 31, 1. — regibus (a) provocatio ad populum fuit, Epist. 108, 31.

Rhenus, Br. Vit. 5, 4. — inclytus amnis, Benef. III, 29, 3. — Germaniae modum facit I. Q. N. I, Praef. 7. — aestate proveoit, IV, 2, 49. — Germanos repellens, VI, 7, 1.

Rhinocolura nomen datum populo in Syria, Ir. III, 20, 2.

Rhodanus, Lud. 6, 2; Q. N. III, 27, 8. — aestate provenit, IV, 2, 19.

Rhodii vox effeminatissima, Epist. 70, 5. — Rhodiorum fons ex intervallis foeda fuodens, Q. N. III, 26, 6. — Rhodiis libertas cum immunitate data, Benef. V, 16, 7.

Rhodon puta te venisse, Epist. 104, 8.

Ridere solemus inter arenae spectacula, Ir. III, 43, 1. — in tormentis qui non desit, Epist. 78, 18. — acerrime, Epist. 29, 6.

Ridiculis diducta vestimenta, Q. N. I, 3, 2.

Rixam a lasso queri, vetus dictum, Ir. III, 10, 1.

Rogo, molestum et onerosum verbum, Benef. II, 2, 1. — rogantis verba intercідenda, Benef. II, 2, 2.

Roma quod tantum semel capta est, Scipioni debet, Epist. 86, 4. — tributum spadonibus pendit, Benef. V, 16, 7. — Scipioni nil debet, si Punicum bellum ut finiret, aluit, VI, 36, 2. — Romae incendia dolet Timagenes, quod meliora sciret resurrectura quam arsisent, Epist. 91, 13. — puer statura ingentis viri, C. Marc. 23, 3. — Romae nemo aliter vivere potest, Epist. 50, 3. — aut Scipio deesse debebat, aut Romae libertas, 86, 2.

Romulus Imperator (M. Curius Dentatus), Benef. VII, 7, 5. — sermo se praebet aestimandum, Epist. 40, 11. — populus dotem dedit Scipioni, Q. N. I, 17, 9. — Romanus populi cumque vult, habitat, C. Helv. 7, 2. — luctus ad morem, C. Polyb. 34, 5. — sermo quam Graecus magis se circumspicit, Epist. 40, 11. — se aestimat, ibid. — Romana eloquentia a Cicerone exsilivit, Epist. 40, 11. — pax in quibus desinit, Prov. 4, 13. — senectus, Lud. 12, vs. 33, 34. — Romani duces verba ad milites locum occupaturos, Epist. 82, 22. — populi imperii causa et fundamentum libertas fuit, Ep. 87, 37. — imperatoris vox notatu digna, Benef.

VII, 7, 5. — fideiores socii, Ir. II, 34, 4. — Romanae pacis exitium, Clem. I, 4, 2. — Romani imperii exsul auctor, C. Helv. 7, 1. — roboris secta, Q. N. VII, 32, 2. — Romani mores, Epist. 59, 6. — duces, Benef. V, 16, 2. — Romana vitia, Br. Vit. 12, 1. — Romanorum duae coloniae in Corsicam deductae, C. Helv. 8, 2. — in castris visa ardere pila, Q. N. I, 1, 12. — studia inania, Br. Vit. 13, 3. — Romanis ingeniis intentatum opus, C. Polyb. 27, 1. — quis primus persuaserit navem conascendere, Br. Vit. 13, 4. — Romanos invasit studium supervacua discendi, Br. Vit. 13, 3.

Romuleis, Lud. 12, v. 30.

Romulus perit Solis defectione, Epist. 108, 31. — dedicavit Picum Tiberiumque, Frag. 34. — Romuli casa, C. Helv. 9, 4. — eum Romulo ferventia rapa vorare, Lud. 9, 4.

Rorabit, si circa occasum refulsit, Q. N. I, 6, 2.

Ros et aqua scabiem afferentia, Q. N. III, 25, 9.

Rosa hieme concupita, Epist. 124, 8. — toto lacu fluitans, Epist. 51, 12. — in rosa iacere aequo animo, 36, 9.

Rostra, Tr. An. 3, 9.

Rubentes cur iracundissimi, Ir. II, 20, 1.

Rubor subito viris gravissimis offusus, Epist. 11, 3. — magis in iuvenibus apparet quibus plus calor est, ibid. — nihil senes et veteranos tangit, ibid. — rubor stellarum, Q. N. I, 1, 6.

Rubrum mare, Q. N. III, 29, 7.

Rufillus pastillos olet, Epist. 86, 12.

Rufus Pompeii F. Lud. 13, 4.

Rufus, ordiis senatorii, ab offeuso

Caesare gratiam et munus impetrat, Benef. III, 27, 2.

Ruinosi parietes et exesi insularum, Ir. III, 35, 4.

Rusticitati ignoscere, Benef. II, 3, 2.

Rutilia Cottam filium sequuta est in exsilium, C. Helv. 46, 5.

Rutilius ob innocentiam exsul, C. Marc. 22, 2. — malivolentiae expositus, V. Beat. I, 48, 3. — in exilio vivit, Tr. An. 15, 5. — innocentiae pretium tulit in Asia latere, Benef. V, 47, 2. — vicit exsilium, Epist. 98, 12. — solus Sullae dictatori aliquid negavit, Prov. 3, 6. — suam damnationem libenter tulit, Epist. 24, 4. — Rutilii exsilium, 67, 9. — innocentia violata effulsit, 79, 12. — exsul, animosior in rebus abominatione, Benef. VI, 37, 4.

S

Sabbatis lucernam accendere, Ep. 95, 47.

Sabianum Surrentinumque litus, Q. N. VI, 1, 19.

Sabinus. Vide supra ad *Calvisius Sabinus*.

Saecus es, Epist. 77, 14.

Sacerdos Homericus allegat officia, Benef. V, 25, 4.

Sacerdotiorum candidatus, Benef. VII, 28, 2.

Sacramento (velut) adulterio adacti, Br. VII, 5, 4. — rogatus sapiens, Epist. 65, 18. — ad sacramentum adacti, Vit. Beat. 15, 17. — sacramenta (verba), Epist. 75, 52 sq.

Sacrario in interiore arca clausa, Q. N. VII, 31, 3.

Sacrificium (ad) accessuri vultum submittunt, Q. N. VII, 30, 4.

Sacrilegium quarum rerum sit, Benef. VII, 7, 1. — an ex aliqua parte bonum, Epist. 87, 19. — sacrilegia minuta puniuntur, magna in triumphis feruntur, 87, 20.

Sacrilegus qui sustulit et consumpsit quod deorum est, Benef. VII, 7, 1. — iniuriam Deo facere non potest, ibid. 7, 3. — sacrilegi dant poenas, V, 14, 2. — sacrilegos omnes esse probat Bion, ibid. 7, 1.

Sacrum municipale, Epist. 90, 29. — sacra alienigenarum gentium mota sunt sub Tiberio Caesare, Epist. 108, 22. — Eleusinia, Q. N. VII, 31, 2. — Cereris qui tractabat, ceryx dictus est, Tr. An. 3, 10. — conficere, Epist. 26, 7. — sacrorum sanctiora solis initiis nota, Epist. 95, 64.

Saeculum aureum, Ep. 90, 36 et passim. — saeculis duratura componere quid opus? Tr. An. 4, 9.

Saevitia principum est bellum, Clem. I, 5, 2. — saevitiae detestatio, I, 25, 4 sq. — instrumenta enumerantur, Epist. 14, 3 et 4.

Saginare boves opimos, Benef. VI, 12, 2.

Saginatae mulae, Epist. 87, 7. — saginata iumenta in molli pascuocito subteruntur, 51, 9.

Sagittarius non aliquando ferire debet, sed deerrare, Epist. 29, 2.

Sagum, Epist. 18, 5.

Salarii (alii *stilarii*) loco exacta, Epist. 97, 2.

Saliaris saltus exercitatio facilis, Epist. 15, 4.

Salvum tibi movet Aetna, Epist. 79, 6.

Sallustius, Benef. IV, 4, 4. — ea

adversario Augusti amicus, Clem. I, 10, 4. — de cometis quid dixerit, Q. N. VII, 8, 2. — Sallustii verba, Epist. 60, 3. — imitator Arruntius, Epist. 114, 47. — Sallustium (apud) quae rara sunt, apud Arruntium erebra, ibid. 48. — Sallustio vigente qualia orationis cultus, ibid. 46.

Salus saliaris aut *fullonius*, Epist. 45, 4.

Salutare Parthos reges nemo sine munere potest, Epist. 47, 8.

Salutatio meritoria, Br. Vit. 14, 46. — quae sit potentum, Ben. VI, 33, 3. — salutationum publicum exercere, C. Sap. 14, 2. — salutationibus matutinis vetemur frangi, etc. Epist. 95, 47.

Saluator migrabit ad aliud limen, Epist. 49, 4.

Salutis initium est peccati notitia, Epist. 28, 7.

Salvidianum Lepidus sequutus est, Clem. I, 9, 5.

Salvienus Augusto insidiatur, Clem. I, 9, 5.

Samnium legati, C. Helv. 40, 2.

Sanabiles quidam fieri possunt, si, etc. Benef. V, 22, 4.

Sanctus sensus verecondisque qua religiones, et ceremonias egerint veteres, Q. N. VII, 30, 4.

Sanguis pars et materia nostri, Q. N. II, 3, 2. — sanguinem mittere nesciebant antiqui medici, Ep. 95, 22. — sanguine nubibus litatum, Q. N. IV, 6, 2. — sanguinis cursu vitalis continetur calor, Benef. IV, 6, 3.

Sanitas etsi de fato, debetur tamen et medico, Q. N. II, 38, 3. — sanitatis indicium vitia confiteri, Epist. 33, 8. — sanitatem nihil aequè impedit, quam remediorum

mutatio, Epist. 2, 2. — sine sanitate quisquam non est beatus, Vit. Best. 6, 2.

Sanos non esse quos ira possedit, Ir. I, 4, 3.

Sapere sine pompa, sine invidia licet, Epist. 103, 4. — apertior res est, immo simplicior, f05, 11.

Sapiens quis. Epist. 59, 6. — nunquam Irasci desinet, si semel coeperit, Ir. II, 8, 3. — non se contemnit, Vit. Best. 22, 4. — se contentus est sapiens ad beate vivendum, non ad vivendum, Epist. 9, 11. — quamvis se contentus sit, amicis opus est, ibid. 12. — quamdiu licet res suas arbitrio ordioare, se contentus est, ibid. 14. — non vivet, si fuerit sine homine vieturus, 9, 14. — vir non fugere debet e vita, sed exire, 24, 23. — eum dila ex pari vivit, 59, 14. — non vincitur moerore, sed tangitur, 85, 3. — artifex est domandi mala, ibid. 35. — magnus est, qui magnum animum habet, 87, 46. — faciet quae non probabit, ut ad mala transitum inveniat, Frag. 49. — Deum aliquo antecedit, Epist. 53, 42. — etiam in Phalaridis tauro perustus exclamabit, « Dulce est, » 66, 47. — exercitui pugnae parato assimilatur, 59, 8. — externa incommoda sentit, nulla interna, 72, 6. — incurvari et succumbere non potest, 71, 24. — miser fieri nequit, 92, 24. — nec liberorum, oee amicorum amissione affligitur, 74, 29. — nihil cupit, Benef. VII, 2, 5; Epist. 71, 25. — non ignoscet, nec veniam dabit, Clem. II, 5, 2; 6, 3. — non miserebitur, sed succurret et proderit, II, 6, 4. — non se indignum ullis fortunae muneribus

putat, Vit. Beat. 23, 1. — nulla iniuria vel contumelia affici potest, C. Sap. 2, 4. — nulla re indiget, et tamen multis illi opus est, Epist. 9, 12. — nunquam commovetur, 35, 4. — omnibus affectibus vacare debet, 85, 6. — similis Deo, excepta mortalitate, C. Sap. 8, 2. — solus scit referre gratiam et beneficium dare, Epist. 81, 9. — surdum se amantissimis praestare debet, 31, 2. — tremet, dolebit, et expallescet, 71, 28. — non potest in habitu mentis suae stare, nisi amicos similes sui admittat, 109, 8. — an ad remp. accedat, controversatur, Ot. Sap. 30, 2. — an beatior qui diutius vixerit, Epist. 91, 21. — an irasci debeat, Ir. II, 6, 4. — an lacrymari debeat, Epist. 99, 17, an munus accipere, debere, cinere, et conducere possit, Benef. VII, 4, 7. — vincit virtute fortunam, Epist. 71, 28. — nihil suum iudicat magis, quam cuius illi cum humano genere sit consortium, 73, 7. — multa remittet, Clem. II, 7, 4. — omnia in se habet, C. Sap. 5, 1. — nil fortunae credit, 5, 1. — a nullo contemnitur, C. Sap. 10, 3. — non accedet ad fores quas durus ianitor obsidet, 14, 2. — quo animo ad ntium accedit, Ot. Sap. 32, 11. — ad rempublicam Carthaginiensium accedet, 32, 18. — non accipit iniuriam, tamen ille qui pugno percussit, iniuriarum damnabitur, Benef. II, 35, 2. — non mutat consilium, IV, 34, 4. — utramque partem fortunae cogitat, ibid. — non habet mittendos trans maria legatos, VII, 3, 2. — universa animo possidet, ibid. 6, 2. — potentium iras nunquam vitabit, Epist. 14, 6. — ad omnem incur-

sum munus et intentus, 59, 8. — adhaeret corpore suo, 65, 18. — vivit non quantum debet, sed quantum potest, 70, 3. — tam aequo animo apud alios omnia contemnit, quomodo Iupiter, 73, 13. — assuescit malis futuris diu cogitando, 76, 26. — solus scit amare, solus amicus est, 81, 10. — an sapienti prosit, 109, 4. — colaphis percussus quid faciat, C. Sap. 14, 3. — corpore parum prospero usus, an neque miser, neque beatus habendus, Epist. 92, 47. — quum non accipiat iniuriam, cur punit hanc inferentes, C. Sap. 12, 3. — deliberaturus sitne aliquem in consilium advocaturus, Ep. 109, 11. — sitne beatior parentum et liberorum turba succinctus, 74, 22. — sitne seipso contentus, et propter hoc amico non indigeat? 9, 12. — Stoicorum an alicubi inveniantur, C. Sap. 7, 1. — sapientis animus qualis debeat esse, Epist. 92, 4. — animus talis, qualis mundi status super lunam, 59, 17. — descriptio, Benef. VII, 3, 2 sqq. — omnia sunt, ibid. 5, 1. — mutationem non patitur natura, ibid. 19, 4. — sapientis fiducia quanta, Tr. An. 11, 4. — inventa Epist. 90, 25. — partes duae, 71, 25. — patria, et virtutis exercendae campus, Tr. An. 3, 9. — est irasci peccatis, Ir. II, 6, 4. — animus est solidus, C. Sap. 3, 7. — animus totus in morte prominet, C. Marc. 23, 2. — amicis carentis vita qualia, Epist. 9, 13. — omnia sunt, Benef. VII, 3, 2. — quomodo hoc intelligitur, ibid. 2 sqq. — et gubernatoris diversa conditio, Epist. 85, 31. — animum perire movere nemo alius potest, quam sapiens, 109, 11. — et sapientiae

assectatoris diversa remedia in contumeliis ferendis, C. Sap. 19, 2. — Stoici et Epicuri discrimen, Epist. 9, 17. — sapienti an aliquid donari et beneficium dari possit, Benef. VII, 4, 1. — etiam in afflicta rep. occasio est se proferendi, Tr. An. 3, 14. — furtum quomodo fieri possit, Benef. VII, 7, 4. — domestica felicitas est, Epist. 72, 5. — opus est agitationis virtutum, 109, 2. — non sollicitie se custodire, tutum est, 116, 4. — nec a paupertate, nec a dolore nocetur, 95, 31. — nihil contra opinionem accidit, Tr. An. 43, 2. — non Interdicitur naturae contemplatione, Epist. 65, 19. — potentium irae deelinandae, 14, 6. — ut Deo, omnia saecula serviunt, Br. Vit. 15, 3. — inter micantes gladios, fragor templorum super Deos suos cadentium pax est, C. Sap. 5, 5. — non opus est legione, nec equestribus turmis, Benef. VII, 3, 2. — tantum sua, quantum omnis Deo aetas patet, Epist. 53, 12. — dicimus omni bono esse plenum, 109, 1. — inveniro, Sapienti per se res expetenda est, ibid. 11. — se non esse, quomodo quis intelligat, 59, 14. — an nunquam sui facti poeniteat, Benef. IV, 34, 3. — inter et stultum quid intersit, si uterque habere vult, Vit. Beat. 26, 1. — quae turntur, ab incurso et flamma tuta sunt, C. Sap. 6, 5. — alia sunt quae feriunt, etiamsi non pervertunt, 10, 3. — ad quamlibet rempublicam accessurum negant, Ot. Sap. 32, 17. — (apud) esse ipsa honesta, apud vulgum simulacra rerum honestarum, Epist. 84, 11. — nisi in sapiente fides non est, 84, 10. — sapientes non fuerunt in saeculo fortunato, 90, 36.

— omnes pares sunt et aequales, 79, 8. — quo Deum antecedant, Prov. 6, 5. — soli veri gaudii participes, Epist. 32, 1, 2 sq. — sapientes, quidquid oportet, iuvat, Benef. II, 18, 4. — si inter sapientes viveremus, expectandum, V, 25, 3. — sapientium in diversam itura turba plus ea moribus quam ex verbis Socratis traxit, Epist. 6, 5. — voluptates quales (describuntur), Vit. Beat. 12, 1.

Sapientia, est semper idem velle atque idem nolle, Epist. 20, 4 et 5. — ars est, 29, 2. — quid habeat boni, 79, 7. — commune bonum est, 85, 30. — magna et spatiosa res est, 88, 28. — perfectum bonum est mentis humanae, 89, 4. — est divinorum et humanorum scientia, ibid. — est nosse divina et humana, et enrum causas, ibid. — de quibus rebus sit, 88, 27, sq. — non est in litteris, ibid. 8. — sola libertas est, 37, 3 et 4. — an bonum sit, sapere vero bonum non sit, Epist. 117, 1. — quid eruerit, quid effecerit? 90, 27. — futura an bonum sit, 117, 26 et 27. — vetus, rudis fuit non minus quam caeterae artes quarum in processu subtilitas crevit, 95, 14. — summa est bona malaque distinguere, 71, 7. — in stultitiam non revolvitur, 76, 15. — exornat omne beneficium, 81, 22. — et philosophia quomodo differant, 90, 4. — sapientiae effectus, 59, 14 sq. — inventa amplificanda sunt, 64, 6. — praecepta pauca tenenda, sed ita ut in promptu sint, Benef. VII, 1, 3. — praeceptores quales eligendi, Epist. 52, 7. — studium vere liberale, 87, 1 sq. — assectator adhaeret in corpore suo, 65, 18. — pro-

fessi levissimis minis non nunquam exterriti, 71, 29. — consummatae et procedentis viri quo differant, 72, 7. — sapientiae alludentes, 72, 12. — sapientiam professi reprehenduntur a Seneca, 70, 11 sq. — Graeci *σοπία* vocant, 89, 5. — sectantium magnum discrimen, 71, 32.

Sappho an publica fuerit a Didymo quaeritur, Epist. 88, 32.

Sardes, Asiae civitatem maximam, curru vetus intravit Demaratus, Benef. VI, 34, 9.

Sardinia brevior Corsica, Epigr. 1, 3.

Sarmatas Dannubius cohibet, Q. N. VI, 7, 4.

Sarmatiae rex decorus insigni capitis, Epist. 80, 9.

Sarmatios impetus cohibens Dannubius, Q. N. VI, 1, 7. — *Sarmatica* Danubius determinet, Q. N. I, Praef. 7.

Sarturas (per) veteris lintei inebare, V. Beat. 25, 2.

Satagios describere vult Seneca, Ep. 98, 8.

Satellii Quadrati divitum arrosoris, arrosoris et derisoris consilium Sabino datum, Epist. 27, 6.

Satrapas oblivio alta suppressit, Epist. 21, 4.

Satrius Secundus congiarium hominem accipit, C. Marc. 22, 2.

Satis et arbutis animam esse placet, Epist. 58, 8.

Saturitas etiam in aqua et poleuta, Epist. 18, 8.

Saturnalia, Lud. 8, 4; Epist. 48, 4. — Saturnalia non semper erunt, Lud. 42, 1.

Saturnius Luscius, Claudii amicus, Lud. 13, 4.

Saturnus, Lud. 8, 4. — Saturnus

et Mars, 88, 12. — Saturni stella, Q. N. VII, 4, 4; 28, 4.

Seabiam foedam corporum delectat, Tr. An. 2, 40.

Scapulae nude ac foetentes, V. B. 25, 2. — scapulas tegere, Epist. 63, 9. — verberibus praebere, Ir. III, 42, 4. — scapulis suum reddere, Epist. 47, 7.

Scaurus senatus princeps, Benef. IV, 31, 3. — Scauri iocus de Aristone philosopho, Epist. 29, 4. — de Peripateticorum secta quaerebatur, 29, 4 et 5. Vid. *Mamercus*.

Sceleratis nunquam colligit securitas, Epist. 97, 44.

Sceleris in scelere supplicium est, Epist. 97, 42. — scelera sceleribus tuenda sunt, Clem. I, 13, 4. — habent leges suas, Benef. VII, 47, 4. — soluta sunt legibus, VII, 27, 1. — tuta esse possunt, secura esse non possunt, Epist. 97, 44. — scelerum enumeratio et reprehensio, Ir. II, 7, 3.

Scenae artifices et scorta, Benef. VII, 20, 2. — (alii saltandi) peritos mirari solemus, Epist. 421, 6. — in scena elatus, 80, 7. — et cothurnatus incedere, 76, 23.

Scenici artifices quomodo verecundiam repraesentent, Epist. 14, 5.

Schola deserta, theatrum sacrum, Epist. 76, 3. — philosophi, quibusdam otii diversorium est, 108, 6.

Sciathus, C. Helv. 6, 4.

Sciebam, sapientis vox, Epist. 76, 26. Vid. *Scire*.

Scientia rerum, bonum est, Epist. 31, 6. — quarundam rerum inutilis, Br. Vit. 13, 4. — quae utilis ac necessaria, Benef. VII, 4, 8.

Scipio Aemilianus eodem fere tempore patris triumphum et duorum

fratrum funera spectavit, C. Polyb. 34, 4. — a Paulo pstre in adoptioem datus, C. Marc. 43, 3.

Scipio Afrieaoo rusticitatis ab ali- quibus damoatur, Epist. 86, 9. — a repub. dimissus io exsilium, Beoef. V, 47, 4. — aut Romae deesse debe- bat, aut Roma libertati, Epist. 86, 2. — Lâterni honestius quâm Balis exsulabat, 54, 40. — exsul Lâternum se recepit, 87, 2. — Carthagiois hor- ror, 87, 4. — Hâooibalis victor et Antiochi, Br. Vit. 47, 4. — sioe ira bellum gessit, Ir. I, 44, 5. — tripu- diare solebat, Tr. Ao. 45, 44. — pa- trem in praelio servavit, Benef. III, 23, 4. — Romaoi imperii sioe aenolo ad ortus casusque defensor et condit- tor, Ep. 33, 3. — Scipionis Africaoi pietas in fratrem captum et mortuum, C. Polyb. 33, 4. — villa, manes, ara et sepulchrum, Epist. 87, 4. — balneum quale, 87, 6. — filiae ex auro nitidum speculum oon habuere, Q. N. I, 47, 9. — filia Cornelia, C. Marc. 46, 2. — filiae ex aerario dotem acceperunt, C. Helv. 42, 5.

Scipio alter cunctatur circa Numan- tiam, Ir. I, 44, 5.

Scipio Numantiam elaudit et com- primit, Epist. 66, 43.

Scipio, Cn. Pompeii socer, morte sua maioribus se parem facit, Epist. 24, 9.

Scipionibus fatalis in Africa gloriis, Epist. 24, 9.

Scire et meminisse quid differant, Epist. 33, 8. — plus velle quam sit satis, Intemperantiae genus est, 88, 31 et 32.

Sciron, veotus Athenis infestus, Q. N. V, 47, 3.

Scordalus, Epist. 56, 2. — erat in vno Tellius Cimper, Epist. 83, 44.

Scorpiones tela cum sono espel- lunt, Q. N. II, 46.

Scortees (ad) homines discurren- tes, Q. N. IV, 6, 4.

Scotinori, cognomen Heracliti, Ep. 42, 6.

Scribendum et legeodum simul, Epist. 84, 2.

Scribonia, amita Drusi Libonis, Epist. 70, 8.

Scribonia, suocris filiae Claudii, Lud. 44, 4. — a Claudio oecisa, 44, 2.

Scripta eruditorum hominum igno- tos oos faciuot, Epist. 24, 2 et 3. — quorundam clarum nomen habent, sed exsanguis sunt, 64, 2.

Serupulosa distinctione elaborata testudo, Beoef. VII, 9, 2.

Seruationem populo praebere, V. Beat. 23, 2.

Seythae comam spargunt, Epist. 424, 22. — iracundissimi, Ir. II, 45, 4. — tergis vulpium et murium teguntur, Epist. 90, 44. — Seythis bellum indixit Darius, Ir. III, 46, 3.

Seythia, Q. N. IV, 5, 4. — Sey- thiae rex, Epist. 80, 9.

Seylla, Epist. 34, 8; Q. N. III, 29, 7. — saxum est noo terribile nautis, Epist. 79, 4. — (in) Seylla quid Virgilius dicat, citatur, 92, 8.

Sceedere et io alia parte considerare, Epist. 447, 3.

Secreta amicorum eloqui oolla lex vetat, Benef. V, 24, 4.

Secundas agere, Ir. III, 8, 4. — sortiri io pulcherrimo domicilio, Be- nef. II, 29, 3.

Secura scelera, Epist. 97, 44.

Securitas securitate mutua paci- sceoda est, Clem. I, 49, 5. — certior est regibus mansuetudine, I, 8, 4. — fit imperitis magna ex desperatione, Q. N. VI, 2, 4. — securitatis magna

partito est nihil inique facere, Epist. 105, 7.

Sedeat (an), delicatus interrogat, Br. Vit. 12, 6.

Seluto (in) maxime hominum actiones sunt, Tr. An. 3, 2.

Segregem vitam agere, Benef. IV, 18, 2.

Seianus ad latus Tiberii stetit, C. Marc. 15, 2. — Cordum Satrio Secundo congiarium dedit, 22, 2. — summis honoribus functus, a populo in frusta divisus fuit, Tr. An. 11, 9. — Seiani crudelitas, C. Marc. 22, 5. — tam amor quam odium periculis, Epist. 55, 3. — Seiano decernebatur statua in Pompeii theatro, C. Marc. 22, 3. — de Seiano quum actum est, prodigium visum, Q. N. I, 1, 3. — Seiani satellites, C. Marc. 1, 1.

Seianianum lugum (ad) adaeti, 1, 3.

Sela fulgores appellant Graeci, Q. N. I, 15, 1.

Selectorum turba, Benef. III, 7, 6.

Sella (in) prostare coniugem si quis vetuit, Benef. I, 9, 3.

Semen (in) reliqui, Lud. 3, 3. — semina parvula quam ingentem vim per occultum agant, Q. N. II, 6, 5.

Semianimem affectumque recreare, Benef. IV, 37, 1.

Semiliber Cicero, Br. Vit. 5, 6.

Seminudo eum Demetrio loquitur Seneca, Epist. 62, 2.

Semiorbe (in) aspicitur tota pila, quum, etc. Q. N. I, 8, 4.

Semisomnis alto sole iacere, Epist. 122, 1.

Seni viri Phrygii quomodo concitari solent ubi cinis sono, Epistol. 108, 7.

Senatorem a sexagesimo anno lex non citat, Br. Vit. 20, 3. — Senatores xxx occisi a Claudio, Lud. 14, 1.

Senatu (in) post decimam horam novam relationem fieri, vetitum erat, Tr. An. 15, 14.

Seneca animum animal esse concedit, actiones eius animalis negat, Epist. 113, 20. — sedulus auditor Attali fuit, 108, 13. — et Fabiani Papyrii, 100, 1 sq. — Claudio Caesari adulatur, C. Polyb. 31, 2. — Ciceronis exemplum sequutus est in Cleanthis versuum conversatione, Ep. 107, 10. — decrepitum se vigore animi non destitui, nec mortis metu teneri scribit, 26, 1. — eam Eario cursum contendit, 83, 3 sq. — Kalendis Ianuariis Euripum soltabat, 83, 5. — ad Tiberim transtulit castra, ibid. 5. — Demetrium secum circumferre solitus, 62, 2. — dormiebat niuium, 83, 6. — dissentit cum Posidonio, 94, 37. — ex Romanis Stoeius accerrimus fuit, Frag. 1. — diligens vinearum fissor, Q. N. III, 7, 1. — dissentit a Stoicis, Ep. 113, 1 sq. 117, 1 sq. — dormiturus facta et dicta diei remittitur, Ir. III, 36, 2. — dubitat de animarum aeternitate, C. Marc. 19, 3. — epistolis suis clarum se Lucilium reddere promittit, Epist. 21, 5. — immodice Annaenm Serenum fleuit, 63, 13. — in quantum Stoeios sequatur, Tr. An. 4, 7 sq. V. Best. 3, 2. — sapientiae inventa et inventores veneratur, Epist. 64, 5. — iuvenis edidit volumen de motu terrarum, Q. N. VI, 1, 3. — magnorum virorum imagines et natales celebrat, Epist. 54, 8. — matrem de suo exilio consolatur, C. Helv. 1, 1. — medico usus, 81, 3. — mrimini

librorum suorum de Beneficiis, 81, 3. — naufragium fecit, 87, 4. — biduum beatissimum cum Maximo agit, 87, 2. — nihil sibi mali in exilio esse probat, C. Helv. 4, 4. — non turbatus fuit clamoribus, Epist. 83, 6. — ob senectutem lectulo adfixus, 67, 2. — patre rogante animalium abstinentiam reliquit, 108, 22. — puer apud Sotionem philosophum seddit, 49, 2. — quaesturam gessit, C. Helv. 47, 4. — qualis in exilio fuerit, 47, 7 et 8. — quantum profecerit ex Attali auditione, Epist. 109, 13. — Scipionis manes ad aram adorant, 86, 4. — se parvo contentum scribit, 123, 4 sq. — senectutis suae argumenta colligit, 12, 4. — senex philosophum disputantem aedit, 76, 1. — urbis gravitatem excessit, 104, 5. — Senecae abstinentia, 108, 15 sqq. — qualis fuit cibus, Epist. 104, 6. — condiscipulos Claranus, 66, 1. — filius, Epig. 8, 6. — Marcus blandissimus puer, C. Helv. 18, 13. — fratres, Epig. 8, 4; C. Helv. 16, 12. — frater Gallio adulationis osor, Q. N. IV, Praef. 9; V. Best. 4, 4. — infelicitas in navigando, Epist. 53, 4 sq. — infirmitas mentis iam ad recta iam ad prava vergentis, Tr. An. I, 2, 3. — iuventa in Tiberii Caesaris principatum incidit, Epist. 108, 22. — libri moralem philosophiam continentes, 109, 4; 109, 15. — lectus, prandium, vehiculum, 87, 3. — mala valetudo loognm comestom dederat, 54, 1. — mens inter varios clamores constitit, 56, 4. — nomen, praenomen et cognomen, Benef. IV, 8, 2. — opus et quaestiones de morali philosophia, Epist. 106, 2. — spes de sui restitutione, C. Polyb. 32, 2. — somnus, Epist. 83, 6. — vigi-

liae, et de posteris cura, 8, 2. — villicus, 12, 3. — uxor Paulina, 104, 4. — uxor mortua, C. Helv. 16, 15. — uxoris fatus Harpaste, Epist. 50, 2. — pater philosophiam oderat, 108, 22. — Helvium minus studiis indulgere passus, C. Helv. 16, 10. — amorem Pythagorae iniecit Sotion, Ep. 108, 17. — pudet generis humani, quoties scholam intrat, 76, 3. — Senecam atheum non esse, Q. N. III, 29, 2. — Senecam patris senectus in vita retinuit, 78, 4.

Senecio Cornelius, eques Rom. ex tenui principio se promovens, subito angina suffocatur, Epist. 104, 3.

Senectus quid vocatur, Cons. Marc. 14, 3. — senectus et morbi coniuncti apud Virgilium, Epist. 108, 28. — lassae aetatis, non fractae, nomen, 26, 4. — quando attentius conservanda, 104, 4. — senectutis commendatio, 12, 4. — longissima paucos ad mortem sine iniuria pertulit, 58, 34. — extrema an fastidire oportet, et finem non opperiri, sed manu facere, 58, 29. — senectutem in aula quomodo quidam consequutus sit, Ir. II, 33, 2. — senectute longa gloriatur amicus, Epist. 77, 17.

Senex elementarius, res turpis, Epist. 36, 4 et 5. — linteatus, laureum et lucernam medio die praeferebat, V. Best. 27, 4. — senis et iuvenis corrigendi diversa ratio, Epist. 25, 4. — seoi quoque discendum est, 76, 2. — turpe, ex commentario sapere, 33, 7. — senes vivere incipiente nihil turpius, 13, 16. — quid fortunatus omnibus ubique praedicante se a filio beneficii vinci, Benef. III, 38, 2. — senes queruli et difficles sunt, Ir. II, 20, 5. — orbos in litteram digerere, Epist. 68, 9. — puerorum

vitia habere, turpe, 4, 2. — senum decrepitorum querela de vita, Br. Vit. 41, 4. — senibus infantia exprobratur, Epist. 22, 44.

Senile corpus navi dehiscenti et aedificio putri comparatur, Epist. 30, 4. — *senilis* anima in primis labris est, 30, 42.

Sensus, id est, *sententia*, Epist. 44, 4. — de bouis ac malis non iudicat, 66, 33. — in homine quam in aliis animalibus tardior, 424, 4. — constitutionis suae an sit animalibus, 424, 5. — communes, Epistol. 9, 48.

Sententia de honorum abusu, Q. N. V, 48, 43. — perfici nihil statim, VI, 5, 2. — *senteutia* non potest ferre, nisi, etc. Epist. 66, 33. — *sententiam* dividere, V. Beat. 3, 2. — alicuius quum Senatus sequitur, Epist. 66, 38. — *sententiae* abruptae et suspiciosae, 444, 4. — amputatae Sallustii propriae, 444, 46. — *pueris* ediscendae, 33, 6. — *sententiis* paribus reus absolvitur, 84, 25. — *sententiarum* vitia, 444, 46.

Sepelire mortuum an beneficium, Benef. V, 20, 4.

Sepse, id est, *se ipse*, Epistol. 408, 31.

Septa, Ir. II, 6, 4.

Septemtrion ventus medius est, Q. N. V, 46, 6. — *septemtrionem* (in) quid traxit Pompeius, Epist. 94, 64. — imperia penes eos fuisse populos qui meliore caelo utuntur: in frigora septemtrionemque vergentibus immansueta ingenia sunt, Ir. II, 46, 4.

Septemtrionali plaga omne glaciatum, Q. N. IV, 5, 4.

Septimum palmae spatium, Epist. 30, 44 et 42.

Sepultura sapienti negligenda, Ep.

92, 34. — *sepulturae* iactura non aestimanda est, Excerpt. II.

Sequius de aliquo loqui, Benef. VI, 44, 2.

Serapia philosophus, volubilis linguae, Epist. 40, 2.

Seras homines habere docuit philosophia, Epist. 90, 7.

Serenum sine fulmine, Q. N. II, 26, 6.

Serenus, T. An. 2, 4; C. Sap. 4, 4. — *Serenus* Seneca minor mortuus, Epist. 63, 43.

Seriae vestes, vestes non sunt commendae, Benef. VII, 9, 4.

Series invicta et nulla mutabilis aetate, mors, Epist. 77, 44.

Seriphus, C. Helv. 6, 4.

Sermo improborum vitandus, Ep. 123, 8. — *Romanus* se circumspicit et aestimat, 40, 44. — sermonis antiqui consuetudo quaedam efficacissimis notis signat, 84, 7.

Serpens in Africa aetna, Epistol. 82, 25. — *Romanis* legionibus bello terribilior, ibid. — molaribus saxis fracta est, ibid. — pestifera, 42, 3. — serpentis fulmine ictae venenum omne consumitur, Q. N. II, 34, 2.

Serrarius (alii *ferrarius*) vicinus, Epist. 56, 4.

Sertoriani arma, Epist. 94, 64.

Servare excellentis fortunae proprium, Clem. I, 5, 6.

Servator non ideo es, si me servasti, Benef. II, 48, 7.

Servientibus ira perniciosa est, Ir. III, 16, 4.

Servii (de) regis matre dubitatur, Epist. 408, 30.

Servili Varias villa, Epist. 55, 2.

Servilius amicitia sibi coniunxit Augustus, Clem. I, 40, 4.

Servilius laeas, Prov. 3, 2.

Servilium litterarum ignari, Tr. An. 9, 5.

Servitus corporis solius est, non mentis, Benef. III, 20, 4. — gravissima est sibi servire, Q. N. III, Praef. 15. — urbana et feriata, Ir. III, 29, 2. — magnitudinis est non posse fieri minorem, Clem. I, 8, 2. — nulla turpior quam voluntaria, Epist. 47, 15. — paucos, plures servitutem tenent, 22, 9. — servitutem morte effugit Laco puer impubes, 77, 12. — errant qui existimant servitutem in totum hominem descendere, Benef. III, 20, 4.

Servus nomen est ex iniuria natum, aut ex ambitione, Epist. 31, 10. — an domino beneficium dare possit, Benef. III, 18, 1. — potest esse iustus, fortis et magnanimus, III, 18, 4. — qui dominum occidit, aliquando bene agit, III, 23, 4. — dominum suum servat, III 24, 1. — bello civili servus abscondit dominum et speculatoribus cervicem porrexit, III, 25. — omnis ex regibus oriundus, Epist. 44, 3. — coenanti ad pedes stat, Benef. III, 27, 4. — cum peculio licet dominus sit, huic tamen munus dare potest, VII, 4, 4. — nihil habet, si dominus illum habere noluerit, ibid. — quid est, Epist. 31, 10. — in primam decuriam comiectus quam gratiam retulerit domino, 47, 7. — mortem tolerabiliorem quam contumelias et verbera saepe invenit, C. Sap. 4, 4. — servi defunctio Chrysippea, Benef. III, 22, 4. — servi a pedibus domini stare soliti, Epist. 27, 6. — coempti ad memoriam refrendam, ibid. — etiam mensae admovendi, Epist. 47, 2. — olim familiares appellati, 47, 12. — quomodo tractabantur, 47, 2. — ex dominis facti, et ex servis domini, 47, 8. —

quot, tot hostes, 47, 3. — servorum dies festus, Epist. 47, 12. — fidelitatis erga dominos exempla, Benef. III, 19, 1 sq. 23, 1 sq. 24, 1 sq. 27, 1 sq. — fuga non aegre ferenda, Epist. 107, 6. — culta cohors perstringit oculos, Epist. 110, 16. — varia ministeria, Epist. 47, 5. — numerus Demetrio quotidie relatus, Tr. An. 8, 4. — ira non pauciores ceciderunt quam regum, Epist. 4, 6. — servis colendi potius domini, quam timendi, 47, 16. — servis ad statum confugere licet, Clem. I, 18, 2. — imperare moderate laus est, 1, 18, 1. — servos ad pileum vocare, Epist. 47, 16. — non habemus hostes, sed facimus, ibid. 4. — Epicurus amicos vocavit, Epist. 107, 1. — ut a liberis cultus distingueret, aliquando dicta in senatu sententia est, Clem. I, 24, 4.

Severitas non est contraria clementiae, Clem. 24, 3. — imperatoris in singulos distingitur, Ir. II, 10, 1.

Severus Cornelius Aetnae descripsit, Epist. 79, 5. Vid. *Cornelius*.

Sextiorum nova et Romani roboris sexta inter initia sua exstincta est, Q. N. VII, 32, 2.

Sextius cur animalibus abstinuerit, Epist. 108, 17. — dicebat, Iovem plus non posse quam virum bonum, Ep. 73, 11. — iter ad deos monstrat, Epist. 73, 13. — Sextius pater latum clavum D. Iulio dante repulit, Epist. 199, 13. Vid. Q. *Sextius*. — Sextii, Graeci verbis, Romanis moribus philosophantis, imago de exercitu et sapiente, Epist. 59, 6. — consuetudo excutiendi totum diem, Ir. III, 36, 2. — dictum, Ir. II, 36, 1. — philosophi Romani, Q. N. VII, 32, 2.

Sextus Papinius flagris a C. Caesare animi causa caesus, Ir. III, 18, 3.

Sextus Pompeius sorori et fratri superstes, C. Polyb. 34, 4.—cur consul factus, Benef. IV, 30, 4.

Sextus Trallus, Lud. 43, 3.

Sicilia, Epist. 90, 6.—ab Italia seclusa, Q. N. VI, 29, 3.—habet in se et circa se multa mirabilia, Q. N. IV, 4, 4.—Siciliae circumitus, Epist. 79, 4.—in Siciliae stagno quodam inlecta non merguntur, Q. N. III, 25, 4.—in Sicilia fractae classes, Clem. I, 41, 4.—Poeni a Metello victi, Br. V, 44, 4.

Siculatorum iuvenum pietas in parentes, Benef. III, 37, 2.

Siculum aequor, Q. N. III, 29, 7.—pelagus auster exasperat, Epist. 44, 7.

Sidera semper ut in opere, ita in pastu, Q. N. II, 5, 2.—quinque in contrarium praecipiti mundo nitentia, C. Marc. 48, 2.—quaenam signa pluviarum fuerint, Q. N. VII, 6, 2.—volantia, Q. N. I, 1, 4.—unde exierint, Ot. Sap. 32, 5.—circumnectentis fulgoris causae, Q. N. I, 2, 1.—siderum defectio cur brevis, Q. N. VII, 42, 2.—de vi diasserit, Q. N. III, 26, 2.

Sidon mari superflua, Q. N. VI, 24, 5.

Signare rationem parem, Benef. VI, 40, 2.

Signatores et parari, Benef. II, 23, 2.

Signifer (de sideribus), Q. N. VII, 42, 6.

Signum petere, Benef. IV, 2, 2.—signa militaria, Benef. V, 45, 6.—signorum detestatio, Benef. III, 45, 4.

Silanus, Lud. 8, 4.—Silanum occidit Claudius, Lud. 2, 3. Vid. *Lucius Silanus*.

Silarus annis, Q. N. III, 20, 3.

Silentium non est studiis tam necessarium quam videtur, Epist. 56, 1.

Silenum habeo in castris (Antigonis verbum), Ir. III, 22, 4.

Silio (alii si liceat) vir, Ir. III, 8, 1.

Silius. Vid. *C. Silius*.

Silvae in tectis domorum ac fastigiis, Epist. 122, 9.—fulmine crematae, Q. N. II, 24, 2.—tensiles, Q. N. I, Praef. 6.

Simplicissimi omnium habentur iracundi, Ir. II, 17, 4.

Simplicitatis indicium iracundia, Ir. III, 4, 4.

Simulatio nihil proficit, Epist. 79, 16.

Sinis et Procastes, Clem. II, 4, 1.

Sipario fortiora dicta, Tr. An. 14, 6.

Siparum. Vid. *Supparum*.

Sipho, Q. N. III, 45, 6.—siphonis in modum exprimere, Q. N. II, 46, 4.—siphones in theatris, Q. N. II, 9, 1.

Siremps lex esto, Epist. 91, 46.

Sirenas (adversus) quod remedium. invenit Vlysses, Epist. 56, 14.

Sistrum concutere, V. Beat. 27, 4.

Sisyphium collum, Lud. 45, 1, 8.

Sisyphus, Lud. 14, 3.—Sisyphi humeris saxum traditur in adversum, Epist. 24, 17.

Sitis luxuriosorum, Q. N. IV, 13, 8 sq.—et fames incendit et exasperat animos, Ir. III, 9, 3.—sitis ad extinguendam, utrum sit poculum aureum an manus concava, nihil interest, Epist. 119, 4.

Smaragdum (in) converti calculus decoctus, Epist. 90, 33.

Soboles. Vid. *Suboles*.

Sobrietates interdum renouanda, Tr. An. 15 et 16.

Socæus in cæ senatoris epigros suis ingressit Caligula, Benef. II, 42, 3.

Soculus aureus margaritis distinctus osculandus porrigitur, Benef. II, 42, 4.

Sociale animal et in commune genitus homo, Benef. VI, 4, 8.

Societas salva quando sit, Ir. II, 31, 7. — societatis appetitio homini natura innata, Epist. 9, 45. — nostra simillima fornicationi lapidum, Epist. 95, 53. — commoda numerantur, Benef. IV, 48, 2 sq.

Sociorum garum, pretiosam malorum piscium saniem, non credis urere salsa tabe præcordia, Epist. 95, 25 et 25.

Socrates, Prov. 3, 9. — ab amicis se coargui passus, Ir. III, 43, 2. — ab Atheniensibus damnatus fuit, Ot. Sap. 32, 47. — damnatus an iniuriam acceperit, C. Sap. 7, 3. — ad Archeum regem cur venire noluerit, Benef. V, 6, 2. — an sibi agat gratias, quod ipse se docuerit, Benef. V, 6, 2. — Aristophani iocorum materiam præbuit, V. Beat. 27, 2. — carcerem intravit ipsi loco ignominiam detracturus, C. Helv. 42, 3. — carcerem omni curia honestiorem reddidit, V. Beat. 27, 2. — in carcerem coniectus, C. Marc. 22, 2. — in carcere disputavit, et exire noluit, Epist. 24, 4. — xxx dies in carcere exegit, Epist. 70, 7. — in carcere moritur, Tr. An. 45, 5. — colapho percussus quid dixerit, Ir. III, 44, 2. — cum pueria ludere non erubuit, Tr. An. 45, 44. — facetus, derisor omnium, maxime potentium, Benef. V, 6, 5. — loquens inducitur, V. Beat. 25, 4 sq. — non fuit patrius, Epist. 44, 2. — pallium verecunde ab amicis petit, Benef. VII, 24, 1. — perperisitus seu ex, per omnia

aspera iactatus, Epist. 104, 26. — totam philosophiam ad mores revocavit, Epist. 74, 7. — quam summam dicat sapientiam, ibid. — servi castigationem, ne irasceret, distulit, Ir. I, 45, 3. — Sophroniscum patrem exspirare non patitur, Benef. III, 32, 2. — venenum vicit, Epist. 98, 42. — veritatem at virtutem idem esse dicebat, Epist. 74, 16. — de morte disputavit usque ad mortem, Prov. 3, 40. — potuit abstinentia finire vitam, Epist. 70, 7. — Socratis aequalitas in fortunæ inaequalitate, Epist. 104, 26. — calamitatum enumeratio, Epist. 104, 26 sq. — idem vultus, Ir. II, 6, 5. — irati signum, Ir. III, 43, 2. — libertas et constantia sub triginta tyrannis, Tr. An. 3, 44. — mors laudatissima, Prov. 3, 40. — patientia in comœdorum salibus et uxoris iniuriis ferendis, C. Sap. 48, 5. — responsum datum cuidam querenti quod peregrinatione nihil profecisset, Epist. 28, 4. — dictum de speculis in iuvenes, Q. N. I, 47, 4. — servo dictum, Ir. I, 45, 3. — responsio querenti cuidam, quod nihil sibi peregrinationes profuissent, Epist. 104, 7. — ex moribus plus quam ex verbis philosophi traxerunt, Epist. 6, 5. — Socrati Alcibiades et Phædrus obiecti, Vit. Beat. 27, 6. — se ipsum douavit Aeschines pauper, Benef. I, 8, 4. — Plato agit gratias, Benef. V, 7, 4. — Socratem calix venenatus e carcere in caelum transtulit, Epist. 67, 9. — cicuta magnum confecit, Epist. 43, 44. — in carcere Athenæ occiderunt, Tr. An. 3, 44. — vix fama recepit, Epist. 79, 44. — triginta tyranni circumsteterunt, nec potuerunt eius animum infringere, Epist. 28, 6. — celebrat Seneca, 64, 9. — cum Socrate disputare

licet, Br. Vit. 14, 5.—(cum) vivendum, Epist. 104, 22.

Socraticus foetus, Tr. An. 7, 3.

Sol quibusdam saxum aut fortuitorum ignium globus, Benef. VII, 31, 2.—sata evocat, percoquit fructus, ibid.—quum sit altior nimbibus, eas tantum parte concutit, Q. N. I, 8, 1.—non eodem semper loco oritur aut occidit, Q. N. V, 16, 3.—etiam sceleratis nritur, Benef. IV, 26, 1.—aliquando eausa venti, Q. N. V, 9, 2.—solis alimentum, VI, 16, 2.—area visa, I, 2, 3.—defectio, I, 12, 1.—defectio quomodo deprehendatur, ibid. 1 sq.—quomodo fiat, Benef. V, 6, 3 sq.—defectionem quantopere Archelaus rex metuerit, V, 6, 3.—et lunae vices, IV, 23, 1 sq.—lux et vis integra est, etiam inter opposita, Epist. 92, 16, Q. N. VII, 1, 3 sq.—extendit diem et contrahit, Benef. IV, 13, 1.—radiorum duplicatio eausa caloris, Q. N. IV, 4, 8.—hoves ubi stabulare fingantur, III, 26, 6.—potentia et magnitudo, VII, 1, 3.—natura, e Stoicorum sententia, I, 13, 2.—magnitudi, I, 13, 11.—soll quantum debeat, Benef. VI, 24, 2.—solem quidam pedalem dixerunt, Q. N. I, 3, 11.—aquam trahere, I, 11, 1.—coronae ambientes, 1, 2, 10.—nox obruit, sed noctem dies statim abiget, Epist. 36, 11.—soles binos ternosque visos historici tradunt, Q. N. I, 11, 1.

Solani, Q. N. I, 5, 8.

Solatum maximum mortis nostrorum, C. Polyb. 24, 1.

Soleatus, Ir. III, 18, 3.

Solidi nil habent quae decipiunt, Epist. 79, 16.

Solitudo mala omnia nobis persuadet, Epist. 23, 5.—quibus vitanda,

10, 2.—et frequentia miscenda sunt, Tr. An. 15, 10.—solitudinis quod sit commodum, 10, 2 et 3.

Sollicitudo est inhonesta, Ep. 74, 4.

Soloeccismum animal esse ridendum, Epist. 113, 21.—soloeccismo scienter commisso non erubescit grammaticus, 95, 8.

Solon Athenas aequo iure fundavit, Epist. 90, 5.—inter septem aevi sapientia notus, ibid.—vino indulsit, Tr. An. 15, 15.

Solstitium et bruma in quibus signis fiant, Q. N. III, 29, 2.

Solutio omnis non idem, sed tantumdem reddit, Benef. VI, 5, 1.—difficilium quaestionum ad quid prosit, Benef. V, 12, 1.

Solutum (in) imputo, Epist. 8, 8.

Solvere in debitum, Epist. 7, 8.—qui nimis cito cupit, invitatus debet, Benef. IV, 40, 4.—beneficium non dicitur, Epist. 81, 8.

Somnus refectissimi necessarius, Tr. An. 15, 12.—somnum narrare vigilantis est, Epist. 53, 8.

Sonus molestior, qui intermititur subinde, quam qui continuatur, Ep. 56, 5.—sonum per terram propagari, Q. N. VI, 24, 2.

Sopla Romanis est sapientia, Epist. 89, 5.—apud Latinos quoque in usu est, ibid.

Sophismata, id est, captiones, Ep. 45, 8.—Latine cavillationes dicuntur, 114, 1.

Sophoclis opinio de Nili incremento, Q. N. IV, 2, 17.

Sophroniscus, Socratis pater, Benef. III, 32, 2.

Sorbtionem facile perferre, etc. Epist. 78, 23.

Sordes detractae, Benef. II, 35, 3.—mutuae reorum, Ir. I, 2, 1.

Sorites inexplicabilis, Benef. V, 19, 9.

Sotion philosophus, Epist. 49, 2. — Pythagorae amorem Seuecae iniecit, Epist. 108, 17.

Spado de Pompeii capite tulit sententiam, Epist. 4, 5.

Spadonibus tributum Roma pendit, Benef. V, 16, 7.

Sparsio cum intentione fit, Q. N. II, 9, 1.

Spatha tela coire cogitur et iungi, Epist. 90, 20.

Species coronae circa lampades, Q. N. I, 2, 4. — quid sit, Epist. 58, 6. — homo, equus, canis, 53, 7.

Spectaculum naumachiae secundum, Epist. 70, 22. — meridiano, 7, 2. — matutino, 70, 20. — spectacula matutina, Ir. III, 43, 2. — scenae ludica, II, 2, 3. — bonis moribus damnosa, Epist. 7, 2. — mane et meridie fiebant, ibid.

Specularibus coenam munire, Q. N. IV, 13, 6. — specularibus latis diem admittere, Epist. 86, 9.

Speculariorum usus Senecae tempore innotuit, Epist. 90, 25.

Speculator gladium condens, Ir. I, 46, 15.

Speculum iratis opponendum, Ir. II, 36, 1. — tenere lunoni vetemus, Epist. 95, 47. — ornatus tantum causa adhibitum, Q. N. I, 17, 9. — concavum qualem imaginem reddat, I, 4, 3. — speculi ratione imago redditur, I, 4, 1 sq. — similitudinem nubes nullae habent, Q. N. I, 5, 2. — specula inventa ut se ipse homo nosceret, I, 17, 4. — ex multis minutisque composita, I, 5, 4. — specula aurea, I, 17, 49. — enormia, I, 15, 8. — singula sunt stillicidia singula, I, 5, 3. — sunt quae

dexteris facies, quae sinistras, ostendant, I, 5, 14. — sunt quae torqueant, vel evertant, ibid. — simulacra, et inanis verorum corporum imitatio, I, 15, 8. — speculorum variae naturae, I, 5, 14. — luxuries, I, 16, 1. — de speculis duae opiniones, I, 5, 1. — de speculis dictum Socratis in iuvenes, I, 17, 4.

Specus pestiferum aerem exhalantes, Q. N. III, 2, 1. — specus subterranei, III, 16, 2.

Spes, nomen incerti boni, Epist. 10, 3. — spes improborum quomodo vitanda, 105, 3. — spes longas inchoantium dementia, 101, 5. — spem aequiore animo ferunt praecidi, quam trahi, Benef. II, 5, 4. — metus sequitur, Epist. 5, 7.

Speusippus putat beatum sola virtute fieri posse, non tamen unum bonum esse quod honestum est, Epist. 85, 15. — Speusippo servi castigationem Plato commisit, Ir. III, 12, 4.

Sphaeromachia (spectaculi genus), Epist. 80, 1.

Spiraenla Plutonia, Q. N. III, 21.

Spiramentum aqua praeclusit, Prov. 6, 8. — spiramenta habet terra, Q. N. VI, 15, 1.

Spiritus et sanguis corporis humani, Q. N. VI, 14, 1. — sacer intra nos sedet, Epist. 41, 1. — crescit licentia, servitute comminuitur, Ir. II, 24, 2. — quomodo subeat terram, Q. N. VI, 23, 3. — vitalis terrae inest, II, 16, 1. — spiritus primitivus in terra latens, VI, 24, 1. — spiritus et venti discrimen, V, 13, 4. — spiritum terrae motuum causam esse veterum opinione, VI, 12, 1. — spiritum perfrigidat humida euntem sonum reddere, quidam putant, II,

47, 4. — quidam terram movere putant, VI, 42, 4 sq. — (ad) omnia retulit Anaximenes, 48, 4.

Spissamento in sociis usum Vlysem ferunt, Epist. 34, 4.

Spississimum domi remanet, etc. Epist. 81, 24.

Splendidum nihil, sine lucis mixtura, Epist. 34, 5.

Splendor maris, Q. N. II, 55, 3.

Splendoris et lucis discrimen, Epist. 21, 2.

Spoliarium Sullanæ proscriptionis, Prov. 3, 7.

Spodium potius quam honorem vocari maluit, etc. Clem. I, 40, 4 et 2.

Spondere pro iudicato, Benef. IV, 42, 3.

Spondyli veneriæque, etc. Epist. 95, 27.

Spongia ad emundanda obacoena, Epist. 70, 47. — spongia inserta os morituris inclusum, Ir. III, 49, 2.

Sponsalia (ad) surgere, Benef. IV, 39, 2. — sponsaliorum genus decentissimum est adulterium, Benef. I, 9, 4.

Spurii Papinii lucifugæ vita describitur, Epist. 422, 45.

Stabianum Surrentinumque litos, Q. N. VI, 4, 4.

Stabitor, Dei cognomen, Benef. IV, 7, 2.

Stagnum in Syria in quo nascuntur lateres, etc. Q. N. III, 25, 4. — stagna quaedam sine fundo, III, 49, 3. — sacrata, Epist. 41, 3. — subterranea, Q. N. III, 46, 2. — stagnis in quibusdam lapides non passum eunt, 25, 6.

Stamen rectum extendere, Epist. 90, 20.

Statilia iuscribi suo monumento

iussit, se xciix annos vixisse, Epist. 77, 47.

Statilius Messala Corvinus, Q. N. IV, Praef. 43.

Stationensi (in) lacu natat iusula, Q. N. III, 25, 6.

Stator Deus, Benef. IV, 7, 2.

Statuarii in numerum artium liberalium adducendi, Epist. 88, 45.

Statuarum aenearum forma et constructio, Q. N. VI, 30, 4.

Status fulmen, Q. N. II, 39, 2.

Stella super lanceam visa, Q. N. I, 4, 42. — nunquam apparet per stellam, VII, 48, 2. — stellae Arctimido innumerabiles, VII, 43, 4. — eae stare vel redire dicantur, VII, 26, 4. — falso putantur decidere aut transilire, I, 4, 8. — volantes, I, 44, 3. — transvolantes, I, 4, 5. — appellantur cometae, VII, 27, 3. — interdiu visae, I, 42, 2. — stellarum transvolantium causae, I, 4, 44. — alimentum, VI, 46, 2 sq.

— cursus, Benef. IV, 23, 3. — effectus, Q. N. II, 44, 2. — numerus incertum esse, VII, 42, 4. — rubor, I, 4, 6. — varii exortus supra finitorem, VII, 27, 2. — concursu non fit cometes, VII, 42, 4. — quinque herum ortus, stationes modo coepimus scire, ibid. 25, 3. — potestas a Chaldaeis observata, II, 32, 6. — stellae nutriti a mari, V, 8. — alias legere alias, VII, 42, 2. — stellis duplex motus, VII, 24, 3. — de stellis quaestiones, VII, 4, 5.

Stemma non inspicere docet philosophia, Epist. 44, 4. — regui Persici percensere, Benef. VII, 3, 4. — stemmstum Gesurae, III, 28, 4.

Stigmata ingratus hospitem testantia, Benef. IV, 37, 3.

Stilponis auditor Crates, Epist. 40,

t. — obiurgator Epicurus, 9, 17. — responsum Demetrio datum interroganti, num quid perdidisset, C. Sap. 5, 3. — Stilponi quid Epicurus obiecerit, Epist. 9, 1.

Stilus et lectio coniungenda sunt, Epist. 84, 2.

Stipatores necesse est regem graventur sanguinarium, Clem. 1, 12, 5.

Stips aeris abiecti non est beneficium, Benef. IV, 29, 2. — ad atipem manum in poete porrigere, V. Beat. 25, 1.

Stoica lingua, Epist. 13, 3. — sententia, 22, 6. — significatio, 59, 1. — stoicae sectae paradoxum, Benef. II, 31, 1. — praestantia, Clem. II, 5, 3. — sectae specie quidam ad vitia hortantur, Epist. 123, 14. — ex stoica institutione non egit M. Brutus, Benef. II, 20, 4.

Stoicus quidam Senecae amicus Marcellinum ad mortem subeundam hortatur, Epist. 77, 5 et 6. — ex Romanis acerrimus fuit, Frag. 10. — stoico vox communis cum Stilpone, Epist. 9, 17. — stoici, C. Sap. 1, 1. — virilem ingressi viam, ibid. 1, 4. — Catonem, Ulyssem et Herculem sapientes pronuntiaverunt, C. Sap. 2, 1. — a republica exclusi secesserunt ad colendam vitam, Epist. 14, 13. — animam hominis magno pondere extriti permanere non posse existimant, 57, 5. — defensi, Benef. IV, 27, 1. — Deo rotundam formam dant, Epist. 113, 17. — duos ingratos statuunt, Benef. IV, 26, 1. — genus ante superius ponunt, Epist. 58, 10. — singulis et Genium et lunonem dederunt, 110, 1. — Stoicorum animalia infinita daridet Seneca, Epist. 113, 1 sq. 17 sq. — et Peripateticorum nonnullus negasse pro-

videntiam, Q. N. I, Praef. 44. — et aliorum philosophorum opiniones de fato, II, 36, 1. — opinione inundatio universalis futura, consideratur, III, 27, 1. — opinio terram in mundi centro fixam et quietam esse, VI, 1, 5. — aliorumque philosophorum auguratinnes de fine mundi et terrae, II, 59, 9. — opinio de mundo et de Deo, Q. N. I, Praef. 2, 12. — opinio de terrae situ, II, 1, 5. — ad unum ex proceribus non se alligat Seneca, V. Beat. 3, 2. — cohors, Epist. 22, 9. — decretum de perpetuo actu sapientis, Ot. Sap. 28, 3. — exempla et praecepta, Epist. 68, 1. — paradoxa aliquot, Benef. V, 12, 3. — paradoxum, sapientiam nunquam facti sui poenitere, IV, 34, 3. — placitum, sapientiam bonum esse, sapere bonum non esse, examinatur, Epist. 117, 1. — praecepta in actu mori imperantia, 8, 1. — quaestio, an sibi aliquis beneficium dare possit, Benef. V, 7, 1. — opinio de comectis et caeteris caeli ostentis, Q. N. VII, 24, 1 sq. — opinio de paritate bonorum probatur, Epist. 66, 4. — opinio de rerum principiis, Q. N. III, 13, 1. — sapientia a Zenone coepit, C. Helv. 12, 3. — secta vulgo nimis dura, sed reipsa lenis et benigna est, Clem. II, 5, 3. — secta de fati immutabilitate defenditur, Q. N. II, 31, 1. — et caeterorum sapientium discrimen, C. Sap. 1, 1. — et Epicureorum dissensio de otio sapientis, Ot. Sap. 30, 2. — auctorum contextus virilis et continuus, Epist. 33, 1 sq. — paradoxorum nullum falsum est, 87, 1. — Stoicis una saltem causa, 65, 4. — genus viletur, *Quiddam*, 58, 12. — publica voce occurri solet, 116, 6. — praeceptis

quae fidem detrudere soleant, C. Sap. 3, 1. — (cum) hominis oaturam viuere, Br. Vit. 14, 5.

Stolans vir fortis indutus, V. Beat. 13, 3.

Stomachicus ille dolorem perfert in ipsis deliciis, Epist. 24, 14.

Stomachosus, rabiorus, Ir. I, 4, 2.

Stomachus intemperans, Q. N. IV, 13, 4. — morosus, Epist. 78, 40. — suspectus, Ir. III, 9, 3. — stomachi fastidientis est multa degustare, Epist. 2, 3. — mensuram non nosse quam turpe sit, 83, 17. — aestuantis solatium, 95, 24. — quemadmodum stomachus morbo vitiat, Benef. V, 12, 6.

Stramentum sulphure ioductum ignem attrahit, Q. N. I, 1, 7.

Stratonis peripateticae philosophiae cultoris decretum de terrae motu, Q. N. VI, 13, 2.

Strigiles Iovi ferre vetemus, Epist. 95, 47.

Strophis ac fucis remotis, Epist. 26, 5.

Struthioamelus depilatus, C. Sap. 17, 1.

Styrmo includit Thracas, Q. N. I, Praef. 7.

Stude ut non plus aliquid scias, aed ut melius, Epist. 89, 22.

Studia inutilium litterarum arguuntur, Br. Vit. 13, 2. — liberalia cur ita dicta, Epist. 88, 1. — ad alia multum, ad virtutem nihil conferunt, 88, 17. — non censentur inter bona, 88, 1. — praesidia certissima sunt, C. Helv. 16, 11. — studiis liberalibus non obstat negotia, Epist. 62, 1. — studiorum modus tenendus, Tr. Ao. 9, 3. — studiis non necessarium est silentium, Epist. 56, 1. — in studiis

necessariis, non subtilia quaerenda, 45, 3.

Studiosa luxuria, Alexandriae bibliotheca, Tr. An. 9, 5.

Stultitia humilis res est, abiecta, sordida, Epist. 37, 3. — cur nos tam pertinaciter teneat, 59, 7 sq. — ad sapientiam erepit, 76, 15. — qui flet, quod post annos mille non vivet, 77, 10. — semper incipit vivere, 13, 15. — stultitiae superbiae perseverantia, Benef. IV, 38, 1.

Stultus omnia vitia habet, Benef. IV, 26, 3. — qui doloris causa vixit, Epist. 58, 33. — stulti et sapientis quod discrimen, si uterque habere vult, V. Beat. 26, 1. — stulti res non est, Benef. II, 35, 2. — stulti vita ingrata est, trepida, Epist. 15, 8. stulto nulla re opus est, sed omnibus eget, 9, 12. — stulti omnes mali, Benef. V, 15, 2. — omnes insaniant, nec tamen omnes elleboro curantur, II, 35, 2. — stultorum divitum arrosor Satellius Quadratus, Epist. 27, 6.

Stultum (quam) aetatem disponere ne crastini quidem domium, Epist. 101, 4. — numquid, ultra extremum diem curas transmittere, 102, 4. — quid stultius quam mortem contemnere, venenum timere, 70, 8. — quid, quam mirari, id ullo die factum quod omni potest fieri, 101, 7.

Styx in Arcadia mortifera, Q. N. III, 25, 1.

Suasionem necessariam iudicat Posidonium, Epist. 95, 65.

Sub ictu, Epist. 72, 12. — sub manu, 71, 1.

Subinfluent aquas aquae, Q. N. III, 30, 3.

Sublicius pons, V. Beat. 25, 1.

Sublimia quae dicantur, Q. N. II, 4, 2.

Subolem residuum fovere, C. Marc. 46, 5.

Subrecti (alii *subiecti*) montes, Q. N. VI, 24, 4.

Subrectis vexillis urbem intrare, Benef. V, 45, 5.

Subrigere plana, Q. N. VI, 4, 2. — subriguntur capilli, Ir. I, 4, 4.

Subrubicundus, Ir. III, 4, 4.

Subscriptionem componere, Benef. III, 26, 2.

Subseiva non est res, sed ordinaria, Epist. 53, 40.

Subtemen insertum, Epist. 90, 20.

Subtilitas quaedam inutilia et inefficacia reddit, Epist. 82, 25. — nimia veritati infesta est, Epist. 88, 37.

Subula armatus, Epist. 85, 4. — leonem excipere, 82, 25.

Succussio terrae motus species, Q. N. VI, 24, 2.

Sueronem (circa) tulum sibi torsit Csesar, Benef. V, 24, 4.

Sutare et bibere, cardiaci vita est, Epist. 45, 3.

Sudatoria et balnea, V. Beal. 7, 2. — sicci vaporis, Epist. 54, 6.

Sudor quibusdam etiam constantissimis in populi conspectu erumpit, Epist. 44, 2. — omnis per laborem exeat, 54, 6. — sudorem quid; aquileges vocent, Q. N. III, 45, 7.

Sufes, Tr. An. 3, 40.

Sufflaminanda rota Ixionia, Lud. 44, 3.

Suffragatio materna, C. Marc. 24, 2.

Suffragator quaesturae excidere, Benef. VII, 28, 2. — suffragstores incipimus, Brev. V, 47, 3.

Sulpicius Gallus, Q. N. VII, 25, 2; ubi vide not. 3.

Sulphuratio contraxit humorem, etc. Q. N. III, 45, 5.

Summa summarum quaerit, etc. Epist. 40, 43.

Summarium quid vocet Seneca, Ep. 39, 4.

Summulas, minutas distribuit servis Marcellinus, Epist. 77, 8.

Superadornatae materiae nullum manet operimentum, Q. N. IV, 2, 47.

Superbia in beneficio dando vitanda, Benef. II, 44, 6. — in odium amanda perducit, 43, 2. — ministrorum regiae potentiae reprehenditur, Benef. II, 5, 4. — superbiae proprium magno aestimare introitum et tactum sui liminia, Benef. VI, 33, 3.

Superciliosi censores, Epist. 423, 44.

Superfundit, Q. N. VI, 6, 2.

Supermicant (non) beneficia parentum, etc. Benef. III, 32, 4.

Superstitio error insanus est, Ep. 423, 46. — superstitionis argumentum, abstinencia quorundam animalium, 408, 46.

Supervacua studia reprehenduntur, Br. VII, 43, 2. — supervacuis superpedendum, Tr. An. 44, 4.

Supinata testudo nullum tormentum sentit, Epist. 421, 9.

Supparum, vel *siparum*, Alexandrinorum insigne est, Ep. 77, 2.

Supplicium militare, Ir. I, 46, 4. — ad supplicium decem dies medii, Tr. An. 44, 4. — supplicii verba solennia, Ir. I, 46, 4. — supplicia scripta, Epist. 97, 44. — multa principi turpia sunt, Clem. I, 24, 4. —

de sceleratis sine ira sumenda, Ir. I, 46, 4.

Suppurare, Ep. 59, 48.

Suppurata tristitia, Ep. 80, 6.

Suppurationes praecordiorum, Ep. 44, 5.

Surrentinum littus, Q. N. VI, 4. 1.

Sus confector, Ir. III, 43, 2.

Suspectus sui nimis ingratos facit, Benef. II, 26, 4.

Suspensurae balnearum, Epist. 90, 25.

Suspiciando ius peccandi sit, Epist. 3, 2.

Suspicionibus locus dandus non est, Ir. II, 24, 4.

Suspiciosi, Ep. 8, 2 et 3.

Suspirium, id est, asthma, Epist. 54, 4.

Sutrinum non inventum a sapientibus, Epist. 90, 24.

Sybaritarum civitas, Ir. II, 25, 2.

Sylla coloniam in Corsicam deduxit, C. Helv. 8, 4. — Romanorum ultimus pomoerium protulit, Br. Vit. 44, 2. — nrm felix quod illi descendenti gladio submovetur, Prov. 3, 8. — septem millia civium trucidari iussit, Clem. I, 42, 4. — violentissimus erat quum rubore suffusus, Epist. 44, 3. — patriam durioribus remediis quam pericula crant, sanavit, Beoef. V, 46, 3. — Syllae dictum ad senatum ob gementium conclamationem exterritum, Clem. I, 42, 2. — dictatura, I, 42, 4. — proscriptio, Ir. II, 2, 4. — dictatori solus aliquid oegavit Rutilius, Prov. 3, 7. — reditum suum negavit, Ep. 24, 4. Vid. *L. Sylla*.

Syllaba mus est, syllaba esseum noo rodit, 48, 5.

Syllanae crudelitatis exemplum, quod a republica liberos proscripto-

rum removit, Ir. II, 34, 3. — Syllanae proscriptionis spoliarium, Prov. 3, 7.

Syllogismus animal esse ridendum, Epist. 443, 24. — syllogismus agere, 83, 47. — premere aliquem, Epist. 108, 42.

Symphonia et classicum, Epist. 51, 42. — symphoniam (ad) βεβωτα, βεβωτα! Epist. 42, 8. — qui audierunt, feruot modulationem in auribus, Epist. 423, 8. — symphoiarum eantus, Prov. 3, 9. — cantibus strepeotes lacus, Epist. 54, 4.

Syngraphae, Ben. VII, 40, 2.

Syracusanorum rex Hiero, Epist. 444, 47.

Syracusas si diceret petenti, etc. C. Marc. 47, 2. — Gylippus quum peteret, visa est stella, etc. Q. N. I, 4, 42.

Syriae molles bello viri, Ir. I, 44, 3. — oppida terrae motu agitata, Epist. 94, 9. — rex Demetrius, Q. N. VII, 15, 4. — in Syriae stagno natant lateres, III, 25, 4. — Syriam (per) bello circumactus Augustus, Br. Vit. 5, 3. — Syriam usu suam fecit Pacuvius, Epist. 42, 8. — in Syria totius populi nares recisae sunt, Ir. III, 20, 2.

Syrtes, Epist. 31, 8. — Syrtium incerta vada, C. Marc. 25, 3.

Syrtae gentes in defosso lateot ob aestum, Ep. 90, 46.

Syrticum mare, V. Beat. 44, 2.

T

Tabellam dimittere de quibusdam imperitus iudax potest, Benef. III, 7, 5. — ex tabella recitare, Lud. 11, 4.

— tabellae foeceratorum, C. Sap. 6, 4.

Tabellariae vocantur naves Alexandrinae, Ep. 77, 4.

Tabernaculum in cubiculo poni iussit Marcellinus, Ep. 77, 8.

Tabulae et sanguinolentae centesimae, etc. quid sunt, Ben. VII, 40, 3. — tabulae novae, Ep. 84, 25. — novae beneficiorum, Beof. I, 4, 6. — publicae, Ir. 27, 6. — eadem codices dieti, Brev. V, 43, 4. — tabularum duodecim cautio, ne quis alienos fructus excautassit, Q. N. IV, 7, 2. — tabulas XII loquuntur aliqui, Ep. 444, 43.

Tabularia, tormenti genus, Ir. III, 49, 4.

Tabularios lassat patrimonium, 88, 9.

Taedium rerum quomodo tollendum, Tr. An. 3, 4.

Talpa sitne caeca, Q. N. III, 46, 3.

Talthybius Deorum, Lud. 43, 4.

Tamen etsi nihil aliud sit quaerendum, etc. Benef. IV, 9, 3; et milites alibi.

Tamusii (alii *Tanusii*) aonales, Epist. 93, 10.

Tantalus, Lud. 44, 3.

Tanto fortior, tanto felicior, laudandi formula, Tr. An. 45, 6. — tanto melior surge, Epist. 31, 4. — tanto melior, tanto felicior, 74, 27.

Tanusii annales. Vide supra, in *Tamusii*.

Tardiloquium laodatur, Ep. 40, 43.

Tarentum, Epist. 68, 4. — et portus laudatus petatur, Tr. An. 2, 42.

Tarpeio proditor hostisve publicus imponitur, Ir. I, 46, 4.

Tarquinus, Beof. II, 20, 3.

T. Tati Cluacinam dedicavit Deam, Frag. 34.

Tauromenitanum litus (circa) emergere, Epist. 79, 4.

Taurus colore rubicundo excitatur, Ir. III, 30, 4. — paucissimorum iugum pascuo impletur, Epist. 60, 2. — degener non praecedit armecota, sed, etc. 90, 34. — tauri et ursi pugnam sus coospector expectat, Ir. III, 46, 2. — tauri vocem homine gravio-rem habet, Epist. 76, 7. — taurorum terga impune calcata, Ir. II, 31, 5. — corpora opima exiguo concidunt vulnere, Prov. 6, 7.

Tectorio gregali inducta balnea, Epist. 86, 8.

Tectorum machinationes non exco- gitavit philosophia, Epist. 90, 7.

Tegula in extrema stare (alii *regula*) Epist. 42, 4.

Telesphorus Rhodius decurtatus lo- cavea pastus fuit, Ir. III, 47, 3.

Temeritas fortitudioem imitatur, Epist. 420, 9.

Tempe (circa) pecori noxia aqua, Q. N. III, 25, 2.

Temperantia voluptatibus imperat, Epist. 88, 25.

Temperatura corporis tolli arte ne- quit, Epist. 44, 4.

Tempestas minatur aequam sur- gat, Epist. 403, 2. — (ex) constatae caeli patet, Q. N. I, 2, 40. — tempe- statis argumentum quom multae transvolant atellae, I, 4, 44. — tem- pestate non vindicant portus, VI, 4, 6. — tempestates an muonsculis redi- mantur, IV, 7, 4. — tempestatum eansae, II, 44.

Templorum foribus assidere vete- mus, Epist. 95, 47.

Temporariae amicitiae, Ep. 9, 7.

Tempus ad necessaria ooo sufficit, Epist. 49, 5. — nebulosum caret vento, Q. N. V, 3, 2. — edax omnia depa-

scitur, Epig. 7; 4. — omnia carpit, omnia movet, ibid. 4 et 2. — fluit, et avidissimos aui deserit, Q. N. VI, 32, 40. — venale quid sit, Benef. VII, 40, 3. — tantum nostrum est, omnia aliena, Epist. 4, 3. — omne Clodios non Catones feret, 97, 9. — temporis pretium quanti aestimandum, 417, 32. — dispendia varia, Tr. An. 3, 6. — fuga colligenda et servanda, Epist. 4, 4. — iactura turpissima, ibid. partes tres, 424, 47. — partes inter se comparatae, Br. Vit. 10, 4 sq. — velocitas, Epist. 408, 24. — vilitas cur tanta, Br. Vit. 8, 2 sq. — praesentis sola ratio habetur, Benef. III, 3, 3. — unius honesta avaritia est, Benef. V, 3, 2. — unius possessio nobis data, Epist. 4, 2. — velocitas non patitur supervacua discere, 49, 3. — tempori parce, 49, 28. — tempore aliquo mundus non erit, 7, 8. — de tempore quam multae sint quaestiones, 88, 29. — (sine) nil potest fieri, Epist. 65, 42.

Tentyritae quomodo crocodilos superent, Q. N. IV, 2, 44.

Terentia, uxor Mecsenatis, Prov. 3, 40.

Termini mortalium quam sunt ridiculi, Q. N. I, Praef. 6.

Terra corpori humano confertur, Q. N. III, 46, 3. — solidane an cava sit veterum opinione, V, 44, 4. — quid nobis utile, defodit et mersit, Benef. VII, 40, 4. — fit ex aqua, Q. N. III, 40, 4. — cum mari globum facit, III, 28, 2 sq. — mas, et femina, III, 44, 4. — non est sine spiritu vitali, VI, 46, 4. — pnocto comparatur, I, Praef. 7 sq. — pars mundi et materia, II, 5, 4. — quibusdam animal, VI, 44, 3. — quibusdam terrae motus causa est, 40, 4. — quomodo ad con-

tinuanda flumina sufficiat, 3, 4. — sub finem mundi in humorem solvetur, III, 29, 5. — an terra mundo stante vertatur, VII, 2, 2. — de terra quaestiones, II, 4, 5. — sub terra lacus et paludes, 3, 8. — terram aquae innatare, rudis et inepta opinio est, III, 43, 2. — sicut mare concuti, VI, 4, 12. — in mundi centro fixam et quietam esse Stoicorum opinio, I, 5. — esse animal, II, 4, 4. — nutrire stellas, II, 5, 2. — aut frigidam, aut calidam habitam esse a veteribus, III, 9, 2. — quid ab infimo moveat quaeritur, VI, 4, 4 sq. — terrae multa habent mortifera, VI, 28, 4. — terrarum orbis sicut pila est, IV, 44, 2. — ardores, VI, 9, 2. — figura, II, 4, 4. — interna species, VI, 45, 4. — locus eiusque ratio, VII, 44, 4. — situs, V, 40, 2. — longitudo, I, Praef. 44. — terrae motus ingens in Campania, VI, 4, 4 sq. — insaniam aliquot similes discurrere fecit, 29, 4. — per ce miliaria non extenditur, 25, 3. — motus cum tremore corporis humani compressatus, 24, 3. — quam late pateat, 25, 3. — solere subsequi pestes, 27, 4. — terrae motum circa axem suum nonnullos credidisse veteres, VII, 2, 2. — motus vere et autumnus esse frequentiores, VI, 4, 4. — motus desinere vento emisso, 47, 4. — motuum varia genera, 24, 2. — effectus et ratio, 24, 3. — motus causam Epicurus ab igne repetit, 24, 4. — motu fontes editi, III, 40, 2. — motibus insulas non esse expositas, VI, 26, 2. — motu montes novos exstitisse, 24, 4. — motuum spiritum causam esse veterum opinione, 42, 4. — motu Achaia agitata, 4, 44. — Aegyptum non infestari, 24, 4. — Phoenicem fuisse concussam, 24, 5. — Macedo-

nia agitata, 4, 44.—Thessaliae faciem fuisse immutatam, 25, 2.—urbes absorptae, 24, 4.—urbes obrutae, 4, 7; 24, 4.—tremores quando desinant, 31, 4.—de mutu Anaxagorae opinio, 9, 4.—Anaximenis sententia, 40, 4.—motu Asia Minor agitata, 4, 44.—(de) Democriti sententia, 7, 4.—Epicuri sententia, 9, 2; 20, 6.—motibus Euboeam obnoxiam fuisse, 47, 4.—de motu Thaletis opinio, 6, 3; 20, 2.—Stratonis opinio, 11, 59, 9.—motu qui fiat ut loca disiciantur et campi iutereant, VI, 24, 5.—motum praecedat aëris tranquillitas, 42, 2.—sequitur pestilentia, 27, 4.—et ventus per multos dies fiat, 47, 3 et 4.—motus timor demitur, 2, 4.

Territorium laxius (alii *laxius terram*), C. Marc. 17, 4.

Terror inter placidissima existit, Epist. 91, 7.

Tessellae in balneo separatae, iterumque commissae terrae motu, Q. N. VI, 31, 2.

Testamenti ordinatio quam diligenter curetur, Benef. IV, 43, 3.—testamenti tabulis annulum imprimere, Epist. 8, 5.—testamentorum captator, Benef. IV, 20, 2.—captandorum artem professi, VI, 28, 3.

Testes cur adhibeantur, III, 15, 2.—testes contra dicendum, Q. N. VII, 16, 4.

Testudo supinata nullum tormentum sentit, Epist. 421, 9.

Teutoni a Mario caesi, Epistol. 94, 66.

Textorium istud est, quod quum maxime agitur, Epist. 113, 21.

Textrini ars male dicitur a sapientibus inventa, Epist. 90, 20.

Thales Milesius terram aquae innatare opinatur, Q. N. VI, 6, 1.—

Thaletis opinio de Nili origine, IV, 2, 21.—sententia de mari, III, 43, 2.—opinio de terrae motu, VI, 6, 3.—sententia de aquae elemento III, 43, 1.—sententia, quod terra aquae innatet, exploditur, III, 43, 2.

Thalia Gratiarum ultima, Benef. I, 3, 6.—Hesiodo Charis est, Homero Musa, ibid. 3, 40.

Thasius lapis, rarum quondam in aliquo templo spectaculum, Epist. 86, 5.

Theatrum Neapolitanorum fractum, Epist. 76, 3.—in theatrum dueimur ad delectandas aures, oratione, voce, fabulis, 108, 6.—theatra privata Romanorum, Benef. III, 33, 3.—consonant quoties aliqua dicta sunt quae publice agnoscimus, Epist. 108, 9.

Thebae non sunt motae in Chalcidis tremore, Q. N. VI, 25, 4.—ad Thebas triumphantem Liberum vehunt currus, V. Beat. 25, 4.

Themisonis secta alia est quam Hippocratis, Epist. 95, 9.

Theodorus philosophus quid tyranno mortem minanti responderit, Tr. An. 44, 2.

Theodorus, Ir. II, 2, 4.

Theodotus, Ir. II, 2, 4.

Theophrastus ait in Coryeo monte post terrarum tremorem novam vim aquarum emersisse, Q. N. III, 44, 2.—discipulus Aristotelis, VI, 43, 4.—non divini, dulcis tamen eloquii vir, et nitidi sine labore, ibid.—arguitur, III, 11, 3.—citatur, 46, 3.—ait in Macedonia flumen facere albas oves, 25, 2.—in Lydia insulas natate refert, ibid. 6.—in Ponto aestate amnes quosdam crescere, 26, 4.—Nilum aquam mariam detulisse ait, IV, 2, 44.—Theophrasti prae-

cepta, Epistol. 3, 4. — sententia de terrae motu, Q. N. VI, 43, 4. — Theophrastum qui habent familiarem morantur in officiis, Br. V. 44, 8.

Therasia insula in Aegaeo mari enata, Q. N. VI, 21, 2.

Θνητορροπη, Ir. III, 23, 4 et 5.

Thermarum fundamenta in mare iacta, Epist. 429, 9.

Thermopylarum angusta, Benef. 31, 4. — in angustiis positi Lacones, Epist. 82, 20.

Thersites, Ir. III, 23, 2.

Thessalia (in) noxia feris aqua circa Tempe, Q. N. III, 25, 2. — Thessaliae paludes quomodo siccatae, VI, 25, 2. — faciem terrae motu fuisse immutatam, ibid.

Thraace incompositi statura (var. lect.), Q. N. IV, Praef. 8.

Thraciae angulus, Benef. V, 6, 4. — inga, Q. N. IV, 2, 49. — praepositus L. Piso, Epist. 83, 43. — ex angulo usque ad Orientem imperium protulit Alexander, Q. N. VI, 23, 2.

Thrascias ventus, imus est, Q. N. V, 46, 6.

Threces, gladiatorum genus, Q. N. IV, Praef. 8.

Thressa mater Antistheni obiciiebatur, C. Sap. 48, 5.

Thucydides allegatur, Q. N. VI, 24, 5 sq. — ait Delon ante Peloponnesiacum bellum immotam fuisse, Q. N. VI, 26, 4.

Tiava recta in capite, solis regibus data, Benef. VI, 31, 9.

Tiberis, Lud. 43, 4. — in Tiberis ripa regna Arcadam Evander collocauit, C. Helv. 7, 1. — ad Tiberim castra transtulit Seneca, Epist. 83, 5.

Tiberius, filius Liviae Augustae, C. Marc. 4, 2.

Tiberius Caes. Appia via ad deos

ivit, Lud. 4, 4. — amicorum notitiam aversatus, Benef. V, 25, 2. — Atilio Butae prodigo paupertatem confidenti, Sero, inquit, expectatus es, Epist. 422, 44. — a pluribus rogatus, ut aeri alieno succurreret, Benef. II, 7, 2. — Cossus ebrioso et urbem, et arcana multa commisit, Epist. 83, 43. — M. Allium praetorium a creditoribus liberat, Benef. II, 7, 4. — fratris Drusi mortem aequo animo tulit, C. Polyb. 34, 5. — nullum ingentis formae vendit, Epist. 95, 42. — pro rostris filium mortuum laudavit, C. Marc. 45, 2. — Tiberii imago ectypa, Benef. III, 26, 4. — oblivio, V, 25, 2. — prima tempora, Clem. 1, 4, 6. — amicitia et frigore notus Montanus Iulius, Epist. 422, 44. — Tiberii Caesaris principatu alienigenarum gentium sacra mota sunt, 408, 22. — eius tempore accusandi frequens et paene publica rabies fuit, Benef. III, 26, 4. — sub Tiberio Caesare caell ardor visus, Q. N. I, 45, 6.

Tib. Gracchus, C. Marc. 46, 2. Vid. *Gracchus*.

Tibiarum ac organorum genus ex pulpito consonabat, Epist. 84, 40.

Tibicen Graecus habet concursum, Epist. 76, 3.

Tiburtinum nemo comparaturus salubritatis causa et aestivi secessus, Benef. IV, 42, 4.

Tiburtinus calix sit an manus concava ad extinguendam sitim, nihil refert, Epist. 449, 4.

Tigris osculatur custos, Epist. 85, 35. — tigres nunquam exuunt feritatem, ibid. 8.

Tigris fl. Epist. 404, 45. — evanescit, et tandem iterum emergit, Q. N. III, 26, 4. — In medio itinere siccatur, VI, 8, 4.

Tillius Cimber acerrimus Caesarianarum partium defensor Caesarem postea interfecit, Ir. III, 30, 3. — eius iocus in se, Epist. 83, 44. — Tillio Cimbro ebrioso creditum fuit de C. Caesaris caede, ibid.

Timagenes historiarum scriptor, exclusus Augusti domo, in Pollionis Asinii contubernio consenuit, Ir. III, 23, 3. — libros continentes historias Caesaris Augusti in ignem posuit, 23, 4. — Timageni Pollio iratus, ibid. 5. — Timagenem monuit Caesar ut moderatus lingua uteretur, ibid. 3. — felicitati urbis Romae inimicus, Epist. 94, 43.

Timeri non est potentiae signum, Ir. II, 41, 3. — quam despici periculosius, ibid. 2. — tam domi quam foris molestum est, Epist. 405, 4. — timendi quidam nunquam magis sunt, quam quum erubuerint, 41, 3. — timeoda quibus depelli possint, 44, 3 sq. — timendorum tria genera sunt, Epist. 44, 3.

Timidus duorum generum est, Benef. IV, 26, 3. — pro cauto accipitur, Epist. 45, 6. — dicitur qui stultus est, Benef. IV, 26, 3.

Timoneae coeae, Epist. 48, 5.

Timor acer et assiduus quid effliscit, Clem. I, 42, 4. — timoris reprehensio et remedia, Epist. 5, 6; 43, 2 sq. — timorem instillasse notionem deorum animis hominum, Q. N. II, 22, 3. — De timore invenies reliqua supra ad voc. *Metus*.

Tiro pallestit ad vulneris suspicionem, Prov. 4, 7.

Tirunculorum impetus primi vehementes, Epist. 408, 23.

Titulus honestus eligatur, V. Beat. 43, 3. — titulum (in) sepulchri la-

horare, Br. Vit. 49, 3. — titulum impingere, Epist. 47, 7.

T. Arii liberalitas et clementia in filium patricidam, Clem. I, 45, 4.

T. Manlii pietas in patrem imperiosum, Benef. III, 37, 4.

T. Livius suos libros a Doro emere potest, Benef. VII, 6, 4.

T. Livio (a) positum dictum de Caesare vulgo iactatum, Q. N. V, 48, 3. — Vid. *Livius*.

Tō òv Latine exprimi nequit, Epist. 58, 5. — io sex modos Plato partitur, ibid. 43.

Togati purpuratique iocundant, etc. C. Sap. 43, 2. — togatae antiquae probant, etc. Epist. 89, 6. — togatae inter comoedias et tragoedias mediae, Epist. 8, 7. — togatos (ad) liberalitatem vocare, V. Beat. 24, 2.

Togis inter se coram sordidior et turba cultior distant, Epist. 44, 42.

Tolerabilis non acquirere quam amittere, Tr. An. 8, 2.

Tolerantia fortis asperorum sitne nptibilis, Epist. 67, 6.

Tolleno, Q. N. II, 9, 4.

Tollutarius praefendus equus a Catone defricus, Epist. 87, 9.

Tomentum Circeae, V. Beat. 25, 2.

Tonantem, Iovem rite dicunt, Benef. IV, 7, 4.

Tonat aliquando sereno caelo, Q. N. I, 4, 43. — o te dementem si times mortem quum tonat! Q. N. II, 59, 7.

Tondere filios in luctu moris erat, Benef. V, 6, 3.

Tonitru oriri contritu nubium, Q. N. II, 42, 5 et 6. — prius esse fulmine, II, 42, 6. — tonitrus fragor comparatur cum crepitu dislocatae ve-

sicae, II, 27, 2. — *tonitru* (de) Anaximeni et Anaximandri sententia, 2, 17. — *tonitrua* subita, II, 26, 6. — *tonitrua*, antiqui *tonitruum* aut *tonum* dixerunt, II, 56, 1. — *tonitrua* quaedam absque nubium concursu, II, 30, 1. — *tonitrua*, fulmina et fulgurationes simul fiunt, II, 12, 4. — quaedam igne, quaedam spiritu fieri Diogenes Apolloniates ait, II, 20, 1. — adversus *tonitrua* subterraneae domus excogitatae, VI, 1, 6. — *tonitruum* distinctio, Q. N. II, 27, 1 sq. — *metus*, VI, 2, 4. — *raucus* sonus quid significet, I, 27, 1.

. *Tonsorem* (apud) horas consumeres, Br. Vit. 8, 4.

. *Tonum* dixerunt antiqui *tonitrua*. Q. N. II, 56, 1.

. *Tormentorum* patientiam optare, Epist. 67, 4.

. *Torqueri*, et in convivio iacere, pariane sint, Epist. 66, 18; 71, 16 et 17.

. *Torpor* et contractio, utraque res letales, Epist. 82, 2.

. *Torrens* cursus, Q. N. III, 26, 8; Epist. 40, 7. — *unda*, V. Beat. 14, 2. — *impetus* in mare eiecit, Epist. 23, 7.

. *Tortor* plus agit, quo plura instrumenta exposuit, Epist. 14, 5.

. *Torvitas* oculorum Caligulae, sub fronte anili, C. Sap. 48, 1.

. *Trabes* igneae, Q. N. I, Praef. 4. — an inter Cometas ponendae, I, 15, 4. — quomodo fiant, VII, 4, 2.

. *Tractatori* manum praestare, Epist. 68, 49.

. *Troductio* et dedecus, Ir. I, 6, 1.

. *Tragici*, Epist. 8, 7. — *tragici* dictum, Epist. 49, 12; 102, 16.

. *Trama* utrinque comprimens, Ep. 90, 20.

. *Tranquillitas*, Graecis *εὐθυμία*, Tr. An. 2, 3. — Epicureorum quae sit describitur, Benef. IV, 13, 2. — vera in quam bona mens explicatur, Epist. 66, 6 et 7. — quibus remediis procuretur, Tr. An. 2, 4. — aëris praevia terrae motui, Q. N. VI, 12, 1. — tranquillitatis causa non locus, sed animus est, Epist. 55, 8. — tranquillitati infesta vitia, Tr. An. 14, 2.

. *Tranquillum* mare quum leviter commovetur, Q. N. V, 1, 4.

. *Transfigurari*, Epist. 6, 1.

. *Translationes* verborum, Epist. 59, 4.

. *Trasimenus*, Ir. II, 5, 4.

. *Tremoris* corporum causa, Q. N. VI, 20, 1 sq. — tremore uno quoties Achaiae et Asiae cecidere urbes, Ep. 91, 9. — tremores terrae quando desinant, Q. N. VI, 31, 4.

. *Trepidatio* omnis inhonesta, Epist. 74, 30.

. *Triarios* (inter) poni, Tr. An. 3, 10.

. *Tribunal* honoris insigne, non honor, Benef. I, 5, 5. — *tribunal* nummarium alteri addicere, Benef. I, 9, 4.

. *Tribunus* a Manlio in ordinem impune redactus, Benef. III, 37, 4.

. *Tributum* principale, Benef. II, 8, 2. — *tributum* provinciarum una corna consumptum, C. Helv. 9, 14.

. *Triputiare* virilem in modum, Tr. An. 15, 14.

. *Tristitia* a Claudio occisa, Lud. 11, 2.

. *Tristitia* inhabilis ad despiciendas res, Clem. II, 5, 5. — *suppurata*, Epist. 80, 6. — *tristitiae* sitne cognata voluptas aliqua, Epist. 99, 25.

Tritici est aliquod bonum , Epist. 124, 11.

Triumvralis proscriptio, Benef. II, 11, 1.

Troglodytis anaberraneae domus sunt, Q. N. IV, 2, 17.

Trogus, Lud. 13, 3.

Troianum bellum, C. Helv. 7, 1.

Trossuli, Epist. 87, 8. — *trossuli* et iuvenes, 76, 1.

Tuber tyranni gladio divisum , Benef. II, 19, 1.

Tubero fictilibus in publica roena usus, Epist. 98, 13. — paupertatem se dignam et Capitolio iudicavit, ib. — quibusdam parum frugi est, Epist. 120, 20. — Tuberonis lignei lectuli, haedinae pelles et vasa fictilia. 95, 22. — cum Tuberone vivendum , 104, 21.

Tubi impressi parietibus prodire memoria Senecae, Epist. 90, 25.

Tubicu silentium faciens praedicationi nominis, Epist. 78, 15.

Tullius Marcellinus consilio de morte cum amicis habito, tridui inedia sibi vitam ademit, Epist. 77, 6, et 7.

Tumultuarius miles, Ir. III, 2, 5.

Tunica alimentis ignium illita et texta, Epist. 14, 4.

Turannius senex , proeurationis vacatione accepta, componi se , et plangi iussit, Br. Vit. 20, 2.

Turba vitanda, Epist. 7, 1; 8, 1; 10, 1.

Turbo, quid, Q. N. VII, 5, 1. — igneus praebet, speciem sideris longi, 10, 3. — turbinis rotunda facies est , 10, 1.

Turdilli (alii *turturillae*) Epist. 96, 3.

Turno (in) nulla mora, Benef. VI, 11, 2.

Turpe aliud loqui, aliud sentire , Epist. 24, 18. — viro captare foscillos, etc. 33, 7. — aeni ex commentario sapere, ib. — non ire, sed ferri , 37, 1. — eum servo eoenare aliqui existimant, 47, 1. — nihil est, cuius placet pretium, 95, 32. — beatam vitam in auro et argento reponere, 110, 17. — turpe est beneficiis vinci, Benef. V, 2, 1. — oneri cedere , Ep. 22, 6. — turpia quae, 31, 5. — quid turpius quam senex vivere incipiens, 13, 16. — quid turpius quam aliquem computare quanti vir bonus sit, Benef. IV, 1, 2. — quid, quam in ipso securitatis limine esse sollicitum , Epist. 22, 13.

Tuscis summa fulminum scientia, Q. N. II, 32, 1. — *Tuscos* Asia sibi vindicat, C. Helv. 6, 9.

Tusculano meo (in) semiliber moror, inquit Cicero, Br. Vit. 5, 6. — Tusculanum salubritatis causa comparaturus, Benef. IV, 12, 4.

Tussis continua egerens viscerum partes, Epist. 78, 18. — tussim facit distillatio non adhuc adducta in morem, 75, 10.

Tutela ebore caelata, Epist. 76, 10.

Tuto ut vivas, quae observanda , Epist. 105, 1.

Tympanum in manu est, V. Beat. 13, 3. — tympana quid, Q. N. II, 31, 2.

Typhon, Q. N. V, 13, 3.

Tyrannicide conscios tyranni amicos nominat, Ir. II, 23, 2. — tyrannicide Aristogiton et Harmodius, Benef. VII, 14, 5.

Tyrannus an beneficium det, Benef. II, 19, 2. — tyranni et regis differentia, Clem. 1, 12, 1. — tuber gladio divisum, Benef. II, 19, 1. — tyrannone beneficium dandum, VII,

19, 4 sq. — tyranni triginta Atheniensium cives occiderunt mille trecentos, Tr. An. 3, 12. — triginta Socratem circumsteterunt, Epist. 28, 6. — tyrannorum poena, Clem. 1, 26, 4.

Tyria purpura quo saturior est, eo altius teneas oportet, Q. N. I, 5, 12.

Tyrii Africam incolunt, C. Helv. 6, 9.

Tyros aliquando ruois infamis fuit, Q. N. VI, 4, 11. — movetur et diluitur, 26, 4.

V

Vacatio procurationis, Brev. Vit. 20, 2. — vacationem dare, Lud. 11, 4. — petere, Ir. III, 17, 1.

Vadimonis (in) lacu insula natat, Q. N. III, 25, 6.

Vadimonium prornittere, Benef. IV, 39, 3.

Vade fortiter, vade feliciter, Q. N. VI, 32, 6.

Vagellius, Q. N. VI, 2, 7.

Valdissime diligere, Br. Vit. 8, 4.

Valens Vectius, Lud. 13, 3.

Valere, philosophari est, Epist. 15, 1.

Valerius Asiaticus, Q. N. II, 26, 4. — Valerium amicissimum habebat Caligula, C. Sap. 18, 2.

Valerius Corvinus ob Messanam captam Messalla dictus, Brev. Vit. 13, 5.

Valetudinarius foenerator, Ir. III, 33, 3.

Valetudo animi primum, deinde corporis curanda, Epist. 15, 1. — valetudo inconcussa, res felix, Epist. 66, 37. — ioter valetudinem bonam et vires multum interest, Q. N. I,

Praef. 4. — valetudine fessi, iracundiores, Ir. III, 9, 3.

Valgius Aetnam unicum dixit, Epist. 51, 1.

Vani, vanis terrori sunt, II, 12, 2.

Vapor siccus terrae unde venti origo, Q. N. II, 12, 4. — pestilens exhalatur pluribus locis Italiae, VI, 28, 1.

Vapulare ferulis, Lud. 9, 3. — colaphis, 15 fin.

Variana clades multos fortuna depressit, Epist. 47, 8.

Varices quidam exsecandas praebens, legere librum perseveravit, Epist. 78, 17.

Varius. Vid. *Geminus*.

Varro citatur, Epist. 8, 4. — qua arte ventos ordinet, Q. N. V, 15, 3. — Vulturini nomen usurpat, ibid. 4. — Varronis Romanorum doctissimi remedium adversus mutationem locorum, C. Helv. 8, 3.

Varus eques Rom. coenarum bonarum affectator, Epist. 122, 12.

Vasa exhalantia et resorbentia hominis, Q. N. VI, 24, 1, ubi vid. not. 1. — vasis comparatio cum corpore humano, Q. N. I, Praef. 3.

Vstiae felicitas vulgo celebrata, Epist. 55, 3.

Vaticinantium copia ubi, Q. N. VI, 29, 2.

Vatinus scurra quomodo Cicero nis urbanitatem effugerit, C. Sap. 17, 3. — Vatinus a Rostris usque ad arcum Fabianum per seditiosae factionis manus tractus, C. Sap. 1, 3. — et Clodius caeca cupiditate corrupti, 4. — Vatinio postpositus Cato, C. Sap. 1, 3. — in foro toga erepta, 1, 3. — in Vatinium Calvi sententia, Epist. 94, 25.

Vatinii, Epist. 118, 4.

Vdum plus est quam humidum, Q. N. II, 26, 4.

Vectat vigorem dat, Tr. An. 15, 44.

Vedius Pollio muraenas sanguine humano saginabat, Clem. I, 48, 4. — ob saevitiam in servos castigatus ab Augusto, Ir. III, 40, 4.

Vellem quae velles, Epist. 67, 44.

Velocitas quae laudabilis, Ir. II, 35, 4.

Velum non allevatur, Epist. 80, 4. — velis et specularibus coenatio muniebatur, Q. N. IV, 43, 6.

Vena ad estenuandum corpus percutitur, Epist. 70, 43. — medico tangenda est, 22, 4. — venae aquarum, Q. N. III, 45, 2. — sanguinis receptacula, ibid. 5. — incertae et naturalem turbantes modum, febris iudicium, Epist. 104, 4. — quibusdam remedium causa extrahuntur, Prov. 3, 2. — venarum imperturbata mobilitas, valetudinis bonae indicium, Q. N. VI, 44, 2. — venarum arteriarumque discrimen apud antiquos, Q. N. III, 45, 2. — venas cadentes vino refice, Benef. III, 9, 2. — vino fulcire nesciebant antiqui medici, Epist. 95, 22.

Venari in mari, Q. N. III, 47, 4.

Venator instituit catulos vestigia sequi, Clem. I, 46, 3.

Vendere quae emeris, gentium ius est, Benef. I, 9, 4.

Venditans funeribus necessaria et lucrum optans, an merito a Demade sit damnatus, Benef. VI, 38, 4.

Venditio est alienatio, Benef. VI, 40, 4.

Veneficus, Benef. V, 45, 4 sq.

Venenata animalia, fulmine icta, venenum amittere dicuntur, Q. N. II, 31, 2.

Veneris beneficia sequimur, Ben. V, 45, 4.

Veneranda contemptis comparari, quid indignius? Epist. 92, 48. — sunt iustitia, fides, fortitudo, prudentia, ibid.

Veneriae spondylisque, Ep. 95, 27.

Veneris signum Chaereae dedit Caligula, C. Sap. 49, 3. — Veneris Genitricis ludi, Q. N. VII, 47, 2 — Venere quidam interdixere corporibus, Ir. II, 42, 7.

Venia est poenae remissio, Clem. II, 7, 4. — quum laudabilis sit, Ir. II, 34, 4.

Venter bene moratus, magna pars est libertatis, Epist. 123, 3. — parvo dimittitur, 24, 44. — praecpta non audit, 24, 44. — non est molestus creditor, ibid. — ventris causa quantum laboretur, 44, 24 sq. — ventri obediens, animalia sunt, non homines, 60, 3. — ventrem non implet, sed facit luxuria, 49, 44.

Ventilare quam stultum est, quum signum pugnae acceperis, Epist. 117, 25.

Ventus quid sit, Q. N. III, 9, 4. — est fluens aer in unam partem, V, 4, 4. — quamdiu nihil obstitit, vires suas effundit, 43, 2. — quid est quem Graeci *πνεῦμα* vocant, 43, 3. — bonis et malis communis, Benef. IV, 28, 4. — quomodo fiat, Q. N. V, 4, 4. — *ἔγκολπις* quis ventus a Graecis vocatus, V, 8, 4. — venti origo terrae vapor siccus, II, 42, 4. — venti et aëcis discrimen, V, 6, 4. — et spiritus discrimen, 43, 4. — ventum facit sol ortus, non calore tantum, sed ictu, 9, 2. — facit resoluta nubes, quae pluribus modis solvitur, 43, 4. — venti *ἑκπύτοι*, 42, 4. — venti antelucani, 5, 7. — fluviales, V, 8, 4 sq.

— cur aestate et vere valentiores sunt? 5, 9.—duo raro flavere simul, VI, 12, 3.—Etesiae, V, 10, 1 sq.—subterranei, 14, 1 sq.—quidam quorundam locorum proprii, 17, 4.—quando et unde sient, 8, 3; 40, 1 sq. 12 1 sq.—ventorum abusus, 17, 4.—ventorum xii ratio, 17.—utilitas, 18, 1.—ventorum descriptio et dispositio ratione trilinearè, 16, 6.—ventos post summum impetum cessare, VII, 9, 2.—ventis (de) Democriti sententia, 2, 1.

Verba ad summam caveam spectantia, Tr. An. 11, 6.—multa apud antiquos situ occupata, Epist. 58, 3.—pauciora rebus, Benef. II, 34, 2.—solemnia, Ir. I, 16, 4.—philosophantium qualia esse debeant, Epist. 75, 1.—verba assessoris praetor adeuntibus pronuntiat, Tr. An. 3, 4.—ex alieno saeculo petere, Epist. 114, 13.—verborum cura non nimis anxiosa esse debet, 115, 1.—notae, 90, 26.—translationes non temerariae, non indecorae, 59, 4.—Latinorum magna paupertas, 58, 4.—moderatio adhibenda est, Benef. V, 25, 3.—non tam quam rerum cura habenda, Epist. 45, 4.—in quibusdam rebus mira proprietas, 81, 7.—verbis opera concordare debent, Epist. 20, 2.

Verecundia quorundam extimescenda, Epist. 11, 3.—sanctusque sensus quo religiones et ceremonias egerint veteres, Q. N. VII, 30, 1.—quantidie peccandi minor, Ir. II, 8, 4.—verecundiae laus, et quod nulla sapientia eam abigat, 11, 4.—verecundiam scenici artifices penitus exprinere non possunt, 11, 5.—peccandi facit ipsa clementia, Clem. I,

22, 2.—saepè dubiam vox clarior conviciantis rupit, Ben. VII, 28, 3.

Vari tenor permanet, falsa non durant, Epist. 120, 19.

Verisimilitudo, non exploratio spectatur, Benef. IV, 33, 2.

Veritas involuta in alto latet, Benef. VII, 1, 6.—in omnem sui partem semper eadem est, Epist. 79, 16.—a falsis semper petitur, Q. N. IV, Praef. 11.—patet omnibus, 33, 10.—veritatis argumentum est, publicus consensus, Epist. 117, 5.—simplex est oratio, 49, 12.—ad veritatem quosdam sine ullo adiutorio contendere ait Epicurus, 52, 2.—virtutemque idem esse dicebat Socrates, 74, 16.

Verminant intra paucos dies fulmine icta, Q. N. II, 34, 2.

Vermnatur (si minus) contentus, etc. V. Beat. 17, 4.

Vermatio, Epist. 78, 8.—verminationes cerebri aestuantis, Epist. 95, 17.

Vermilitas, sive levitas, etc. Epist. 95, 2.

Verniliter (alii *vernaliter*), Benef. II, 11, 4.

Vernula rudis, Clem. I, 4.

Verrucosus Fabius causa cur sacerdos fuit, Benef. IV, 30, 2.

Versicolor circulus aut arcus, Q. N. I, 2, 1.

Versura domi fit, Benef. V, 8, 3.

Versura facienda ab Epicuro, etc. Epist. 19, 9.

Versus eitantur, Epist. 114, 43, et passim.—de avaritia, 108, 9.—versus Graecus detestabilis, Clem. II, 2, 2.—versus disertissimi inter minores iacent, Epist. 8, 7.—multo efficaciores sunt soluta oratione, Epist.

108, 10. — versuum duorum de beneficiis examen, Benef. I, 2, 1.

Vertigines capitis quid dicam, etc. Epist. 95, 17.

Vervex marinus quidam appellatus, indignabatur, C. Sap. 17, 1.

Verum non nisi audituro dicendum, Epist. 29, 1. — dicere et audire adulescendum, 68, 5. — omnibus publice dicit Seneca, 89, 18. — qui dicat, potentibus deest, Benefic. VI, 30, 2.

Vertebrarum dolor quomodo interquiescat, Epist. 78, 8.

Verticosus turbinum motus, Q. N. VII, 8, 2.

Vestales virgines igni sacro praesunt, Ot. Sap. 29, 2. — non esse Graecae, Benef. I, 3, 7.

Vestiarium servo praestare debet dominus, Benef. III, 21, 1.

Vestis quando mutetur, Epist. 18, 2. — perversa magistratus, Ir. I, 16, 4. — nihil celatura, Epist. 90, 21. — ponderibus aut lomentis splendere cogentibus pressa, Tr. An. 1, 3. — sapienti non omnis conveniens, nec quivis color, Epist. 51, 2. — vestis mundae electio appetenda homini, 92, 11. — vestes e corticibus arborum, avium plumis, vulpium tergis, etc. 90, 14. — sericae exprobrantur, Ben. VII, 9, 4. — vestium colorem non adspicio, etc. V. Beat. 2, 2.

Veteranca plena vindemiis, Epist. 114, 25.

Veteranus audaciter cruorem suum spectat, Prov. 4, 7. — quidam causam dicebat apud Divum Iulium, Benef. V, 24, 1.

Veterarunt corrupta in malum ulcus, C. Marc. 1, 8.

Veternosus animus, Ir. I, 16, 25.

SENECA Tom. VI

— veteranosissimi artificii nodi, Epist. 82, 19.

Veterum opiniones parum exactae, et rudes, Q. N. VI, 5, 1. — praeceptum de optima vita sequenda, V. Beat. 7, 1. — veteribus mos fuit terram subigere, Epist. 86, 4 et 5.

Vexillis subrectis urbem intrare, Benef. V, 15, 6.

Via Latina, Epist. 77, 16. — tecta, Lud. 13, 1. — compendiarie, ibid. — Appia, Lud. 1, 3. — sacra, C. Marc. 16, 2. — vicinalis, Benef. V, 24, 3. — viane monstranda sit ingrato, Benef. IV, 29, 1.

Viatoris manibus fratrem auferre, etc. Polyb. 33, 4.

Vicarii duo, Tr. An. 8, 4.

Vicae Potae filius Diespiter, Lud. 9, 3.

Victimae quando gratiae, Benef. I, 6, 3.

Victoria militanti non pronittitur, IV, 33, 3.

Victurum aliquando se dicebat Augustus, Br. Vit. 5, 1.

Vidui coelibatus in consensu, nemmo usorem duxit, etc. Benef. I, 9, 4.

Vienna, Lud. 6, 1.

Vigiliae perversum tempus arguitur, Epist. 122, 1 sq.

Vigiliarum, Epist. 57, 1.

Villae Scipionis Africani descriptio, Epist. 86, 3. — villam suam describit Seneca, 55, 6. — villae castris similes, 51, 11.

Vineiunt alium opes, alium honores, Tr. An. 10, 3.

Vinctorum greges in aetatum et colorum paria diducti, Br. Vit. 12, 1. — per vinctos terra colenda, Benef. VII, 10, 4.

Vinculum amoris quod esse debet,

T

causa seditionis et odii, Ir. III, 34, 2.

Vindemitor carpebat raras uvas, Lud. 2, va. 6.

Vindieta quando laudata, quando non, Ir. II, 32, 4.

Vini tarditas in dicendo, Epist. 40, 9—comes Varus, eques Romanus, 22, 12.

Vinolentiam fere crudelitas sequitur, Epist. 83, 24.

Vinum calentibus ingeniis et pueris subtrahendum, Ir. II, 20, 3. — iram cur incendat, ibid. 49, 5. — fulmine gelatum, cur potum exanimet, aut dementes faciat, Q. N. II, 53, 1. — *fracto* dolio rigidum stat, ibid. 31, 1. — vini inventor cur Liber dictus, Tr. An. 15, 15. — minaster in muliebrem modum ornatus, Epist. 42, 5. — *veteris* amaritudo ipsa delectat, 63, 5. — vis existit etiam in aceto, Q. N. III, 21. — ut libertatis, ita vini moderatio salubris est, Tr. An. 15, 15. — vino deditorum vita quam turpis, Br. Vit. 6, 4. — Solonem indulsisse reddunt, Tr. An. 15, 15. — *deditos* pretio extrema delectat, Epist. 12, 4. — *interdum* indulgendum, Tr. An. 15, 16. — inter vinum et oleum occupati homines, Epist. 45, 3. — *vina* non contenti diffundere veterana, per sapes et aetates dispo- nere, Q. N. IV, 43, 2.

Vir bonus an beneficium ingrato noto daturus sit, Benef. IV, 26, 1. — an non irascatur si patrem caedi vel matrem rapi viderit, Ir. I, 12, 2. — vir magnus qui mortem sibi non tantum imperavit, sed invenit, Epist. 20, 21. — *vir* bonus non laedit, poena laedit, Ir. I, 6, 2. — *dici* miser potest, sed non potest esse, Prov. 3, 1. — duplicis notae, Epist. 42, 1. — non

potest non facere quod facit, Benef. VI, 21, 2. — summae pietatis erga deos est, Epist. 26, 17. — nunquam succumbet, Benef. V, 2, 4. — vir fortis et strenuus, Epist. 22, 6. — eius descriptio Virgiliana, 95, 69. — viri boni animus qualis, 145, 3. — exemplum semper intuendum, 14, 6; 25, 7. — *quid* sit propositum, Benef. V, 1, 4. — similitudo cum Deo, Prov. 1, 4. — viri disertissimi turpissimum principium, Epist. 417, 23. — viro imperfecto malitiae vis quaedam inest, Epist. 92, 22. — virum fortem dicam quem non bella subigunt, C. Sapient. 3, 6. — viri boni omnes pares, Epist. 66, 32. — *vir* magni aliquando gaudent rebus adversis, Prov. 4, 3. — quidam malis ultro se obiecerunt, Prov. 4, 3. — viri gratiosi timendi interdum, Epist. 14, 6. — *vir* fortes qui, 96, 3. — *virorum* magnorum imagines et natales celebrandi, 64, 8. — *exempla* sequenda, 404, 21. — virorum sapientium conversatio utilis, 94, 40. — virorum trium copiae navales conflictantes cum Sexto Pompeio, Q. N. IV, Praef. 20. — *vir* bonis rur mala accidunt, Prov. 2, 1 sq. — viris bonis inest quiddam divinum, Epist. 41, 2. — *viros* bonos, candidatos dicimus, 3, 1. — *mero* provocare, 95, 21.

Virentia confusis oculis prosunt, Ir. III, 9, 2.

Virgae aureae (alii omittunt *aureae*) Tr. An. 4, 6.

Virgarum, coronarum, et *versus* differentiae, Q. N. I, 9, 1. — *virgarum* significationes et causae, ibid.

Virgilius a Polybio conversus, C. Polyb. 26, 6. — *Virgilius* Aetnam descripsit, Epist. 79, 5. — *Ennium* imitatus est, 409, 34. — parum proprie

disit, mala mentis gaudia, 59, 2. — reprehenditur, 86, 14. — Virgilii praecepta nautica, 53, 3. — versus duobus aeternam memoriam promittentes, 24, 6. — versus citatur, Ir. II, 35, 6, et *passim in Senecae operibus.* — Virgilium aliter grammaticus legit, aliter philosophus, Epist. 108, 21 et 25. — quum reddere coloribus pictor vellet, 58, 12.

Virgines appellatae Gratiae, Benef. 1, 3, 5.

Virginus et *Regulus* coss. Q. N. VI, 1, 2.

Virgo aqua, Epist. 83, 5.

Virgula prismatica, Q. N. 1, 7, 1.

Viridibus subdita Scipionis villa, Epist. 86, 3.

Virtus animi una, sed multae species, Epist. 66, 2. — a voluptatum ministerio defenditur, Benef. IV, 2, 1. — ad bene beateque vivendum satia esse probatur, opiunionibus contrariis breviter refutatis, V. Beat. 16, 1 sq. Epist. 85, 4; 87, 8. — cur nulli egeat, Epist. 74, 12. — in quocumque habitu est, prodest, Tr. An. 3, 11. — malor vel minor fieri non potest, Epist. 74, 9 sq. — natura gloriosa, Benef. III, 36, 1. — nihil in se habet veuale, IV, 1, 1. — non colonestatur pulchritudina corporis, nec deformitate foedatur, Epist. 65, 2 sq. — aequat inter se quidquid agnoscit, ibid. 41. — insinanda est in his quos velia ad beatam vitam perdere, 95, 35. — et aliorum et sui scientia est, 95, 56. — difficilis inventu est, Q. N. III, 30, 7. — non dediscitur, Epist. 50, 8. — non propter voluptatem petitur, V. Beat. 9, 1. — omnibus patet, Benef. III, 18, 2. — nulli praecclusa, ibid. — omnes admittit, ibid. — invitat in-

genuos, libertinos, servos, reges et exsules, ibid. — non est maior, quae longior, Epist. 73, 12. — vocatur ratio perfecta, 76, 8. — nulla latet, et latuisse non est ipsius damnum, 79, 14. — et philosophia cohaerent inter se, 89, 7. — per se ipsa satis est, 92, 21. — erigitur quum tacta est et impulsu, 94, 29. — periculi avida est, Prov. 4, 3. — quaedam effugere non potest, Epist. 57, 3. — quid sit, 21, 31. — sua magnitudinis omnes dolores, molestias, iniurias elidit, 66, 19. — suapte natura placet, Benef. IV, 17, 2. — omnis in modo est, Epist. 66, 8. — unicum hominis bonum, 76, 8. — acerrima est quam ultima necessitas extundit, Clem. 1, 12, 4. — quamvis obscura, nunquam latet, Tr. An. 3, 6. — callosas habet nismus, V. Beat. 7, 2. — in foro, curia, pro muris stat, ibid. — colorata, unguento madens, polluta medicamentis, ibid. — secundum naturam est, Epist. 50, 9. — virtutem veritatemque idem esse dicebat Socratea, 74, 16. — virtutis ardui aggressus, Prov. 5, 8. — committatus individuis, Epist. 67, 11 et 12. — documentum nunquam nolle, Prov. 5, 11. — duae partes, Epist. 94, 45. — opera omnia bona, 76, 11, et 12. — calamitas occasio, Prov. 4, 6. — partes, Benef. IV, 2, 1. — et voluptatia dissimilitudo, V. Beat. 7, 1. — et voluptatis societatem quid prohibeat, 15, 1. — virtuti etiam in lectulo locua, Epist. 78, 20. — opposita nihil detrahuat, 92, 12. — virtu-tem ex animo tollere quam iracundiam recipere, necesse prius, Ir. II, 12, 5. — non dat fortuna, C. Sap. 5, 2. — materia non mutat, Epist. 66, 11. — (ad) contendimus, inter vitia

districti, 75, 43. — *inferios non flamma, non ruina inducet*, 79, 9. — *suam qui publicari vult, non virtuti laborat, sed gloriae*, 143, 25. — *in virtute vera felicitas posita*, V. Beat. 16, 4. — *nihil praestantius, pulchrius*, Epist. 67, 15. — *(sine) non est philosophia*, 89, 8. — *virtutes ioter se pares, ut virtutum opera*, 66, 10. — *quaedam stimulis, quaedam frenis egent*, V. Beat. 25, 5. — *si animalia sint, quam multa absurda sequantur*, Epist. 113, 16 sqq. — *virtutes discere est vitia dediscere*, 50, 8. — *in virtutes arduum iter non est*, Ir. 11, 43, 3. — *virtutum premium in ipsis est*, Epist. 81, 17. — *facilis earum tutela est*, 50, 9. — *semina natura insita sunt*, 108, 9. — *magnarum memoria sacra*, Benef. IV, 30, 1. — *virtutibus humana una ioducitur regula*, Epist. 66, 14.

Vis electioni obest, Benef. II, 18, 6.

Viscata beneficia, quantum plurimum potest, evitanda, Epist. 8, 3.

Visceratio sine amico est vita leonis et lupi, Epist. 19, 10.

Viscerum partes egerens tussis continuae vis, Epist. 78, 18.

Visus noster in humido labitur, Q. N. I, 6, 6. — *facultas*, ibid. 3, 42. — *ratio*, II, 8, 2. — *visu nihil fallacius*, ibid. 3, 6.

Vita actu, non tempore metienda est, Epist. 93, 2 et 3. — *vita longissima*, Br. Vit. 1, 3. — *cur brevis videatur*, 6, 2 sq. — *errorum plena*, V. Beat. 1, 2. — *fortuna capers, mære mortuum est*, Epist. 67, 14. — *ficta et ostentationi parata*, Tr. An. 15, 8. — *inter bonos et publicos mores temperanda*, Epist. 5, 4. — *melior quam vulgus vivit, instituenda, non*

contraria, 5, 2. — *unda, muscarum ac vermium bonum*, Benef. III, 31, 3. — *in quo consistit vita humana*, Ir. I, 5, 3. — *brevis, ars longa*, Br. Vit. 1, 1. — *quorundam otiosa non est dicenda, sed desidiøsa occupatio*, Br. Vit. 11, 3. — *besta est conveniens naturae suae*, V. Beat. 3, 3. — *quanto melior illa qua servatur, species amicitiae*, Benef. VII, 31, 1. — *dum differtur, transcurrit*, Epist. 1, 2. — *secura nulli potest contingere, qui inter magna bona multos consules numerat*, 4, 3. — *cum exceptione mortis data est*, 30, 9. — *non imperfecta, si honesta est*, 77, 4. — *nulla brevis est*, 17. — *est instruenda exemplis illustribus*, 83, 12. — *nec bonum, nec malum est*, 99, 12. — *boni re mali locus est*, ibid. — *non sentientibus effluit*, 70, 1. — *potius deridenda, quam deploranda est*, Tr. An. 15, 2. — *quomodo hominibus elaboratur*, Epist. 1, 1. — *quorum brevissima, ideoque miserrima vit*, Br. Vit. 15, 4; 17, 1. — *servitium est*, Tr. An. 10, 3. — *supplicium est*, C. Polyb. 28, 3. — *similis fabulae*, Epist. 77, 17. — *similis civitati captae*, Benef. VII, 27, 1. — *mari comparata*, C. Polyb. 28, 3. — *ut tuta sit et segura, quae observanda*, Epist. 105, 1 sq. — *vita otiosa et ignava differunt*, 55, 3. — *occupatorum brevissima est*, Br. Vit. 6, 3 sq. — *quorundam contra naturam instituta taxatur*, Epist. 122, 1, 2 et 8. — *quorundam formicis per arbusta repentibus similis*, Tr. An. 12, 1. — *vitæ amor catæosae comparatus*, Epist. 26, 9. — *fastidium*, 24, 24. — *maximum vitium, quod imperfecta est, quod in aliud ea alio differtur*, 101, 8. — *brevitas*, 77, 16 et 17. — *conditio*

qualiscumque aequo animo ferenda, 107, 1. sq.—consensus eum oratione laudatus, 20, 2.—diuturnitas non canis vel rugis aestimanda, Br. Vit. 8, 1.—exordini a fletu, C. Polyb. 23, 3.—fastidium quomodo effugiat, Tr. An. 3, 5.—quotidie aliqua pars demitur, Epist. 24, 19.—forma sana et salubris, 8, 4.—genera tria, quodque sit optabilis, Ot. Sap. 32, 14.—genus austerum fugiendum, Epist. 5, 2.—iactura maxima, dilatio, Br. Vit. 9, 1.—insequalitas, Tr. An. 2, 5.—inconstantia unde sit, Epist. 20, 3 et 4.—mendicatio foeda, 101, 13.—humanae mimus, 80, 7.—opera qua regula distribuenda, Benef. VII, 2, 2.—spatium amplissimum, Epist. 93, 6.—tempora, Br. Vit. 10, 2.—tributa, Epist. 96, 2.—vitium maximum, 101, 8.—beatæ summa est solida securitas, 43, 6.—in contrarium circumactæ causa, 122, 13.—de vitæ brevitate en iusto mortales conquerantur, Br. Vit. 4, 4.—vitæ suæ sitne vis inferenda, Epist. 70, 10.—vitam continere, et regere, via tota vita discitur, 111, 4.—seniper inchoare molestum est, 23, 8.—vitam brevem non accepimus, sed fecimus, Br. Vit. 4, 4.—suam quisque præcipitat, futuri desiderio laborans, Br. Vit. 7, 5.—longam facit omnium temporum in ueni collocatio, 15, 4.—quæ ultra sunt quidam disponunt, 20, 4.—quid sit quod efficiet vitam beatam, V. Beat. 1, 4.—beatam non facile est consequi, 1, 1.—beatam agere quid nos prohibet, 4, 3.—autem mortem consummare, quam pulchra res est, Epist. 32, 3.—beatam in auro et argento ponere turpe, 110, 1.—in aqua et polenta aequè turpe,

ibid.—e vita fugere non debet vir sapiens, sed exire, 24, 23.

Vitalia quam multis emuntur! Epist. 99, 20.—*vitalia* in homine prius ordiuntur, Ir. II, 1, 2.

Vitalis calor ubi continetur? Benef. IV, 6, 3.

Vitellius, Q. N. IV, Praef. 6.

Vitiligo et foeda ex albo varietas, Q. N. III, 25, 9.

Vitis ex arbusculo suo ardua quoque transfertur, Epist. 86, 19.—non quaelibet lusionem patitur, 112, 1.—*vitis* virtus, 41, 7.

Vitium magis detestabile sit an deformè, Ir. I, 1, 4.—de quo queris, si te diligenter excusseris, fortasse in sinu invenies, Benef. VII, 28, 3.—utrumque est, et omnibus credere et nulli, Epist. 3, 4.—voluptatem esse credimus, 59, 4.—maximum quid sit vitæ, 101, 8.—nullum est sine patrocinio, 115, 2.—commune singulis obicere, iniquum, Ir. III, 12, 1 sq.—vitia contactu nocent, Tr. An. 7, 2.—excusantur deorum exemplis, Br. Vit. 16, 3.—male rebus, locis et temporibus adscribuntur, quum cuiusque propria sint, Epist. 50, 1.—naturalia nulla arte vinci possunt, 11, 2.—non in usum recipienda sunt, quia aliquando boni quid effecerunt, Ir. I, 12, 6.—non stant uno loco, sed se invicem pellunt, Benef. I, 10, 3.—omnia in omnibus, sed non omnia in singulis, exstant, IV, 27, 2.—uno loco non expectant, sed mobilia inter se et dissidentia tumultuosatur, Benef. I, 10, 3.—ut corporum, ita animorum molliter tractanda sunt, VII, 30, 1.—omnia contra naturam pugnant, Epist. 122, 6.—sine magistro discuntur, Q. N. III, 30, 7.—sub virtutum

uomine obrepunt, Epist. 45, 6. — virtutibus confinia, 120, 8. — vitia vulgi nobis ridicula videri debent, non inuis, Tr. An. 45, 2. — vitis non temporum, huius vel illius saeculi esse, sed hominum, 97, 4. — vitiorum processus, Q. N. VII, 31, 4. — inter vitia plurimum nullum frequentius quam ingrati animi, Benef. I, 4, 1. — vitis corporis et animi cur dissimulare soleamus, Epist. 53, 7 et 8. — vitis facilius subrepunt in spectaculis, 7, 2 sq. — vitium notis optimum est impedimentum prospicere, Ir. III, 44, 1. — ab eis ut in pestilentis curandum est, Tr. An. 7, 2.

Vitarius, Epist. 90, 31.

Vivarium (in) servos abici iubebat Pollio, Clem. I, 48, 2.

Vivis is qui multis usui est, Epist. 60, 3 — qui se utitur, ibid. — quamdiu vivas discendum est, 76, 2. — vivere beate omnes volunt, V. Beat. 4, 1. — non bonum est vivere, sed bene, Benef. III, 31, 2. — multi sunt qui non scerbum, sed supervacuum vivere iudicant, Epist. 24, 24. — qui semper vivere incipiunt, male vivunt, 23, 8. — vivere noluit qui mori non vult, 30, 8. — secundum naturam suam res facillima, 41, 8. — non est delicata res, 106, 2. — bene, omni loco positum, 28, 4. — in necessitate, nulla necessitas, 12, 10. — non licere multi falso queruntur, Brev. Vit. 7, 3. — ostio aperto vix est qui possit, Epist. 43, 5. — semper incipientium stultitia, 13, 45. — secundum naturam oportet, 4, 8. — quidam semper incipiunt, quidam tum quum desioendum est; quidam vivere desinunt quum incipiunt, 23, 8. — tota vita discendum est, Brev. Vit. 7, 4. — vivendi corrupta ratio

corruptum dicendi genus producit, Epist. 114, 1 et 2.

Vloeribus plurimis obstiti, papulas alienas observatis, V. Beat. 27, 5.

Vloucula in robusto solidoque corpore, Epist. 72, 6.

Vlixes, C. Sap. 2, 1. — ubique naufragis faciebat, Epist. 53, 4. — ad Ithacae suae saxo properat, 66, 26. — sociis aures clusit, 31, 4. — ubi erraverit, 88, 6. — voces Sirenum nisi alligatus praetervehi noluit, 123, 42. — Vlixis nautae naufragia, 53, 4. — remedium adversus Sirenas, 56, 14.

Vltio, verbum inhumanum, Ir. II, 32, 2. — ultio duas res praestare solet, Clem. I, 24, 4. — improbat, Ir. III, 5, 6. — ultionis genus contumeliosissimum, II, 32, 3. — incommoda, III, 27, 1 sq. 28, 3 sq. — ultione quomodo principi atendum, Clem. I, 24, 4.

Vltro tributa, Benef. IV, 4, 2.

Vnctio plebeis, Epist. 56; 4. — unctione corpus recreare, 53, 4. — plebeia in contentum incidi, 56, 1.

Vnctus et nitidus, Epist. 66, 24.

Vnguentaria taberna (in) qui venerunt, odorem loci secum ferunt, Epist. 108, 6.

Vnguentarii, Epist. 88, 15. — a Lacedaemoniis urbe pulsi, qui oleum disperderent, Q. N. IV, 43, 7.

Vnguentum bis die terque renovari solitum, Epist. 86, 42. — unguentum mittere et coronas, Ir. II, 33, 4.

Vnicis quo plus indulgetur, animus corruptior est, Ir. II, 21, 4.

Vniones singuli singulis auribus non comparati, Benef. VII, 9, 4.

Vnitas est sine commissura continuatio, Q. N. II, 2, 2. — est duorum

corporum inter se conjunctorum tactus, ibid.

Universi formator, Deus, C. Helv. 8, 14. — de universo quaestio quatuorplex; Q. N. II, 4, 1 sq. — universa ex materia et Deo constant, Epist. 65, 24. — non passim carpenda, nec avidè haurienda, 108, 2. — universis ignoscendum, ne singulis irascaris, Ir. II, 9, 2.

Vocabulum et verbum, Ep. 58, 6.

Vocaliora sunt vacua quam plena, Q. N. II, 29.

Vocatori irasci, Ir. III, 37, 3.

Volaticus, Epist. 42, 4.

Volesi, Asiae proconsulis, crudelis exclamatio, Ir. II, 6, 4.

Voluntas recta nisi fuerit, non erit actio recta, Epist. 95, 56. — voluntas nuda non efficit beneficium, Benef. VI, 40, 2. — est quae apud nos ponit officium, VI, 41, 3. — voluntas tribuentis iucundissima in beneficio, II, 4, 12. — voluntatis mutatio indicat animum mutare, Ep. 36, 4.

Voluptaria secta in actio est, Ot. Sap. 32, 16.

Voluptas quid, Epist. 59, 2. — nihil ad beatam vitam facit, V. Beat. 5, 1 sq. — pecoris bonum, Epist. 92, 6. — quae homine digna, Benef. VII, 23. — sitne aliqua iuncta dolori, Epist. 99, 22. — *perfusoria*, 23, 4. — fragilis est et brevis, fastidio obiecta, Benef. VII, 2, 2. — miscenda ipsi dolori, Epist. 99, 24. — est aliqua cognata tristitiae, 99, 25. — bumilis res et pusilla, 123, 15. — voluptatis laudatio periculosa, V. Beat. 13, 4. — possessio periculosa, 14, 4. — vituperium, Benef. VII, 2, 2; Epist. 23, 4 sq. — et gaudii differentia iuxta Stoicos, 59, 1 sq.

— et virtutis dissimilitudo, V. Beat. 6, 3. — voluptati si cesserò, cedendum est dolori, etc. Epist. 51, 8. — est omnibus vitium suum, 92, 10. — voluptatem a virtute diduci posse negantes resutantur, V. Beat. 6, 4. — quid prohibet in unum cum virtute confundi, V. Beat. 15, 4. — in actu esse dicit Epicurus, Ot. Sap. 32, 16. — magnam fecit titillatio corporis, Epist. 92, 6. — in ipso tactu captare quid turpius, 99, 23. — capere ex epistola, an bene dicatur, 59, 4. — voluptates debellandae sunt in primis, 51, 5. — necessariis rebus admiscuit natura, 116, 3. — voluptates animi certiores aegro nemo medicus negat, 78, 21. — *voluptatum* duo genera, 78, 21. — a blandimentis procul abstrahendus est animus, 51, 4. — *ministra* virtus est Epicureis, Benef. IV, 2, 4. — voluptatibus (a) procul animus abstrahendus, Epist. 51, 4. — obsessos plurimos malos esse demonstratur, Vit. Beat. 41, 2. — *assuetis* carere molestum est, Epist. 78, 40. — *imperat* temperantia, 88, 25.

Vomica et collectio in pectore, Epist. 68, 2.

Vomitores ieiunii quid liberale habeant, Epist. 88, 15.

Vopiscus et Paterculus coss. Q. N. VII, 28, 2.

Vortex fluminum quo modo efficitur, Q. N. V, 12, 2.

Votum, quum simul opto periculum et remedium, non nocet, Benef. VI, 26, 1. — vota deos admonent, V, 25, 3. — parciora facerent homines si palam fierent, II, 4, 4. — quae suscipienda, Epist. 10, 4. — *quomodo* proficiant, si quidem fata inexorabilia, Q. N. II, 37, 4. — *diversa*, Be-

nef. VI, 38, 2. — hominum deos beneficis esse testantur, IV, 4, 1. — negotiatorum, VI, 38, 2. — parentum et amicorum inimici nobis, Ep. 60, 1.

Vox una totas urbes simul percutit, Q. N. II, 8, 2. — qua ratione per parietes transmittatur, II, 9, 3. — vox acquisissima gentium, Benef. III, 14, 2. — viva multum facit, Epist. 33, 9. — tenuis ac stridula, 56, 2. — est intensio aëris, ut audiatur, linguae formata percussu, Q. N. II, 6, 3. — contra Stoicos publica, Epist. 116, 6. — viva oratione efficacior, 6, 4. — vocis intentio, ullis exercitatio, 45, 5. — effectus, 2, 8, 2. — vocem inclusam esse fortiolem, Q. N. VI, 29, 2. — voces optantium et execrantium nocent, Epist. 94, 52. — imperitorum eodem loco quo ventris crepitus sunt, 91, 19. — vocum genera aures in odium adducentia, 56, 1.

Vrbinitas contumeliosa mancipiorum, C. Sap. 11, 3.

Vrbs (Roma) magnas impensas exigit, Epist. 50, 3. — Vrbis custos L. Piso, 83, 12. — Romanæ tempora in ætates distribuit Seneca, Frag. 29. — Vrbis mores priscos quidam tradiderunt Epist. 86, 11. — ad Urbem flectere cursum, Tr. An. 2, 12. — Vrbem (in) bellum circumegit Caesar, Benef. V, 16, 6.

Vrbes an certioris soli quo propiores mari, Q. N. VI, 26, 4. — terrae motu absorptæ, Q. N. VI, 24, 4. — obrutæ, ibid. 1, 7. — nobilissimæ urbes deiecit ira, Ir. 1, 2, 1 et 2. — urbium fata, Epist. 74, 14. — urbes constituit ætas, una hora dissolvit, Q. N. III, 27, 2. — urbibus libertatem

eum immunitate reddidit Antonius, Benef. V, 16, 2.

Vri virgis ferroque necari, auctoramenti verba, Epist. 37, 1.

Vura quid sit, Benef. VII, 40, 3. — usura haud millesima, Ir. III, 33, 2.

Vinea (alii Micon), Epist. 51, 44 et 12.

Vicensium fides de Catone, Epist. 71, 40.

Vulitas accipientis sola in beneficiis dandis spectanda, Benef. IV, 9, 1. — necessaria metitur, Epist. 39, 5.

Vulcano crus fregit Iupiter, Lud. 11, 1.

Vulgares artes quæ sint, Epist. 88, 48.

Vulgus veritatis pessimus interpret, V. Beat. 2, 1. — a vulgo quomodo quia tutus esse possit, Epist. 44, 8.

Vulus magnum male ferenti, et afflicto, cedendum est, Epist. 99, 1.

Vultur, Eurii nomen, usurpatum a Lævio et Varrone, Q. N. V, 16, 3.

Vultus in caelum erexit natura, Epist. 94, 55.

Vulva parum tenax feminis, etc. Q. N. III, 25, 9.

Vxor pudica marito non promittitur, Benef. IV, 33, 3. — uxoris bonæ amissio qua ratione ferenda, Excerpt. II. — cum uxore si quis concumbat adulter est, C. Sap. 7, 3.

X

Xanthippe Socratem immunda aqua perfudit, C. Sap. 48, 5.

Xanthus, Lud. 6, 2.

Xenocrates putat beatum sola virtute fieri posse, non tamen unum bonum esse quod honestum est, Ep. 85, 15.

Xenophanta canente Alexander manum ad arma misit, Ir. II, 2, 6.

Xenophontis pater fuit Gryllus, Benef. III, 32, 2. — *Xenophontas* quaerere, Tr. An. 7, 3.

Xerxes Pythii filii caedo exercitum lustrat, Ir. III, 17, 1. — quum bellum indiceret Graeciae, Benef. VI, 31, 1. — *Xerxis* stoliditas, C. Sap. 4, 2. — *Xerxi* solus Demaratus verum dixit, Benef. VI, 31, 2.

Xystus hortorum maternorum, Ir. III, 18, 2.

Z

Zaleuci legea laudantur, Epist. 90, 6.

Zeno, Ir. 1, 15, 6. — auctor est Stoicae sapientiae, C. Helv. 12, 3. — sectae sanctissimae et fortissimae

conditor, Epist. 83, 7. — multum profuit, etsi non administrarit temp. Ot. Sap. 32, 13. — nullum servum habuit, C. Helv. 12, 3. — *Zenonis* collectio ab ebrietate dehortantis ridetur, Epist. 83, 8 sqq. — collectiones de morte irridentur, 82, 7 sqq. — dictum, Ir. 1, 16, 7. — dictum, quum ei naufragium nuntiatum esset, Tr. An. 14, 2. — sententia de cometis, Q. N. VII, 19, 1. — quingentos denarios cuidam erudentis excusatio, Benef. IV, 39, 1. — disciplinam non sequitur Seneca, Tr. An. 1, 7. — *Zenoni* actionis et doctrinae dissidentia obiecta, V. Beat. 18, 2. — *Zenonem* Cleanthes expressit, Epist. 6, 5. — qui habent familiarem morantur in officiis, Br. Vit. 14, 8. — celebrat Seneca, Epist. 64, 9. — eum Zenone vivendum, 104, 21. — *Zenonea* omnes suadebunt honesta et moderata, 22, 9.

Zephyrus, Q. N. V, 16, 1. — Latinis Favonius, V, 16, 5.

TABULA RERVM

QVAE IN HOC SEXTO VOLVMEINE CONTINENTVR.

<u>Notitia litteraria de Seneca Philosopho . . . . .</u>	<u>Pag. 9</u>
<u>Index litterarius. Pars prima. L. A. Senecae</u>	
<u>codices manuscripti . . . . .</u>	<u>31</u>
— <u>Pars secunda. Senecae editiones . . . . .</u>	<u>41</u>
— <u>Pars tertia. Versiones . . . . .</u>	<u>86</u>
<u>Pars quarta. Libri et loci qui ad Senecam</u>	
<u>spectant . . . . .</u>	<u>105</u>
<u>Appendix de Seneca , auctore V. C. Garat. . . . .</u>	<u>111</u>
<u>Index rerum et verborum . . . . .</u>	<u>131</u>

FINIS OPERVM SENECAE PHILOSOPHICORVM

—
Facultate obtenta.
—

005785480

